

Nachtmerries
over grotere EG
PAGINA 5

PvdA kreeg er flink
van langs in Kamer
PAGINA 7

Nephuwelijken
in Limburg
PAGINA 18

Roda fit voor
finale in Kuip
PAGINA 21

Cor Lambregts
werkt aan come-back
PAGINA 23

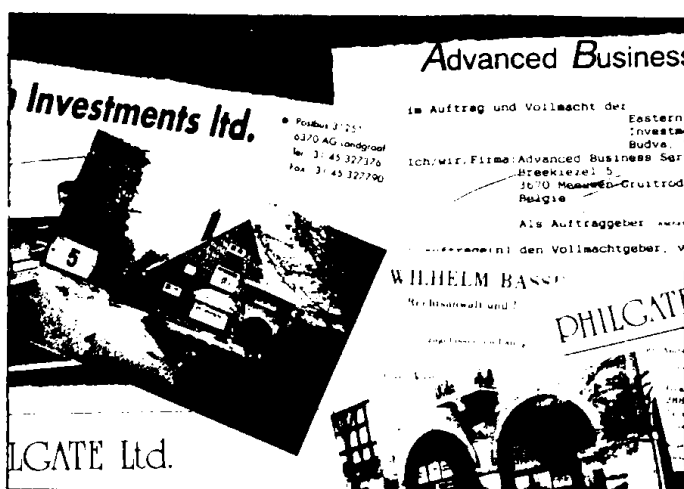
Henk Fräser
droomt van beker
PAGINA 24

Mariadevotie in Heppeneert
PAGINA 25

De avonturen van 2 heren van stand
PAGINA 27

De eierzucht van een brassband
PAGINA 29

Aidspatiënt 'klaar om dood te gaan'
PAGINA 30

Limburgse jockey in Arabië
PAGINA 31

Voorrang voor fiets
PAGINA 33

In Geel is gek heel gewoon
PAGINA 35

Vaderdag in de gevangenis
PAGINA 36

Winnende zitmat is
'levend orgaan'
PAGINA 37

Songfestival anders
PAGINA 41

Programma's
Vanaf vandaag
met RTL4 Radio
PAGINA 43 en 45

Gemeenten hebben behoefte aan nieuw soort persoonsbewijs

Snelle invoering ID-kaart

ROTTERDAM - Het fraudebestendige identiteitsbewijs, dat wordt ontwikkeld in opdracht van de Nederlandse gemeenten, komt volgend jaar al op de markt. Deze zogenaamde ID-kaart is in de eerste plaats bestemd voor mensen die geen paspoort of rijbewijs hebben, maar ook interessant voor burgers die het voortdurend bij zich dragen van deze beide documenten te risikaant vinden. De prijs komt rond de dertig gulden te liggen.

Het heeft gemeentesecretaris Poort Hengelo bekendgemaakt op een studiedag in Rotterdam. Poort is lid van de werkgroep van de Vereniging van Nederlandse Ge-

meenten (VNG) die zich de afgelopen twee jaar met de voorbereiding van het nieuwe identiteitsbewijs heeft beziggehouden.

„Aanleiding voor het initiatief was het feit dat burgers zich steeds vaker moeten legitimeren”, aldus Poort. „Als algemeen erkende identiteitsbewijzen kennen we in Nederland alleen paspoort en rijbewijs. Omdat niet iedereen burger zo'n document heeft, heeft de VNG in overleg met de ministeries van Binnenlandse Zaken en Justitie en de Centrale Recherche Informatiedienst deze nieuwe kaart ontwikkeld.”

Volgens Poort is uit de praktijk gebleken dat aan de nieuwe ID-kaart grote behoefte bestaat. Vele Nederlandse gemeenten hebben in de afgelopen jaren al eigen pasjes en kaarten op de markt gebracht waardoor er een grote wildgroei is ontstaan. Een ander bezwaar was de fraudegevoeligheid van deze eigen gemeentelijke kaarten.

Deze bezwaren zijn met de nieuwe ID-kaart ondervangen. De nieuwe kaart is fraudebestendig en wordt gemaakt door Drukkerij Joh. Enschede & Zoon in Haarlem.

De ID-kaart is vrijwillig, maar de VNG hoopt dat de gemeenten de uitgifte van de eigen kaarten gaan staken, nu een officieel uniform model landelijk beschikbaar is. Volgens Poort is uitgifte met ingang van 1 januari mogelijk en zou de ID-kaart op elk gemeentehuis verkrijgbaar moeten zijn. Hij verwacht dat de kaart eenzelfde juridisch status zal krijgen als paspoort en rijbewijs en snel zal inburgeren.

Executie in koelen bloede

Duitse justitie zit achter Kisters en Schönemann aan

DOOR PETER BRUIJNS

HEERLEN - Justitie in het Duitse district Stuttgart is al meer dan een jaar bezig met een uitgebreid onderzoek naar het van oplichting verdachte duo Jozef Kisters en Frits Schönemann. De Nederlandse justitie in Maastricht helpt de Duitse collega's, al verloopt de samenwerking niet erg vlot. Binnen enkele dagen overhandigt de Maastrichtse officier van justitie mr. M. Kolkert een dik dossier aan zijn Stuttgartse collega Schneiderhahn.

Het feit dat de Duitsers al sinds medio 1990 achter de malafide kredietbemiddelaars aanzitten, is (ondanks tientallen aangiften) voor justitie in Maastricht reden geweest om zelf geen officieel onderzoek op te starten.

Volgens Kolkert is het logisch dat de Duitsers het voortouw nemen, omdat zich in dat land de meeste slachtoffers van Kisters en Schönemann bevinden. Onder het mom van bemiddeling bij het aanvragen van kredieten voor honderden Duitse ondernemers, zagen de twee kans jarenlang alleen hun eigen zakken te vullen.

De justitiële samenwerking tussen Duitsland en Nederland verloopt overigens erg traag. Op verzoek van justitie uit Augsburg verichtte de Landgraafse politie reeds in mei vorig jaar een huiszoeking bij Kisters en Schönemann.

De goederen en dossiers die destijds in beslag zijn genomen, verhuizen nu, een jaar later, pas naar justitie in Duitsland. Dat geldt ook voor gegevens die bij twee banken zijn opgevraagd, evenals bevindingen van de FIOD, de fiscale opsporingsdienst.

Zie verder pagina 27

● De slinkse handel en wandel van twee 'heren van stand'

(ADVERTENTIE)

YOUR JEANS FROM

dobber®

FIVE POCKET

SAROLESTRAAT 43 - HEERLEN
MARKT 1 - MAASTRICHT

● Een politieman executeert in koelen bloede een sluipschutter in het noorden van Bosnië. De man, een moslim, wilde op de vlucht slaan toen hij vanuit een hinderlaag op een groep vluchtende Serviërs had geschoten. De standrechtelijke executie vond donderdag plaats, maar werd gisteren wereldkundig gemaakt.

Foto: REUTER

(ADVERTENTIE)

Licht-Studio 2000

FIOD-onderzoek bij kuurcentrum

DOOR MAURICE UBAGS

VALKENBURG - De Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) onderzoekt momenteel de complete boekhouding van het zeer exclusieve medisch-cosmetisch kuurcentrum 'Château l'Ermitage' in Valkenburg. Die boekhouding heeft de fiscale opsporingsdienst 12 februari bij een huiszoeking in het kasteel in beslag genomen. De FIOD vermoedt dat er sprake is van belastingfraude.

Zie verder pagina 15

● Kasteelvrouw: 'Niets onrechtmatigs gebeurd'

(ADVERTENTIE)

Limburgs grootste specialzaak
in zitmeubelen met
gegarandeerd de
laagste prijzen

ZIT WERELD

Buco - Zit Wereld
Kerkrade
Holzstraat 134 / Straterweg 47

(ADVERTENTIE)

Geopend dagelijks:
van 14.00 tot
04.00 uur

Op zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur

€ 10,- jetsam Extra!

Casino Grenzhof

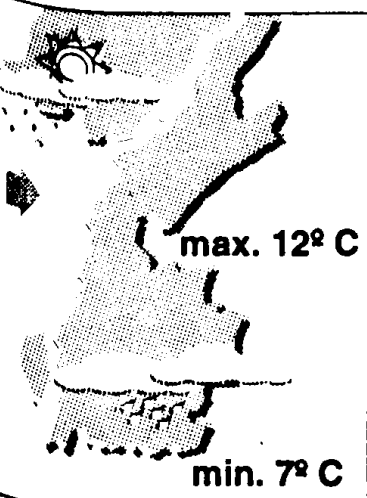
Roermonderstraat 137 Herzogenrath
Grensovergang Pannesheide - Kerkrade

Alleenwinst
speelautomaten

Vrijstelling zwakkere leerlingen

HAAG - Leerlingen die niet staat zijn om alle vijftien vakken in de basisvorming met goed gevolg te doorlopen, kunnen vrijstelling krijgen van of het halen van het vereiste kennisniveau aan het eind van de basisvorming of van een of meer vakken. De maatregel in de eerste plaats bedoeld voor leerlingen in het individueel bespoederwijs, zoals dat wordt gegeven op lbo-scholen.

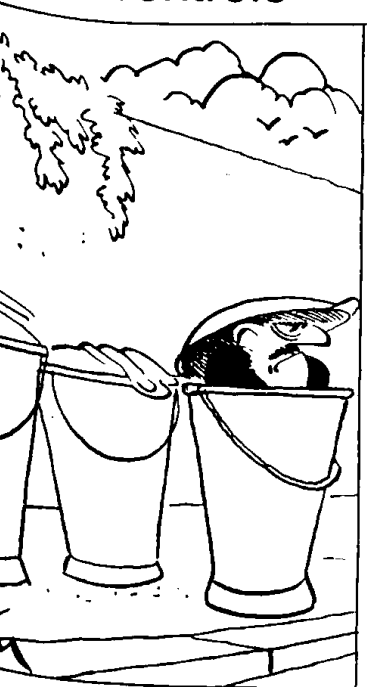
Het kabinet heeft dit gisteren besloten. Premier Lubbers zei na afloop van de ministerraad dat deze maatregel zich vooral richt op leerlingen met minderheidsproblemen, voor wie het halen van de volledige basisvorming te zwaar is.

max. 12° C
min. 7° C

WISSELVALDIG EN KOUD
Vorming zijn er, met name in het noorden van Limburg, op enkele perioden met zon. Maar vanuit het westen zal de bewolking toenemen, later gevolgd door regen. De middagtemperatuur loopt op tot ongeveer 12 graden. De komende nacht daalt het kwik tot omstreeks 7 graden. In de vroege ochtend is er nog veel bewolking maar plaatselijk wat lichtere regen valt, maar geleidelijk nemen er opklaringen. De middagtemperatuur wordt ongeveer 12 graden.

Strengere milieucontrole

(ADVERTENTIE)

INTERIEURVERZORGING
FRANS EURLINGS BV

Ruim 2000 m²
exclusieve
topopruiten

Karakter in
wonen

Donderdagavond
koopavond

3 km vanaf
Middelburgseweg

VALKENBURGERWEG 43 VOERENDAAL TEL. 045 751212

(ADVERTENTIE)

MOEDERDAG-TIP

SCHITTERENDE DAMESBADJASSEN

diverse kleuren,
normaal 89,50
nu **39,75**

ALLEEN VANDAAG
ALLE BOGART-JEANS
geen 99,- maar **79,50**
JEANS STRETCHBROEKEN
v/m maat 58 **59,50**

NIEMER BETER, NERGENS GOEDKOPER
HENDRIKS TEXTIEL
GIGANTISCH GROOT IN KWALITEIT EN LAGE PRIJZEN!

Heerlen, Schelsberg 88, tel. 045-721124
Sittard, Brugstraat 1, tel. 046-515556

Limburgs Dagblad
de duidelijke krant
Nú twee weken gratis

Ja, die duidelijke krant wil ik hebben!
Noteer mij als abonnee.

Naam: .....
Adres: .....
Postcode/woonplaats: .....
Telefoon: ..... (voor controle bezorging)
giro/banknummer: 9-5

De eerste twee weken ontvang ik de krant gratis.

O Stuur mij een machting, want ik betaal automatisch.
Ik ontvang dan bovendien de handige, fraaie memo-kubus

☐ automatisch per kwartaal f 82,35
☐ automatisch per maand f 27,45

O Stuur mij een acceptgirokaart voor betaling

☐ per kwartaal f 83,35
☐ per maand f 28,45

De afgelopen drie maanden heb ik geen L.D. (proef)-abonnement gehad.
Deze bon in open enveloppe zonder postzegel zenden naar:
Limburgs Dagblad,
Antwoordnummer 46, 6400 VB Heerlen

of bel gratis 06-0229911

VEX

8 710404 400017

kunst

Alsof inderdaad alle bloemsoorten het be-

MAASTRICHT - Annette van Roosmalen en Marijn te Kolsté exposeren tot en met 13 juni in galerie Artisart, Grote Gracht 43 in Maastricht. Vanmiddag om 17 uur wordt deze tentoonstelling geopend, die van dinsdag tot en met zaterdag van

1. Ha, het moet anders toch wel betaald worden; 4. Lerer vissers dan ook?; 6. Je best doen voor een reep; 7. Altijd beter dan 29; 9. Dat doet een hond als ik wegga gelijk; 10. Is N needs in de zaak? Dan gaan we er achteraan; 13. Ha, Europees vissen ermee; 15. Zijn ze dit ook voor een mug?; 17. Mijn eerste meisje is nog steeds vuur; 18. In z'n geheel gaat de vis weg, wanneer dit overblijft; 19. Van een Europeaan met thee gaat kalme uit; 20. Je er niet aan ergeren in de vakantie; 22. Na een dag al oud papier; 24. Wie geeft jou zijn meisje te gebruiken?; 27. Voedzame kleur; 29. Geen geluk; 30. Zeldzame gein; 31. Muzikaal gezien is de kraan dicht; 32. In België ken ik daaraan een wiel.

cryptogram

4					5
---	--	--	--	--	---

7			8	

3			4		

		19			
21					

14				25		26

30					

32					

verticaal:
1. Die hoger geklommen zijn zullen
dieper terechtkomen!; 2. Bezoek

...raten, om te knippen en om te zuigen.
...s je het hiermee naar je zin hebt,
...aar naar de klok; 5. Daarin opgeb...

en met geld; 11. Rond het volk van
jssel; 12. Muzikaal wel om te eten
apen bij de hete Engelse Elly; 14.

op om de draden; 18. Daarenboven
niet noga; 20. Die Franse noot is
een goede opbrengst; 21. Voor vo
het meisje in de schoenen; 22. Ka

schrijfgerei voor dieren; 25. Ordeversers op een boot; 26. Loof de dranken officiële receptie; 28. Dans waan

per maand	f 27,45
per kwartaal	f 82,35
Per acceptgiro:	
per maand	f 28,45
per kwartaal	f 85,35

Drie doden aangetroffen in Rotterdam

In de berm van de Doenkade in Rotterdam werd gistermorgen vroeg het stoffelijk overschot van een nog onbekende man aangetroffen. Uit de sporen die in de berm rond het lijf zijn aange- troffen gaat de politie er van uit dat er sprake is van een misdrijf. Rond negen uur werd in zijn wo-

geen nadere mededelingen ge- ven. In Utrecht heeft de politie in een woning aan de Hekmeijerstraat in Utrecht het stoffelijk over- schot gevonden van een 34-jarige vrouw. Zij bleek in de slaapkam- mer met meerdere messteken om het leven te zijn gebracht. In de bij de woning behorende kel- derbox werd daarna het stoffe- lijk overschot van haar 42-jarige echtgenoot aangetroffen. Onder- zoek heeft volgens de Utrechtse politie uitgegeven dat de man vermoedelijk begin deze week eerst zijn vrouw om het leven heeft gebracht en daarna de hand aan zichzelf heeft geslagen.

Ook anatomische resten bij gewoon vuil

UTRECHT - Ruim 60 procent van de instellingen in de extramurale gezondheidszorg heeft bij een on- derzoek gezegd dat ze papier, che- misch afval, naalden en spuiten scheiden van het overige afval. Maar bij een kleine 15 procent van de onderzochte instellingen komen viltstiften, schoonmaakmiddelen,

kwikthermometers en zelfs anatomi- sche resten bij het 'gewone' afval terecht.

Het onderzoek is uitgevoerd door de Landelijke Vereniging van So- ciaal-Geneskundigen (LVSG) op initiatief van de commissie 'arts en milieu' van de overkoepelende ar- senorganisatie KNMG. Er deden 108 instellingen aan mee: onder meer basisgezondheidsdiensten, kruisverenigingen, bloedbanken, trombosediensten, Riagg's, abortus- klinieken en verzorgings- en verpleeghuizen. De resultaten staan in het blad Medisch Contact.

Voor het verwerken en scheiden van ziekenhuisafval bestaan strenge regels, maar voor het afval in de rest van de gezondheidszorg (nog) niet.

Bij het verzamelen van afval maken de onderzochte instellingen gebruik van plastic zakken en containers, kartonnen dozen en/of metalen con- tainers. De plaats waar het afval wordt opgeslagen voordat het wordt vervoerd, hangt meestal van het soort afval af.

Vonnis

Twee Nederlandse leden van het Europees Parlement, Jan-Willem Bertens van D66 en Jessica Larive van de VVD, hebben schriftelijke vragen gesteld aan de Euro- pese Commissie naar aan- leiding van een uitspraak van een Griekse rechtbank afgelopen dinsdag. De rechtbank veroordeelde vier

demonstranten - leden van de 'Anti-militaristische en Anti-natio- nalistische Concentratie' - tot negentien maanden gevangenisstraf. De betogers hadden onlangs in het centrum van Athene pamflet- ten verspreid, waarin werd opgeroepen tot een vredelievende houding jegens de nabuurlanden en de minderheden binnen Grie- kenland. Als het aan de officier van justitie had gelegen waren de vier voor zo'n vier jaar in de gevangenis beland.

Het groteske en schandalige vonnis laat geen andere conclusie toe dan dat het Macedonische vraagstuk en daarmee parallel lo- pendes controversen - zoals daar zijn de (vermeende) aanwezig- heid van minderheden in Griekenland en de vertoefde betrek- kingen met het buurland Albanië - ook de rechterlijke macht in de golf van nationalistisch patriotisme (lees: fanatisme) hebben mee- gesleept. Niet gehinderd door een zweem van objectiviteit trok de officier van justitie tegen de jongeren van leer en gebruikte hij for- muleringen als 'het in gevaar brengen van de goede betrekkingen tussen Griekenland en andere staten', 'het verspreiden van valse berichten' en 'pogingen tot het stichten van tweedracht tussen de burgers'. De drie rechters bleken al evenzeer te zijn bevangen door 'vaderlandslievende' sentimenten.

Griekenland, bakermat van de democratie, heeft met de veroorde- ling van de vier jonge betogers een uitermate slechte beurt ge- maakt. Immers hoe men het ook wendt of keert, het vonnis is een schending van een voornaam grondrecht, namelijk dat van de vrij- heid van meningsuiting. Aangezien dit recht in het Verdrag van Maastricht als een algemeen beginsel van het Gemeenschaps- recht is erkend, is een krachtige veroordeling van de Griekse auto- riteiten alleszins op zijn plaats.

F.S.

Kohl in problemen door abortus hervorming

Nieuwe staking in Duitsland dreigt

BONN - Vuilnisophalers en straat- vegeren zijn gisteren voor zonsop- gang in de straten verschenen om tonnen afval te lijf te gaan en bus- sen en metro's vervoerden Duitsers weer naar hun werk, nadat donder- dag een compromis was bereikt in het loongeschil dat de oorzaak was van een elf dagen durende staking van overheidspersoneel. Maar er dreigt een nieuwe staking.

Walter Riester, een leider van IG Metall, de grootste en machtigste vakbond van Duitsland, maakte gis- teren voor het radiostation Süd- westfunk bekend dat zijn bond volgende week zal overleggen over de vraag of en wanneer een stem- ming over een staking zal worden gehouden.

De metaalbond, die 3,6 miljoen le- den telt, heeft deze week waarschu- wungsstakingen gehouden om een eis aangaande een loonsverhoging van 9,5 procent kracht bij te zetten.

Werkgevers bieden slechts 3,3 per- cent. Riester zei dat het akkoord bij het overheidspersoneel geen voor- beeld was voor zijn bond.

De liberalen in Duitsland (FDP) hebben het met de oppositiepartij SPD op een akkoordje gegooid wat betreft de hervorming van abortus. Het akkoord tussen beide partijen betekent een nieuwe tegenslag voor bondskanselier Helmut Kohl, die de regeringscoalitie (FDP en CDU/CSU) steeds meer verdeeld ziet ra- ken.

Een hoge functionaris van de FDP zei gisteren dat de liberalen en de sociaal-democraten binnenkort een gezamenlijke tekst voorleggen aan de Bondsdag.

FDP en SPD vormen samen geen meerderheid in de Bondsdag, maar kunnen vermoedelijk rekenen op de steun van de Groenen/Alliantie '90 en de voormalige communisti- sche partij PDS.

Zwangerschap met behulp van biotechnologie

UTRECHT - De eerste zwangerschap ter wereld met behulp van een biotechnologisch vervaardigd hormoon is een feit. Dat maakte genees- middelenfabrikant Organon gisteren bekend. Organon produceerde dit hormoon, dat FSH heet. Het Britse medisch vakblad The Lancet doet er deze week verslag van.

FSH staat voor follikel stimulerend hormoon. Het is het actieve be- standdeel in een middel dat wordt toegepast bij reageerbuisbevruch- ting. Het stimuleert de ontwikkeling en rijping van de vrouwelijke eicel.

Organon heeft er jaren over gedaan om de ingewikkelde structuur van FSH te doorgronden. Nog eens jaren later slaagden onderzoekers erin een hormoon te produceren dat identiek is aan het natuurlijke FSH.

Daarbij is gebruik gemaakt van de recombinant DNA-techniek waar- mee de noodzakelijke erfelijke informatie voor het gewenste hormoon uit een menselijke cel is te halen en onder is te brengen in een andere cel.

Via een kweektechniek wordt die cel vermenigvuldigd. De cellen groeien lange tijd door en produceren dan een hormoon dat kan wor- den afgetapt.

(ADVERTENTIE)

Acties in zorg verharder

● De acties in de zorgsector worden harder. Gisteren werden allerhande acties in ziekenhuizen en verpleegtehuizen gehouden. Het noorden van het land gold als speerpunt-gebied. In Limburg werden bij het bureau patiëntenservice van het Roermondse St. Laurentiusziekenhuis lang- zaam-aan-acties acties gehouden. Het publiek werd op de hoogte gesteld via folders (foto). Dinsdag zal ook in de bejaardenoord gestaakt worden. De vakbond Nu'91 is niet van plan 'tot in eeuwigden dage' actie te voeren in het ziekenhuiswezen. De bond heeft een tijdstip in ge- dachten waarop het afgelopen moet zijn met de acties, ongeacht of er een nieuwe cao op tafel ligt, aldus gisteren woordvoerder A. Slappendel. Wanneer Nu'91 de pijp precies aan Maarten geeft, wilde zij niet zeggen, maar dat zal in elk geval 'voor de zomer' Foto: Jan Paul Kuit

'Geen mogelijkheden om uitkeringen te ontzien'

Lubbers: voor wao is geen alternatief

DEN HAAG - Premier Lub- bers ziet geen mogelijkheden om de uitkeringen van alle wao'ers te ontzien, zoals de oppositiepartijen en de PvdA in de Tweede Kamer willen.

„De PvdA heeft een wens op tafel gelegd, maar de PvdA heeft geen alternatief gepre- senteerd. En dat alternatief is er ook niet”, aldus Lubbers gisteren na afloop van de mi- nisterraad.

Lubbers wees er op dat het kabinet zelf vorig jaar al tevergeefs heeft ge- zocht naar mogelijkheden om be- staande wao'ers te ontzien die echt niet meer kunnen werken. Mede daarom is er volgens Lubbers voor het kabinet 'geen andere weg' dan het vasthouden aan de bestaande plannen. Die houden onder andere in dat uitkeringen van de huidige wao'ers beneden de vijftig jaar zul- len worden bevroren.

De PvdA-fractie maakte vorige

week bekend dat zij die uitkeringen alsnog wil ontzien. Daarmee ont- stond voor dit idee een Kamermeer- derheid. Maar volgens Lubbers is die meerderheid er niet echt, omdat de VVD enerzijds en de PvdA, D66 en Groen Links anderzijds volstrekt anders denken over de invulling van nieuw wao-beleid. Lubbers noemde het dan ook merkwaardig dat de oppositiepartijen, van links tot rechts, donderdag gezamenlijk een motie indienden.

De PvdA heeft donderdag gesteld dat het ontzien van alle wao'ers niet ten koste mag gaan van de beoogde bezuinigingen. Met de afzwakking van de wao-maatregelen is op ter- mijn een bedrag van 500 miljoen gulden gemoeid. De PvdA heeft niet aangegeven waar dat bedrag dan vandaan moet komen.

Labour verliest

LONDEN - De Britse Labour Par- ty heeft gisteren een gevoelige ne- derlaag geleden bij de gemeente- raadsverkiezingen. Labour verloor 364 raadszetels, de Conservatieven wonnen er 309. Inzet van de verkie- zingen waren 4000 zetels in 200 van de 500 gemeenten.

Oppositie Tadjikistan aan macht

MOSKOU - Na een maandenlange strijd heeft de moslimoppositie sinds gisteren Doesjanbe, de hoofd- stad van Tadjikistan, in handen. Het was niet bekend waar president Rachman Nabijev zich ophield.

Oppositiewoordvoerder Ayneddin Sadykov van de Tadjiekse Demo- cratische Partij verklaarde dat Na- bijev de stad was ontvlucht nadat hij donderdag de nootdoestand had opgeheven en akkoord was gegaan met de vorming van een coalitiere- gering met de moslimoppositie. Volgens Sadykov was Nabijev don- derdagnacht vanaf het centrale plein in de stad opgepikt door een helikopter en met onbekende be- stemming vertrokken.

Gevangene ramt met auto gevangenis

ALMELO - Een 22-jarige gedetie- neerde uit Doetinchem is uit het Huis van Bewaring in Almelo met een auto vanaf de binnen- plaats ontsnapt.

De man was bezig met werk- zaamheden toen hij kans zag in een bestelauto te springen en vol- gas door een deur te rijden.

Nadat hij de wagen had verlaten zette hij z'n vlucht rennend voort. Lang kon de man niet van z'n vrijheid genieten, want zijn ontsnapping werd waargenomen door een toevallig aanwezige parkeercontroleur.

Hij waarschuwde collega's en zette intussen per fiets de achter- volging in. De gedetineerde kon zonder problemen worden aan- gehouden.

(ADVERTENTIE)

Was u al in Gulpen?
PRIMOSA en MOSAQUA
hebben hun poorten
geopend! Wij hopen
dat u eens vlug
komt kijken!

PRIMOSA MOSAQUA
Telefoon 04450-7400
Een dagje Gulpen - daar raak je niet over uitgepraat!

Een dagje Gulpen - daar raak je niet over uitgepraat!

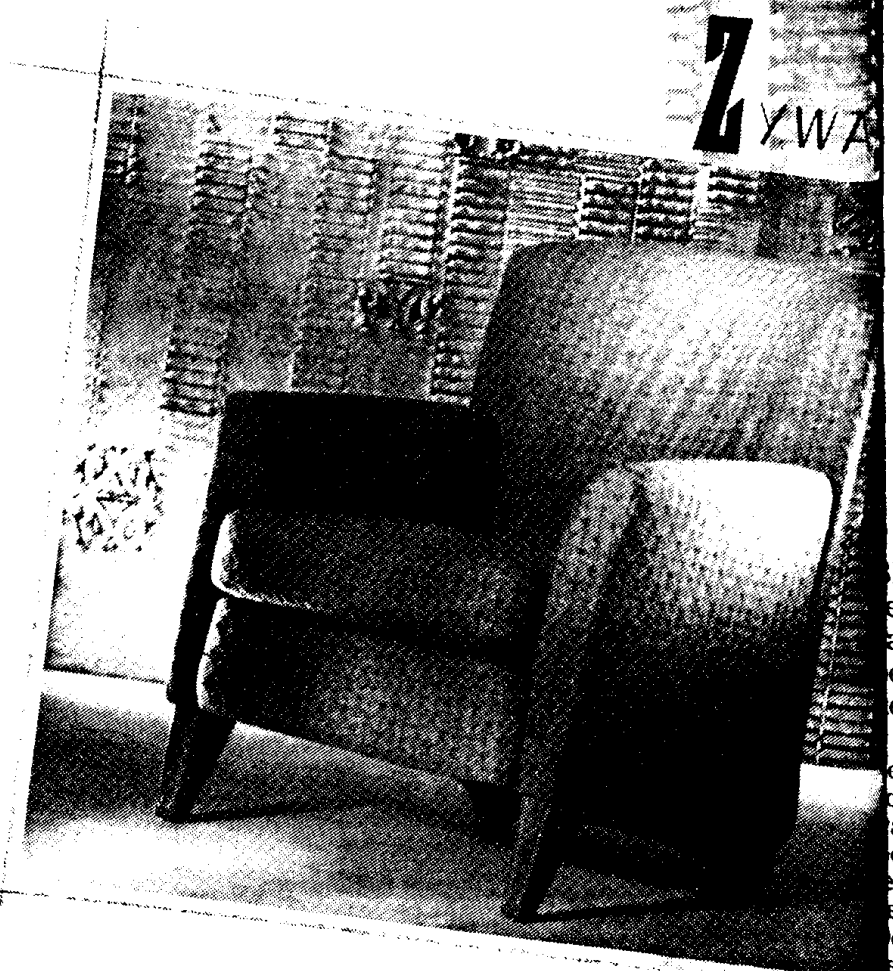
BENCH bij Sijben!

OUNDA/ROU

Bench zitmeubelen zijn eigenzinnig én eigentijds. Voor Bench kiezen betekent kiezen voor een optimale balans tussen schoonheid en comfort. Voor jaren, want Bench hanteert hoge normen als het om kwaliteit gaat.

In de collectie "Eigentijds Klassiek" van Sijben nemen Bench zitmeubelen een voorname plaats in. Bijna nergens anders vindt u zo'n gevarieerde keuze in modellen en bekledingsstoffen geëxposeerd.

Maasnielderweg 33, Roermond
Telefoon: 04750 - 16141

Opengingstijden: Maandag 13.00 - 18.00 uur
Dinsdag t/m vrijdag 9.00 - 18.00 uur
Zaterdag 9.30 - 17.00 uur
Donderdag koopavond

B speciaalzaken onder één dak:

■ Internationaal Design ■ Eigentijds Klassiek ■ Ge Top Woonstijl ■ Woonburo's ■ Modern ■ Slaapland ■ SieMatic Keukenstudio ■ Eiken

OPENING FILMFESTIVAL CANNES

NU TE ZIEN IN:

➔ CANNON TUSCHINSKI 1 ➔ CANNON BELLEVUE CINERAMA ➔ CANNON CINEMA 1
AMSTERDAM

➔ CANNON ASTA 1 ➔ CANNON ODEON 1 ➔ CANNON CORSO ➔ CANNON CALYPSO 1
DEN HAAG ROTTERDAM

EN IN 76 ANDERE BIOSCOPEN IN NEDERLAND.

W.O.: Heerlen-H

DE FILM DIE
JE STOUTSTE
VERWACHTINGEN
OVERTREFT.

MICHAEL DOUGLAS
BASIC INSTINCT
SHARON STONE

EEN FILM VAN
PAUL VERHOEVEN

GEORGE DZUNDZA - JEANNE TRIPPLEHORN - LEILANI SARELL
fotografie JAN DE BONT - muziek JERRY GOLDSMITH - scenario JOE ESZTERHAS
productie MARIO KASSAR / ALAN MARSHALL

Boekuitgave A.W. Bruna Uitgevers b.v.
PANAVISON® Soundtrack INDISC CONCORDE FILM

KORT HOGER BEROEPS ONDERWIJS

DAGOPLEIDINGEN MARKETING- EN PR-MANAGER

- NIMA-A/B en NGPR-A
- éénjarig

SPD

- extra NIMA-A/MBA
- tweejarig

ALGEMEEN:
• studiefinanciering
• start aug./sept. '92

INFORMATIE-AVOND
maandag 18 mei
aanvang 19.00 uur
Havikstraat 5,
Sittard

in samenwerking
met de HEAO-Limburg

Bel 046-510641
of 076-250666/215389
voor de brochure

oig 29 JAAR
KWALITEIT
IN OPLEIDEN

HEREN HANDELAREN EN MARKTKOOPLUI te koop aangeboden

ELEKTRISCH EN HANDGEREEDSCHAP
ruim 1 milj. stuks, w. o. tangen, boren, boor-
machines, hamers, zagen, vijlen enz. enz.

WERKKLEDING,
zoals overalls, regenpakken, rubber laarzen,
parka's, laarzen met stalen neuzen enz. enz.

± 400 STUKS TUINMEUBELEN
o.a. banken, tafels, stoelen, schommel-
stoelen, campinggasstellen enz. enz.

TUINGEREEDSCHAP
diverse werkstelen met verwisselbare
stukken en vele andere artikelen

CADEAU-ARTIKELN,
w.o. porcelijnen vazen, posters,
koffiemolens, chinese vazen,
houtsnijwerk, porcelijn, ventilatoren,
schilderijen, speelgoed en nog veel meer.

ENORME PARTIJ TEXTIEL
w.o. sokken, herenoverhemden,
damesblouses en -broeken, spijkerbroeken,
spijkerpakken en damesjurken.

GROTE PARTIJ
HUISHOUDELIJKE ARTIKELN
tegen weggelopen prijzen zoals o.a. mixers, strijk-
ijzers, wc rolhouders, pollepels, handdoeken,
theedoeken, washandjes en dweilen.

WITGOED, ruim 3000 stuks,
waaronder koelkasten, ovens, afzuigkappen,
elektrische- en keramische kookplaten.

TE KOOP BANKSTELLEN,
relaxstoelen, zitzakken, hoekcombinaties
in vele moderne kleuren en dessins.

VELE ANDERE ARTIKELN,
NERGENS EEN GROTERE SORTERING.
OOK IN AANTALLEN TE KOOP.

HANDELSONDERNEMING
JO RODIGER bv
inkoop-verkoop roerende goederen
kantoor magazijninrichtingen
Op de Bies 33 te Schimmert

Jos Bogman

OFFICIAL DEALER

DE PRIJZEN VAN
ONZE A1 OCCASIONS
ZIJN VANDAAG
SCHRIKBAREND
LAAG

50 A1 occasions bij Jos Bogman

Vandaag 9 mei slaan wij de prijzen van onze A1 occasions voor de laagste keer stuk. Dat betekent voor u vele honderden guldens voordeel.

Al onze A1 occasions staan buiten opgesteld en u zult zien de prijzen zijn schrikbarend laag.

LAATSTE DAG
AUTOMARKT.
U BENT VAN
HARTE
WELKOM.

Als extra hebben wij
voor de liefhebber een
Ford Escort RS 2000
beschikbaar voor een
proefrit.

- een compleet overzicht van alle A1 occasions
- opbouw in prijzen
- elke auto is voorzien van een kaart met km-stand, bouwjaar en de prijs

Op al onze auto's gelden de normale garantiebepalingen, inruil en financieringsmogelijkheden.

Er is vandaag een Ford Credit adviseur aanwezig op ons bedrijf, die u ter plekke informatie kan geven over een voor u passende financiering.

Kerkrade, Hamstraat 70, tel. 045-423030

Epilepsie? Zet jezelf niet buitenspel

Nederland telt minstens 100.000 mensen met epilepsie.

De Epilepsie Vereniging Nederland (EVN) is voor hen de belangenvereniging. De EVN doet veel activiteiten samen met het Nationaal Epilepsie Fonds - De Macht van het Kleine.

Voor alle informatie
(030) 66.00.66

EPILEPSIE VERENIGING NEDERLAND

EPILEPSIE EN MAATSCHAP

Postbus 9840, 3506 GV Utrecht

WIJ HALEN DIE PARTIJ REKLAMEFOLDERS OF -KRANTEN GRATIS BIJ U OP.
OM DIE DAARNA TE VERSPREIDEN NATUURLIJK...

Bel Spiral als 't gemakkelijk verspreid moet worden!

Postbus 6094 5960 AB Horst telefoon 04709 84222 fax 04709 84333

Zonder hervormingen wordt Europese Gemeenschap onbestuurbare moloch

Brusselse nachtmerries over vergroting van EG

HANS DE BRUIJN

RUSSEL - 'Is Jacques Delors soms gek geworden?', vroeg een Britse krant zich deze dagen af. De inkt van het verdrag aan Maastricht is nog niet droog of de voorzitter van de Europese Commissie komt wéér met een reeks nieuwe ideeën voor de toekomst van de EG.

erf moest er meer geld op tafel komen. En of dat nog niet genoeg was, praat hij nu alweer over een gemeenschap van vijftientwintig of zelfs meer leden en een drastische vorming van de EG-instellingen. De lidstaten wordt door Delors ook een moment rust gegund.

De discussie over de vergroting van de financiële middelen van de EG is nog niet op gang gekomen. Maar de praten van de ministers van Buitenlandse Zaken voor het eerst over het 'Pakket-Delors-2', waardoor het G-budget over vijf jaar f20 miljard hoger zou worden.

De twaalf zijn daar sterk over verdeeld. Sommige landen omdat zij het meer willen betalen aan Brussel, andere omdat zij dat gewoonweg niet kunnen. Het geld moet vooral de arme lidstaten in Zuid-Europa ten goede komen, maar er is een grens aan de solidariteit.

nieuwsanalyse

dat Jacques Delors, terwijl dat de nog gevoerd moet worden, nu het onheilspellende verhalen over veel grotere Gemeenschap en over een veel machtiger Brussels apparaat komt, is echter niet vreemd. Het heeft er immers alles aan te maken. Delors is niet gek.

Ok in de hoofdsteden waar men kritisch tegen de EG aankijkt, weet men dat het een illusie is te denken dat de huidige twaalf gezellig samen EG'tje kunnen blijven spelen. De EG is een succes gebleken, en andere Europese landen willen daarvan meeprofitieren.

Duitsland, Zweden en Finland hebben al aanvragen ingediend om lid van de Gemeenschap te mogen worden. Noorwegen, Zwitserland en misschien ook IJsland zullen volgen. Landen die politiek en economisch zo dicht bij de EG staan, dat we ze niet kunnen weigeren.

De onderhandelingen daarover zullen wellicht nog dit jaar beginnen en men rekent er in Brussel, maar zeker in Wenen, Stockholm en Helsinki op in 1995 erbij te horen.

Moelijker ligt het bij al die andere landen die staan te trappelen om tot de EG toe te treden. Turkije heeft

een aanvraag ingediend, maar zal voorlopig buiten de deur gehouden worden. Want wat moeten de twaalf met een islamitische staat in hun gelederen?

De grote problemen komen bij de belangstelling van de Oosteuropaanen. Polen, Hongarije en Tsjechoslowakije willen maar wat graag lid van de Gemeenschap worden. We hebben al nauwe banden met ze, en iedereen houdt er rekening mee dat ze rond 2000 lid worden.

De Bulgaren, Roemenen, Kroaten, Slovenen, om nog maar niet te spreken van de Oekraïners, de Wit-Russen en de Russen, hoeven de eerste vijftien tot twintig jaar zeker niet op de EG-status te rekenen. Economisch en politiek staan ze nog te ver van ons vandaan.

Maar zelfs in het - voor de twaalf - meest optimistische scenario telt de EG in 2000 al zo'n twintig tot vier-

twintig of meer bewindslieden rond de tafel zitten, wordt onwerkbaar, net zo goed als een Europese Commissie van vijftientwintig leden. Delors wil daarom dat 'zijn' Commissie kleiner wordt. Geen twee leden meer voor de grote landen, en de kleinste landen zouden het zelfs zonder commissaris moeten doen. Zij zouden nog slechts 'junior-commissarissen', een soort staatssecretarissen, mogen leveren.

De Europese ministerraden zouden meer taken aan die Commissie moeten overlaten, en zich alleen nog maar met de hoofdlijnen van het beleid bezighouden. Andersom zou de EG een hele reeks technische taken weer aan de nationale regeringen moeten overlaten.

Die machtiger Commissie moet dan onder leiding komen van een 'President van de Europese Gemeenschap', die aan het Europees Parlement verantwoording moet afleggen. Een idee waar men in Londen al nachtmerries van krijgt.

De ministerraad zou daardoor de functie van een soort Senaat krijgen, waar over de politieke koers wordt gepraat, waar geschillen bijgelegd kunnen worden en waarin een al te ijverige, of al te machtsbeluste EG-commissaris tot de orde kan worden geroepen.

Ok vraagt Delors zich af of het roulerende EG-voorzitterschap nog wel in de huidige vorm moet blijven bestaan. Nu wisselen de lidstaten elkaar elk half jaar, in alfabetische volgorde af. De ene keer is een grote de voorzitter, de andere keer een kleintje.

Nederland komt nu dus elke zes jaar aan de beurt. Als er twintig leden zijn nog maar eens in de tien jaar, of nog minder. Vooral de grote EG-landen als Duitsland, Engeland en Frankrijk, voelen er niets voor om zo zelden de EG-touwtjes in handen te mogen nemen. Daarom denkt Delors eraan de groten vaker aan bod te laten komen, en de kleintjes niet meer of minder vaak.

En dan het Europees Parlement. Nu telt dat 518 leden, maar als de EG straks uit twintig of meer landen bestaat, kan dat aantal - bij handhaving van de huidige verhoudingen tussen de landen - groeien tot 750 of wellicht wel 1000. Zo'n parlement wordt absoluut onwerkbaar.

Let wel, dit zijn nog maar gedachtenpuzzels uit niet-openbare en zeer voorlopige rapportjes van ambtenaren. De Commissie zal zeker rekening houden met de gevoeligheden in de hoofdsteden, die hier uiteindelijk over moeten beslissen. Want Delors is niet gek.

Lijfwachten onder grote druk

● Bodyguards van de koninklijke familie aan het werk tijdens de opening van de Oosterschelde in oktober 1986. Archief: AP

'Veiligheid koninklijke familie komt in gevaar door hoge werkdruk'

Geen vorstelijke beloning voor 'bodyguards' Beatrix

DOOR CARINE NEEFJES

DEN HAAG - Er heerst onrust bij de Veiligheidsdienst van het Koninklijk Huis (VDKH). De medewerkers wachten al een paar jaar op een goede honorering van de overuren, maar er is nog steeds niets geregeld. De dienstcommissie van de Veiligheidsdienst, vergelijkbaar met een ondernemingsraad, heeft de Algemene Christelijke Politiebond (ACP) in de arm genomen. De bond zal de kwestie volgende week donderdag bespreken op het ministerie van Justitie, de werkgever van de 'koninklijke' veiligheidsagenten.

Verontruste medewerkers van de Veiligheidsdienst hebben een brief gestuurd naar de vaste kamercommissie voor Politiezaken. Ze klagen over de werkdruk en de overuren die onvoldoende worden gehonoreerd. Het is zeldzaam dat lijfwachten van de koninklijke familie, die nog geheimer willen opereren dan de Binnenlandse Veiligheids Dienst (BVD), publiciteit zoeken.

ACP-voorzitter M. Blijleven erkent de problemen, maar vindt de brief overdreven van toon. De medewerkers suggereren dat 'de veiligheid van de koninklijke familie in gevaar komt', maar dat is volgens hem onjuist. Wel onderstreept hij dat er binnen de 'koninklijke' Veiligheidsdienst grote onvrede heerst over de arbeidsomstandigheden.

Geld

De ruim 120 veiligheidsagenten maken gigantisch veel overuren. Het gebeurt regelmatig dat lijfwachten per week wel 100 extra uren maken, bijvoorbeeld als zij met de familie naar de vakantiebestemmingen gaan. Volgens de huidige regeling krijgen de bewakers de eerste 43 overuren vergoed; de overige werken zij voor niets.

ACP-voorzitter Blijleven vindt dat de koninklijke lijfwachten moeten worden gehonoreerd volgens artikel 18 van het Ambtenaren reglement, die de diensttijden van de politiemensen vaststelt. Hierin staat dat alle uren na de achturige werkdag, binnen twee maanden in geld of in vrije tijd moeten worden vergoed. Slaapdiensten in bijvoorbeeld de vakantieoordelen Porto Ercole of Lech, worden echter niet meegerekend. „Voor slapen hoeven ze geen geld te krijgen”, stelt Blijleven.

Het hoofd van de Veiligheidsdienst Koninklijk Huis, kolonel F.J. Laméris, vindt het voorstel van de ACP begrijpelijk, maar kan het plan financieel niet waarmaken. Het extra geld voor de lijfwachten moet komen uit een vastgesteld budget. Als de directie 'haar mannen' beter wil belonen, is zij genooddacht om minder veiligheidsmensen in te zetten. En dat is onacceptabel, meent ACP-voorzitter Blijleven. Dan moet het huidige personeel nog harder werken. Volgende week zal hij er bij het ministerie van Justitie op aandringen dat er meer geld moet komen voor dit elitekorps.

De Veiligheidsdienst van het Kon-

Persoonskaart van papier is verleden tijd

DEN HAAG - De eerste negen gemeenten en enkele afnemers zijn per 1 mei aangesloten op het netwerk Gemeentelijke Basis Administratie Persoonsgegevens (GBA).

Dat netwerk zal de oude bevolkingsadministratie gaan vervangen, waarbij de gegevens op een papieren persoonskaart worden bijgehouden. Het ministerie van

Binnenlandse Zaken noemt GBA-project één van de grootste automatiseringsprojecten binnen de Nederlandse overheid. De komende twee jaar zullen alle 647 gemeenten en de eerste 37 afnemers zoals de Belastingdienst, pensioenfondsen, bedrijfsverenigingen en het ministerie van Defensie op het netwerk worden aangesloten. Het aantal afnemers zal nog uitgroeien tot driehonderd. Het is volgens het ministerie de bedoeling dat alle gemeenten zijn aangesloten vóórdat de GBA-wet, vermoedelijk in 1994, in werking treedt.

'Nederland niet altijd vriendelijk voor kinderen'

UTRECHT - De Nederlandse bisschoppen hebben de gelovigen herinnerd aan hun opdracht kinderen op de wereld te zetten. Met andere mensen in het Westen vragen zij zich „wel eens af of echtparen hun huwelijk voldoende openstellen voor het geschenk dat God door kinderen geeft”.

„Een kinderloze samenleving heeft geen toekomst en is in wezen ten dode opgeschreven”, aldus de bisschoppen in hun brief 'Een kindvriendelijke samenleving', die geschreven is ter gelegenheid van de Week voor het Leven (17 tot 24 mei).

Vrede

Kinderen houden ouderen een spiegel voor. „Hun kritische vragen confronteren ons met onze handwijze.” Ze wijzen ouderen ook op hun verantwoordelijkheid. „Juist kinderen doen ons beseffen dat we de aarde leefbaar moeten houden door ons in te zetten voor vrede en gerechtigheid, door te zorgen voor een gezond milieu, door een evenwichtige gemeenschap te vormen.”

De Nederlandse samenleving is echter „niet altijd even vriendelijk voor kinderen”. De bisschoppen wijzen ondermeer op de televisie die kinderen confronteert met „geweld, met hedonisme en met een verregaande consumptie-mentaliteit”. Ook het drukke verkeer en gok-, drugs- en alcoholverslaving zijn bedreigend.

Het geluk en de gezondheid van de kinderen worden tevens bedreigd doordat het gezin steeds meer onder druk komt te staan. Kinderen worden steeds vaker geconfronteerd met echtscheiding, maar ook met het feit dat beide ouders aan het werk zijn.

„De afschaffing van de inkomensvoordelen voor kostwinners kan ertoe leiden dat mensen zich noodzaak zien in een dusdanige mate buitenshuis te werken, dat het gezin en de opvoeding van de kinderen daar schade van ondervinden. Wetsvoorstellen moeten, meer dan tot nu toe, kritisch worden bekeken met het oog op effecten op lange termijn voor mensen met kinderen.”

'Veiligheid koninklijke familie komt in gevaar door hoge werkdruk'

Geen vorstelijke beloning voor 'bodyguards' Beatrix

DOOR CARINE NEEFJES

DEN HAAG - Er heerst onrust bij de Veiligheidsdienst van het Koninklijk Huis (VDKH). De medewerkers wachten al een paar jaar op een goede honorering van de overuren, maar er is nog steeds niets geregeld. De dienstcommissie van de Veiligheidsdienst, vergelijkbaar met een ondernemingsraad, heeft de Algemene Christelijke Politiebond (ACP) in de arm genomen. De bond zal de kwestie volgende week donderdag bespreken op het ministerie van Justitie, de werkgever van de 'koninklijke' veiligheidsagenten.

Verontruste medewerkers van de Veiligheidsdienst hebben een brief gestuurd naar de vaste kamercommissie voor Politiezaken. Ze klagen over de werkdruk en de overuren die onvoldoende worden gehonoreerd. Het is zeldzaam dat lijfwachten van de koninklijke familie, die nog geheimer willen opereren dan de Binnenlandse Veiligheids Dienst (BVD), publiciteit zoeken.

ACP-voorzitter M. Blijleven erkent de problemen, maar vindt de brief overdreven van toon. De medewerkers suggereren dat 'de veiligheid van de koninklijke familie in gevaar komt', maar dat is volgens hem onjuist. Wel onderstreept hij dat er binnen de 'koninklijke' Veiligheidsdienst grote onvrede heerst over de arbeidsomstandigheden.

Geld

De ruim 120 veiligheidsagenten maken gigantisch veel overuren. Het gebeurt regelmatig dat lijfwachten per week wel 100 extra uren maken, bijvoorbeeld als zij met de familie naar de vakantiebestemmingen gaan. Volgens de huidige regeling krijgen de bewakers de eerste 43 overuren vergoed; de overige werken zij voor niets.

ACP-voorzitter Blijleven vindt dat de koninklijke lijfwachten moeten worden gehonoreerd volgens artikel 18 van het Ambtenaren reglement, die de diensttijden van de politiemensen vaststelt. Hierin staat dat alle uren na de achturige werkdag, binnen twee maanden in geld of in vrije tijd moeten worden vergoed. Slaapdiensten in bijvoorbeeld de vakantieoordelen Porto Ercole of Lech, worden echter niet meegerekend. „Voor slapen hoeven ze geen geld te krijgen”, stelt Blijleven.

Het hoofd van de Veiligheidsdienst Koninklijk Huis, kolonel F.J. Laméris, vindt het voorstel van de ACP begrijpelijk, maar kan het plan financieel niet waarmaken. Het extra geld voor de lijfwachten moet komen uit een vastgesteld budget. Als de directie 'haar mannen' beter wil belonen, is zij genooddacht om minder veiligheidsmensen in te zetten. En dat is onacceptabel, meent ACP-voorzitter Blijleven. Dan moet het huidige personeel nog harder werken. Volgende week zal hij er bij het ministerie van Justitie op aandringen dat er meer geld moet komen voor dit elitekorps.

De Veiligheidsdienst van het Kon-

ninklijk Huis is in 1828 opgericht, tijdens de regering van koning Willem I. De toenmalige minister van Justitie P.G. Philipse vond dat het maar eens afgelopen moest zijn met „dat brutale volk dat in de omgeving van paleis het Loo de koninklijke familie tijdens de wandeling lastig viel met gezeur”.

Volgens de bewindsman moest een koninklijke lijfwacht „30 à 40 jaar oud zijn, mocht zich niet in den drank te buiten gaan, moest er toonbaar uit zien en bereid zijn tot handhaven van de orde”. Koning Willem I stribbelde eerst wat tegen, maar op aandringen van het ministerie begon Johannes van Engelen als eerste lijfwacht op Het Loo.

Tot ruim na de Tweede Wereldoorlog was het een erebaantje om de koninklijke hoogheden te bewaken. De 'royal family' was lange tijd klein van omvang en het was overzichtelijk om de leden in de gaten te houden.

Die eervolle opdracht is inmiddels definitief voorbij. Inmiddels moeten de medewerkers van de Veiligheidsdienst 24 uur per dag in de onmiddellijke nabijheid van de derden leden van de koninklijke familie (prins Bernhard en prinses Juliana, koningin Beatrix, prins Claus en de drie prinses, Pieter van Vollenhoven, prinses Margriet en hun vier zonen) verkeren.

De bewaking is lastiger geworden, omdat de familieleden verspreid over het hele land wonen. Een deel van de veiligheidsagenten verblijft permanent op Huis ten Bosch, het Loo en paleis Soestdijk. Anderen zijn bij de prinses ingetrokken die in Groningen, Delft en Leiden wonen. Enkel verzorgen de administratie op het kantoor in Den Haag

en een groepje werkt op een speciale inlichtingenafdeling. De rest wordt als extra bewaking ingezet bij openbare plechtigheden.

Prinsen

Vooral de jonge Oranje-telgen bezorgen de lijfwachten handen vol werk. Zij moeten de prinsen bij nacht en ontij volgen in kroegen, disco's en ook op studentenfeestjes moeten zij een oogje in het zeil houden.

De werkdruk van de 'bodyguards' is hoog. Volgens ACP-voorzitter Blijleven moet het korps ten minste worden uitgebreid met twintig personen. Maar het is niet makkelijk om geschikte kandidaten te vinden die voortdurend in hogere kringen willen en kunnen verkeren.

Agenten die in dienst zijn bij de gemeente- of rijkspolitie kunnen solliciteren voor een baantje als lijfwacht. Wel moeten ze beschikken over een ruime ervaring. Hun betrouwbaarheid en integriteit wordt nauwkeurig getoetst. Ze hoeven niet van adel te zijn, maar wel wordt gekeken of ze geschikt zijn om voortdurend in het soms wereldvreemde milieu van de koninklijke familie te bivakkeren.

E. Spierenburg, die tot 1989 hoofd was van de Veiligheidsdienst, onthulde bij zijn afscheid dat hij zijn werk een straf vond voor de koninklijke familie. „Het aller moeilijkste voor een lijfwacht is het voortdurende besef dat je iemand begeleidt die liever van bewaking verschoond wil blijven. Ons functioneren is een geweldige inbreuk op het leven van de koninklijke familie. Het gezegde: een aangeboden dienst is zelden welkom, geldt zeker in ons geval.”

Als ú morgen 't bloemetje geeft, zorgen wij voor het water.

WATERLEIDING WATERSCHAPPI

Waterschap De Oosterschelde
Postbus 1000, 4600 CA Oosterschelde
Tel. 0422-211111

Fractie moet zich zeer ongelukkig hebben gevoeld

PvdA kreeg er flink van langs in Tweede Kamer

DOOR HENRI KRUIJTHOF

DEN HAAG - De PvdA-fractie zal zich zelden zo ongelukkig hebben gevoeld als tijdens het wao-debat, donderdag in de Tweede Kamer. Van links tot rechts vielen de collega's over PvdA-woordvoerder Frans Leijnse heen en zelfs vicepremier Kok liet niet na de PvdA op haar verantwoordelijkheid te wijzen.

De PvdA had het er dan ook naar gemaakt. Je kunt niet ongestraft een fractielid het land in sturen met een totaal nieuw standpunt over de wao-kwestie, zonder dat deugdelijk te hebben doorgesproken met de eigen fractie, de geestverwante bewindslieden en de coalitiepartner. En dat is de PvdA, en vooral fractievoorzitter Wöltgens en zijn plaatsvervanger Leijnse, dan ook flink ingepeperd.

Nog erger

Maar de PvdA maakte het tijdens het debat zo mogelijk nog erger. Eerder al was de verdeeldheid in eigen kring naar buiten gekomen. Niet zozeer over de inhoud van het standpunt (alle bestaande wao's zullen worden ontzien), maar wel over het moment en de manier waarop het standpunt naar buiten werd gebracht.

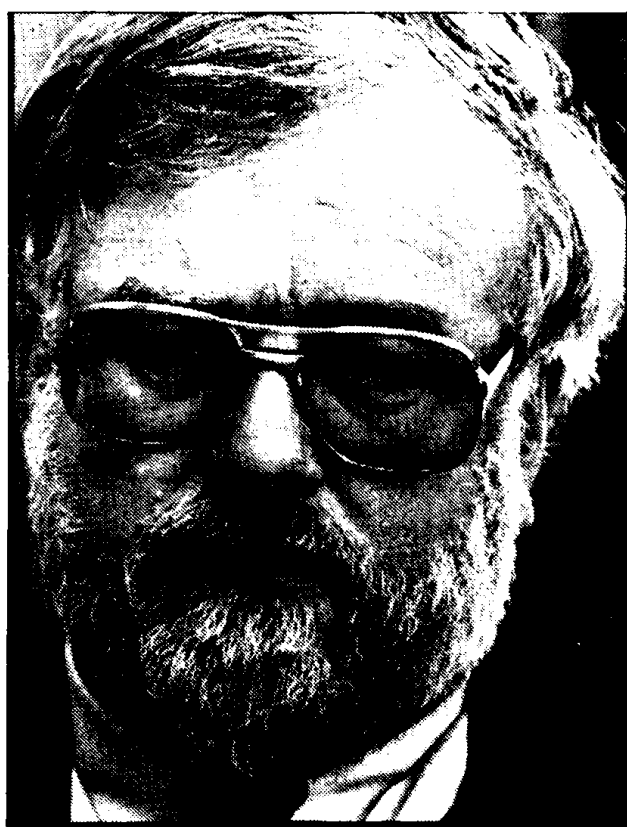
Alsof dat niet genoeg was, moest Leijnse onder druk van coalitiepartner CDA en de eigen bewindslieden Kok en Ter Veld, ook nog gedeeltelijk terugkomen op het eerder ingenomen standpunt. Zelfs de oppositie hielp daarbij een handje, ofschoon zij het eens is met het PvdA-standpunt.

Leijnse werd door de oppositiepartijen VVD, D66 en de kleine christelijke fracties uitgedaagd zijn standpunt ook binnen de Tweede Kamer waar te maken door een motie te steunen waarin het nieuwe PvdA-standpunt letterlijk stond verwoord. Omdat dat ongetwijfeld tot grote moeilijkheden in de coalitie zou hebben geleid, durfde de PvdA-fractie dat niet aan.

Sterker nog: Leijnse onthield niet alleen zijn steun aan de motie, maar gaf aan dat het nieuwe PvdA-standpunt ook wel weer gewijzigd zou kunnen worden.

● F. LEIJNSE
...stommeit...

● THIJS WÖLTGENS
...ter discussie...

Er was alleen maar sprake van een 'richting' waarin de PvdA dacht, niet van een definitief standpunt. Als gevolg van argumenten, die later dit jaar tijdens de behandeling van het desbetreffende wetsontwerp gewisseld worden, zou het PvdA-standpunt wel weer gewijzigd kunnen worden.

Boot aan

Toen Leijnse eenmaal zover gekomen was, was de boot bij de oppositie pas goed aan. „De PvdA houdt de wao's eren worst voor. Daarmee brengt u de politiek ernstig in diskrediet,” zei de VVD'er Linschoten. Hij verweet de PvdA een gebrek aan ruggegraat. „U maakt de wao's blij met een dole mus,” aldus Ina Brouwer (GL). Het had zo mooi kunnen zijn, moeten Wöltgens en Leijnse hebben gedacht. Op 1 mei, de dag van de arbeid, zou de PvdA weer eens laten zien waar ze stond met betrekking tot de zwaksten in de samenleving. De arbeidsgeschikten zouden weten dat ze op de PvdA konden rekenen.

Maar door het gebrek aan coördinatie, stonden vrijwel op hetzelfde moment dat Leijnse zijn gedenkwaardige woorden uitsprak, andere leden van zijn partij.

tij nog het kabinetsbesluit van vorig jaar zomer te verdedigen. Dat het zo noodzakelijk was om drastisch in te grijpen in de wao, omdat het systeem anders onbeheersbaar zou worden, of woorden van gelijke strekking.

Geklungel

Door dit geklungel van de PvdA weten de arbeidsongeschikten nu helemaal niet meer waar ze aan toe zijn. Is er nu wel of niet een meerderheid in de Tweede

Kamer voor het beschermen van de uitkering van alle bestaande wao's. Leijnse moest daar, op straffe van een kabinetscrisis, wel onduidelijkheid over laten bestaan. Hij deed zijn uiterste best om het sociale gezicht van de PvdA te laten zien, maar kon geen garanties geven. De oppositie haalde hem van links tot rechts genadeloos onderuit. Door al dit gerommel is het functioneren van Wöltgens en Leijnse ook in eigen kring ter discussie komen te staan. Niet dat hun positie op het spel staat; dat kan

Kok haalt uit naar z'n fractie

DEN HAAG - De PvdA-fractie in de Tweede Kamer moet niet denken dat als zij op een fluitje blaast, zoals in de wao-zaak, de PvdA-bewindslieden daar achteraan gaan lopen. Vicepremier en PvdA-leider Kok reageert met deze woorden op de veranderde mening van de PvdA-fractie inzake het wao-dossier. Kok noemt met name vice-fractievoorzitter Leijnse en fractieleider Wöltgens. Volgens Kok heeft de fractie zelfstandig, en zonder overleg met anderen, ervoor gekozen de wao-zaak nu zo aan te pakken. Dan moet men echter niet verbaasd zijn dat ook de PvdA-bewindslieden hun eigen lijn kiezen en vasthouden aan het eerder door het kabinet opgestelde wetsvoorstel inzake de wao, meende Kok. De consequentie is dan wel, zo stelt Kok, dat er twee zienswijzen naast elkaar bestaan. Hij noemt dat niet bevorderlijk voor een eensgezind en uniform optreden van de PvdA-mensen in Den Haag. Dat is echter een keuze van de fractie, zo denkt hij. Tegelijk stelt Kok dat de bewindslieden hun eigen verantwoordelijkheid niet zomaar kunnen vergeten.

Kok erkent dat met het nieuwe standpunt van de PvdA-fractie nu een andere situatie is ontstaan. Het kabinet is niet zeker meer van een meerderheid in de Kamer voor haar eigen wetsvoorstel. De zekerheid van succes is er niet meer, aldus Kok, die desondanks nog niet wil spreken van een conflict. Dat moet nog blijken, zo zei hij.

De PvdA-partijleider weigert openlijk zijn vertrouwen in fractieleider Wöltgens uit te spreken. Volgens hem heeft de fractieleider schade opgelopen door de gang van zaken maar er hoeft niet van een blijvende deuk sprake te zijn. Eerder noemde hij Wöltgens voor de KRO-radio wel verantwoordelijk voor de gang van zaken, die hij daar als ongelukkig bestempelde.

Premier Lubbers blijft laconiek onder de hele commotie rond de wao. Hij wil niet spreken van woordbreuk van de PvdA, al erkent hij dat de gang van zaken niet gemakkelijk is vanuit een oogpunt van interne verhoudingen in de coalitie. Lubbers meent verder dat de wao-zaak moeilijk blijft. Of het een breekpunt wordt wil hij echter niet voorspellen. Volgens hem is er de politieke wil bij CDA en PvdA om eruit te komen en is er nu slechts sprake van een tussentijd.

zoals ze zijn,” filosofeerde Cojuangco's advocaat enkele dagen geleden. „Als president kan hij zijn particuliere belangen het best beschermen, en wat goed is voor hem, is ook goed voor de Filipijnen.” De kandidaat deed zelf ook nog een duit in het zakje door te verklaren dat zijn investeringen 'parallel lopen met de belangen van het land, dat momenteel aan verval is blootgesteld.' Insiders twijfelen er niet aan dat Cojuangco als staats-hoofd zeker wel een reeks economische initiatieven zal ontplooiën, zij het met alle uitwassen van dien, en dat hij het gebrek aan charisma met veel geld en een goede organisatie zal weten te compenseren.

Kansloos

Imelda Marcos heeft ondanks haar tomeloze hang naar weelde en luxe, betrekkelijk veel ahang onder de arme bevolking. Bij politieke bijeenkomsten tijdens de over het algemeen roerige verkiezingscampagne trok zij opvallend veel toehoorders. Toch komt Marcos' weduwe in de peilingen niet verder dan 4,3 procent. Oud-rechter Miriam Defensor Santiago die met aanmerkelijk mindere middelen dan de concurrenten campagne heeft moeten voeren, heeft de oorlog verklaard aan de corruptie in het land, hetgeen naar wordt verwacht veel kiezers zal aanspreken.

Anders dan Corazon Aquino heeft haar broer, José Cojuangco, op krachtige wijze de presidentskandidatuur van Ramon Mitra, de huidige voorzitter van het parlement gesteund. José Cojuangco voorziet grote moeilijkheden voor de Filipijnen, indien Fidel Ramos als overwinnaar uit de bus komt. Hij acht in dat geval een staatsgreep zeer wel mogelijk. Waarnemers daarentegen achten de kans op een coup aanzienlijk groter, als de verkiezingen geen regeerbare meerderheid opleveren. Behalve een opvolger voor Corazon Aquino kiest de Filipijnse bevolking maandag ook het Huis van Afgevaardigden, de senaat, gouverneurs en burgemeesters.

politiek objectief

DOOR FRITS SCHILS

HEERLEN - Corazon Aquino maakt er geen geheim van: zij vindt dat ex-minister van Defensie, Fidel Ramos, garant staat voor de instandhouding van de democratie en derhalve de eerste aangewezen is om haar als staatshoofd van de Filipijnen op te volgen. Zevenmaal in zes jaar heeft het zittende staatshoofd een poging tot staatsgreep overleefd. Dankzij de loyaliteit van Ramos.

Het valt echter nog te bezien of de hoop van Aquino bewaarheid wordt. Blijkens de meest recente opiniepeiling staat Ramos inderdaad in kansrijke positie, maar hij wordt door drie rivalen dicht op de huid gezeten: de oud-rechter Miriam Defensor Santiago, de zakenman Eduardo Cojuangco en de voorzitter van het Huis van Afgevaardigden, Ramon Mitra. Ramos zou kunnen rekenen op 17,6 procent van de stemmen, terwijl Santiago nu goed wordt geacht voor 16,2 procent, Cojuangco voor 10,6 en Mitra voor 9,2 procent. De uitslag van de verkiezingen die maandag worden gehouden, is dus moeilijk voorspelbaar, temeer daar zo'n dertig procent van het Filipijns electoraat haar keuze nog niet heeft weten te maken. De verkiezingsstrijd is met veel geweld gepaard gegaan en heeft tot dusver al meer dan dertig mensenlevens gekost.

Inlvloed

De katholieke kerk die traditioneel grote invloed uitoefent op de verkiezingen in dit aldoor instabiele eilandennrijk, lust Ramos niet. De kardinaal van Manila heeft de kiezers opgeroepen de ex-bewindsman links te laten liggen en daarbij gewezen op het feit dat Ramos onder het regime van Ferdinand Marcos als chef van de gendarmerie - een berucht onderdeel van de strijdkrachten - verantwoordelijk is geweest voor de arrestatie en mishandeling van verscheidene tienduizenden mensen. Kardinaal Sin en het college van

Verkiezingen op Filippijnen - Kerk neemt duidelijk stelling

President Aquino: 'Ramos garantie voor democratie'

● FIDEL RAMOS
...controversieel...

● CORAZON AQUINO
...zeven staatsgrepen overleefd...

jezuïeten dat hem adviserend ter zijde staat, zijn ook sterk gekant tegen de kandidatuur van twee andere prominenten: Imelda Marcos en Eduardo 'Danding' Cojuangco, een naast familielid van Corazon Aquino met wie de scheidende president in onmin leeft. Vooral dit duo moet voortdurend het verwijt aanhoren dat het jaren lang deelachtig is geweest aan corruptie, de Filipijnen leeggelunderd heeft en op een schandalige manier aan zelfverrijking heeft gedaan.

Vlak voordat het echtpaar Marcos de wijk nam naar Hawaii, kwam Fidel Ramos tegen de dictatuur in verzet en sloot hij zich aan bij de volksbeweging, die niet lang na de omwenteling - fe-

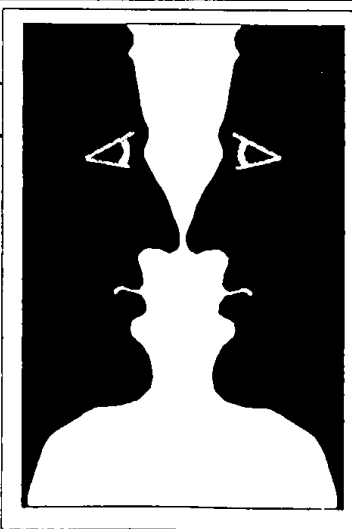
bruari 1986 - Corazon Aquino aan de macht bracht. Ramos koos vanaf dat moment gedeedeerd partij voor het staats-hoofd.

Symptomatisch

De hervorming van Eduardo Cojuangco, bijgenaamd 'De Krokodil' en van de eveneens niet door enige bescheidenheid gehinderde Imelda Marcos is symptomatisch voor het bestuurlijke echec van het zittende staatshoofd, die wel hervormingen in het vooruitzicht stelde maar weinig positiefs realiseerde.

De vergelijking met een krokodil heeft Cojuangco te danken aan zijn zijn grenzeloze hebzucht. In

een brochure die politieke tegenstanders tijdens de verkiezingsstrijd hebben uitgegeven, wordt een summier opsomming van Cojuangco's fabelachtige vermogen gegeven: duizenden hectaren agrarische en bouwgrond, aandelen bij 244 ondernemingen, twaalf vliegtuigen en 114 auto's. De Los Angeles Times merkte onlangs over deze nakomeling van Chinese emigranten op dat alleen Ferdinand Marcos Cojuangco in het systematische plunderen van de Filipijnse staat heeft overtroffen. De huidige regering heeft een groot deel van Cojuangco's bezittingen in beslag genomen, maar in alle 38 tot dusver gehouden corruptieprocessen is hij vrijgesproken. „Laten we de dingen noemen

de PvdA er bij alle ellende niet bij hebben. Maar dat zij de stomiteit hebben begaan om zonder de consequenties te overdenken, op een achternamiddag te besluiten een niet eens in de fractie besproken koerswijziging naar buiten te brengen, geeft wel te denken over de capaciteiten van het duo.

Verslechterd

De positie van de PvdA is hierdoor - als dat tenminste nog mogelijk was - nog verder verslechterd. Kiezers begrijpen niet dat op de ene dag een standpunt wordt ingenomen, dat de volgende dag weer wordt afgezwakt. Kiezers begrijpen nog minder van de interne verdeeldheid die de afgelopen dagen overduidelijk naar buiten is gekomen. Het zijn weer even zoveel redenen voor de PvdA'ers om met angst en beven naar de volgende opiniepeilingen uit te kijken. Het is de vraag hoe lang het CDA nog bereid is met de PvdA door te modderen. Binnen het CDA is al langer luid gemor te horen over de coalitiepartner. Er zijn er binnen die fractie die bang zijn dat het negatieve imago van de PvdA zal overslaan op het CDA, als nog veel langer wordt geregeerd met de sociaal-democraten.

Maar aan de andere kant vindt het CDA dat het niet zelf het kabinet kan opblazen. Dat zou te grote risico's met zich brengen. Het CDA zal om die reden alleen maar de druk op de coalitiepartner langzaam kunnen opvoeren om op die manier de PvdA te dwingen met het kabinet te breken. De komende serie gesprekken van CDA-fractievoorzitter Brinkman in een aantal uithoeken van het land is een goede gelegenheid om dat te doen.

lezers schrijven

• Mr Jan Boone

Hier mijn reactie inzake het interview met mr Jan Boone van 11 april 1992 door Taco Slagter. Zijn frustratie als advocaat kan ik begrijpen. Advocaat zijn is ook geen lolletje. Maar als Boone vindt dat hij zich 'verhuurt' aan criminelen om hun belangen zo goed mogelijk te dienen, moet hij toch ook kunnen verwachten dat er andere mensen zijn die het tegendeel doen. Namelijk de 'belangen' van de crimineel schaden en proberen hen achter slot en grendel te brengen. Zoals mr Boone vindt dat men infiltranten (die hij 'mollen' noemt) moet uitroken, zo vind ik dat advocaten ratten zijn die zich verrijken aan criminelen en hen op gladder manier hun illegaal verkregen geld, 'legaal' weer afnemen.

Mr Boone vindt dat elke politie-man niet deugt, maar ik vind dat elke advocaat een grote crimineel is. En dan nog laf ook, want anders was hij wel 'officieel' crimineel geworden. Want daartoe voelt hij zich toch nu ook aange-trokken.

Mr Boone vergelijkt een heroine-handelaar (een moordenaar van jonge mensen) met iemand die dronken achter het stuur zit! Hij valt de rechters aan. Veel criminelen zeggen blij te zijn met onze rechters. Mr Boone vraagt zichzelf af of hij nu zo'n idioot is. Ja, hij heeft gelijk, hij is een idioot. Hij weet immers zelf dat met het wetboek van nu de georganiseerde misdaad niet te bestrijden is. Dit boekje is voor deze tijd al lang niet meer praktischgericht. Er moeten nieuwe wetten komen. Dan is het afgelopen met het hoog van de toren blazen door advocaten als Boone, Hiddema, Doedens, en hun vaste PR-mannetjes bij de pers, die iedereen langzamerhand wel kent. Met hun objectiviteit is het al lang gedaan. Het lijkt wel of bepaalde advocaten in de redacties zitten.

Mr Boone praat over politie-infiltranten als 'lummelaars'. Deze 'lummelaars' zetten voor hem en zijn kindertjes hun leven op het spel. En niet voor f 250,- of méér per uur wat mr Boone kost. Ik heb er te veel naast mij zien dood schieten of dood spuiten.

Mr Boone kan het maar beter bij het golfen laten in plaats van te praten over dingen waarvan hij geen verstand heeft. Maar zwijgen is hem gelijk geven.

ZURICH Ben Zuidema, privé-detective

• Mensonterend (2)

Bij deze een reactie op de brief van de heer R. Maas uit Kerkrade d.d. 2 mei 1992, getiteld: 'Mensonterend'. Zoals de schrijver J.R.R. Tolkien in zijn bekendste werk reeds opmerkte over 'De dood verdienen': Verdienen! Zeker. Velen die in leven zijn, verdienen de dood. En sommigen die sterven, verdienen het leven. Kun jij het hun schenken? Wees dan niet te begierig om de doodstraf uit te spreken, want zelfs de zeer wijzen kunnen niet alle oormerken doorzien.' U hebt het recht niet, meneer Maas.

GELEEN R. Rijnders jr.

• Honden (9)

Dat eeuwige gezeur over de hondendepo. Hoe zou het eigenlijk zijn als ieder mens vanaf morgen zijn behoefte midden op straat of bij iedereen voor de deur deed. De zogenaamde hondbezitters zijn toch al zo vlug op hun teentjes getrapt als je hun hierover aanspreekt. Je bent gelijk een dierenhater in hun ogen, als je een opmerking maakt over het bovengenoemde feit. Maar als ze toch niet vies zijn van hun hond of kat ruim de zaak dan op met een schep of desnoeds met de handen. Ik wed dat geen mens meer zeurt.

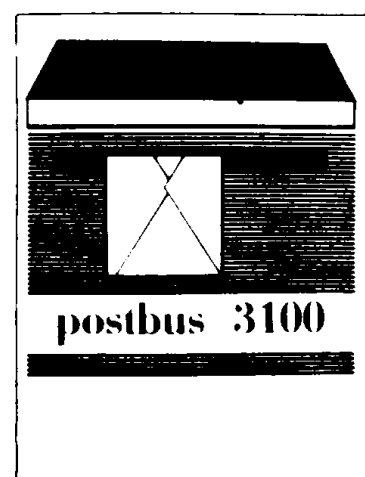
KERKRADE J.P. Peters

• Amerika

President Bush heeft de mond vol over de schending van de mensenrechten buiten zijn land. Laat de Amerikaanse president maar eens naar zijn eigen land kijken. Miljoenen Amerikanen leven in grote armoede. 37 miljoen Amerikanen zijn verstoken van medische zorg en dit speelt zich af in het rijkste land van de wereld! Niet alleen in Zuid-Afrika is apartheid, maar ook in de VS. Het leven in Amerika is gebaseerd op geweld. Kapitalisme in optima forma! De gekleurde bevolking heeft groot gelijk, dat ze het niet langer pikken.

De grootste tegenstander van Amerika is Amerika zelf. Het leven in Amerika moet gesocialiseerd worden en er moet minder aan wapenruimte worden uitgegeven. In Amerika zoekt men alleen oplossingen via geweld. Wil de regering geen sociale oplossing, dan staan de VS op springen. In Amerika is geen vrijheid voor de mensen die in bittere armoede leven. Iedereen moet toch kunnen profiteren van de gezondheidszorg en onderwijs. Van de Amerikanen gaat nog geen 40 procent van de stemgerechtigden stemmen. Tussen de democraten en republikeinen is geen verschil; het gaan alleen om persoonlijke belangen.

HEERLEN Ben Tarici

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie hoest het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of geretourneerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm, of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwettig taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

• Zeeland

Hierbij wil ik nog iets toevoegen aan hetgeen er naar aanleiding van de aardbeving in Roermond geschreven is. Dat deze mensen niet door het Rampenfonds geholpen worden is natuurlijk niet in de haak. Ten tijde van de overstromingsramp in Zeeland in 1953 woonden wij in Heerlen. De mensen waren toen echt niet rijk. Wij moesten bijvoorbeeld leven van 270 gulden per maand en dan was mijn man nog beambte bij de staatsmijnen. Onze buren bij voorbeeld moesten het met 28 gulden per week doen. Maar toen er huis-aan-huis gecollecteerd werd voor Zeeland, werd er veel en gul gegeven. Uw krant schreef destijds, dat er per gezin minstens 10 gulden gegeven was. Gezien de omstandigheden (vergeleken met nu waren we arm) een enorm bedrag. De mensen in Zeeland, herinner ik me nog, zijn volledig schadeloos gesteld en er bleef nog zoveel over dat er het Rampenfonds mee werd opgericht. Daar het niet aanneemelijk is, dat dit een klein bedrag is geweest, moet er nu dus, rente op rente, een behoorlijk bedrag aanwezig zijn, gerekend vanaf 1954. Echter, het Rampenfonds onthult ons op een akelig stilzwijgen. Het gevoel bekruipert mij, dat er niets meer inzit, of dat het aan enige bobo's, die zichzelf belangrijk vinden, een aangenaam levenje verschaft. Het moet niet moeilijk zijn er achter te komen hoeveel er aanwezig zou moeten zijn, en waar het gebleven is.

BRUGGE C.J. van Haarst-Bos

• Schade-experts

Naar aanleiding van uw artikel in uw krant van vorige week donderdag over de schade-experts, wil ik graag het volgende kwijt: Onlangs is een schade-expert bij mij thuis geweest om de schade van de aardbeving te taxeren. Zijn oordeel was dat twee muren afgebroken moesten worden en dat wij de overige scheuren in de muren maar moeten dichtweten. Scheuren in plafonds, spuitwerk en vloeren dienen wij bij te werken. Dat valt niet onder de noemer schade, want daar is volgens de schade-expert toch niets meer aan te doen en dat wordt dus niet vergoed.

Totale bezoektijd inclusief schriftwerk en door het gehele huis schade taxeren was circa tien minuten. Ik vraag mij daarom sterk af, of deze heren in staat danwel bereid zijn om deze schademeldingen naar behoren af te handelen, of dat zij alleen maar aan zichzelf denken, want zij moeten natuurlijk ook nog uit het rampenpotje betaald worden, en willen de schade dus niet te hoog schatten. Ben je het niet eens met het schadebedrag, dan kun je uiteraard tegen betaling een tweede expertise aanvragen, waardoor je het eigen risico van f 5000,- aanzienlijk verhoogd, want dit mogen wij natuurlijk toch uit eigen zak betalen. Het is toch schandalig dat onze geschatte schade door de expert van het rampenfonds is geschat op f 5500,- zodat er na aftrek van het eigen risico er f 500,- overblijft om het gehele huis op te laten knappen, als er tenminste iets uitbetaald wordt.

HERKENBOSCH F. van den Berg.

• Euthanasie

Alle rooms-katholieken in Nederland hebben de plicht, hun bisschoppen te verzoeken om weigering der sacramenten aan de minister-president en de minister van Justitie. Deze ijveren immers voor een actieve euthanasiewet, die volkomen in strijd is met het gebod 'Gij zult niet doden'.

HAARLEM A.F.C. Brosens, directeur Nerslands Rooms-Katholiek Bureau

Landbouw

Te koop TRACTOR Cormick 430 D met heftrichting. Tel. 045-425407.

Te koop Texelse SCHAPEN met lammeren. Bel 04493-4276.

Te k. ANGORA-GEITEN en angora-konijnen. Tel. 04764-1823.

Te k. 10-jarige bruine RUIN, stokmt. 1,62, zit mak onder zadelt in i.v. verkeer; 4-jr. bruine ru, stokmt. 1,68, niet bereden. 04455-1373.

Te koop zakken wit ZAAG-SEL, inhoud ca. 90 ltr. f 8,50 per stuk incl. Echterbaan 1, Schinveld. Tel. 045-259248.

Uit voorraad leverbaar: Deutz-Fahr nieuwe schuders, harken, maaiers en kneuzers. Kuhn kunststestrooiers 15-21 mtr. Gebr. mach.: Rumpstard aanraad. werktuig. Rietschoffel. Deutz-Fahr maier SM 45 en KM 30 frontmaier. Taarup maier. Perfecte frontmaier. KS 90 hark. Kuhn hark enz. Div. opraapwagens: Krone turbo L 3500 opraapwagens. Krone L 5000. Fahr K 390 6 balks. Frisstein en Europa. J. HORMANS. Kimmern, 04405-2775.

Wat VERKOPEN? Advorteer via: 045-719966.

Alfa

ALFETTA 2.0 '81, APK, wit, vraagprijs f 1.750,-. Tel. 045-752227.

ALFA 75 1.8 b.wj. '86, div. acc. v.r.p. f 9.900,-. Tel. 04759-1781.

Te koop ALFA Giulietta 2.0, vele extra's, b.wj. '83, APK 3-93, kl. zilvergrijsmetall. v.r.p. f 3.250,-. 046-337810.

Alfa ROMEO Duetto Spider 1750cc, b.wj. 1969. Uitzonderlijke originele staat. Tel. 045-429099.

Prachtige ALFA 90, i.z.g.st. b.wj. '86, pr.n.o.t.k. Vlieg-veldweg 62, Beek.

ALFA 33 1500, kl. rood, b.wj. '84, i.z.g.st. extra: sportv. 15", APK '93, 046-743175.

Te k. ALFA 75 1.8 IE, b.wj. 5-90, kl. rood, 53.000 km, i.z.g.st. centr. vergr. stuurbekr. electr. ramen, v.r.p. f 23.500,-. Tel. 045-818152.

Te k. ALFA 33 1.3, b.wj. '86, met LPG, v.r.p. f 5.500,-. Tel. 045-728930.

Audi

LET OP ONS RUIM AANBOD OCCASIONS verderop in deze rubriek en let ook op onze advertentie op dinsdag!

St. Maartensdijk

Trichterweg 109, Brunssum. Tel. 045-229080.

AUDI 80 1.9E, '88 te eig. serv. boekje ter inzage, met lak, v.r.p. f 23.750,-. Tel. 046-525087.

AUDI 100 cc 2.3, 11-87, 115.000 km, wit, f 14.950,-. Tel. 04906-1387.

AUDI 100 5-cylind. Inj., 6-88, zwartmet., airc. LPG, f 18.950,-. Tel. 04906-1387.

AUDI 80 coupé GT5, b.wj. '81, APK, sportvign. stuurbekr. i.p.r.st. v.r.p. f 7.750,-. Inr. mog. 045-463936.

Te k. weg. verbr. buiten. AUDI 80, b.wj. '87, nw, mod., vaste pr. f 18.500,-. Tel. 045-256991.

Te koop AUDI 80, b.wj. '88, meto met extra's, APK 5-93. Tel. 04744-1916.

Te koop AUDI 80 1.8 S, b.wj. '89, kl. zwart. Tel. 04454-5836.

AUDI 80 Diesel LC, 4-drs, b.wj. '82, APK 5-93, i.z.g.st. f 3.200,-. 045-232321.

AUDI 80, 5-91, rood, 5-bak, 5.000 km, f 28.950,-. Tel. 04906-1387.

Te koop AUDI 100 CD Avant b.wj. '88, LPG onderb., 2,3 inj., div. extra's, sportvlg, f 25.250,-. Tel. 046-528336.

Austin

Goedkoop autorijden. Te koop Austin METRO, APK, b.wj. '84, t.e.a.b. Tel. 046-514614.

Te k. Mini COOPER, b.wj. '80, APK 5-93, v.r.p. f 1.650,-. Vignorstr. 32, Meezenbroek-Heerlen.

AUSTIN Metro 1100, kl. goudmet. zeer mooi en goed b.wj. '81, APK '93, f 1.650,-. Tel. 046-743175.

Te koop kleine zuinige Austin METRO automaat, b.wj. 11-81, APK, i.z.g.st., v.r.p. f 1.550,-. Tel. 045-272998.

Bedford

BEDFORD Van, V6, LPG, gr. kent. div. acc. opknapper. Tel. 04408-2368.

Te k. BEDFORD, b.wj. 1976, kl. wit, Keltzerstr. 7, Heerlen, Tel. 045-710539.

BMW

BMW 325i, '87 v. extra's, Alp. uitv., iedereen bekl. 045-321919 b.g.g. 045-321742.

BMW 535i, dec. '89, nw, type, alle extra's. Tel. 045-321919 b.g.g. 321742.

Te k. BMW 325i b.wj. '86, ABS, stuurbekr., schuif/kanteldak, sportvelgen, prima onderhouden, v.r.p. f 20.000,-. Tel. 045-321065.

Te koop BMW 320 6, b.wj. '79, uitstekende staat. Tel. 04498-52641.

BMW 520, automaat, '86, Autobedrijf CHIARADIA, Seat en Citroën Dealer, Trichterweg 122, Brunssum. Tel. 045-212843.

BMW 316, b.wj. 80, i.z.g.st., nwe. banden, APK 5-93, v.r.p. f 2.950,-. 04454-1718.

BMW 316, 1-88, met of zonder LPG in nw.st. Met ANWB rapp. slechts. f 20.950,-. Tel. 04409-2619.

Te k. wegens vertrek naar buitenland: BMW 518i, b.wj. '90, 67.000 km, auto's schadevrij. Inl. 045-115806 (tussen 09.00-13.00 uur).

Te koop BMW 320, 6-cyl. b.wj. '78, met APK, i.z.g.st. Tel. 04450-4507.

Te koop BMW 315, b.wj. '84, overgang model, LPG, APK 3-93, BMW magn. velgen, pr. f 3.500,-. Tel. 046-743588.

BMW 320 met schuifdak, sportvelgen en 5 versnellings, in zeer goede staat, kleur lichtgroenmetall. Tel. 04409-3500.

Te k. BMW 525i, b.wj. '88, i.z.g.st., kl. zilvermet., licht metalen velgen, nwe. banden, Kenwood stereo, v.r.p. f 34.000,-. Inl. 046-522965.

Te k. BMW 316 1.8, b.wj. 5-84, wegens omstandigheden, vele extra's, event. inruil mogelijk. 045-728101.

Te koop BMW 315, b.wj. '82, i.z.g.st., v.r.p. f 3.350,-, evt. inr. mog. Tel. 045-455763.

Te k. BMW 318i model '84, extra's, i.z.g.st., v.r.p. f 8.300,-. Tel. 045-272670 b.g.g. 251081.

Te k. goed onderh. BMW 318i, '89, alpine-wit, f 23.500,-. 045-270443 b.g.g. 04492-1331.

KOOPJE: BMW 528i 1.83, nw.st., autom., airco, comp., centr. lock. 046-511710.

BMW 316, '85, gazzelle beige 5 versnel., 1800cc, LPG, 120.000 km, f 8.000,-. 04492-1903 na 18.00 uur.

Te k. BMW 316 1800cc, b.wj. '83, nw, model, kl. wit, verlaagd, nw. koppeling, accu, sunroof, f 6.900,-. Tel. 04740-4126, V. Oeststr. 8, Swalmen.

Te k. BMW 323i, nw, mod., b.wj. '84, kl. wit, veel access., zeer mooi, geheel uitgebouwd. Tel. 045-226718.

Te koop BMW 320, 6-cyl., b.wj. '80, met extra's, pas gekleurd. Tel. 04454-4571.

Te k. zeer aparte BMW 316 1800 cc, 4-drs, b.wj. '87, 60.000 km, lachsilber, ver. sp. velgen etc., v.r.p. f 16.000,-. Tel. 045-453296.

Cabriolet

CLASSIC & Cabrio Cars biedt aan: Alfa Spider 2000 '89 rood; 2000 QV '86 rood; 2000 '82 rood; Fiat 124 Spider 2000 i '81 rood; Pininfarina Europa spider 2000 i '83; VW-keizer Cabrio 1600 zwart '79 (met werk). Zeer mooie auto's 046-518251.

Chevrolet

Wegens vertrek naar buitenland te k. CHEVROLET Corvette, '77; BMW 628 TSI, '84. Opel Kadett, '91. Mgr. Buxkstr. 8, Born.

Chevrolet CAMARO LT 5.7, b.wj. '78, veel extra's, v.r.p. f 3.750,-. 04492-4534.

Citroën

CITROËN-ONDERDELEN, gebruikt en nieuw: in en verkoop schade Citroën. May Crutzen, 045-752121.

Te koop weg. omst. heden CITROËN Visa, b.wj. '81, i.z.g.st. 045-232279 na 20 uur.

Citroën BX 14, '87, Autobedrijf CHIARADIA, Seat en Citroëndealer, Trichterweg 122, Brunssum. Tel. 045-212843.

CITROËN BX 19 Diesel Station, 6-89, antr. grjls, 89.000 km f 18.950,-. Tel. 04906-1387.

CITROËN BX 19 TRS Station, 11-89, stuurbekr., grjlsmetall. f 19.950,-. Tel. 04906-1387.

Te koop voor liefhebber DAF 66, b.wj. '77, f 250,-. Tel. 045-231017.

Te koop CITROËN BX 1400 inj. kl. rood, b.wj. 90, 35.000 km, boekjes ter inzage, v.r.p. f 17.500,-. 04746-1610.

2CV 6 Club f 1.500,-. Tel. 046-520115.

VISA GT b.wj. 10-83, APK 3-93, div. extra's, f 3.500,-. Tel. 045-413716.

BX 16 TRS b.wj. '83, beige, pr. f 3.900,-. 04459-1578.

Te k. Citroën VISA Super E, b.wj. '82, APK 15-4-93, i.g.st., t.e.a.b. Irmstratz 57, Simpelveld.

Te k. CITROËN BX 19, TRI Break, 1989/8, 50.000 km, kl. wit, stuurbekr., electr. bed. ramen. Tel. 04493-4226 na 18.00 uur.

Te k. Citroën VISA Super E, zonnedak, trekh., b.wj. '82, pr. f 1.250,-. 045-211572.

Te k. CITROËN BX 14 E, b.wj. '87, kleur wit, 5-bak, brede banden. 04451-1261.

Te k. Citroën VISA, b.wj. '83, APK 15-4-93, 4 nw. banden v.r.p. f 2.350,-. Tel. 043-258587 tus. 18.00 en 20.00u.

Te k. CITROËN BX 19 GT, b.wj. '86, i.z.g.st., schadevrij, electr. ramen en dak, centr. deurvergr., zeer luxe uitv., f 8.500,-. Tel. 04406-12138.

Daihatsu

Te koop Daihatsu ROCKY softtop, 85, v.r.p. f 18.750,-. 045-270070.

Te koop DAIHATSU Charade, b.wj. '88, i.z.g.st., v.r.p. f 10.000,-. Tel. 045-724635.

Fiat

Te koop Fiat PANDA 45 Cabrio dak, b.wj. '85, v.r.p. f 4.950,-. Kruisstr. 42, Broeksittard.

Seat MARBELLA sprint, b.wj. '89, verkeert in nw.st., f 8.950,-. Tel. 043-254462.

PANDA 34 rood '85, km.st. 55.000, zeer mooi, f 6.000,-. Lange Akker 140, Berg en Terblijt. 04406-41976.

Te k. Fiat REGATA diesel '85, APK dec. '92. Tel. 04459-1557.

Te koop Fiat RITMO 85 S, 4-drs., APK, b.wj. '84, f 2.750,-. Tel. 046-743588.

Te k. Ford ESCORT 1300, b.wj. '81, zilvermet. APK, 4-drs. Tel. 045-229677.

Ford ESCORT 1300, b.wj. '84, z. mooi en goed, te eig. 88.000 km. APK '93, extra zonnedak, v.r.p. f 6.250,-. Tel. 046-743175.

Ford SIERRA 1600 CL, 8-85, LPG, 115.000 km f 5.950,-. Tel. 04906-1387.

Ford FIESTA XR2 wit, b.wj. '85, APK tot 4-93, i.z.g.st. Tel. 04404-1384.

Te koop Ford TAUNUS 1.6 b.wj. '82, APK 5-93, z.g.a.n. Tel. 046-379713.

Te koop Ford Escort 1.4 CL, 70.000 km, nw. type, '87, f 12.250,-. Autobedrijf Dorjants, Altaarstr. 2, Schinnen. Tel. 04493-2211.

Te k. Ford FIESTA 1100S, wit, b.wj. '81, f 9.000,-. Tel. 045-274180 b.g.g. 252790.

Ford SIERRA 1.4 Bravo, '87, 40.000 km., 3-drs, v.r.p. f 12.750,-. 04406-12577.

Ford SIERRA 1800, b.wj. '85, blauwmet., radio, trekhak, nwe. banden, Hella grill, pr. f 7.250,-. Tel. 04408-2250.

Ford SIERRA 2.0i CL Sedan DOHC '89, 67.000 km, zwart autotas. Tel. 046-336044.

Ford ESCORT 13L Bravo, m.'83, f 4.250,-, i.z.g.st. Tel. 045-724417.

Te k. Ford Escort 1300L, b.wj. '81, APK, veel extra's, v.r.p. f 2.750,-. W.de Rijkstr. 11, Landgraaf.

Honda

Duitse Honda PRELUDE, b.wj. '88, antraciet, met schuifdak, te eig., DM 14.900,-. Tel. 09-49.2165. 2792.

HONDA CRX 16V, '87, zwartmet. airc. radio/cass. f 19.000,-. Tel. 045-750969 na 17 uur.

Te k. van 1e eig. Honda CIVIC 1.4 GL, 37.000 km., 3-drs, 16 V, 04406-12577.

Honda PRELUDE 1.8 EX, wit, elec. dak, b.wj. 5-85, APK 5-93, i.z.g.st. V.r.p. f 14.500,-. 04406-15958.

Te koop Honda CIVIC b.wj. eind '78, APK 27-4-93. I.z.g.st. Tel. 045-227287.

Hundai

Hyundai Pony 1.5 GL, '88. Autobedrijf CHIARADIA, Seat en Citroën Dealer, Trichterweg 122, Brunssum. Tel. 045-212843.

HYUNDAI Sport Scoupi GL Ti X, alle optie's, m. '91, kl. Ferrarirood, verkeert in nw. st., f 24.750,-. Inl. 043-254462.

MAZDA

MAZDA 626 1.8 GLX, b.wj. '89, 50.000 km, 1e eig., goudmetall., Autosport Brouns BV, Schelsberg 175, Heerlen. Tel. 045-725507.

Te k. MAZDA 1500 GT, b.wj. '81, t.e.a.b. Julianastr. 45, Schinveld.

Te koop MAZDA 323 b.wj. '85, pr. f 3.800,-. Tel. 043-617521.

Mercedes

Te k. apart mooie MERCEDES 190E aut. b.wj. '84, met veel extra's. 046-529076.

Te koop MERCEDES 230 coupé, '79, get. glas, electr. schuifdak, alu velgen, centr. vergr., bruinmet., f 9.900,-. Tel. 045-460725.

Te k. mooie Opel KADETT 1200 HB, b.wj. '83, APK '93, f 3.650,-. Tel. 045-226546.

Opel KADETT 1.2 S, 5-drs HB, b.wj. '82, APK 5-93, i.z.g.st. f 2.750,-. 04406-13137.

Te koop Opel KADETT 1.6 SR, i.z.g.st., APK, '82, f 3.900,-. Chr. Quixstr. 41, Hoensbroek. 045-22863.

MERCEDES demo-auto's duizend tot tienduizenden guldens voordeel. Alle tenten leverbaar. Jan v. Cruythen, Schandelerstr. 2, Heerlen. Tel. 045-322844.

Te k. MERCEDES 300D, b.wj. dec. '85, alle denkbare Mercedesaccess. zoals cruisecontrol, schuif/kanteld., enz., in kleine deel. mog., f 35.750,-. Tel. 04747-3246.

Te k. MERCEDES 190 D, b.wj. 4-85, v.r.p. f 20.500,-. Tel. 04405-3453.

MG

MGB Amerikaans model, b.wj. '76, APK 6-93. Tel. 04755-1815.

Mitsubishi

Mitsubishi GALANT 1600, kl. wit, b.wj. '86, zeer mooi auto, APK '93, v.r.p. f 6.950,-. Inr. mog. 046-743175.

Mitsubishi LANCER 1.4 GL, 11-82, rood, APK 11-92, zeer mooi f 3.450,-. Tel. 045-255784.

Te k. Mitsubishi COLT b.wj. '80, APK 4-93, i.z.g.st. v.r.p. f 1.450,-. 045-463263.

Nissan/Datsun

Nissan MICRA March uitv. '89, zonnedak, trimline f 10.750,-. Tel. 046-527945.

Nissan BLUEBIRD diesel Station, 12-82, grjlsmet., f 2.950,-. Tel. 04906-1387.

Datsun SUNNY, '81, rood, sunroof en radio, i.z.g.st., pr. f 2.500,-. 045-258439.

Te k. Datsun VIOLET coupé b.wj. '78, kl. rood, i.z.g.st. met veel reserve ond. w.o. compleet motor en winterbanden op velgen. Tel. 046-370467.

Te k. Nissan SUNNY Sedan 1400 LX 4-drs., b.wj. sept. '89, solar sunroof en cruise control. Vraagpr. f 17.500,-. Tel. 04498-58225.

Nissan SUNNY SLX coupé, '88, rood, v.r.p. f 14.750,-. Tel. 046-523319.

Oldtimers

Zuid Nederlandse oldtimerbeurs Rodahal - Kerkrade

Zaterdag 16 en zondag 17 mei a.s.

Beurs voor klassiekers, sportwagens, motoren, onderdelen, boeken, miniaturen, juke-boxen.

Inlichtingen en deelname: Pro Mobil Totaal. Tel. 070-3877210, Postbus 52109, 2505 CC Den Haag.

Opel

Te k. Mercury Cougar, 2-drs., hardtop, 8 cyl., b.wj. '68, zeer mooi, motor getund, veel extra's, 375 PK, uniek model, APK 4-93, pr. f 15.000,-. Tax.rapp. aanw. Tel. 04750-23008.

Te k. MGB, b.wj. '80, i.z.g.st. Tel. 04754-85422 of 85256.

Rekord 2.0 E

b.wj. '83, i.z.g.st., APK, f 4.999,-. Tel. 045-426461.

Opel KADETT 1.3 S, '85, Autobedrijf CHIARADIA, Trichterweg 122, Brunssum. Tel. 045-212843.

Opel ASCONA HB 5-drs, nw. type, b.wj. '81, i.z.g.st., v.r.p. f 2.750,-. 045-464393.

Opel

Opel KADETT 12-S, b.wj. '81, 3-drs. APK '93, goudmet. i.g.st. pr. f 3.000,-. Tel. 04492-4442 na 12.00 uur.

Te k. Opel KADETT D, '80, i.z.g.st. sportvign. nwe. uitl. Tel. 045-429149.

Te k. Opel KADETT B 1972 met div. onderdelen. APK tot 4-93. Tel. 045-253237.

Opel

Te k. Opel KADETT b.wj. '86, kl. wit, APK 6-93, 69.000 km, div. extra's. 043-471425 f 7.950,-. Tel. 045-226546.

Te k. Opel REKORD stationcar b.wj. '86. Tel. 04740-4512.

Opel KADETT 1.6 D, b.wj. '83, kl. wit, pr. f 4.750,-. Tel. 045-258080.

Opel KADETT 1.2 S, 5-drs., b.wj. '82, i.z.g.st. f 3.500,-. Tel. 046-522689.

Te k. Opel KADETT, b.wj. m. '79, APK, i.g.st., v.r.p. f 750,-. Tel. 045-314967.

Te koop Opel KADETT 1.2 stationcar, 3-drs., met LPG en trekhak, b.wj. '81, APK, f 1.850,-. Tel. 045-224676.

Opel KADETT 1.2 S, 3-drs, '84, f 5.900,-. Autobedrijf Dorjants, Altaarstr. 2, Schinnen. Tel. 04493-2211.

KADETT 12S HB, 3-drs, b.wj. '84, APK 4-93, i.z.g.st. f 4.600,-. Tel. 04454-2092.

Te koop KADETT Coupé APK 3-93, nieuwe banden en uitl., f 650,-. Corisbergweg 60, Heerlerbaan.

Te k. Opel KADETT, b.wj. '88, diesel, v.r.p. f 12.250,-. Opel Corsa b.wj. '85, 15' velgen, verlaagingskit, v.r.p. f 8.500,-. Marktgravenstr. 96, Hoensbroek.

Te k. Opel ASCONA Berlina 2.0, luxe uitl., laatste model b.wj. '82, div. extra's i.z.g.st. f 4.000,-. Tel. 045-228527.

Te k. zeer mooie Opel KADETT 13 N, b.wj. '80, APK 20-11-92, v.r.p. f 1.800,-. Tel. 045-410754 b.g.g. 426090.

Te k. Opel KADETT 12S, m. '83, APK 5-93, i.z.g.st. f 2.950,-. Tel. 045-253075.

Opel MANTA A, zeer speciaal uitgebouwd, APK '93, f 5.950,-. 045-218925.

Pontiac

Pontiac FIERO, b.wj. okt. vuurood, veel opties, zaam mooi. 046-518251.

Porsche

Te k. PORSCHE 911 T b.wj. '82, blauwmetall., leder inl. elec. ramen, alarm. In perfecte staat. 045-429099.

Renault

Te k. RENAULT 5, b.wj. '84, i.z.g.st., APK tot 9-93, v.r.p. f 4.500,-. 045-45377.

RENAULT 21 GTS, 9-84, met grjls, LPG, f 7.950,-. Tel. 04906-1387.

RENAULT 9 GTL, b.wj. LPG, APK 5-93, f 2.500,-. i.z.g.st. Pastorijstr. 12, Nuenen.

Renault Nevada GTS FALIAL '79, pers. uitv. 66.000 km, v.r.p. 29.750,-. V.V. Vaders, tel. 046-510342.

RENAULT 5 TL 1989, 90.000 km, APK, b.wj. f 3.250,-. Tel. 045-255780.

RENAULT 5 GTL, m. '86, lak, schadevrij, in nw.st. gekleurd, f 6.950,-. 043-254462.

Voor Piccolo's zie verder pagina 10

Te k. ESCORT 1300, b.wj. '81, zilvermet. APK, 4-drs. Tel. 045-229677.

Ford ESCORT 1300, b.wj. '84, z. mooi en goed, te eig. 88.000 km. APK '93, extra zonnedak, v.r.p. f 6.250,-. Tel. 046-743175.

Ford SIERRA 1600 CL, 8-85, LPG, 115.000 km f 5.950,-. Tel. 04906-1387.

Ford FIESTA XR2 wit, b.wj. '85, APK tot 4-93, i.z.g.st. Tel. 04404-1384.

Te koop Ford TAUNUS 1.6 b.wj. '82, APK 5-93, z.g.a.n. Tel. 046-379713.

Te koop Ford Escort 1.4 CL, 70.000 km, nw. type, '87, f 12.250,-. Autobedrijf Dorjants, Altaarstr. 2, Schinnen. Tel. 04493-2211.

Te k. Ford FIESTA 1100S, wit, b.wj. '81, f 9.000,-. Tel. 045-274180 b.g.g. 252790.

Ford SIERRA 1.4 Bravo, '87, 40.000 km., 3-drs, v.r.p. f 12.750,-. 04406-12577.

Ford SIERRA 1800, b.wj. '85, blauwmet., radio, trekhak, nwe. banden, Hella grill, pr. f 7.250,-. Tel. 04408-2250.

Ford SIERRA 2.0i CL Sedan DOHC '89, 67.000 km, zwart autotas. Tel. 046-336044.

Ford ESCORT 13L Bravo, m.'83, f 4.250,-, i.z.g.st. Tel. 045-724417.

Te k. Ford Escort 1300L, b.wj. '81, APK, veel extra's, v.r.p. f 2.750,-. W.de Rijkstr. 11, Landgraaf.

Honda

Duitse Honda PRELUDE, b.wj. '88, antraciet, met schuifdak, te eig., DM 14.900,-. Tel. 09-49.2165. 2792.

HONDA CRX 16V, '87, zwartmet. airc. radio/cass. f 19.000,-. Tel. 045-750969 na 17 uur.

Te k. van 1e eig. Honda CIVIC 1.4 GL, 37.000 km., 3-drs, 16 V, 04406-12577.

Honda PRELUDE 1.8 EX, wit, elec. dak, b.wj. 5-85, APK 5-93, i.z.g.st. V.r.p. f 14.500,-. 04406-15958.

Te koop Honda CIVIC b.wj. eind '78, APK 27-4-93. I.z.g.st. Tel. 045-227287.

Hundai

Hyundai Pony 1.5 GL, '88. Autobedrijf CHIARADIA, Seat en Citroën Dealer, Trichterweg 122, Brunssum. Tel. 045-212843.

HYUNDAI Sport Scoupi GL Ti X, alle optie's, m. '91, kl. Ferrarirood, verkeert in nw. st., f 24.750,-. Inl. 043-254462.

MAZDA

MAZDA 626 1.8 GLX, b.wj. '89, 50.000 km, 1e eig., goudmetall., Autosport Brouns BV, Schelsberg 175, Heerlen. Tel. 045-725507.

Te k. MAZDA 1500 GT, b.wj. '81, t.e.a.b. Julianastr. 45, Schinveld.

Te koop MAZDA 323 b.wj. '85, pr. f 3.800,-. Tel. 043-617521.

Mercedes

Te k. apart mooie MERCEDES 190E aut. b.wj. '84, met veel extra's. 046-529076.

Te koop MERCEDES 230 coupé, '79, get. glas, electr. schuifdak, alu velgen, centr. vergr., bruinmet., f 9.900,-. Tel. 045-460725.

Te k. mooie Opel KADETT 1200 HB, b.wj. '83, APK '93, f 3.650,-. Tel. 045-226546.

Opel KADETT 1.2 S, 5-drs HB, b.wj. '82, APK 5-93, i.z.g.st. f 2.750,-. 04406-13137.

Te koop Opel KADETT 1.6 SR, i.z.g.st., APK, '82, f 3.900,-. Chr. Quixstr. 41, Hoensbroek. 045-22863.

MERCEDES demo-auto's duizend tot tienduizenden guldens voordeel. Alle tenten leverbaar. Jan v. Cruythen, Schandelerstr. 2, Heerlen. Tel. 045-322844.

Te k. MERCEDES 300D, b.wj. dec. '85, alle denkbare Mercedesaccess. zoals cruisecontrol, schuif/kanteld., enz., in kleine deel. mog., f 35.750,-. Tel. 04747-3246.

Te k. MERCEDES 190 D, b.wj. 4-85, v.r.p. f 20.500,-. Tel. 04405-3453.

MG

MGB Amerikaans model, b.wj. '76, APK 6-93. Tel. 04755-1815.

Mitsubishi

Mitsubishi GALANT 1600, kl. wit, b.wj. '86, zeer mooi auto, APK '93, v.r.p. f 6.950,-. Inr. mog. 046-743175.

Mitsubishi LANCER 1.4 GL, 11-82, rood, APK 11-92, zeer mooi f 3.450,-. Tel. 045-255784.

Te k. Mitsubishi COLT b.wj. '80, APK 4-93, i.z.g.st. v.r.p. f 1.450,-. 045-463263.

Nissan/Datsun

Nissan MICRA March uitv. '89, zonnedak, trimline f 10.750,-. Tel. 046-527945.

Nissan BLUEBIRD diesel Station, 12-82, grjlsmet., f 2.950,-. Tel. 04906-1387.

Datsun SUNNY, '81, rood, sunroof en radio, i.z.g.st., pr. f 2.5

Weldoener Derksen steekt helpende hand toe

Miljoenen voor Air Holland

toestellen, maar volgens Derksen staat vast dat er volgend jaar een vierde komt en later nog meer. „Air Holland is een buitengewoon goede belegging geble-

ken en de maatschappij wordt alleen maar beter met zes, zeven, acht vliegtuigen”, aldus de geldschietster. Derksen is momenteel voorzitter

van de Stichting Getuigenis van Gods Liefde in Eindhoven. Hij investeert zijn vermogen via zijn eigen beleggingsmaatschappij Levend Water Beheer BV. Over zijn drijfveer tot forse steun aan Air Holland, is hij duidelijk: „Winst, en niet meer dan dat. Het is een belangrijke en heel goede belegging voor Levend Water.

Dit jaar wordt al een bescheiden winst gemaakt en voor volgend jaar verwachten we 10 miljoen”, aldus Derksen, die zich na het faillissement ook persoonlijk verboden voelde met Air Holland.

Ondanks bescheiden groei van de vraag Verrijken uranium minder winstgevend

Van onze redactie economie

ALMELO – Uranium verrijken is een bezigheid waar steeds minder op te verdienen valt. Er is nu al te veel verrijkt uranium - brandstof

voor kerncentrales - te koop en dat wordt alleen maar meer in de toekomst. De prijzen zullen daardoor in de toekomst dalen, zo schrijft de directie van Ultra-Centrifuge Nederland, de Nederlandse partner van het Urenco-samenwerkingsverband, in het gisteren verschenen jaarverslag.

Toch is de nettowinst van UCN vorig jaar uitgekomen op 41 miljoen gulden, een miljoen meer dan in 1990 en meer dan verwacht werd. Dat lag aan een iets hogere afzet tegen licht gestegen prijzen. De nettowinst steeg van 194 naar 225 miljoen gulden. Van de 41 miljoen gulden winst gaat 19 miljoen naar de aandeelhouders (de Staat voorop, met Shell, Philips, Stork en DSM als kleine aandeelhouders). Over dit jaar wordt opnieuw op een nettore-sultaat van ruim 40 miljoen gulden gemikt.

Volgens het directieverslag is de vraag naar verrijkt uranium de laatste jaren bescheiden gegroeid. Ook voor de nabije toekomst voorziet UCN een dergelijke groei, waarbij aangetekend wordt dat er een hernieuwde aandacht voor kernenergie is door de discussie over de CO-2-uitstoot van andere energievormen. Kernenergie is wereldwijd de vierde energiebron en zorgt voor 18 procent van de stroomproductie.

In Nederland wordt slechts 4,9 procent van de stroombehoefte door kernenergie gedekt, tegen bijna 60 procent in België, 73 procent in Frankrijk en 28 procent in Duitsland. De Urenco-bedrijven in Nederland, Duitsland en Engeland leveren verrijkt uranium aan de kerncentrales in deze en andere landen.

Ziekteverzuim in bouw gelijk

AMSTERDAM – Het ziekteverzuim in de bouw was in 1990 ruim 11 procent. Daarmee bleef het verzuim op hetzelfde niveau als in 1989. Gemiddeld bleven de zieke werknemers 18 dagen thuis. Maar naarmate de bouwvakkers in leeftijd verschillen, loopt ook het aantal verzuimdagen nogal uiteen. Bij werknemers jonger dan 20 jaar werd gemiddeld 9 dagen verzuimd, werknemers ouder dan 55 jaar bleven in 1990 ruim 40 dagen ziek thuis.

Dit blijkt uit het gisteren gepresenteerde rapport 'Het ziekteverzuim in de bouwverhouding in 1990', van het Economisch Instituut voor de Bouwverhouding.

Dit stelde voorzitter drs. J.P.M. Simons van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs op de jaarvergadering van de orde in Maastricht.

Op een persbijeenkomst in Amsterdam illustreerde mr. I. Damsté, partner van Price Waterhouse, de vertraging met het voorbeeld van een buitenlandse klant die een half jaar heeft moeten wachten op een richtlijn die door de Financien moest worden opgesteld.

Bovendien bleek de instructie niet eens op alle verlangde punten de nodige helderheid te verschaffen.

'Belastingklimaat kan veel beter'

MAASTRICHT – Het ministerie van Financiën moet ad rem reageren op ondernemers die afspraken willen maken met de belastinginspecteur over de fiscale winstbepaling. Wij hoeven niet terug naar het verleden waarin elke inspecteur voor de vennootschapsbelasting een eilandje vormde en volledig zelfstandig voorafspraken maakte. De balans is nu echter te ver doorgeslagen naar centrale sturing met alle bureaucratische vertraging van dien.

Intercai steeds internationaler

GELEEN – De Geleense telematicaspecialist Intercai gaat zijn internationale netwerk van kantoren verder uitbreiden. De groei van de omzet zal ook steeds meer uit het buitenland komen. Intercai wil met name in West-Europa meer eigen vestigingen beginnen en wil zich in andere landen vooral door samenwerkingsverbanden manifesteren.

Laadbak voor Britten

• Twee werknemers van het carrosseriebedrijf Harry Mostard in Susteren leggen de laatste hand aan een van de twee speciale laadbakken, die het bedrijf levert aan een Britse klant. De auto's worden volgende week verscheept naar Engeland, waar ze zijn besteld door de Whitbread brouwerijen. Het Susterse bedrijf maakte een gebruiksvriendelijke laadbak, die in nauwe samenwerking met de klant werd ontworpen. In de nieuwe uitvoering kan sneller geladen en gelost worden en kan de zijwand door één man opgeklapt worden. Bovendien zijn de voertuigen inbraakbestendiger. Het Susters bedrijf verwacht dat meer orders zullen volgen.

Foto: PETER ROOZEN

Uitgifte nieuwe aandelen 'niet uitgesloten' DAF gelooft weer in de toekomst

Van onze redactie economie

EINDHOVEN – Vrachtwagenfabrikant DAF in Eindhoven lijkt het geloof in de toekomst te hebben teruggevonden. Tijdens de aandeelhoudersvergadering maakte bestuursvoorzitter A. van der Padt bekend te verwachten dat er in de eerste helft van dit jaar nog een verlies zal worden geleden, maar dat het later 'grotendeels' zal worden goedgekeurd. Van der Padt sloot niet uit dat er nieuwe aandelen worden uitgegeven om het bedrijf structureel te versterken.

DAF presenteerde van de week in het Duitse Hannover - vlak voor het begin van de belangrijkste beurs voor de vrachtwagensector - maar liefst twee nieuwe typen vrachtwagens. De investeringskosten voor het ontwerpen van deze twee nieuwe series, vooral bedoeld voor het vervoer over kleinere en middelgrote afstanden, bedragen 550 miljoen. Een belangrijk deel daarvan, ruim 200 miljoen, is al verwerkt in het verlies over vorig jaar. Dat was 394 miljoen gulden.

Van der Padt zei gisteren tijdens de aandeelhoudersvergadering in Eindhoven dat de gang van zaken dit jaar beter wordt. De verkopen beginnen weer aan te trekken en er wordt op dit moment alleen nog maar geproduceerd op bestelling. „Er zijn belangrijke structurele kostenverminderingen doorgevoerd door meer beperking van het personeel”, aldus Van der Padt. Ook op de overheadkosten is aanzienlijk bezuinigd.

Kooprij huizen forser gestegen

GRONINGEN – De gemiddelde kooprij van woningen is in de eerste drie maanden van dit jaar is veel forser gestegen dan rond de jaarwisseling werd verwacht. Ten opzichte van het eerste kwartaal 1991 met 7,6 procent tot f 186.200. Dat heeft NVM-voorzitter B. van Groenningen van de week bekendgemaakt tijdens het NVM-congres in Groningen.

De toename van de vraag is ondermeer veroorzaakt door de grotere vraag van huurders naar koopwoningen. Geen onbegrijpelijk stap gezien de continue huurverhogingen en de dreigende huurliberalisatie.

beurs

Zeer vast

AMSTERDAM – Op een rustige effectenbeurs heeft uitgever Wolters Kluwer zich gisteren onderscheiden met een zeer vaste stemming. Het donderdagse f 0,30 hoger dan zaterdag op f 76,30, maar van deze koers moet het dividend van f 4,50 worden afgetrokken zodat per saldo bijna f 5 winst werd geïncasseerd.

Wolters Kluwer voerde daarbij met vierde de collega-uitgeverijen aan, die alle vast waren op een positieve studie van de ABN Amro. VNU kon hiervan een beetje profiteren met een sprongetje van enkele dubbeltjes over de grens van f 90. Elsevier van f 0,50 beter op f 116,90. Van de internationale aandelen was Unilever vast met ruim f 2 vooruitgang op 190. Detailist Alhold werd beleggers f 1,40 meer waard op f 86,20. Philips was goed prijshoudend op f 37,20.

De omzettingen bleven zoals meestal op vrijdag aan de bescheiden kant: f 1,4 miljard. Aandelen Koninklijke Olie, Unilever en Philips werden vrij druk verhandeld. Ook op de opte-beurs bleef het met 36.000 contracten aan de rustige kant.

De beurs trok zich weinig aan van de licht dalende tendens in New York, maar evenmin van de zeer vaste stemming in Londen, waar de Financial Times-index op een recordpeil sloot. De stemming was in grote trekken enigszins verdeeld met weinig markante afwijkingen.

De stemmingsindex sloot 0,2 punt hoger op 130,1, de CBS-koersindex 0,1 punt lager op 212,4.

Aan de wat zwakkere kant zat DAF die een halve gulden moest inboeten op f 23,50. Ook DSM, Stork, Heineken, Aegon en Nedlloyd moesten een toetje lager zingen.

De beurs trok zich weinig aan van de licht dalende tendens in New York, maar evenmin van de zeer vaste stemming in Londen, waar de Financial Times-index op een recordpeil sloot. De stemming was in grote trekken enigszins verdeeld met weinig markante afwijkingen.

De stemmingsindex sloot 0,2 punt hoger op 130,1, de CBS-koersindex 0,1 punt lager op 212,4.

Aan de wat zwakkere kant zat DAF die een halve gulden moest inboeten op f 23,50. Ook DSM, Stork, Heineken, Aegon en Nedlloyd moesten een toetje lager zingen.

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
ABN Amro	46,30	46,20
ABN Amro Aand.F.	80,20	80,40
ABN Amro Orl.Gr.F.	177,90	178,00
ARGON	126,10	125,30
Ahold	84,80	86,20
Akzo	164,10	162,80
Alenta	194,80	194,80
Amco cert.	51,70	51,80
Buisert	46,80	46,90
Buitema, Tiet. c.	48,20	48,90
CSM cert.	96,10	96,10
DAF	24,00	23,50
Dordtsche Petr.	141,20	139,80
DSM	113,90	113,50
Elsevier cert.	116,40	116,90
Fokker cert.	36,80	36,80
Gist-Broc. cert.	38,00	38,30
Heineken	160,00	159,70
Huogenvans nrc	57,90	58,60
Hunter Douglas	77,50	77,50
Int. Müller	63,50	63,90
Int. Ned. Gr. c.	49,90	50,00
KLM	39,50	39,50
Kon.Ned. Papier	45,30	45,20
Kon. Olie	151,60	150,80
Nedlloyd	61,50	61,20
Oce-v.d. Gr.	76,30	76,10
Pakhoed cert.	44,20	44,30
Philips	37,10	37,20
Polygram	51,00	51,10
Robeco	97,80	98,30
Rodamco	49,00	49,00
Rolinto	96,50	97,20
Rorento	72,50	72,50
Stork VNF	44,20	44,10
Unilever cert.	187,90	189,00
Ver. Best. VNU	89,80	90,50
VOC nrc	42,50	42,50
Wessanen cert.	94,10	93,80
Wolters-Kluwer	76,30	76,60

Avondkoersen Amsterdam

ABN Amro Hold.	46,20 (46,20)
Akzo (163,00-163,50)	162,80
ARGON (126,00-126,50)	125,30
Int.Ned.Gr. 50.10 (50,00)	49,90
KLM 39,60 (39,50)	39,50
Kon.Olie 151,50-151,70 (45,20)	150,80
Philips 37,20-37,30 (37,20)	37,20
Unilever 189,50 (190,00)	189,00

Binnen. aandelen

Aalberts Ind.	55,00	56,00
ABN AmroHid.pr.	6,20	6,22
ABN AmroHid.div.	44,80	44,80
ACP Holding c.	34,90	35,40
Aegon div. 92	141,00	143,00
Afhend Groep c.	10,40	10,10
Asd Options Tr.	3,70	3,75
Asd. Rubber	426,00	-
Aut. Verif.	130,50	132,50
Aut. Hold. cert.	50,00	51,00
Aut. Groep	47,00	47,00
Aut. Ind. R.dam	89,00	88,50

Boskalis pref.	27,70	27,70
Brat Beheer	33,00	35,50
Burgman-Heybroek	9,70	9,70
Burgman-Heybroek	270,00	270,00
Caive-Deift pref.	810,00	810,00
Caive-Deift cert.	122,00	122,00
Cindus Intern.	160,00	160,00
Claindo	280,00	289,00
Claindo cert.	24,40	24,60
Credit LBN	29,40	29,70
Crown v.d. Gr.	128,70	125,90
CSM	95,50	95,50
DAF cert.	18,00	18,10
Delft Instrum.	26,00	26,20
Desseaux	43,50	43,50
Dorp-Groep	44,00	43,90
Draka Holding	26,00	26,00
Econost	29,40	29,20
EMBA	225,00	225,00
Eris Holding	86,00	88,20
Flexovit Int.	62,00	62,00
Frans Maas cert.	84,30	85,20
Fugro McClelland	38,10	38,10
Gamma Holding	111,00	112,50
Gamma pref.	5,70	5,70
Geonost	32,60	32,60
Getronics	35,50	35,50
Geveke	98,50	98,50
Giesseus d.	38,50	39,00
Goudmst	198,50	201,00
Grolsch	236,00	237,00
GTI Holding	145,90	145,30
Hagemeyer	15,80	16,00
HAL Trust B.	15,80	16,00
HAL Trust Unit	15,80	16,00
HBB	207,80	212,50
HCS Technology	0,75	0,75
Heineken Hold.	142,30	142,50
Heineken's Mach.	244,00	246,00
Holl. Sels c.	6,43	6,43
Holl. Kloos	450,00	-
Hoop Eff. bank	7,00	7,00
Hunter D. prof.	2,30	2,30
IHC Canal	70,50	70,20
Kas-Associatie	33,00	33,50
Kempco & Co.	8,80	8,80
Klein's Suikwer	102,00	102,00
Kondor Wessels	31,50	31,80
KBB	80,30	77,50
Kon. Sphinx	54,50	54,50
Koppelpoort	310,00	310,00
Krasnapolsky	270,00	270,00
Land & GI	49,90	49,90
Macintosh	40,00	39,50
Maxwell Petr.	122,00	122,00
Mocra Enim	121,00	120,90
M. Enim O.B.-cert.	164,00	163,00
Moolen Holding	36,00	36,00
Mulder Buskoop	60,00	60,00
Multihouse	4,80	4,80
Nacif	525,00	-
NACRON	61,00	61,00
NIB	593,00	593,00
NBM-Amstelland	9,20	9,30
NEDAP	351,50	353,00
NKF Holding	198,00	198,00
Ned. Part. Mij.	54,70	54,70
Ned. Springst.	72,00	72,00
Norit	22,00	22,70

Nutricia GB	142,50	140,10
Nutricia VB	151,50	150,00
Nutricia VB div.92	151,80	-
Nijv.-Ten Cate	107,80	107,70
Omnium Europe	8,05	-
Oro Bank cert.	74,10	74,10
OTRA	347,50	347,00
Pirelli Tyre	60,00	60,00
Pirelli Tyre '92	37,10	-
Pirelli Tyre	27,90	27,20
Polymor	125,90	125,90
Porcel. Fies	173,00	173,00
Randstad	46,00	46,00
Ravast	26,10	26,00
Reestink	74,00	74,00
Samas Groep	40,00	39,50
Sarakreek	14,60	14,80
Schuitman	168,00	168,00
Schuitman's	54,00	55,00
Smil Intern.	39,40	39,00
SLB Bankiers c.	15,30	15,30
Stad Rotterdam c	40,20	40,10
Telegraf de	87,80	87,80
Textelref. Twente	90,50	90,50
Tulp Computers	23,50	22,00
Tw. Kabel Holding	122,00	124,00
Ubbink	70,00	70,00
Union	77,50	78,00
Un.Dutch Group	3,00	3,00
Verenigde Glas	525,00	520,00
Verto cert.	34,00	33,50
Volker Stevens	65,50	65,50
Volma	30,30	28,20
Vredetinst	19,60	20,10
VRG-Groep	46,40	46,20
Wegener	64,30	64,30
West Invest F.	16,50	16,50
West Inv. F. wb	110,00	109,00
Wolters Kluwer	300,00	302,00
Wyers	30,20	30,00

Beleggingsinstellingen

ABN Amro Aand.F.	81,50	83,00
ABN Amro Aand.F.	48,00	48,00
ABN Amro Aand.F.	89,00	88,00
ABN Amro Eur. F.	76,00	77,00
ABN Amro Eur. F.	52,40	52,00
ABN Amro Liq. Gf.	163,90	163,90
ABN Amro Neth. F.	88,20	89,00
Aegon Aandelen.	35,70	36,00
Aegon Sparplus	5,10	5,20
ABN Belegfonds	65,40	65,10
Aldor BF	26,30	26,30
Alf. Pondsbenz.	232,00	232,00
Alliance Fund	10,30	10,30
Amro North Am.F.	72,00	71,80
Amvibel	77,90	78,40
Asian Tigers F.	67,80	68,20
Asian Select. F.	64,00	63,10
Austro Hung. F.	4,40	4,50
Bemco RentSel.	56,00	56,00
Bever Beleg.	3,00	3,00
CLN Orl. Div. F.	111,30	111,40
CLN Orl. Waard.	115,20	115,20
Delta Lloyd Inv.	31,10	31,10
DP America Gr. F.	33,80	33,80
DP Energy Res.	41,00	-

EGF Investm.	132,00	132,00
EMF Rentefonds	69,90	70,10
Eng.Holl.Bel.TI	10,00	10,00
Envir. Groep F.	48,00	49,00
Emerald part.	24,70	24,70
Eur. Ass. Trust	6,40	6,40
EMS Growth Fund	105,90	106,10
EMS Income Fund	108,20	108,40
EMS Offsh. Fund	105,30	105,40
EOE Index Fnd	338,00	335,00
Euro Growth Fund	30,40	30,40
Euro Spain Fund	7,00	7,00
Far East Sel.F.	56,70	56,70
Gim Global	52,50	52,50
Groegiant	1,51	1,51
Holland Fund	74,40	75,10
Holl. Eur. Fund	50,70	51,00
Holl. Orl. Fonds	125,50	126,00
Holl. Pac. Fund	95,50	97,50
Holl. Sel.Fonds	85,20	85,20
Innovest	57,50	56,50
Interbonds	508,00	508,00
Interrefekt 500	29,00	28,80
Interrefekt wt	75,20	79,00
Investa part.	73,30	73,70
Mal Capital F.	7,70	7,70
Mees Orl. Div. F.	112,40	112,60
Mexico Income F.	22,00	-
MK Int.Ventures	10,70	

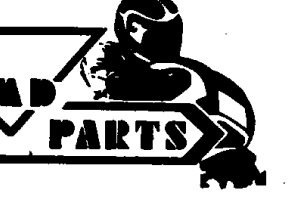

Motorverzekering???

Gratis premievergelijking.
Vroom en Dreesmann verzekeringen!!!
V & D Heerlen - 045-717263 en Maastricht 043-290580.

Zaterdag 10 mei organiseert J.M.D. de jaarlijkse motoronderdelenmarkt (van 10.00-18.00 uur).

Motorhuis-Maastricht

Excl. triumph-dealer voor limburg

Alle nieuwe modellen op voorraad. Proefrit mogelijk. Occasions:

- Harley-Dav. Low-Rider
- Honda VT 1100 Cw. model
- Honda Super Magna blauw
- Honda Super Magna zwart
- Honda Super Magna rood
- Honda VT 700 Cw. model
- Honda VT 700 C
- Honda 650 Dominator
- Honda VT 1100 C
- Honda Magna 700 nw. model
- Honda VT 750 F als nieuw
- Honda CB 250 Origin
- Yamaha Virago 1000
- Yamaha Virago 700 mion-spec.
- Yamaha Virago 700
- Yamaha V-Max 165 pk kerker
- Kawa Vulcan 750
- Suzuki Intruder 700 blauw
- Suzuki Intruder 700 rood
- Suzuki GS 450
- Suzuki GS 650 Tempire

Alle motoren boven f 5.000,- 3 mnd. Bovag-garantie.
Battalan 88. Tel. 043-214160. Donderdag koopavond.

Motorhuis-Maastricht

Choppers

Yamaha XV 700 Virago '85
diamantrood f 7.750,-
XV 750 '85 f 7.500,-
XV 750 '83 Midnight Special
7.000 mlt. f 6.250,-
Tel. 043-477091 na 12.00 u.

Te k. Honda GL 1100, bjw. '81, v.p.r. f 8.000,-. Honda Goldwing 900 CC, raceuitw., Marin, bjw. '83, v.p.r. f 10.000,-. 045-442429.

Te k. Honda 750 CB, bjw. '78, v.p.r. f 3.950,-. Tel. 04780-76643 b.g.g. 72036.

Te k. Honda CB 350, 4-cyl., in perfect staat, v.p.r. f 2.750,-. Tel. 046-332777.

Te k. Honda CB 550 F2, z.g.a.n., bjw. '85, met kruisheffers, km.st. 15.000. Tel. 046-582276.

LAVERDA 1000 3C 74; Laverda 750 S 71; Laverda 750 SF 73; Moto Guzzi V 7 650; 72; Benelli Tornado 650; 72; Ducati 350 Desmo; 73; Honda 650 Night Hawk; 85; Amsterdamerweg 81A en B, Hoensbroek.

Te koop Yamaha FJ 600, bjw. '88, 23.000 km, i.z.g.st. Tel. 046-331921.

Te k. Honda CB750 F2 Supersport, i.g.st. v.p.r. f 3.500,-. Tel. 045-234995.

Honda CB 400 F. Schrieversheidweg 38, Heerlen.

Te k. Honda Nighthawk 650 bjw. '84; Honda Shadow VT 700 bjw. '87, tel. 045-228249 na 13 uur.

Te k. KTM 600 LC 4, bjw. '89 i.z.g.st. f 6.900,-. Tel. 045-228153 b.g.g. 0406-16014

SUZUKI GS 550 E, 78, 40.000 km, i.z.g.st. v.p.r. f 3.250,-. Tel. 045-442337.

Te k. CB 250, bjw. '81, rood, kl. motorblok zwart, km.st. 41.000, 045-729717.

Te k. Honda Magna 1100, km. uitv. 132 PK, bjw. '84, incl. 12.000 mlt. 045-725829.

Te k. MOTO-GUZZI 850 GT, bjw. '74, lnw.st. Tel. 045-91239.

Te k. DUCATI 350 Sport Desmo Twin, 1978, 11.000 km., f 3.800,-. 045-316033.

Te k. VESPA Ciao, blauw met witte stervien, i.z.g.st. 1 1/2 jr. oud. Tel. 045-441539

Te koop VESPA Ciao met stervien, incl. helm, 2 jr. oud, f 800,-. Tel. 045-420772.

Te k. Puch MAXI met stervien, cockpit, v.p.r. f 650,-. W. de Rijkstr. 11, Landgraaf.

Te k. dames heren- en kinderfietsen. Papendijk 42, Heerlenheide.

Te k. blauw/groen YAMAHA DT, bjw. '89, 9.000 km, i.z.g.st. Tel. 045-316033.

Te k. ZUNDAPP KS 50, bjw. '84, p.r.n.o.k. Tel. 045-44783 na 18.00 uur.

VESPA Ciao, bjw. '89, stervien, Puch Maxi '87, Tel. 045-321586.

Bromfietsverzekering, GOEDKOOP! v.a. f 61,-. Mkt. 045-319782-32345

Te koop VOUWFIETS f 75,- en crossfiets f 50,-. Tel. 045-258795.

Te k. ZUNDAPP KS 50, met stervien, 100% in orde Tel. 04450-2981.

Te k. Honda MT5, zwart, bjw. '89, f 800,-. Tel. 045-421743.

Diverse goede motor 2e hands HERENFIETSEN met brommerremmen te koop bij Rens Janssen, Garzeweide 54, Heerlen. Tel. 045-211486.

Puch MAXI en Vespa Si, i.z.g.st. Tweewielers Feron, Schimmert. 04404-1384.

Te koop gebr. FIETSEN, als nieuw. Anjerstr. 8, Schinveld, 045-256718.

Te koop PUCH Maxi, i.g.st. met stervien, v.p.r. f 325,-. Tel. 045-213950, na 16.00 uur.

2e hands RACIETSEN va. f 165,-. Tweewielers Feron, Schimmert 04404-1384

Te koop MEISJESFIETS, p.m. 8-14 jr. z.g.a.n. Tel. 045-242788.

Te k. div. gebr. en overjarige FIETSEN: ATB, Race en stadfietsen. Gebr. Yamaha RD50 en Vespa PK 50 4V. Bert Bekers, Willemstr. 85, Heerlen. 045-726840.

Zonwering

Meimaand aktiemaand!!!

Knikarm-terrasschermen nu voor "de doe-het-zelfer" 10% korting! (b.v. 400x250 cm. gestrept van f 1.141,- voor f 1.027,-)

Ron Lenten, 045-320007

Hoogstraat 45, Landgraaf.

Voor uw rolluiken, kunststof kozijnen en binnen zonwering.

Sport & Spel

Te koop FITNESBANK met gewichten tot 110 kg, f 1.000,-. Tel. 045-445334.

Wat VERKOPEN? Adviseur via: 045-719966.

Vakantie en Recreatie

Te k. 6x SURFPAKKEN overal en jasje 1x 56, 1x kindermaat S, 2x 54, 2x 52; 5 paar ski's; 2x O'Brien ski's; 3x reddingsvesten; 1x kindervest. Tel. 045-218246.

Te koop: PRO-LIMIT DOUBLE LINED SURFPAK: 2-delig, 3 mm met vier rit-sen. 1 jr. oud, z.g.a.n. maat 52. Vraagprijs f 250,-. Tel. 04498-58118.

Friesland

Te huur CARAVAN, alles inbegrepen, te Oudwoude f 250,- p.wk. 01899-26641.

Zeeland

Vakantie dicht bij zee. Motel OASE 2-4 pers. studio's. Info: 01172-1636.

Te h. vakhuise 6-pers. te OOST-KAPPELE in bos bij strand. 22-25 tot 12-6 en 27-6 tot 4-7. Tel. 01184-18858 of 79210. Reakties na 20.30 uur.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes niet en wilt Piccolo's doen vaak worden... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Zeilen/Boten/Surfen

Pee Jee Surfing

diverse gebruikte SURFPLANKEN. Nieuwe planken al v.a. f 1.290,- compleet. Bij aankoop van een surfplank 1 dag gratis les. Groeneweg 28, Ool-Herten. Tel. 04750-19249. Ook op zondag open v.a. 11.00 uur. Dinsdag gesloten.

Watersporters opgelet!!

Jachtbemiddelingsbureau STEVENSWERT organiseert tot 10 mei 1992 in jachthaven Stevensweert een

"Botenbeurs"

waar zeil- en motorjachten ter verkoop zullen worden aangeboden.

lnl.: 04755-1250 na 17.00 uur 09-3211702763.

Caravans/Tenten

Nieuw in Limburg

Roadmaster vouwwagens

Showroom open ma. t/m vr. 8.00-17.00; za. 9.00-13.00 uur

JATHE, Emmaplein 5 Tegelen, 077-735735.

CHATEAU EN HOMECAR

Ralon caravans

verkoop, verhuur, reparatie, onderhoud en taxatie met persoonlijke service voor meer kwaliteit bekijk, vergelijk en kom dan even bij ons voorbij

Brommelen 58 A, Geulle. Tel. 043-645079.

Op vakantie

Huur dan een kampeerauto of caravan bij

T WIELEKE

KAMPEEREN EN CARAVAN VERHUUR

Tel. 04780-4166 b.g.g. 04780-4130

Uw vakantie begint bij BARTELS

Caravanning Import. Vijf openen de deur van onze nieuwe winkel, en dat merkt u. Alko-stap, of SSK-van, van f 575,- tot f 460,-. V.A. Antenne van f 107,- tot f 65,-. Tenten, Dorema, Brands/Isabella/Mehler, P.m. 5.000 caravans accessoires voor lage prijzen. Bartels Caravanning, Hommerterweg 256, Amsterdamerweg-Hoensbroek. Do. koopavond.

Uw vakantie begint bij BARTELS

Caravanning Import. Vijf openen de deur van onze nieuwe winkel, en dat merkt u. Alko-stap, of SSK-van, van f 575,- tot f 460,-. V.A. Antenne van f 107,- tot f 65,-. Tenten, Dorema, Brands/Isabella/Mehler, P.m. 5.000 caravans accessoires voor lage prijzen. Bartels Caravanning, Hommerterweg 256, Amsterdamerweg-Hoensbroek. Do. koopavond.

Uw vakantie begint bij BARTELS

Caravanning Import. Vijf openen de deur van onze nieuwe winkel, en dat merkt u. Alko-stap, of SSK-van, van f 575,- tot f 460,-. V.A. Antenne van f 107,- tot f 65,-. Tenten, Dorema, Brands/Isabella/Mehler, P.m. 5.000 caravans accessoires voor lage prijzen. Bartels Caravanning, Hommerterweg 256, Amsterdamerweg-Hoensbroek. Do. koopavond.

Uw vakantie begint bij BARTELS

Caravanning Import. Vijf openen de deur van onze nieuwe winkel, en dat merkt u. Alko-stap, of SSK-van, van f 575,- tot f 460,-. V.A. Antenne van f 107,- tot f 65,-. Tenten, Dorema, Brands/Isabella/Mehler, P.m. 5.000 caravans accessoires voor lage prijzen. Bartels Caravanning, Hommerterweg 256, Amsterdamerweg-Hoensbroek. Do. koopavond.

Uw vakantie begint bij BARTELS

Caravanning Import. Vijf openen de deur van onze nieuwe winkel, en dat merkt u. Alko-stap, of SSK-van, van f 575,- tot f 460,-. V.A. Antenne van f 107,- tot f 65,-. Tenten, Dorema, Brands/Isabella/Mehler, P.m. 5.000 caravans accessoires voor lage prijzen. Bartels Caravanning, Hommerterweg 256, Amsterdamerweg-Hoensbroek. Do. koopavond.

Uw vakantie begint bij BARTELS

Caravanning Import. Vijf openen de deur van onze nieuwe winkel, en dat merkt u. Alko-stap, of SSK-van, van f 575,- tot f 460,-. V.A. Antenne van f 107,- tot f 65,-. Tenten, Dorema, Brands/Isabella/Mehler, P.m. 5.000 caravans accessoires voor lage prijzen. Bartels Caravanning, Hommerterweg 256, Amsterdamerweg-Hoensbroek. Do. koopavond.

Uw vakantie begint bij BARTELS

Caravanning Import. Vijf openen de deur van onze nieuwe winkel, en dat merkt u. Alko-stap, of SSK-van, van f 575,- tot f 460,-. V.A. Antenne van f 107,- tot f 65,-. Tenten, Dorema, Brands/Isabella/Mehler, P.m. 5.000 caravans accessoires voor lage prijzen. Bartels Caravanning, Hommerterweg 256, Amsterdamerweg-Hoensbroek. Do. koopavond.

Uw vakantie begint bij BARTELS

Caravanning Import. Vijf openen de deur van onze nieuwe winkel, en dat merkt u. Alko-stap, of SSK-van, van f 575,- tot f 460,-. V.A. Antenne van f 107,- tot f 65,-. Tenten, Dorema, Brands/Isabella/Mehler, P.m. 5.000 caravans accessoires voor lage prijzen. Bartels Caravanning, Hommerterweg 256, Amsterdamerweg-Hoensbroek. Do. koopavond.

Uw vakantie begint bij BARTELS

Caravanning Import. Vijf openen de deur van onze nieuwe winkel, en dat merkt u. Alko-stap, of SSK-van, van f 575,- tot f 460,-. V.A. Antenne van f 107,- tot f 65,-. Tenten, Dorema, Brands/Isabella/Mehler, P.m. 5.000 caravans accessoires voor lage prijzen. Bartels Caravanning, Hommerterweg 256, Amsterdamerweg-Hoensbroek. Do. koopavond.

Uw vakantie begint bij BARTELS

Caravanning Import. Vijf openen de deur van onze nieuwe winkel, en dat merkt u. Alko-stap, of SSK-van, van f 575,- tot f 460,-. V.A. Antenne van f 107,- tot f 65,-. Tenten, Dorema, Brands/Isabella/Mehler, P.m. 5.000 caravans accessoires voor lage prijzen. Bartels Caravanning, Hommerterweg 256, Amsterdamerweg-Hoensbroek. Do. koopavond.

Uw vakantie begint bij BARTELS

Caravanning Import. Vijf openen de deur van onze nieuwe winkel, en dat merkt u. Alko-stap, of SSK-van, van f 575,- tot f 460,-. V.A. Antenne van f 107,- tot f 65,-. Tenten, Dorema, Brands/Isabella/Mehler, P.m. 5.000 caravans accessoires voor lage prijzen. Bartels Caravanning, Hommerterweg 256, Amsterdamerweg-Hoensbroek. Do. koopavond.

Uw vakantie begint bij BARTELS

Caravanning Import. Vijf openen de deur van onze nieuwe winkel, en dat merkt u. Alko-stap, of SSK-van, van f 575,- tot f 460,-. V.A. Antenne van f 107,- tot f 65,-. Tenten, Dorema, Brands/Isabella/Mehler, P.m. 5.000 caravans accessoires voor lage prijzen. Bartels Caravanning, Hommerterweg 256, Amsterdamerweg-Hoensbroek. Do. koopavond.

Uw vakantie begint bij BARTELS

Caravanning Import. Vijf openen de deur van onze nieuwe winkel, en dat merkt u. Alko-stap, of SSK-van, van f 575,- tot f 460,-. V.A. Antenne van f 107,- tot f 65,-. Tenten, Dorema, Brands/Isabella/Mehler, P.m. 5.000 caravans accessoires voor lage prijzen. Bartels Caravanning, Hommerterweg 256, Amsterdamerweg-Hoensbroek. Do. koopavond.

Uw vakantie begint bij BARTELS

Caravanning Import. Vijf openen de deur van onze nieuwe winkel, en dat merkt u. Alko-stap, of SSK-van, van f 575,- tot f 460,-. V.A. Antenne van f 107,- tot f 65,-. Tenten, Dorema, Brands/Isabella/Mehler, P.m. 5.000 caravans accessoires voor lage prijzen. Bartels Caravanning, Hommerterweg 256, Amsterdamerweg-Hoensbroek. Do. koopavond.

Uw vakantie begint bij BARTELS

Caravanning Import. Vijf openen de deur van onze nieuwe winkel, en dat merkt u. Alko-stap, of SSK-van, van f 575,- tot f 460,-. V.A. Antenne van f 107,- tot f 65,-. Tenten, Dorema, Brands/Isabella/Mehler, P.m. 5.000 caravans accessoires voor lage prijzen. Bartels Caravanning, Hommerterweg 256, Amsterdamerweg-Hoensbroek. Do. koopavond.

Luxe 6-pers. vrijst. VAKANTIEBUNGALOW, 3.000 m2

speel-/zonneglow, uniek gelegen, prachtige bosrijke omgeving. Inl. 045-313997.

Te k. CARAVAN Wilk Sprite

Spoke 370, nw. inter., n.w. pvc voort., kachel en ijsk. f 4.750,-. Tulpstr. 28, Heerlen Nieuw Einde.

Andre Jarret VOUWVAGENS

va. f 165,-. Nu nog beperkt leverbaar. Dealer voor geheel Limburg. Camping en Recreatie Huis Stassart, Heisterberg 78, Hoensbroek. 045-224200.

KAMPEERDEURS opgelet!

Van Jamet vouwwagens tot luxe bungalowtenten. Van Asbak tot Zakmes enz. enz. Alles onder 1 dak. De leverancier van kampeersplezier met uiteraard eigen atelier! Nergens beter, nergens goedkoper! Natuurlijk weer: camping en recreatie Huis Stassart, Heisterberg 78, Hoensbroek. Tel. 045-224200. Ook uw leverancier van Kampeersplezier!

Te koop gebr. CARAVANS

merk Hobby v.a. bjw. '82 t/m '92. Tel. 046-621474.

Te huur 4-pers. CARAVAN

voorzien van water en elektr. op camping te Lanaken (B). mei-juni f 200,- p.wk., juli-aug. f 250,- p.wk. Inl. 043-630079.

Te koop VOUWVAGENS, pr. f 500,-. Tel. 045-752366.

Te k. i.z.g.st. CONSTRUCTAM 3-pers. bjw. '82, geh. compl. pr. f 5.500,-. Camp. Bousberg, Parklaan Landgraaf, plaats 217, inl. p. 230

3-pers. ADRIA bjw. '82, incl. voort., kachel, evt. koeling, v.p.r. f 3.750,-. Grotestraat 15, Landgraaf. 045-317031.

KLAPCARAVAN Paradiso met voortent, i.z.g.st. bjw. '70, f 1.000,-. 045-442273.

Te k. TOURCARAVAN merk Knaus-Eiffel, bjw. '80, i.z.g.st., verwarm., voortent, stabilisator, 3-4-pers. f 5.300,-. 045-317345.

Te koop TOERCARAVAN TE-King uitz. g.st., 4-pers. 770 kg, 492 cm. m. voort. Tel. 043-641432, Mooveld 15, Geulle.

Te koop TOURCARAVAN

Lord Luxor, bjw. '78, als nw. zeer luxeus. 045-352069.

Frankrijk

Te huur luxe toer-stacaravans

Castellane Du Lac

gelegen in de Provence (Gorges du Verdon) Zuid Frankrijk. Veel privacy, zwembad, restaurant, 300m v. helder zwembad, sportmogelijkheden o.a. surfen, kanosport, bergwandelen, fietsen.

Korting 25% voor de mnd juni - september.

Nog te huur 1-6 t/m 11-7 en 15-8 t/m 30-9.

Inl. Rendex Vous 05291-56415.

Cote d'Azur Fréjus, pracht. gel. WOONCARAVANS

met eigen douche en toilet. Forder bij Wilmar Caravans, Tel. 020-6621959.

Vakantie in de ELZAS steer- volte woning

plm. 30 km van Colmar. Info. 045-465414.

Div. Buitenland

Overwinteren op BALI?? Wij gaan in januari 1993 voor de 4e keer gedurende ca. 6 weken naar Bali, onder begeleiding van een arts, groepsbegeleider en 6 toel. Elke week ca één uur gratis maleise les, leeftijd maximaal 75 jaar. Referenties, documentatie en inlichtingen bij de organisator D.v.d. Linde, Meulhoef 13, 8381 BC Veldder (Dr). Tel. 05212-2528.

Te k. RENAULT Estafette

camper, bjw. dec. 79, APK 1-93, 65.000km, i.z.g.st. 045-452336/459305.

KAMPEERAVTO VW LT 28

bjw. '76, ingericht, techn. 100%, f 11.000,-. Garage Boormans Wytre Tel. 04450-2340

(Huis)doorn

Nederlandse Schapendoesjes

en bobtailpups met stambom. Inl. Pieta Janssen, 04747-2910.

BOEMERS, Tekels, D. poedels, West's, wit, Maltesers, York Terriers, kennel van Manolito, Walem 11a, Schin op Geul. 04459-1237.

Regelmatig te koop KIPPEN leg-mestkuikens, kalkoenen broedmachines, voer-drankbak, enz. Henk Ploem, Rimbult, Tel. 045-320229, Ma. gesloten.

VOGELS, eenden, fazanten, raskippen, duiven en papegaaien. Alle hoenders, hoekbirden. Ken America Acheil(09) 32-1164489

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge raskindjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. KI.America, Th.Watson 31 Acheil(09) 32-1164489

Zond. open maand. gesier.

Te k. Golden RETRIEVER PUPS met stambom, HD-vrij. 045-223305 na 13.00u.

Te k. Golden RETRIEVER PUPS

vader Midas v.d. Beersheove, met gezondheidsverkl. Tel. 04244-2118

SCHARRELKIPPEN te k.

met hele snavel. Moonen, Einighauserweg 4A, Gutteloven. Tel. 046-524401.

Te k. v. part. Golden RETRIEVERPUPS

ing. en ontw. 04257-9200.

Te k. van part. zwarte BOU- VIERPUPS met uitm. stamb.

ing. en ontw. 04257-9200.

GOLDEN-RETRIEVER PUPS

met stambom en gezondheidsgar., ouders HD-vrij. Tel. 04135-1931.

Te k. BOOMER hondje, reu,

2 jr. oud, lief voor kinderen. 045-270066.

Te k. DWERGSCHAU- ZERS

zwart, pups, stamb. 13 wk., ingeënt, ontwormd. Hinderderstr. 3a, St. Joost. Tel. 04754-86089.

VUURVRISSSEN: steur,

goudkarp, zonnebaars, shubunkin, grondel, sluierstaart, koi-karp, goudvinn, vijverpompen, planten en vijverfolie voor f 4,95 per m2. Dit alles vind u bij Lavome, alles voor uw huisdieren. Tel. 043-650663. Weertveld 37 (bedrijventerrein) Meerssen.

Te koop WESTHIGHLAND-WHITE TERRIER pups

met stambom, ingeënt, ontwormd. 04920-10748.

Te koop VUURPLANTEN

en zuurstofplanten f 2,-; vijvervissen v.a. f 0,50. Tel. 046-517469.

Te k. BERNER-SENNEN pups

met stambom van HD-vrije ouders plus Berner Laufhund reu 8 mnd. Tel. 08866-2483.

Wonen Totaal

Te k. moderne witte WAND-KAST met vitrine, witte salontafel met tegels. Tel. 045-229715.

Zonnebanken/Zonnehemels

Zonnehemels
Superbruiners voor lage prijzen
f 895,- f 995,- f 1.095,- f 1.195,- f 1.295,- f 1.395,-
f 1.495,- f 1.595,- Met Wolff lampen, gratis montage en bezorgen met superservice. Deskundige voorlichting. Bij van ERP, Limbrichterstraat 18, Sittard, tel. 046-513531.

Te k. 24-lamps gebogen ZONNECOMBINATIE. Tel. 045-259470.

Radio e.d.
Te k. BANDRECORDER Van maandag t/m vrijdag, Revox B77, z.g.a.n.w., nw.pr. f 4.300,- vr.pr. f 2.150,- u uw PICCOLO telefonisch plus min. 25 banden. Tel. opgeven. Tel. 045-719966, 045-417739.

Computers

Aragorn
Minitower en voeding 200W
1 MB intern geheugen
2 x serieel
1 x parallel
1 x game
3.5" 1.44 Mb diskdrive
44 Mb harddisk 25 ms
102 AT toetsenbord
SUPER VGA-KLEURENMONITOR
14" 1024 x 768 0.28 DOT PITCH
DR DOS 6.0 en handleidingen
1 jaar garantie
BOVENSTAANDE SYSTEMEN UITGEVOERD IN:

286-16
VGA kaart 256 KB RAM Trident
Nu: f 1.750,-
386SX-25
VGA-kaart 512 Kb RAM Trident
Nu: f 2.099,-
386 DX- 40 64
512 Kb RAM Trident VGA-kaart
Nu: f 2.250,-
Alle prijzen excl. BTW 18,5%
Levering uit voorraad
Prijzen uitbreidingen op aanvraag.
Ook 486SX en 486DX leverbaar.

Bedrijvenweg 7, Eindhoven.
Tel. 040-412555 / Fax. 040-419685
Openingstijden ma t/m za van 9.00 tot 17.00 uur.

Te k. PL-XT 33 Mb Harddisk 3 1/2 en 5 1/4 drives, muis, VGA B&W monitor, Star NL10 printer, DOS 5.0 en veel software, alleen compleet f 2.500,-. Tel. 04492-4442 na 12.00 uur.

Te k. AMIGA 2000 met monitor en toebehoren. Kloosterkoolhof 28F, Heerlen. Tel. 045-728983

Wat VERKOPEN? Adviseur via: 045-719966.

TV/Video

Massale magazijnverkoop van duizenden apparaten
koelen, vriezen, wassen, hifi, stereo, kleuren-tv, video's etc.

WITTE HAL SITTARD EN MAASTRICHT

waar nieuwe, licht beschadigde of overjarige apparaten uit de Horn-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst

60% KORTING

Elke dag nieuwe aanvoer,
Elke dag superlage aanbiedingen
OP IS OP, SLECHTS ENKELE STUKS
Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

Aristona kleuren TV met teletekst
63 cm beeldbuis, met afstandsbediening
geen f 1.799,- of f 1.599,- maar
f 998,-

Grundig stereo kl. tv met teletekst
63 cm beeldbuis, monitorlook, met afstandsbediening
geen f 2.499,- of f 2.199,- maar
f 1.398,-

Philips hifi videorecorder VR 502
hifi stereo, compleet met afstandsbediening
geen f 1.399,- of f 1.199,- maar
f 698,-

Philips hifi midiset F880
compleet met tuner, versterker en cassettedeck
geen f 799,- of f 598,- maar
f 298,-

f 298,-
WITTE HAL SITTARD
Bergerweg 51-53 Industrieterrein Bergerweg. 046-518162
Maastricht
Schamenweg 66-70 achter Horn keukensuper 043-633162
Ook uw adres voor keuken-inbouwapparatuur met grote kortingen

Goede KLEUREN TV's m. gar. Zeer grote sort. Philips groot beeld v. f 125,- ook zeer recente modellen met TXT. Reeds 25 jr. T.V. occ. centr. Geel Grasbroekweg 25, Heerlen. 045-724760.

Te k. gev. DEFECTE kleuren TV's en def. VHS-video's vanaf f 83 (typenr. vermelden). Tel. 045-723712.

Kleuren TV's 8-12 kan. v.a. f 75,-. Afst.bed. v.a. f 125,- o.a. Philips. Radio-TV FRANK BV, Bokst. 33 Heerlenheide. 045-213432.

Te k. PHILIPS KTV, 16 kan. f 150,-; VHS video 8 kan. f 250,-; Philips cass. deck 48 cm. f 125,-. Tel. 04492-4442 na 12.00 uur.

Huishoudelijke artikelen

SIEMENS
Bosch, Zanker, AEG, Miele-wasmachines, drogers, koelkasten, vriezers, vaatwassers. De laagste prijs. Jac Kohlen, Rijksweg N 104, bij ziekenhuis Sittard. 046-513228 of 514862.

MIELE wasautom. en drogers. Voll. gerv. v. f 595,-. Toenbreker 045-325819.

ATAG-FK-055A, luxe gas/electro fornuis, ruim 1 jaar oud, met garantie, nw.pr. f 1.350,- t.e.a.b. Na 18 uur tel. 045-228131

USK gast. f 95,- wasaut. f 175,-, diepv. f 175,- wasdr. f 175,-. 045-725595

Zanussi WASMACHINE 2314X en wasdroger 2413 bloem f 500,-; elk. keukenblok, i.g.st., zond. app. deuren, mas. tot. lengte 3.43 mtr., f 1.500,-. 045-259277.

Kachels/Verwarming
f 500,- verbouwingskorting. De KACHELSMID, Walem 21, Klimmen, 04459-1638

Te k. KOLENHAARD met 15 zkn. kolen, pr. f 350,-. Tel. 045-723736.

PEAVEY eindtrap 2 x 150 W M2600 f 700,- eindtrap 2 x 150 W of 1 x 300 W mono f 1.000,-; subwoofer 19" 300 W RMS f 500,-. Tel. 045-216139.

Gezocht: TOETSENIST of Sax, ifst. met zang voor goed. trio. Tel. 046-746717.

Te k. Luidspreker BOXEN Beovox Penta, (B&O), f 1.000,- p.st. onder nw.pr. Tel. 045-227169.

Te koop JUKEBOX Rockola Grand Prix, bwj. '64, 160 selecties, vr.pr. f 2.400,-. Tel. 045-411745.

Kachelspecialzaak, alle hulpstukken en aanverw. artikelen. REKER, Kluis 28, Geleen. Tel. 046-740785.

Foto/Film

NIKON F3 uitrusting, motor MD4, div. obj. plus Metz flitser. Tel. 045-425725.

Kunst en Antiek

De mooiste grenen en eiken keus volgens VT-wonen en Anade, vindt U bij INTERART Antiek Simpeld, Irmstr. 64, 045-443161 Eigen restauratie en logerie.

Te koop gev. antieke SPEELDOZEN en grammofoons. 043-649494.

Nog nooit bij WUSHOFF Antiques geweest? Jammer voor U! 2.000 qm showroom Geopend donderdag, vrijdag, zaterdag. Amstenradweg 9, Hoensbroek-centrum. Tel. 045-211976.

Moderne SCHILDERIJEN te k. v.a. f 95,- incl. lijst. 045-222152 / 720260

Engelse miniatuur LANTAARNKLOK. Tel. 043-477453.

Te koop unieke SLAAPKAMER geheel compleet. Tel. 045-726018.

Te koop Henri II KAST 2-drs ond. en 3-drs. bov. met bovenkrans i.orig.st. f 2.500,-. 045-252562 na 18u.

Braderieën/Markten

Snuffelmarkt

Dr. Haubenlaan 87 Maasmechelen België. Zondag open v. 10-18 u. v. 10-12 u. Gratis toegang show en attracties met DJ Henry.

De Stichting Rommelmart Puth namens Koninklijke Fanfare St. Caecilia Puth en Voetbalvereniging Puth zal op tweede Pinksterdag 8 juni a.s. in het kerkdorp Puth een ROMMEL- en Luikse Markt organiseren welke zal plaatsvinden op en rond het marktplein Puth. Professionele standhouders kunnen zich aanmelden bij de heer R.H.P. Lormans, Bovenste Puth 74, 6155 NJ Puth-Schinnen. Tel. 04493-4038.

Te koop gev.

Voor al uw oude METALEN. Frans v.d. Loop Recycling/Metaalhandel, Kissel 12-14, Heerlen 045-726392

Gebr. SWINKELS zijn verhuisd naar De Beitel 74, Heerlen. Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer/metalen. 045-422025.

Te koop gev. WINKEL-RESTANTEN uit alle branches. Tel. 043-210830, fax. 043-216601.

Hoogste prijs, postzegels, MUNTEN en goud. Stamps and Coins. Tel. 045-726789

De beste prijs voor POSTZEGELS, munten en goud. Postzeg. munthandel Palm, Akerstr. Nrd 208, Hoensbroek. Tel. 045-227855.

Muziek

Te k. ORGEL merk Yamaha Electone, 3 jr. oud; accordeon merk Pirrot. Uterweg 128, Heerlenheide.

Band met optredens zoekt met speed TOETSENIST. Voor info: 045-757829 (Kanna) 046-374263 (Erik) 046-518475 (Henry).

Gevr. BASGITARIST voor dans- en 60-iger jaren muziek. Tel. 045-232318.

Te k. YAMAHA, tuner, type CT-8 10, Yamaha versterker, CA-8 10, 2x120 W., 8 ohm, veel aansluitmog., pr. f 450,-. 045-218386.

Cover-band "Booie" Aken zoekt semi profs. BASSIST. Event. met zang. Tel. 0949-240794573 tot 18.00 uur 0949-240584949/48 v.a. 18.00 uur. 0949-240595721

Te k. elec. GITAAR plus div. access. pr. f 800,-. Tel. 045-275157.

Te koop Yamaha ORGEL. Tel. 045-254362.

BASSIST gevraagd voor dansorkest. Tel. 046-526243.

GEM WS2 KEYBOARD plus diskdrive z.g.a.n.w. Tel. 04450-3716.

Nieuw! Orgels keyboards en elektronische piano's!
Nog enkele lentebeursaanbiedingen met 10%-50% korting

Muziekhuis Lyana
Mauritsweg 48, Stein. Tel. 046-333227.
Maandag t/m zaterdag open; donderdag koopavond.

Kortingen tot 50%!!!
Muziekverenigingen opgelet! Nu blaas- en slaginstrumenten zowel nieuw als gebruikt. Alle merken uit voorraad leverbaar. Bijv. saxofoons v.a. f 750,-; dwarsfluiten v.a. f 250,-; marimba's v.a. f 1.995,-; xylofoons v.a. f 1.295,-; drumstellen v.a. f 595,- etc.
Beit u voor informatie Adams Muziekcentrale, Thom. Tel. 04756-1324.

Superoccasion Synthesizers:
Roland D5 f 895,-; Korg DW 6000 f 795,-; Yamaha DX 11 f 695,-; Yamaha DX 7 f 1.195,-; Kawai K1 f 1.495,-; Roland JX1 f 895,-; Roland S10 Sampler f 1.395,-; Roland S220 Samplingmodule f 1.295,-; Emu Proteus Prologique f 2.195,-; Emu Proteus orchestra f 2.500,-; Kawai Q80 SEQ f 1.295,-; Roland SPD 8 drumpad f 895,- enz.
"KOOP BIJ DE MAN DIE HET BEDIENEN KAN"

STALMEIER MUSIC
de muziekspecialist
HOOFDSTRAAT 32 Tel. 045-214253 HOENSBRÖEK
Donderdag koopavond

Te k. Luidspreker BOXEN Beovox Penta, (B&O), f 1.000,- p.st. onder nw.pr. Tel. 045-227169.

Te koop JUKEBOX Rockola Grand Prix, bwj. '64, 160 selecties, vr.pr. f 2.400,-. Tel. 045-411745.

Knop-accordeons
Ook occasions, Accordeola, Crosio, Cavagnolo, Hohner, inr. mog. Info: 020-6443990. Ook 's avonds en weekends

YAMAHA Clavinova. De beste prijzen van Nederland Bel van Urk. Rotterdam 010-4363500.

SHOWVERLICHTING voor discotheken, drive in shows of bands. Limburgs goedkoopste adres. Bezoek onze showroom. Highlite International, Huls 14, Simpeld. Tel. 045-444907.

Gebruikt en nieuwe piano's en vleugels met garantie en 5 jaar service-korting. Ambachtelijke akoestische Pianovakspecialzaak KLAVER, Rijksweg Zuid 170, Sittard. Tel. 046-526426.

Te koop gev. PIANO en contrabas. Tel. 043-210830.

Te k. ORGEL Éminent Solina met 2 man., baspedaal, ritm. box, f 225,-. Tel. 045-415884.

Gezocht GITARIST, liefst met zang, voor all-round muziek. Tel. 045-717031.

Te koop YAMAHA orgel HE6, f 3.000,-. Tel. 04450-3764.

PIANO'S te koop en te huur. Tev. stemmen. J. Somers & Zn. Pianohandel Akerstr. 82, Heerlen. Tel. 045-713751.

Met speed gev. voor bekend Ned.-talig duo vr. PARTNER. Brieven bij voork. met cassette-tapes incl. recente foto o.n.r. B-1511, Limburgs Dagblad, Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Wie wil er losse BUSREIS kopen, voor concert Dire Straits, geen kaartje, voor 29 mei. Tel. 04493-1995.

Wat VERKOPEN? Adviseur via: 045-719966.

Bent u met moeder in de wolken Verras haar met een ballonvaart
EBC, tel. 045-742440 / fax 045-741999

BARBEQUES, gas lava-steen, voor part. en prof. gebruik. Ook geschikt voor inbouw. Reker, Kluis 28, Geleen. 046-740785.

Gebit gebroken? Tandtechnische praktijk HOONHOUT voor nwe gebitsprothese en reparaties. Akerstr. N. 328, Hoensbroek. 045-228211.

Te koop z.g.a.n. KINDERFIETS oma-model, Duitse hang gokkast. 045-453406.

Te k. 750 paar luxe OORBELLEN; grote partij kettingen en sieraden; 106 haarmode; luxe damestassen en ceintuurs; leuke aantrekkelijke handel voor f 1.750,-. Tel. 045-753305.

Te koop BAGAGEWAGENTJE f 350,-; bromfiets Thomos 2 jaar oud f 600,-. Tel. 045-218196.

Yamaha KEYBOARD PSS 130 met cursusboek f 150,- radiografische Ford Ranger f 50,-; Judo-pak, grote maat f 40,-. 045-227315.

Diversen

Een wereld van plezier bij pretpark De Valkenier, Valkenburg
Ook dit jaar houdt u het Verjaardagsfeestje van uw kind weer in pretpark De Valkenier voor slechts f 10,- per kind (min. 5), de hele dag genieten in De Valkenier inclusief een kindermenu in ons gezellige restaurant. Tevens krijgt de jarige een seizoenspas ter waarde van f 19,50 cadeau.

Als dat geen knallende feestdag wordt!!!
Vooraf reserveren s.v.p.
Info en reserveringen: tel. 04406-12289.

WEHMEYER IN TOP-FORM

HEMD
29,90
Größen M-XXL
GINO BERTON

W
Wehmeyer Die Modehäuser

AACHEN ADALBERTSTRASS

Te koop COLA-APP. voor blikjes of flesjes f 1.000,-; tevens koffie-app., i.z.g.st. nw.pr. f 6.750,- nu f 400,-. Tel. 045-740820.

Inboedel FRITURE te k. zonder fritureketel, nw. f 45.000,-, vr.pr. f 21.000,-, 2 jr. oud. Tel. 045-315617.

Te k. Horemans GOLFJART, z.g.a.n. met toebeh. ren. Tel. 043-630103.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in SULTAAT! Bel: 045-719966

Voor Piccolo's zie verder pagina 22

Groene Kruis Oostelijk Zuid-Limburg
Organisatie voor thuiszorg en preventie

Mededeling van het Groene Kruis Oostelijk Zuid-Limburg

In verband met de Dag van de Verpleging op dinsdag 12 mei a.s. hebben alle medewerkers van het Groene Kruis Oostelijk Zuid-Limburg een vrije dag. Op deze dag is voor de wijkverpleging de gebruikelijke weekenddienstregeling van toepassing. De kraamverzorgenden zullen op deze dag conform afgesproken planning in de gezinnen aanwezig zijn.

Voor spoedeisende gevallen kunt u telefonisch contact opnemen met:

wijkverpleging
* regio Brunssum : 045-259090
* regio Klimmen : 04405-2995
* regio Heerlen : 045-713712
* regio Hoensbroek : 045-225588
* regio Kerkrade : 045-459260
* regio Landgraaf : 045-323030

kraamzorg Oostelijk Zuid-Limburg

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. HET EDITIEREDACTIE: WIM DRAGSTRA HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE. ARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363.

Gemeenten verzocht tekort van 60 mille op te lossen

Geldgebrek bedreigt katecheseles scholen

DOOR RIK VAN DRUTEN

LANDGRAAF - Het Katechetisch Centrum van het SKOM (Schoolkatechese Oostelijke Mijnsstreek) is in moeilijkheden geraakt nu de gemeente Kerkrade en verscheidene religieuze instellingen hun subsidies aan het SKOM sterk verminderen. Het Katechetisch Centrum verzorgt het godsdienstonderricht op veel katholieke scholen in deze regio.

Om het tekort van 60.000 gulden op te lossen, heeft het SKOM de gemeenten Heerlen, Landgraaf, Kerkrade, Gulpen en Voerendaal verzocht om per leerling vijf gulden bij te dragen.

Als de gemeenten niet bereid blijven het SKOM te steunen, moeten de scholen voor hun godsdienstlessen aankloppen bij het bisdom.

Maar daar voelen de deelnemende katholieke scholen weinig voor. Tussen het Katechetisch Centrum en het bisdom bestaan de nodige verschillen in opvatting over de manier waarop de katechese eruit moet zien", zegt Marjan Rooyackers van de stichting Katholiek Onderwijs Waubach.

Op openhartig is het SKOM niet, wat betreft de informatie aan de deelnemende scholen, stelt Rooyackers. "Maar er dreigen problemen, dat is wel duidelijk."

De SKOM werd in 1981 opgericht. Sinds 1984 zijn het vooral de schoolbesturen die het SKOM 'dragen'. Het bisdom Roermond staat een deel behoudender godsdienstonderricht voor dan het SKOM verzorgt. De kosten worden tot nu toe gedragen door de scholen, die vijf gulden per leerling betalen, ouders en parochies.

De gemeente Kerkrade - waar het SKOM aanvankelijk was gevestigd - betaalde jaarlijks 20.000 gulden, maar heeft vorig jaar besloten de bijdrage dicht te draaien. Kerkrade heeft daarvoor een periode van twee jaar uitgetrokken.

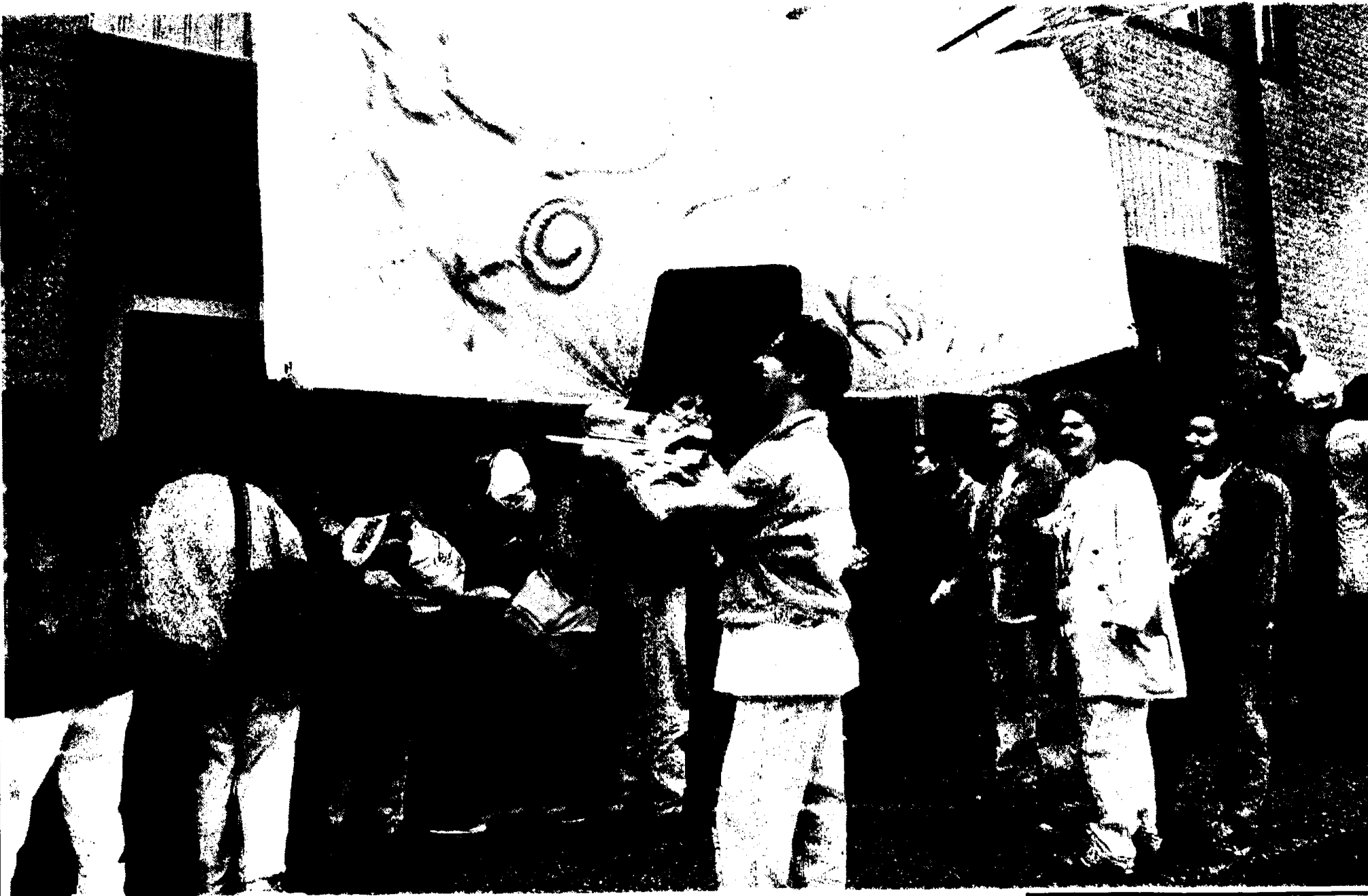
Ook enkele particuliere instellingen die het SKOM financieel steunden, hebben laten weten dat ze daartoe geen mogelijkheden meer zien. "Dit betekent dat het SKOM zijn centrum aan het begin van het nieuwe schooljaar moet sluiten", schrijft de gestedelde bestuurscommissie van de Reddingsactie SKOM in een brief aan de betrokken gemeentebesturen.

Lof voor Sittards stadsbestuur
SITTARD - Niets dan lof kreeg het stadsbestuur van Sittard gisteren van de opknappingscommissie van de binnenstad. Zowel de Waal als voorzitter P. van Zeil van het Europees stimuleringsprogramma in Zuid-Limburg toonden zich zeer ingenomen met de Sittardse plannen, die bijna 20 miljoen kosten.

Vooraf de Waal sprak zijn waardering uit voor de dynamiek die het stadsbestuur volgens hem uitstraalt. De Waal wees op een alternatieve van de gemeente Sittard. "De promotie van Sittard is tot in het hartje van Roermond voelbaar," aldus de gedeputeerde.

Hij wees er ook op dat Sittard subsidies heeft binnen gehaald, ondanks dat de gemeente financieel toch gezond is. Van Zeil, tevens burgemeester van regio Zuid-Limburg, nog altijd financiële steun nodig heeft. "Maar we doen niet zwaar. We geloven in onze kracht en in ons kunnen," zei hij.

vaderland kent zijn grenzen
moederland is eindeloos
punaise

● 'Alles is vorbei' stond er op het spandoek dat de eindexamenleerlingen van het Sancta Maria-college in Kerkrade hadden gemaakt. Het sloeg op de laatste schooldag van de leerlingen. Op meer plaatsen in Limburg hebben de examinandigisterden de laatste schooldag uitgeleide gedaan. Na het feest van gisteren volgt nu de serieuze periode van de schriftelijke examens.

Foto: KLAUS TUMMERS

● De lengte van de dode das wordt opgemeten.

Foto: KEES CAMPFENS

Vereniging looft 1000 gulden beloning uit

Dassen in Meinweg doodgeknuppeld

Van onze verslaggever

HERKENBOSCH - De Vereniging Das en Boom voelt er niets voor om nog dassen in het nationaal park 'de Meinweg' uit te zetten, zolang niet duidelijk is wie twee jonge dassen medio april heeft doodgeslagen.

In het nationaal park werden in oktober van vorig jaar drie dassen uitgezet, afkomstig uit het opvangcentrum van de Vereniging Das en Boom. De drie dassen, twee vrouwtjes en een mannetje, zijn op de uitzetlocatie blijven wonen en hadden

reeds een echte burcht gegraven. Eind maart verdwenen twee van de volwassen dassen, maar gelukkig bleek half april uit observaties dat één van de wijfjes twee jongen had gekregen.

Spoorloos

Het zijn juist deze twee jongen die zijn doodgeslagen. De dode dieren werden op 23 april j.l. ontdekt. Uit sectie is gebleken dat ze zijn doodgeknuppeld. Staatsbosbeheer heeft inmiddels op 29 april aangifte gedaan van het voorval bij de politie. Een grote zoekactie in de omgeving naar

de volwassen dieren heeft niets opgeleverd. Voor het leven van deze dassen moet ook gevreesd worden.

Het feit dat de dader de jonge dassen na de slachtpartij pontificaal op de burcht heeft achtergelaten en niet heeft meegenomen, wekt de indruk dat de dieren gevonden moesten worden.

Bij de Vereniging Das en Boom, die zich inzet voor het behoud van de inheemse marterachtigen en hun leefgebieden, in Beek-ubbbergen is de ontsteltenis groot. Juist het feit dat een van de vrouwtjes twee jongen had gekregen, gaf de vereniging hoop dat de das weer definitief was teruggekeerd in dit van oudsher dassenrijke natuurgebied.

Voor tips die leiden tot de aanhouding van de dader(s) looft de vereniging een beloning uit van maximaal 1000 gulden. De Vereniging Das en Boom is bereikbaar onder nummer 08895-42294.

Overval op installatiebedrijf in Urmond

URMOND - Een nog onbekende man heeft gistermiddag even voor drie uur een gewapende overval gepleegd op een installatiebedrijf aan de Molenweg-Zuid in Urmond.

De man, die een bromfietshelm droeg, betrad omstreeks tien voor drie het kantoor en bedreigde

de het aanwezige personeel met een vuistvuurwapen. Vervolgens deed hij een greep in de kas waaruit die middag de lonen aan het personeel zou worden betaald.

Hij vluchtte in een oranje Volkswagen Golf, die 's morgens in Sittard was gestolen, in de richting van de Mauritsweg in Urmond. Het betreft een blanke man, ongeveer 1.80 meter groot met bruine lange haren tot op de schouders. Hij droeg een donkerblauwe spijkerbroek en een zwart jack.

Ministers achter sluiting van opvang Caberg

MAASTRICHT/DEN HAAG - De ministers Dales en d'Ancona steunen de sluiting van de tijdelijke nachtopvang voor daklozen in een sporthal in de Maastrichtse wijk Caberg enkele maanden geleden. Volgens beide ministers was het onmogelijk voor de Maastrichtse politie om de hulpverleners en de bezoekers van de nachtopvang te beschermen tegen de protesterende buurtbewoners.

De bewindsvrouwen antwoorden dat op Kamervragen van P. Lankhorst (Groen Links) over de rellen rondom de nachtopvangvoorziening van het Leger des Heils. Lankhorst wilde weten waarom de politie niet in staat was de groep daklozen en de medewerkers van het Leger des Heils te beschermen tegen de acties van de buurtbewoners.

Volgens de betrokken bewindsvrouwen was dat teveel ten koste gegaan van de overige taken van de politie. Bovendien had een actiever politietoptreden tegen de buurtbewoners geleid tot een ongewenste escalatie van het conflict, met als sluitstuk het optreden van de Mobiele Eenheid.

Het sluiten van de nachtopvang was het enig alternatief, blijkt uit het antwoord van de bewindsvrouwen op de Kamervragen. Dales ziet dan ook geen enkele reden om de burgemeester van Maastricht nog eens aan te spreken op zijn aanpak van de rellen rondom de sporthal. Lankhorst had hierom verzocht.

Kamer van Koophandel wijst Stein af

Voorkeur voor Born als logistiek punt

BORN/STEIN - Het ligt voor de hand om van Born een logistiek knooppunt in Limburg te maken. Dat stelt drs Nico Simons, secretaris van de Kamer van Koophandel. Hij vindt die keuze logisch omdat in Born het containertransportbedrijf Barge Terminal en autofabriek NedCar zijn gevestigd. Simons snapt niet waarom de provincie de voorkeur heeft voor Stein als logistiek knooppunt.

Hij schrijft dat in de informatiekrant van de Kamer van Koophandel. Secretaris Simons geeft daarbij aan dat Born ook de ruimte heeft om zich tot logistiek knooppunt te ontwikkelen. Hij erkent echter wel dat de waterwinning een probleem is. Born moet immers dan in noord-oostelijke richting uitbreiden, waar een belangrijk waterwingebied ligt. "Maar daar is een oplossing voor te vinden," aldus Simons.

Hij is geen voorstander van een logistiek knooppunt in Stein omdat hiermee 'een onlogische driehoek wordt gecreëerd die industriële alle goede voornemens over het teruggedringen van het aantal verkeers-

bewegingen'. Simons doelt hiermee onder meer op het pluspunt van Barge Terminal, dat de containers over water vervoert.

Simons: "Men heeft te weinig in de gaten dat logistiek meer is dan het transporteren van goederen van het ene naar het andere punt. Logistiek is het optimaliseren van de totale goederenstroom en daarmee het omlaag brengen van belangrijke kostenfactor voor het bedrijfsleven. Daar ligt een enorme kans voor Limburg en daar moet een goed totaalconcept voor komen."

De Kamer van Koophandel schaarst zich daarmee nog eens overduidelijk achter de voorstanders van de uitbreiding van het industrieterrein Holtum-Noord. Burgemeester P. Creemers van Born stelt zich in de zelfde informatiekantoor voorzichtig op. Hij omzeilt de vraag of Born dringend behoefte heeft aan deze uitbreiding door te stellen dat de politiek daarvoor nog moet beslissen. Creemers wijst op het belang van de waterwinning en de kosten van de uitbreiding. "Als burgemeester moet je met alle belangen rekening houden," zegt hij dan.

len aan de Hekeleweg in Landgraaf.

De baas zag zijn hond plotseling balletjes gehakt eten, pakte de ballen af en ging terug naar huis. Thuis gekomen, constateerde de Landgraafenaar dat de hond was vergiftigd. Een geraadpleegde dierenarts bevestigde dit. De politie heeft gistermiddag op de Hekeleweg een onderzoek ingesteld. Daarbij werden meerdere blauwe gehaktballetjes gevonden. Het is niet bekend of de hond is overleden.

(ADVERTENTIE)

De trekking van de prijswinnaars van de PAASPRIJSVRAAG '92 is wegens het groot aantal inzendingen één week uitgesteld. Publikatie van de uitslag en de lijst met winnaars volgt op zaterdag 16 mei a.s.

Advies Strijthagen over drie weken

MAASTRICHT - Het duurt zeker nog tot begin juni voordat de gemeente Landgraaf het advies van de Provinciale Planologische Commissie (PPC) krijgt over Strijthagen. De PPC heeft meer tijd nodig voor de bestudering van het Landgraafse plan om in dit natuurgebied een bungalowpark aan te leggen. Aan de hand van het PPC-advies moet Landgraaf een definitief plan ter goedkeuring voorleggen aan het provinciebestuur.

Adviescommissie 'werk minderheden'

MAASTRICHT - Een adviescommissie gaat het regionaal bestuur voor de Arbeidsvoorziening adviseren over de bestrijding van de werkloosheid onder etnische minderheden. Dr L. Frederix van het RBA heeft gisteren de installatie van de negenkoppige commissie onder voorzitterschap van M. Damen verricht. Het RBA hoopt dat de commissie voorwaarden kan scheppen om in 1994 in minimaal van 5,4 procent van het aantal bemiddelingen door arbeidsbureaus etnische minderheden aan een baan te kunnen helpen. De commissie telt deskundigen uit steunfunctie-organisatie en kringen van werkgevers, werknemers en gemeenten.

Valse biljetten van 500 mark

HEERLEN - Vermoedelijk twee ongeveer 40-jarige Zuid-Europeanen hebben in Heerlen tijdens de koopavond in zeker vijf winkels bedrukt betaald met valse biljetten van 500 DM. De biljetten van het oude type zijn zonder watermerk en van slechte kwaliteit. Twee winkeliers herinneren zich dat een van de mannen, die overigens gebrekkig Duits spraken, een groot litteken of brandvlek op zijn rechterwang had.

Politie Sittard deelt 374 bonnen uit

SITTARD - De gemeentepolitie van Sittard heeft de afgelopen dagen 374 processen-verbaal uitgedeeld wegens te hard rijden. De overtredders werden betrapt bij een viertal radarcontroles op de Rijksweg-Noord, Leyenbroekerweg en de Geleensstraat in Munstergeleen (twee keer). In totaal werden 3486 automobilisten gecontroleerd. Tot twee keer toe werd in de bebouwde kom een snelheid van 105 kilometer per uur gemeten. Bij een controle op het vrachtverkeer heeft de politie gisteren bovendien veertien chauffeurs op de bon geslingerd wegens overtredingen van het rijtijdsbesluit. Een chauffeur werd een verplichte rusttijd opgelegd.

Andriessen uitgenodigd

VALKENBURG - De CDA-afdeling Valkenburg heeft minister J. Andriessen van Economische Zaken uitgenodigd in Valkenburg aan de Geul. Martin Eurlings, Valkenburgs statenlid voor het CDA, deelde dat mee tijdens de hoorzitting van de Raad voor de Casinospelen over de kwestie van de mogelijke casinoverplaatsing van Valkenburg naar Maastricht. Het CDA wil dat Andriessen, die als minister de beslissende stem heeft in deze zaak, zich persoonlijk op de hoogte komt stellen van de mogelijke consequenties. De partij is van mening dat de te verwachten nadelen voor Valkenburg en het Heuvelland groter zijn dan de voordelen voor Maastricht, waardoor per saldo de economische effecten voor de gehele regio negatief zullen zijn. In de brief aan de minister wordt het opstellen van een regionale effectrapportage over deze aangelegenheid noodzakelijk genoemd.

Röntgenapparatuur Weverziekenhuis

EINDHOVEN/HEERLEN - Philips levert aan de Stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg in Heerlen een aantal röntgensystemen en een magnetische-resonantie-apparaat. Het contract, dat algehele vervanging van de röntgenapparatuur in het Heerlense ziekenhuis De Wever en de van toepassing zijnde dienstverlening omvat, heeft een looptijd van vijf jaar. Met de order is zeventien miljoen gulden gemoeid. De magnetische resonantie omvat een techniek die met behulp van radiogolven in een sterk magnetisch veld uitstekende beelden van het inwendige van de mens en dan vooral van zijn zachte delen als spierweefsel en hersenen oplevert.

†
Na een intens en welbesteed leven van liefde, goedheid en zorgzaamheid, is heden op 68-jarige leeftijd van ons heengegaan, voorzien van de h. sacramenten der zieken, onze moeder, schoonmoeder, oma, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Agnes Tillemans
weduwe van
Arnold Liekens

Kerkraide: L. Liekens
E. Liekens-Rutten
Ellen, Nancy
Kerkraide: M. Bosch-Liekens
D. Bosch
Linda
Kerkraide: A. Liekens
Familie Tillemans
Familie Liekens

6462 CN Kerkraide, 8 mei 1992
Franciscanerstraat 42

Gelegenheid om afscheid te nemen, dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur in het streekmortuarium aan de St. Pieterstraat 145 te Kerkraide. Dit is op het terrein van de Lückereidekliniek.

Avondwake, maandag om 19.00 uur in de hierna te noemen kerk.

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden in de parochiekerk van de Heilige Antonius van Padua te Bleijerheide-Kerkraide op dinsdag 12 mei a.s. om 11.00 uur.

De begrafenis vindt aansluitend plaats op de gemeentelijke begraafplaats Schifferheide. Samenkomst in de kerk. Er is geen condoleren.

Voor vervoer naar de begraafplaats en terug is een autobus aanwezig.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annuncie als zodanig te beschouwen.

†
De Heer is mijn herder,
Mij zal niets ontbreken (ps.23)

Tot onze grote droefheid, maar dankbaar voor de liefde en zorg waarmee zij ons gedurende haar leven heeft omringd, geven wij u kennis dat heden van ons is heengegaan, in de leeftijd van 75 jaar, onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, zus, schoonzus, tante en nicht

Paula Tillmans
weduwe van
Leo Meijers

In dankbare herinnering:
Limbricht: André en Marianne
Sanne, Anke, Veerle
Sittard: Annelies en Pieter
Sittard: Ger en Ursula
Lars, Ken
Familie Tillmans
Familie Meijers

7 mei 1992
Odasingel 62 6131 GX Sittard

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op maandag 11 mei a.s. om 11.30 uur in de kerk van St. Petrus (grote kerk) te Sittard.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.30 uur.

De dierbare overledene zal bijzonder herdacht worden tijdens het rozenkransgebed en de avondmis van zondag 10 mei a.s. om 17.10 uur in bovengenoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in het Maaslandmortuarium Wauben, Heinsweg te Sittard, dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annuncie als zodanig te beschouwen.

†
Dankbaar dat zij vredig mocht inslapen, maar verdrietig haar voortaan te moeten missen, geven wij u kennis dat is overleden, onze lieve moeder, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Miets Huntjens
weduwe van
Gerard Engelberts

Zij overleed in de leeftijd van 85 jaar, voorzien van het h. olieel.

Uit aller naam:
Kinderen, kleinkinderen
en achterkleinkinderen,
zus en allen die haar
dierbaar waren
Familie Huntjens
Familie Engelberts

Heerlen, 5 mei 1992
Aambosveld 161
Corr. adres: L. Verwijlen-Engelberts,
St. Janstraat 15, 6471 GA Eygelshoven.

Op uitdrukkelijke wens van de overledene, heeft de crematieplechtigheid in besloten familiering plaatsgevonden op vrijdag 8 mei j.l. in het crematorium te Heerlen, Imstenradeweg 10.

Als leven tijden wordt
heeft de dood als een verlossing

Verdrietig om haar heengaan, maar dankbaar dat verder lijden haar bespaard is gebleven, geven wij u mede dat na een moedig gedragen lijden van ons is heengegaan in de leeftijd van 69 jaar, ontriefd door haar familie mijn liefste zus, oma, schoonzus, tante en nicht

Louise Hendrika Hermans
weduwe van
Gijs Koort

In dankbare herinnering:
Heerlen: Annelies Koort
Familie Koort
Familie Hermans

Heerlen, 3 mei 1992
Corr. adres: Edoornstraat 24, 6417 AK Heerlen.

De bijstelling heeft plaatsgevonden op 7 mei 1992 op de begraafplaats Schifferheide te Kerkraide in besloten kring.

†
Tot ons groot verdriet hebben wij toch nog onverwacht afscheid moeten nemen van mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Wim Luijckx
* te Steenberg 3 januari 1915
† te Heerlen 7 mei 1992
echtgenoot van
Mia Moonen

Heerlen: Mia Luijckx-Moonen
Haarlem: Marlies en Peter Kemper-Luijckx
Chantal, Bianca
Haarlem: Martien Luijckx
Heerlen: Toon en Els Luijckx-Lindström
Arlotte, Seline, Justin
Brunssum: Leo en Ingrid Luijckx-Hönen
Mugnet, Levin
Familie Luijckx
Familie Moonen

Pater Beatusstraat 26, 6411 TR Heerlen

De plechtige uitvaartmis zal gehouden worden op maandag 11 mei a.s. om 13.30 uur in de dekenale kerk St. Pancratius te Heerlen, waarna aansluitend crematie in het crematorium te Imstenrade, Heerlen.

Voor aanvang van de h. mis is er gelegenheid tot schriftelijke condolentie, achter in de kerk, vanaf 13.10 uur.

De avondmis zal worden gehouden heden, zaterdag 9 mei om 18.30 uur in voornoemde kerk. Papa is opgebaard in de rouwkamer van het uitvaartcentrum v/h Crombach, Olieimolenstraat 30, Heerlen.

Gelegenheid tot afscheidnemen aldaar, dagelijks van 19.30 tot 20.00 uur.

Zij die geen kennisgeving ontvingen gelieven deze advertentie als zodanig te willen beschouwen.

†
Bedroefd, maar dankbaar voor alles wat hij voor ons gedaan en betekend heeft, geven wij u kennis van het heengaan van mijn lieve man, onze vader, schoonvader, opa, broer, schoonzus, oom en neef

Alexander Kitzen
echtgenoot van
Hendrika Mariette Veders

Voorzien van de laatste sacramenten, overleed hij in de leeftijd van 71 jaar.

Grevenbicht: H.M. Kitzen-Veders
Grevenbicht: Roy en Marie
Berg a/d Maas: Jan en Michel
Grevenbicht: Lily en Joop
Frank, Ben
Hunk en Hink
Klein
Grevenbicht: Brigit en Nand
Breda
Dieteren: Anita en Joop
Familie Kitzen
Familie Veders

Sittard 7 mei 1992
Houtstraat 1, 6127 EB Geleen

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 11 mei om 10.30 uur in de H. Catharinakerk te Grevenbicht. Vaststaand standpunt de begrafenis zal plaatshebben op de algemene begraafplaats Sittard.

Rozenkransgebed, gevolgd door avondmis, zaterdag 9 mei vanaf 18.45 uur in voornoemde kerk.

De dierbare overledene is opgebaard in het mortuarium van het Maaslandziekenhuis te Sittard. Bezoek dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur.

Indien u geen kennisgeving mocht ontvangen, gelieve u deze annuncie als zodanig te beschouwen.

†
De grote belangstelling, de vele troostrijke brieven, de giften aan het Koningin Wilhelmina Fonds van vrienden, buren en bekenden bij het heengaan van mijn lieve vrouw, onze zorgzame moeder, oma en dochter

Hanny Arends-Kronieger
hebben ons zeer getroffen.

Al deze blijken van medeleven en de wetenschap dat zij door zovelen werd geacht, hebben ons gesterkt dit verlies te dragen.

E.C. Arends
Kinderen en kleinkinderen

Brunssum, mei 1992

SLAAPKAMERS
KOM. KIJK EN VERGELIJK ONZE PRIJS

In onze slaapkamerspecialzaak Heerlerbeem vindt u een keuze uit meer dan 50 slaapkamers in de kleuren: wit - zwart - wit essen - kersen - mahonie. Tevens een grote collectie in schuifdeurenkasten, matrassen, spiralen, lattenbodems en ledikanten. Bezoek ook onze andere zaken.

VEGERS MEUBELN

Eiken klassiek
horngemantel 47
Heerlen

Slaapkamers
Heerlerbeem 235
Heerlen

Modern meubelen
licht 2
Kerkraide

LAAT JE INFORMEREN
over theologie in vol- of deeltijd
op zaterdag 16 of 23 mei a.s., 10.15 uur

• Vrije Studierichting Theologie: specialisaties Zingeving en Hulpverlening en Sociale en Politieke Ethiek
• Klassieke Studierichting Theologie: afstudeermogelijkheden in bijbelwetenschappen, kerkgeschiedenis, geloofsethiek, moraal, liturgie, praktische theologie, godsdienstfilosofie.
Voorgeschieding: VWO, HBO, WO, MO of toelatingsonderzoek
Academieslaan 9, Tilburg. Inlichtingen: tel. 013-662580

Antwoordcoupon voor meer informatie
Naam: _____
Adres: _____
Postcode: _____ Woonplaats: _____
Sturen naar: Theologische Faculteit Tilburg.
Antw.nr. 60547, 5000 WB Tilburg (geen postzegel)

Enige en algemene kennisgeving
In alle rust is op 85-jarige leeftijd overleden

Maria Anna Paulina Rosalie Meijs
weduwe uit het 1e huwelijk van
Johannes Antonius Joseph Canisius
weduwe uit het 2e huwelijk van
Johan Joseph Wiertz

Geleed: Harry Canisius
Mien Canisius-Vroemen
Liliane en Roel
Roermond: José Feij-Canisius
Frans Feij
Denise en Peter, Steven, Rutger
Roger en Ramona
Familie Meijs
Familie Canisius
Familie Wiertz

Geleed, 7 mei 1992
Europalaan 2, kamer 422
Corr. adres: prof. Zeemanstraat 4, 6164 BJ Geleed

De plechtige eucharistieviering zal plaatshebben maandag 11 mei a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H.H. Marcellinus en Petrus te Oud-Geleed, waarna de begrafenis op het parochiekerkhof aldaar.

Bijeenkomst in de kerk.

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.

De overledene zal bijzonder worden herdacht in de h. mis van zondag 10 mei om 10.00 uur in de kapel van bejaardencentrum Bunderhof, Europalaan 2 te Geleed.

Ma is opgebaard in de rouwkapel van het Maaslandziekenhuis, Barbarastraat 1 te Geleed, alwaar gelegenheid tot bezoek dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.

†
De Heer is mijn herder,
Mij zal niets ontbreken (ps.23)

Verdrietig om haar heengaan, maar dankbaar dat verder lijden haar bespaard is gebleven, geven wij u kennis van het toch nog vrij onverwacht overlijden, in de leeftijd van 66 jaar, van onze lieve moeder, schoonmoeder, oma en overgrootmoeder

Geertje Koops
weduwe van
Wilhelm Eshuis

In dankbare herinnering:
Kinderen Eshuis
klein- en achterkleinkinderen
Familie Eshuis
Familie Koops

Brunssum, 6 mei 1992
Corr. adres: Trebeekstraat 103,
6446 XR Brunssum

De uitvaartdienst zal plaatsvinden op dinsdag 12 mei a.s. in de parochiekerk van St. Petrus te Brunssum, om 14.00 uur, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatshebben op de algemene begraafplaats Maasboesweg te Trebeek-Brunssum.

Onze moeder is opgebaard in het mortuarium van het St. Gregoriusziekenhuis te Brunssum. Gelegenheid tot afscheidnemen dagelijks van 17.30 tot 18.00 uur.

Zij die onverhoopt geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annuncie als zodanig te beschouwen.

Er is in voornoemde kerk gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

Enige en algemene kennisgeving
Heden is van ons heengegaan, onze zus, schoon-zus, tante en nicht

Maria Brouwer
op de leeftijd van 69 jaar.

In dankbare herinnering:
Familie Brouwer

Hoensbroek, 7 mei 1992
Corr. adres: Heerlerweg 112
6433 HW Hoensbroek

De crematieplechtigheid heeft in besloten familiering plaatsgevonden.

†
Je hebt iemand nodig
stil en oprecht
die als het er op aankomt
voor je bidt en voor je vecht
pas als je iemand hebt
die met je lacht en met je griet
dan pas kun je zeggen
ik heb een vriend

Vanuit Finland bereikte ons het droeve bericht dat daar is overleden onze lieve en dierbare zoon, broer, zwager, kleinzoon en neef

Ruud Ekelhoff
25 jaar oud

Vasrade: Harry en Tiny Ekelhoff-Luja
Heerlen: Ben en Suzan Ekelhoff-Gnute
Den Haag: Aggi en Theo Gommans-Ekelhoff
Vasrade: Maurice Ekelhoff
Familie Ekelhoff
Familie Luja

6 mei 1992
Corr. adres: Ekelhoff, Tulpstraat 18
6361 JC Vasrade-Nuth

Uit dankbaarheid voor zijn liefde en grote inzet voor zijn dierbare medemens wij zijn familie hem gedenken in een Heilige Mis op zaterdag 12 mei om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Servatius Vasrade.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren in de kerk.

Dankbetuiging
Wij willen langs deze weg iedereen bedanken, die persoonlijk of schriftelijk zijn medeleven heeft betoond bij de begrafenis van onze vader en opa

Jan van Roodselaar

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden in de kerk van de H. Jozef te Waubach heden zaterdag 9 mei om 19.00 uur.

Kinderen, kleinkinderen
en achterkleinkinderen

ALARM
06-11
ALS PER SECONDE TEL
Maak er verstandig gebruik van.

Voor het opgeven van familieberichten voor de krant van maandag, bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 15.00 en 16.00 uur op ons hoofdkantoor, of telefonisch uitsluitend op 045-739886.

Limburgs Dagblad
in de Cramer 37, Heerlen.

Dankbetuiging
Hartverwarmend was de overvolle kerk (s. wake), de indrukwekkende crematie, uw troostrijke brieven, condolenties, bloemen, alle andere blijken van medeleven bij het lijden van

Lodewijk Frits van der Hijde

Daar het voor ons niet mogelijk is een ieder persoonlijk te bedanken, willen wij u langzamerhand hartelijk dank zeggen.

E. Nollten-Hanssens
Kinderen en kleinkinderen

De zeswedekind dienst zal worden gehouden zaterdag 6 juni 1992 om 19.00 uur in de parochiekerk H. Hart van Jezus te Nieuwenhagen Landgraaf.

OVERLEDEN

† Andrianus P.A. Verhagen, 102 jaar, weduwe uit eerste huwelijk van Anna Wevers, w. naar uit tweede huwelijk van Helena St. Corr. adres: B. Janssen-van Reeken, Raaistraat 17, 6051 HX Maasbracht. De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden heden om 14.00 uur in de parochiekerk van St. Pieter op de Berg te Maasbracht.

† Leo Geraets, 14 jaar, Eiland 9, 6086 NA Neer. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden zaterdag 9 mei om 10.30 uur in de parochiekerk van H. Martinus te Neer.

† Toon Genbels, 58 jaar, echtgenoot van J. Janssen, Breweg 7, 6067 CH Linne. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden zaterdag 9 mei om 11.00 uur in de parochiekerk van H. Martinus te Linne.

† Catharina Roelofs, 78 jaar, echtgenoot van J. Roelofs, Oranjestraat 37, 6006 CS W. De crematieplechtigheid zal plaatshebben op zaterdag 11 mei om 11.15 uur in het crematorium Heeze, Somerensweg 120.

† Theresia Jacobs, 81 jaar, weduwe van Th. van der Velden, van Heukelomstraat 13, 6007 WE. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden maandag 11 mei om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Oda te Boshoven-Weert.

† Mien Smeets, 86 jaar, weduwe van Jacques Smeets, corr. adres: Bieschop Moorsstraat 11, 6007 WE. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden zaterdag 9 mei om 11.00 uur in de dekenale kerk van St. Martinus te Weert.

THEOLOGISCHE FACULTEIT TILBURG

PLAATSEEN STUDIE THEOLOGIE
JE MIDDEN IN HET LEVEN

Theologie geeft inzicht
in geloof en levensbeschouwing.
De theoloog helpt anderen
de waarde daarvan te ontdekken.
Met theologie heb je volop toekomst.

• ziekenhuis
• gevangenis
• ouderenzorg
• hulpverlening
• vormingswerk
• parochie
• diaconie
• basisschool

LAAT JE INFORMEREN
over theologie in vol- of deeltijd
op zaterdag 16 of 23 mei a.s., 10.15 uur

• Vrije Studierichting Theologie: specialisaties Zingeving en Hulpverlening en Sociale en Politieke Ethiek
• Klassieke Studierichting Theologie: afstudeermogelijkheden in bijbelwetenschappen, kerkgeschiedenis, geloofsethiek, moraal, liturgie, praktische theologie, godsdienstfilosofie.
Voorgeschieding: VWO, HBO, WO, MO of toelatingsonderzoek
Academieslaan 9, Tilburg. Inlichtingen: tel. 013-662580

Antwoordcoupon voor meer informatie
Naam: _____
Adres: _____
Postcode: _____ Woonplaats: _____
Sturen naar: Theologische Faculteit Tilburg.
Antw.nr. 60547, 5000 WB Tilburg (geen postzegel)

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - De Statenfractie van Groen Links wil dat er uit het midden van Provinciale Staten een bijzondere commissie wordt gevormd die een diepgaand onderzoek gaat instellen naar de smeergeld-affaire rond wegenbouwer Baars. Alle zes fracties in Provinciale Staten dienen te zijn vertegenwoordigd in deze onderzoekscommissie, die volgens de Groen Links-fractie achter gesloten deuren moet opereren. De uitkomsten van het onderzoek moeten openbaar worden gerapporteerd.

Volgens fractielid Wim de Heer van Groen Links kunnen Provinciale Staten onmogelijk

Groen Links wil Statenonderzoek in affaire Baars

nog langer 'lijdzzaam blijven toezien' hoe de reputatie van oud-gedeputeerden als Werner Buck en nu ook Emile Mastenbroek - inmiddels gouverneur - en Henk Riem (sinds kort burgemeester van Brunssum) 'in ernstige mate' wordt geschaad. „Een blijvend stil-

zwijgen over deze zaken van de zijde van Provinciale Staten geeft alleen maar meer voedsel aan de geruchtenstroom. Bovendien wordt de Limburgse politiek in zijn algemeenheid erdoor geschaad,” zo liet De Heer gisteren in een toelichting weten.

De Heer zegt te verwachten dat zijn voorstel door alle fracties wordt gesteund. Mochten de bevindingen van de commissie daartoe aanleiding geven, dan moet als het aan Groen Links ligt de Rijksrecherche worden ingeschakeld. De PvdA-fractie pleitte daar al eerder voor. Groen Links wil het voorstel overigens komende vrijdag al indienen tijdens de plenaire Statenvergadering.

Onderzoek na drugoverlast

VENLO - Naar aanleiding van klachten uit de buurt over overlast van druggebruikers heeft de Venlose politie een onderzoek ingesteld in een flatwoning aan de Hogeweg in Venlo-Noord. In het pand werden vier mannen aangetroffen in de leeftijd van 23 tot 32 jaar en afkomstig uit Venlo, Krefeld en Helmond. In de woning werden 15 gram cocaïne en 7 gram heroïne gevonden. De twee uit Helmond afkomstige mannen die de dealers waren van de drugs, zijn in verzekering gesteld en gisteren voorgeleid aan de officier van justitie in Roermond. De woning is door de gemeente Venlo voor alle bezoeken drie maanden gesloten.

Recordomzet bloemen in Grubbenvorst

GRUBBENVORST - Limburg zegt het met Moederdag weer met bloemen. Graadmeter is de bloemenveiling in Grubbenvorst. Voor het eerst in haar historie werd er in één week tijd voor meer dan f4,6 miljoen omgezet. Dat is bijna een half miljoen meer dan vorig jaar.

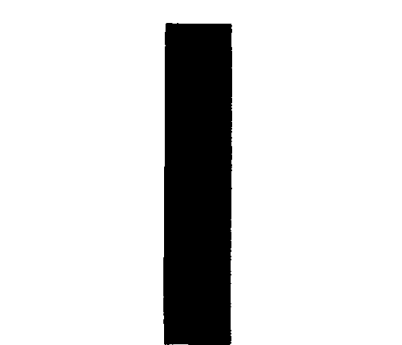
Opmerkelijk, vindt Ron de Greef, stafmedewerker van de Veiling Zuidoost-Nederland, de verheugde belangstelling voor 'aparte' bloemen. Alstroemeria,

Anthurium en Bouvardia wierpen hoge ogen.

Grootbloemige rozen gingen tot f1,30 per steel, orchideeën van twee tot drie kwartjes per bloem. Nieuw was de Medinella, een kamerplant met trossen rose bloemen. Twee telers begonnen er dit jaar mee. Ze beurden een tientje per tros. De Hortensia is terug van weggeweest. Vanwege haar plompeheid raakte ze destijds in ongenade. Maar nu ze ook in kamerformaten wordt geteeld en het kleurengamma aanzienlijk is uitgebreid, is ze terug in de gratie.

Groot waren vraag en aanbod van perkplanten. Fuchsia's en Geraniums blijken nog niets aan populariteit te hebben ingeboet.

Moederdag-kado's?
U vindt ze
1, 2, 3
in 't Loon!
Al 25 jaar lang!

Komfortabel winkelen

Alles onder 1 dak binnen handbereik én voldoende parkeergelegenheid.

2

Te kust en te keur

Meer dan 40 zaken met overal opvallend vriendelijke bediening.

3

Kompleet assortiment

1001 artikelen voor een gezellige 'verwendag'.

Winkelcentrum 1 LOON

U treft 't in 't Loon.

HOMERUSLEIN HEERLEN

Opgeruimd staat netjes

● Tegen gisteravond was er in het centrum geen vuilniszak meer te bekennen. Aken was weer een gewone stad.

Foto: FRANS RADE

Van onze verslaggever

AKEN - Na elf dagen rust moesten ze er weer voluit tegenaan. De Akense vuilnismannen maakten gisteren overuren. Van vroeg in de morgen tot laat in de middag werkten ze zich in het zweet. Dat was nodig ook. Door de langste staking in de Duitse geschiedenis was de binnenstad van Aken verworpen tot een vuilnisbelt. Einde dienst is normaal gesproken half twaalf. Gisteren werd het vijf uur. Geen drie, maar zes vuilniswagens reden door de straten. Maar het

Vuilnismannen Aken moeten overuren maken

resultaat mocht er zijn: tegen de avond was er in het centrum geen vuilniszak meer te bekennen en waren de papiermanden leeg.

Aken was gisteren eindelijk weer een gewone stad. Scholen, peuterspeelzalen en zwembaden

waren open. Treinen reden ook weer en de patiënten van het Klinikum Kleren weer een stevig bord eten in plaats van voedsel uit blik. Ook de brievenbesteders hervatten het werk. Maar het zal zeker nog een dikke week duren voordat alle opgehoopte post is nabezorgd.

Opluchting alom over het einde van de staking. Hoewel automobilisten het zullen betreuren dat ook de parkeerpolitie weer aan de slag is gegaan. Elf dagen lang kon men in Aken straffeloos fout parkeren. Bonnen werden niet uitgedeeld.

En dat heeft de stad Aken heel wat geld gekost: niet minder dan 40.000 Mark per stakingsdag. Schrale troost is dat de meeste automobilisten gedurende de staking toch trouw geld in de parkeermeters bleven stoppen.

(ADVERTENTIE)

EXCLUSIEVE COLLECTIE NEPAL TAPIJTEN

Nepal tapijten, met originele randmotieven en in pastelkleuren, zijn afgestemd op de huidige woontrend; kunnen zowel in een modern als klassiek interieur worden toegepast.

HUB. DOLS & CO

Steeds sinds 1905 Garant voor kwaliteit!

SITTARD MARKT 31 TEL. 046-512605

Hongerstakingen politiemensen in ziekenhuis

LUIK - Steeds meer hongerstakingen politie-agenten in Luik komen terecht in het ziekenhuis. Gisteren maakten de vakbonden bekend dat al vijf agenten, vier mannen en één vrouw, dringend moeten worden opgenomen. Op dit moment zijn er nog veertien hongerstakers over, die onder

permanent doktortoezicht staan.

De agenten gingen vorige week in hongerstaking om op die manier een hoger loon af te dwingen.

Zo krijgen de politiemensen in Luik geen toeslagen voor nachten en zondagsdiensten. Intussen hebben politiedelgates uit zeven landen aangekondigd dat ze naar Luik willen komen om de agenten daar te steunen in hun actie.

Limburgers geven cursus in Polen

MAASTRICHT - Een groep managers uit het Limburgse bedrijfsleven en docenten van de Rijksuniversiteit Limburg verzorgt volgende week aan de universiteit van de Poolse stad Lodz een cursus management. De cursus wordt gegeven voor Poolse zakenlieden die sinds kort worden geconfronteerd met een snel veranderende markt.

Daarnaast kunnen docenten van de universiteit van Lodz kennismaken met de Nederlandse manier van doceren waardoor zij in de toekomst wellicht ook zelf soortgelijke cursussen kunnen opzetten. Het project, zo heet het in een persbericht van de RL, heeft 'een charitatief karakter'.

Kasteelvrouwe: 'Niets onrechtmatigs gebeurd'

Vervolg van pagina 1

VALKENBURG - Hoofd van de FIOD in Sittard, registreraccountant M. van der Linden, verklaart desgevraagd dat 'op woensdag 12 februari de complete boekhouding in beslag is genomen. De aanleiding van de huiszoeking bij de schoonheidssalon is het vermoeden dat fiscale fraude is gepleegd. Het onderzoek duurt nog voort'.

De FIOD in Den Haag bevestigde gisteren bij monde van mevrouw Weenink dat 'van Château l'Ermitage inderdaad een zaak is gemaakt, maar dat de persvoorlichting wordt verzorgd door het openbaar ministerie in Maastricht'.

De 42-jarige eigenaresse mevrouw Emmy G. van K. van het medisch cosmetisch kuuroord ontkende gisteren met klem dat de FIOD een huiszoeking in haar kasteel heeft verricht. „Ik werk al drie maanden zeer vlijtig en ik of Château l'Ermitage heeft zeker niets te maken met de FIOD. Hier is niks onregelmatig gebeurd,” verzekert ze.

Persofficier van justitie mr J. Nabben kon gisteren geen details geven over de zaak, omdat hij de hele dag

in Zutphen was. Ook fraude-officier mr H. van Atteveld was gisteren niet aanwezig.

De kasteelvrouwe kocht ongeveer twee jaar geleden het toen vervallen landgoed De Kluis, zoals het mergkasteeltje toen heette, van een projectontwikkelaar. Kort voor de officiële opening, nog geen twee maanden geleden, vertelde de kasteelvrouwe in de pers dat ze voor het aankopen en de restauratie van het kasteel al 3,5 miljoen gulden op tafel had gelegd, 'maar toen ze begon minder dan de helft van dat bedrag dacht nodig te hebben'.

Chateau l'Ermitage is op 14 maart van dit jaar geopend door de burge-

meester van Valkenburg. Het zeer exclusieve medisch-cosmetisch kuuroord zou werk bieden aan ongeveer twintig mensen. Eerder leidde de kasteelvrouwe de schoonheidssalon Beautycentre Aphrodite in Berg en Terblijt.

Een Duitse jonkheer gaf in 1901 opdracht tot de bouw van het kasteel. In de Tweede Wereldoorlog namen Duitse militairen hun intrek in het pand.

Na de oorlog bood het kasteel nog enige tijd onderdak aan zieke mijnwerkers en deed het kasteel nog dienst als afkickencentrum voor alcohol- en drugsverslaafden. Daarna raakte het kasteel danig in verval.

(ADVERTENTIE)

Slecht ter been? Maak uw keuze en ga overal heen!

Bij Waaijenberg kunt u alle denkbare vervoermiddelen en hulpmiddelen vergelijken en testen. Speciale aanpassingen kunnen worden gemaakt.

Postbus 142, 3900 AC Veenendaal, (Wiltonstraat 26), telefoon 08385-11251

CURSUSSEN+ OPLEIDINGEN

**BEHAAL NU
UW VAARBEWIJS
BIJ HET O.P.B.!**

Binnenkort start het rijbewijs-
opleidingsinstituut O.P.B. in uw omgeving
met de mondelinge opleiding tot het
betalen van het rijbewijs.

Dit rijbewijs is vereist voor:
- voertuigen langer dan 15 meter of
- voertuigen met hogere snelheid dan
20 km per uur

Coupon:

Ik ben geïnteresseerd in de bovenvermelde opleiding.
Stuur mij meer informatie over de cursus tot het behalen van het
rijbewijs.

Naam _____
Adres _____
Postcode _____
Woonplaats _____

Dit coupon in een gefrankeerde enveloppe sturen naar:

OPLEIDINGSINSTITUUT O.P.B.
Postbus 609
6130 AP Sittard

HOGESCHOOL KATHOLIEKE LEE EN

INFORMATIE

**ZATERDAG 16 MEI
OUDE MARKT 5 - KERKEPAD 2
VAN 11.00-14.00 UUR
SITTARD**

OPLEIDING TOT LERAAR BASISONDERWIJS (voltijd en deeltijd)

OPLEIDING TOT LERAAR VOORTGEZET ONDERWIJS (voltijd en deeltijd)

Algemene Economie, Bedrijfsconomie, Nederlands, Duits, Engels,
Aardrijkskunde, Geschiedenis, Tekenen, Handvaardigheid, Wiskunde, Natuur-
kunde, Pedagogiek en het nieuwe vak Techniek.

VRIJE STUDIERICHTINGEN (voltijd en deeltijd)

als afstudeervariant van de lerarenopleiding o.a.: Publiciteitsvormgeving,
Illustratieve Vormgeving, Productontwikkeling, Opbelevingsinformatie, Com-
merciële Techniek, Landschap en Milieu, Communicatie en Voorlichting

HOGERE KADEROPLEIDING PEDAGOGIEK (deeltijd)

VERBODEN OMSCHEIDING T.A.V. TEKORTVAKKEN

(PRO-V.O.-PROJECT) Wiskunde, Techniek, Duits, Bedrijfsconomie, Op-
belevingsinformatie.

Verhinderd te komen? Stuur dan de coupon in.

Stuur mij informatie over:

- ☐ Lerarenopleiding Basisonderwijs
☐ Lerarenopleiding Voortgezet Onderwijs en Vrije studierichtingen
☐ Hogere Kaderopleiding Pedagogiek
☐ PRO-V.O.-Project

Naam _____

Adres _____

Postcode _____

Stuur de coupon in een enveloppe onder postzegel aan: Hogeschool Katholieke

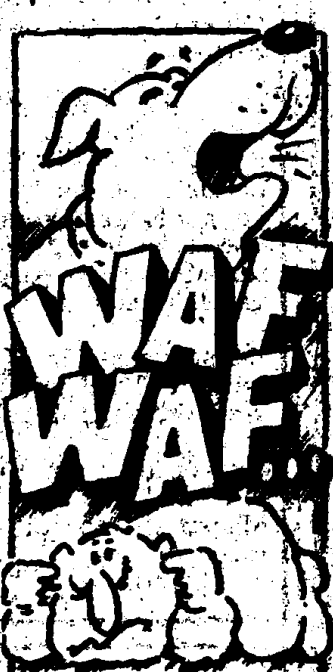
Leeuwenburg Sittard, Antwoordnummer 1040, 6130 VP Sittard

nieuwe opleiding

Informatiebijeenkomst

over de nieuwe éénjarige opleiding
voor teamleider/uitleider
in de gezondheidszorg

Deeltijdoopleiding

HUISDIERHERR
Het enige waar de Nederlandse
Landbouwer Gelukkig bij is
vindt u een oplossing voor de
problemen van landbouw en ons huis-
dier. Postbus 381,
2600 AJ Delft.

HOGESCHOOL SITTARD

Informatie en aanvragen:
Gouverneur van Limburg 2,
6131 KD Sittard.
Telefoon (046) 39 12 12

KIJK...! EN VERGELIJK.

VW Polo C3-drs. 1.3, 1e eig.	1986	8,2
VW Polo CL 3-drs. 1.3 org. schuifd., metal., 1e eig.	1987	11,0
VW Polo Fox 3-drs. 1.3, 1e eig.	1988	12,2
VW Polo Fox 3-drs. 1.3, 1e eig.	1989	14,0
VW Polo Coupé 1.3, 1e eig.	1989	14,0
VW Jetta diesel 5v.bak, nieuw type	1984	8,0
VW Jetta diesel 5v.bak, 1e eig.	1985	8,2
VW Jetta 1.3 metal., 1e eig.	1985	8,0
VW Jetta diesel 4-drs., schuifd., 1e eig.	1989	21,2
VW Jetta Turbo D 4-drs., metal., 1e eig.	1989	21,9
VW Golf 1.3 metal., 1e eig., nieuw model	1984	9,4
VW Golf diesel, nieuw model	1984	9,4
VW Golf 1.3 1e eig.	1985	9,2
VW Golf CL 1.3 metal., 1e eig.	1986	10,0
VW Golf CL 1.6 metal., 1e eig.	1986	11,2
VW Golf CL 1.6 metal., 1e eig.	1986	12,2
VW Golf CL 1.3 5-drs. metal., 1e eig.	1987	14,0
VW Golf Sportief 1.6, 1e eig.	1987	15,2
VW Golf C diesel 5v.bak	1987	15,2
VW Golf CL 1.8 metal., 1e eig.	1987	17,2
VW Golf C 1.6 1e eig.	1988	16,4
VW Golf Tour 1.3 metal., 1e eig.	1988	17,2
VW Golf Manh. 1.3 metal., 1e eig.	1989	18,4
VW Golf Manh. diesel 1e eig.	1989	19,2
VW Passat CL 1.8 90PK metal., 1e eig.	1989	26,0
VW Passat CL Variant Turbo D 1e eig.	1989	31,2
Audi 80 1.8 90PK metal., schuifd.	1987	21,2
Audi 80 1.8 5v.bak 1e eig.	1988	23,2
Audi 80 1.8 90PK metal., 1e eig.	1988	23,2
Audi 80 1.8 90PK metal., serret velours 1e eig.	1988	23,2
Audi 80 1.6 stuurbekr., centr. verg.	1989	28,2
Audi 100 2.3E metal., automaat, airco, stuurbekr.	1981	31,2
cr. centr., 1e eig.	1987	23,2
Audi 100 2.3E metal., ABS schuifd., 1e eig.	1989	33,2
Opel Kadett HB 1.6 metal., 1e eig.	1985	9,4
Opel Corsa 1.3 GL-8-drs. 1e eig.	1987	12,2
BMW 320i metal., autom., elec. ramen veel 1e eig.	1987	22,2
Opel Kadett HB 1.3 1e eig.	1987	13,2
Opel Kadett 1.6 1rnscher	1987	14,2
Ford Sierra 2.0 CL 4-drs., metal., 1e eig.	1987	14,2
Opel Kadett 1.6 stationcar metal., dakreling	1987	14,2
Opel Omega 2.0SE metal., schuifd., centr. verg.	1987	14,2
alu wielen, 1e eig.	1988	18,2
Ford Escort 1.6 4-drs. metal., 1e eig.	1988	18,2
Ford Sierra 2.0 CL 4-drs., metal., 1e eig.	1988	18,2
Alfa 33 Blue metal., 1e eig.	1988	17,2
Renault 19 TH 4-drs., 1e eig.	1989	19,2

DEZE AUTO'S WORDEN DOOR ONS VOLLEDIG GEGARANDEERD!

auto caubo Audi VW

Uw partner voor al uw autozaken.

Valkenburg a/d Geul.

Neerhem 25. Tel.: 04406-15041

Limburgs Dagblad
piccolo's

045-749966

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.

En de makelaar weet van wanten en kranen.

**LAAT U DE VERSPREIDING VAN UW DURE REKLAMEFOLDERS
NOG OVER AAN HET VRIENDJE VAN UW ZOONTJE...?**

Bel Spiral als 't gekontrolleerd verspreid moet worden!

Fabrieksstraat 7, 5961 PK Horst, Postbus 6094, 5960 AB Horst, telefoon 04709-84222, fax 04709-84333.

SPIRAL

UNIEKE STUDIEVORM

EENJARIGE HUISWERKVRIJE MAVO-OPLEIDING

Op basis van ervaringen met éénjarige opleidingen heeft
het Open Leercentrum in samenwerking met het
opleidingsinstituut O.P.B. een éénjarige huiswerk-
vrije MAVO-opleiding ontwikkeld.

- Elk vak wordt minimaal 3 keer per week 60 minuten
ingerocht.
- Na elke les van 45 minuten is er een studie-ur om direct de
aangeleerde stof te verwerken onder begeleiding en
toezicht van een docent/begeleider.

Deze éénjarige opleiding is uitsluitend bedoeld voor cursisten
die een MAVO-opleiding op C-niveau hebben afgesloten met
een voldoende. Het is de keuze van de cursist of hij/zij
na een MAVO- of VWO-opleiding niet hebben
afgerond, maar de wettelijke eisen in Nederland en de te kiezen
vrijheid te kiezen of hij/zij na twee jaar het MAVO-
niveau wil behalen.

- Leertijd 10 jaar in het jaar van inschrijving.
- U moet 10 jaar dagenderwijs hebben gevolgd. (Partiële
toelatingen zijn mogelijk als zij een volledig pakket volgen).
- Instructies zijn voor de te kiezen vakken verspreid. In
principe wordt het hele MAVO-programma aangeboden.

**OPEN
LEERCENTRUM**
Parklaan 4, Sittard

De begeleiding vindt plaats in de studie-uren en wordt
gegeven door een docent. Deze docent begeleidt
zorg voor een goed studietoelicht, presentatiecontrole en
wekelijkse rapportage naar de ouders over de voortgang en
studietoelicht.

- Naar de studietoelicht.
- Strikte toelichting in gelijke periodes die door een
schoolonderzoek worden afgesloten.
- Geen lesuival t.v.m. bijvoorbeeld buitenschoolse
activiteiten en vergaderingen.

Wilt u meer weten over inschrijvingen, kosten, dagindeling,
etc. stuur dan een briefje naar:
Afd. aanvullende inschrijvingen, Postbus 1040, 6130 VP Sittard.

U kunt natuurlijk ook even bellen om een afspraak te maken
met een van onze studie-adviseurs: 046-399494
(vrijdag van 8.00 tot 21.30 uur, zaterdag van 10.00 uur)

INFORMATIEBON

Ik wil graag een afspraak maken voor een vrijblijvend
informatiegesprek over de
éénjarige huiswerk-vrije MAVO-opleiding.

Naam _____

Adres _____

Postcode _____

Stuur de informatiebon in een enveloppe onder postzegel aan: Open Leercentrum

Postbus 1040, 6130 VP Sittard

Telefoon (046) 399494

TEHERAN - De zogeheten
gematigden in het kiescollege van
Iranse president Ali Rafsanjani,
lijken na de tweede
ronde van de verkiezingen
voor een nieuw parlement
verzekerd te zijn van een con-
fortabele meerderheid. De
tweede ronde is gisteren zon-
der incidenten en 'onder goed
toezicht' verlopen, aldus minister
van Binnenlandse Zaken Abdol-
lah Nouri.

De verkiezingen zijn met voor-
druisend bekend. Bij de eerste
verkiezingen op 11 april
wist de Rafsanjani-kring
meer dan de helft van de 270
parlementariërs in de wacht
te houden. De tweede ronde
van vrijdag is gehouden voor
de rest van de parlementse-
lecten.

Het is voor het eerst sinds de
dood van ayatollah Khomeini
in 1989 dat de Iraners naar de
stembus gaan om een nieuw
parlement te kiezen. Het me-
rendeel van de in totaal 29
miljoen stemgerechtigden
heeft echter de Rafsanjani-
kring ondersteund. De Rafsanjani-
kring bestaat uit de Rafsanjani-
groep en de Rafsanjani-
groep.

In Teheran was de opkomst
nog lager dan bij de eerste
ronde in april, toen slechts 50
procent van de bevolking aan
stem uitbracht. Politieke le-
ders en de officiële media rie-
pen de Rafsanjani-kring bij
herhaling op om het stemmen

Rafsanjani op weg naar overwinning verkiezingen Iran

te beschouwen als een reli-
gieuze en nationale plicht.
De aanwezigheid van men-
schen die de Rafsanjani-
groep steunen, stelt de
afstand van de islamitische
revolutie, aldus Rafsanjani.
Rafsanjani, die zich beriep
op een uitnodiging van presi-
dent Khatami.

De interviews met stem-
rechters bleef sprake van de
afstand van de Rafsanjani-
groep van de grootste belang-
stelling. Het verwacht van de
gebeurtenis dat zij het land

weer op poten zetten en
natie bij de kop vatten.
De Rafsanjani-
groep, komen, met
18-jarige Ali Khatami.

De meeste kiezers zeiden
zij niet hun stem uitbrac-
ten op het pro-Rafsanjani-
of op de zogenaamde
len, maar kiezen voor
te dat beide groepen
den hebben.

President Rafsanjani
achteraan staan een
voor van economische
vormingen, alsmede
malisering van de be-
gen met het westen. De
calen verzetten zich
presidentiale beleid,
dat beschouwen als
tegen het erfgoed van
mami. Tot voor de ver-
ke hadden de critici
president van nieuw
van 10 afvaardigden
parlement.

President van Malawi roept op tot kalmte

LUSAKA - President Kamuzu
Banda van Malawi heeft
gisteren, na drie dagen van
rellen waartoe, naar verluidt,
mogelijk 38 mensen om het
leven kwamen, een oproep
gedaan tot kalmte. Hij vroeg
de bevolking zich te gedra-
gen als degenen en heren.

In een toespraak op de radio
zei Banda van wie wordt aan-
geroepen dat hij al 38 is, dat
de mensen conflicten moeten
oplossen door discussie en
niet met geweld. Hij riep op
tot een einde aan de vernielin-
gen.

Malawi is sinds donderdag in
toestand van nood. Het
land is een uitgenodigd
in na drie dagen van rellen, zo
zei de Zuid-Afrikaanse ambasa-
deur. De politie heeft de
toegang tot de stad, aldus
ambassadeur George Stroob-
ant. De politie heeft de
toegang tot de stad, aldus
ambassadeur George Stroob-
ant. De politie heeft de
toegang tot de stad, aldus
ambassadeur George Stroob-
ant.

President van Malawi roept op tot kalmte

Lilongwe zit vol met veilig-
heidstroepen. Sinds 12 uur
vanmiddag is een uitgenodigd
verbod van kracht en in het
centrum van de stad is geen
verkeer toegestaan.

Diplomaten spreken, kalmte
troepen tegen een poging tot
staatsgreep tegen Banda. De
Malawi met degenen uit
geest, sinds het land in 1964
onafhankelijk werd van
Groot-Brittannië. De president
zou gisteren uiterlijk kalm
zijn. Wel waren de meeste
winkels in de twee belangrijkste
steden nog gesloten.

Rovonens verkleenden in tele-
foongesprekken met perub-
regus buiten Malawi dat
Malawi met degenen uit
geest, sinds het land in 1964
onafhankelijk werd van
Groot-Brittannië. De president
zou gisteren uiterlijk kalm
zijn. Wel waren de meeste
winkels in de twee belangrijkste
steden nog gesloten.

Diestel treedt a

BERLIN - Naar aan-
van voorgedrukt, te
ken over de vroegere
duitsche staatsveiligheid
Staat. In gisteren
Michael Diestel afgetre-
franchisevertreter van de
deutschen in Ber-
burg.

Diestel zei dat hij zijn
het parlement van de
duitsche staatsveilig-
heid. (AP) 1992-05-09

In West-Berlijnland
maanden langedron-
het aftreden van de
democratie, die ooit te
steld dat de Staat de
vrede bewaarde in de
munistische Duitse De-
tische Republiek (DDR).

Diestel was minister
van Binnenlandse Zaken in de
en prijst democratische
zen regering van de DDR.

Jeugdcentrum draagt al sinds jaren '80 Euregio-gedachte uit

Van onze verslaggever

GEMMENICH – Het jeugdcentrum 'Home Franck' in Gemmenich-Völkerich in de drielandenhoek bij Vaals draagt al sinds het begin van de tachtiger jaren – en eigenlijk zonder het echt te beseffen – de Euregio-gedachte in de praktijk uit. Jaarlijks ontvangt de leiding 12.000 kinderen uit Duitsland, België en Nederland en dat loopt meestal zonder problemen.

Broeder Alphons Schobben (Franciscaan) zwaait vanaf 1977 de scepter over de gebouwen. Voorheen was hij actief bij de broeders in Bleijerheide-Kerkrade. De eerste vijf jaren stonden in het teken van renovatie en uitbouw van het centrum, maar in 1982 konden de eerste, jeugdige gasten in een acceptabele accommodatie worden ontvangen. Daarna is het alleen maar beter gegaan. Enkele weken geleden mocht een trotse broeder de 100.000ste gast ontvangen. Het werd de 12-jarige Romy Dewals uit Andrimont bij Verviers.

De gasten van 'Home Franck' komen voornamelijk uit de Euregio maar broeder Alphons

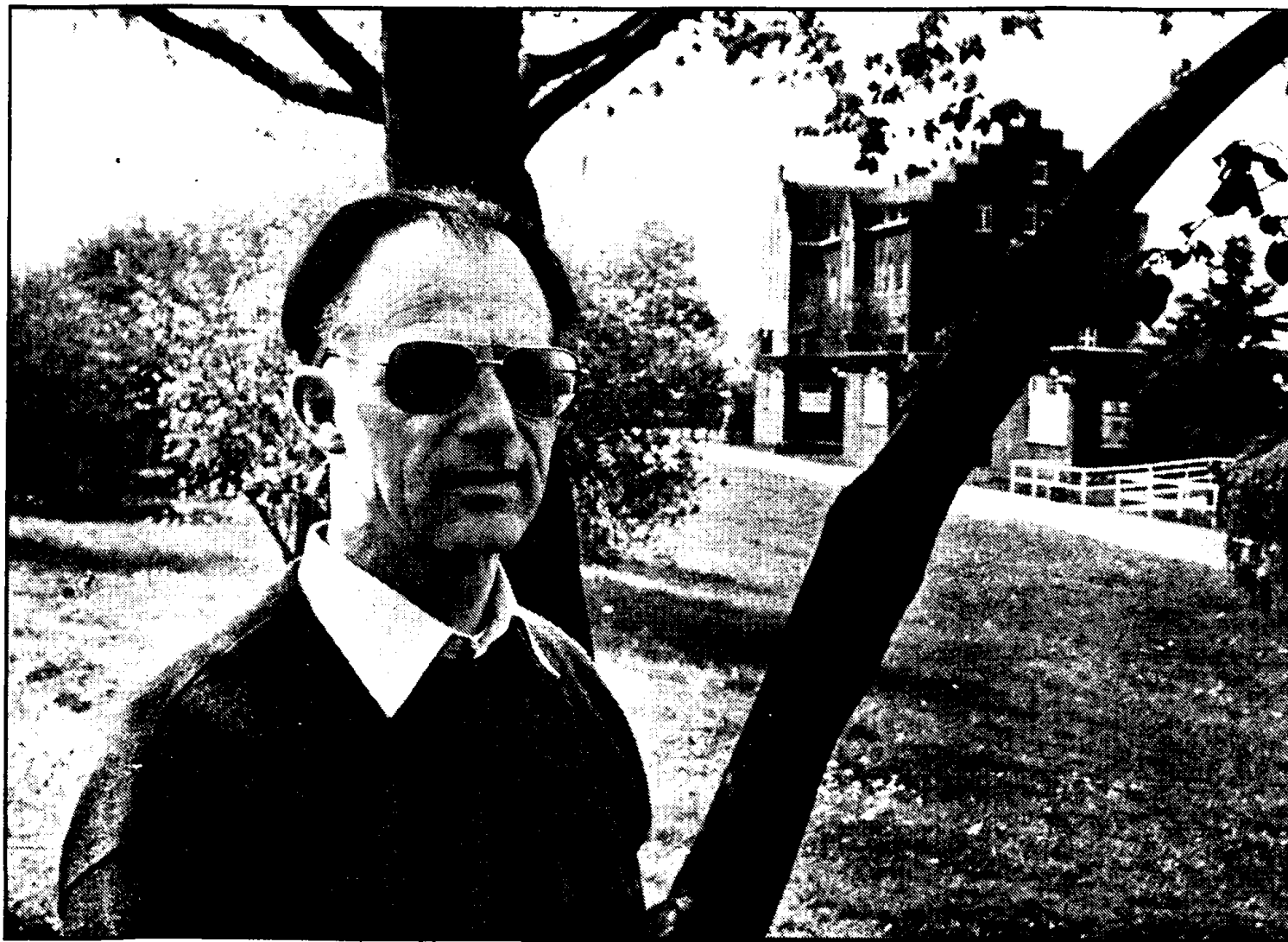
huisvest ook regelmatig mensen uit verre landen zoals Rusland, Tsjechoslowakije, De Verenigde Staten van Amerika en Thailand. De gasten uit deze landen zijn vooral muzikanten die het Wereldmuziekconcours (WMC) bezoeken en door de huisvestingscommissie in 'Home Franck' worden ondergebracht.

Problemen

Ik vind het heel aardig om deze mensen hier te huisvesten, maar het levert wel eens problemen op met het eten. De muzikanten uit Thailand bijvoorbeeld konden met de opgediende Westeuropese kost niet uit de voeten. Ik heb toen in allerijl een Indonesische kok kunnen strikken die een maaltijd serveerde die in ieder geval leek op de normale Thailandse kost. Toen de muzikanten ook nog de dagprijs haalden is er groot feest gevierd en kwam zelfs de ambassadeur van Thailand in Nederland naar het jeugdcentrum in Gemmenich."

Uitnodiging

De ambassadeur nodigde tijdens het feest broeder Alphons uit een bezoek aan Thailand te brengen. „Aan die uitnodiging kon ik helaas geen gevolg geven omdat het geld daartoe ontbrak. Enkele dagen na het feest belde de ambassadeur weer op om te vertellen dat hij dergelijke uitnodigingen altijd serieus neemt. Hij bood broeder Alphons een gratis

heenreis en verblijf in Thailand aan. De terugreis („Als je dan tenminste nog terug wilt naar Gemmenich“, aldus de ambassadeur) moest de broeder zelf betalen. „En dat aanbod heb ik natuurlijk niet in de wind geslagen.“

Jaarlijks ontvangt 'Home Franck' ongeveer 5000 gasten uit België, 5000 uit Nederland en 2000 uit Duitsland. „Het merkwaardige is dat ik in de vakantieperiodes geen Nederlandse jongens en meisjes over de vloer krijg. Voor de Belgen is dat juist het tijdstip om een kamp of re-

traite te houden,“, aldus broeder Alphons.

Broeder Alphons beheert de accommodatie in zijn eentje. Hij is directeur, manager en tevens boekhouder van de onderneming. Een tuinman houdt op part-timebasis de landelijke omgeving van het home bij en twee werkmensen zorgen op dezelfde basis voor een schoon interieur.

Je kunt dus zeggen dat ik 24 uur per dag met het jeugdcentrum bezig ben, al valt dat in de praktijk natuurlijk reuze mee."

● Broeder Alphons Schobben op de speelweide achter Home Franck, dat jaarlijks duizenden gasten ontvangt uit België, Nederland en Duitsland.
Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

'Via Romana': toeristische attractie

NIJMEGEN – Toeristische organisaties in het Rijk van Nijmegen en het Duitse Noordrijn-Westfalen hebben, samen met de gemeentebesturen in die streek, een grensoverschrijdende toeristische attractie ontwikkeld: de 'Via Romana'.

De Via Romana liep tweeduizend jaar geleden al van Nijmegen naar het Duitse Xanten. In deze beide plaatsen en de tussenliggende gemeenten Ubbergen, Groesbeek, Kranenburg, Kleef, Bedburg en Hau zijn resten van de Romeinse cultuur te vinden.

Langs de oorspronkelijke Via Romana is nu een nieuwe route uitgezet, die zowel voor automobilisten als fietsers geschikt is en die voert langs alle Romeinse bezienswaardigheden. Ter gelegenheid van de Via Romana is in het Bijbels Openluchtmuseum Heilig Landstichting in Groesbeek een Romeins Huis nagebouwd. Hier wordt het dagelijks leven van de Romeinen nagebootst, terwijl ook maquettes van Romeinse woningbouw te zien zijn. Het Romeins Huis wordt morgen officieel geopend met onder meer een wijnproeverij, een feestmaaltijd en demonstraties van Romeinse militaire groepen.

Belgische cipiërs staken

TONGEREN – Belgische cipiërs zijn gisteren aan een 24-uursstaking begonnen uit onvrede over hun arbeidsvoorwaarden. De gevangenenbewaarders eisen een hogere onregelmatigheidstoelage en vervroegde pensionering op 55-jarige leeftijd. Voorts klagen zij over tekort aan personeel en uitputtende gevangenis.

Volgens de drie betrokken overheidsonderzoekers is aan de stakingsoproep in vrijwel het gehele land goed gevolg gegeven. In Luik, waar ook de politie inmiddels al bijna twee weken in hongerstaking is voor beter loon, was de staking vrijwel volledig. Slechts 25 van de 500 cipiërs verschenen op het werk. In andere Brussel en Gent moesten rechtszaken worden uitgesteld omdat gevangenen niet naar de rechtbank konden worden overgebracht.

De Rijkswacht heeft daar waar nodig de bewaking van gevangenen overgenomen. De vakbond voor rijkswachters heeft de inzet van rijkswachters als „celdeurbediensers“ inmiddels scherp veroordeeld. De bond zegt het niet langer te nemen dat „rijkswachters moeten opdraaien voor de kwaadwillige, verregaande laksheid van de overheid bij het afsluiten van cao's met het personeel in het gevangeniswezen.“

De bond noemt het een „devaluatie van het politiebamb“ en heeft alle rijkswachters opgeroepen om bij het minste teken van ziekte door deze „zeer stressende en demotiverende werkdruk“ de dokter te raadplegen. Van de overheid eist de bond dat deze de rijkswachters onmiddellijk uit de strafinrichtingen terugtrekt, omdat volgens hem daar geen sprake is van een versterking van de openbare orde.

Europa en de middenstand

BORN – Het Limburgs Informatiecentrum Europa '92 (LICE) houdt in samenwerking met Rabobank Nederland woensdag 13 mei vanaf 13.30 uur in Hotel Born een bijeenkomst over internationale samenwerking in het midden- en kleinbedrijf. Dagvoorzitter is drs N. Simons, algemeen secretaris van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor de Mijnstreek. De heer

H. Vroomans, directeur Weld-Equip Helmond spreekt over zijn praktijkervaringen met samenwerking over de grenzen en drs G. van der Heijden presenteert het rapport 'Internationale samenwerking in het midden- en kleinbedrijf'. Hij is onderzoeksleider en tevens auteur van genoemd rapport. De middag wordt afgesloten met een vragenronde en discussie.

Ondernemingsraad NedCar neemt een kijkje in de hoogproductieve Japanse keuken

Mitsubishi ligt kilometers voorop

DOOR PETER BRUIJNS

HELMOND – Vol bewondering trok de ondernemingsraad van Volvo-fabrikant NedCar twee weken door Japan. De personeelsvertegenwoordigers uit Helmond en Born waren te gast bij Mitsubishi, sinds kort mede-eigenaar van de Brabant-Limburgse autofabriek. Het was een blik in de toekomst, want Mitsubishi gaat de komende jaren de Japanse produktiemethodes kopiëren naar Born.

Ondernemingsraad-voorzitter Gerard Kortenoeven is diep onder de indruk. „Technisch zijn ze bij Mitsubishi nog geen vijf meter verder dan bij ons. Maar ze liggen vijf kilometer voor in de manier waarop ze hun systeem hebben ingericht. In hetzelfde aantal werkuren produceren ze daar 20 tot 30 procent meer.“

Volgens Kortenoeven is in de Japanse Mitsubishi-fabrieken het produktieproces veel beter doordacht en veel slimmer opgezet. „Bij NedCar in Born zie je mensen steeds heen en weer sjouwen met gereed-

schappen en onderdelen. Bij Mitsubishi hoeven monteurs nog geen drie stappen te zetten. Ze hebben alles bij de hand. Dat werkt veel vlotter.“

Mitsubishi springt ook veel efficiënter met personeel om. „Bij ons heb je om de 20 meter een hokje in de fabriek waarin een rayonleider zit. In het Japanse Mizushima is het heel anders geregeld. Daar staat de grootste fabriek van Mitsubishi; jaarlijks rollen er meer dan 700.000 auto's uit.“

Chefs in een hokje hebben we nergens gezien. Ze staan gewoon mee te werken in de produktie,“ aldus Kortenoeven. Ook kwaliteitscontroleurs, die bij NedCar veelvuldig door de fabriek zwerven, zijn bij Mitsubishi nauwelijks te vinden. Daar controleert iedereen zichzelf.

Grote voorraden van onderdelen zijn er bij Mitsubishi niet. De toeleveranciers zorgen er voor dat de juiste onderdelen precies op tijd, op de juiste plek en pasklaar bij de lopende band staan. Dat is een heel verschil met NedCar, waar op het ogenblik nog steeds grote voorraden ruim vantevoren in het magazijn worden afgeleverd, waar ze worden gesorteerd, bewaard en later in kleinere hoeveelheden naar de fabriek getransporteerd. Een dure en omslachtige operatie, die van grote invloed is op de kostprijs van de Volvo's.

Gemist

Kortenoeven vraagt zich verbijsterd af waarom de fabriek in Born nog niet naar het Japanse voorbeeld is ingericht. „Tien jaar geleden onder namen Nederlandse Volvo-ma-

● OR-voorzitter Gerard Kortenoeven in de NedCar-fabriek in Born: „We hadden tien jaar geleden de ideeën uit Japan al kunnen overnemen. Een gemiste kans.“

Foto: PETER ROOZEN

gers hele pelgrimages naar Japan om te kijken hoe het moest. Waren die mensen ziende blind? Ze hadden zoveel ideeën kunnen oppikken die het werk veel makkelijker maken. Als die ideeën hier tijdig waren toegepast, hadden we misschien tientallen miljoenen kunnen besparen en had de toekomst van de autofabriek er heel anders uitgezien.

Kortenoeven vindt het des te meer schrijnend omdat in Japan de meeste tijd, ruimte en geldbesparende ideeën door het gewone personeel zelf naar voren zijn gebracht. „In Born en Helmond worden veel goede ideeën van werknemers nog steeds niet serieus genomen.“

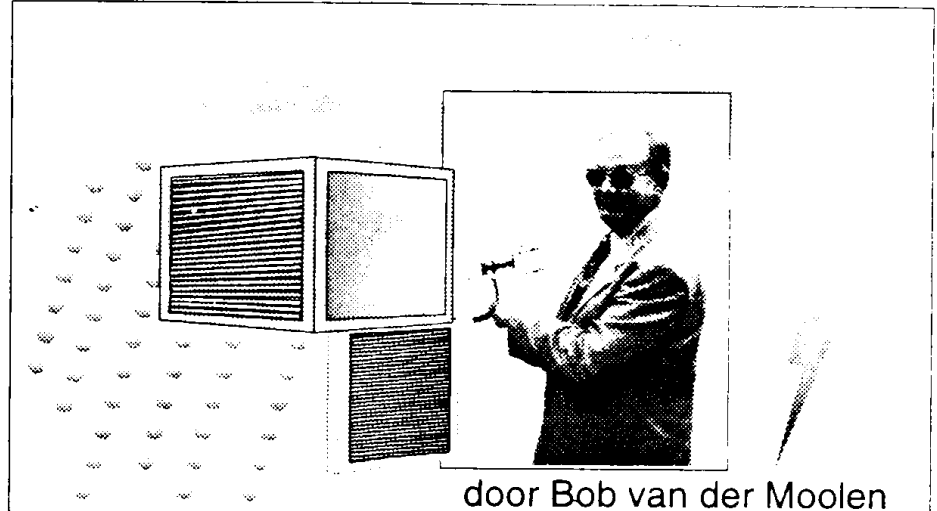
De werknemers in de Mitsubishi-fabriek werken bijna iedere dag een paar uur over, om hun betrokkenheid bij het bedrijf te bewijzen. Kortenoeven zou niet willen dat dat ook in Nederland gaat gebeuren. Dat past niet in de Westerse cultuur. Maar het voordeel bij Mitsubishi is vooral merkbaar in slappere tijden. Dan wordt er gewoon minder overgewerkt en hoeft niemand ontslagen te worden.“

Franje

Over de grootscheepse afslanking

bij zijn eigen bedrijf vorig jaar is Kortenoeven overigens niet tevreden. „Volvo Car is niet op de juiste manier gesaneerd; te weinig ingrijpend. Deleye heeft er alles aan gedaan om zoveel mogelijk werkgelegenheid te behouden. Maar je weet: Zachte heelmeesters maken stinkende wonden. Er zijn te veel mensen aan de onderkant - en te weinig aan de bovenkant weggesneden. Met name het middenmanagement in het ontwikkelingsbedrijf in Helmond is nog te zwaar. We zouden een heel efficiënt bedrijf kunnen hebben als er meer 'franje' was weggesneden.“

limburgs weerhoekje

door Bob van der Moolen

De eerste warme dag

Na de warmste nacht sinds 11 oktober 1991, het werd niet kouder dan 11,2 graden Celsius, kwam eindelijk de lang verwachte eerste warme dag van het jaar tot stand. In de van oorsprong zachte en vochtige lucht kwam donderdagmiddag één flinke opklaring voor, genoeg voor de zon om het kwik voor het eerst dit jaar door de 20 gradengrens te stuwten. Dit 'voorrecht' was hoofdzakelijk voor Midden- en Zuid-Limburg weggelegd; in Nuth werd het 20,5 graden, Eijsden en Hoensbroek kwamen uit op 20,7 graden en in de omgeving van Roermond werd het eveneens een warme dag. Sinds 1954 was het niet meer voorgekomen dat zo laat in het seizoen de warmte-grenzen werden bereikt. Maar het begin is er en 1992 kan aan een lange opmars beginnen. Het zal 'aanpoten' worden om 1991 te evenaren of zelfs te benaderen; in dat jaar kwam het totaal aan warme dagen op 108, een reeks die begon op 10 april en eindigde op 10 oktober. In 1989 kwamen 120 warme dagen voor en in 1990 werden er 108 geteld.

De eerste week van de bloemaand gaf weinig reden tot klagen; de maxima klommen trapsgewijze op van 14 graden in het weekeinde tot bijna 21 graden op donderdag. Daarbij viel weinig regen, alleen op 1 mei werd 6 mm afgetapt. Gistermiddag was het koeler, met 15,4 graden was het ruim 5 graden minder warm en er viel 1 mm regen. In het komend weekeinde zullen de regensmeters plaatselijk rijklijk gevuld worden; als de weercomputers gelijk krijgen dan vangen deze instrumenten tussen de 5 en 15 mm op.

Ijsheiligen

Vanaf komende maandag staan de ijsheiligen op de weerkalender: 11 mei St. Mamertius, 12 mei St. Pancratius, 13 mei St. Servatius en op 14 mei St. Bonifatius. Volgens de volksverwonder moet men in deze periode bedacht zijn op kou getuige de weerspreuk: *Pancraas, Servaas en Bonifaas geven vorst en ijs helaas.*

Of dit inderdaad het geval is valt nog te bezien. De ijsheiligen zijn niet kalendervast, de gevreesde kou-invalen in mei zijn nogal aan schommelingen onderhevig en het vastpijnen van de ijsheiligenkou voor deze dagen is dan ook niet terecht. De meeste vorst in mei komt namelijk voor in de eerste 10 nachten. Wel staat statistisch vast dat de periode 11 t/m 20 mei wat kouder kan uitvallen; de gemiddelde etmaaltemperaturen maken dan min of meer pas op de plaats. Dit is opmerkelijk, want de zon wint nu elke dag aan kracht. Sneeuw tijdens de ijsheiligen is een grote zeldzaamheid, hoewel op 2 mei 1974 storm en sneeuw het verkeer in grote delen van Nederland stagneerde. Maar het kan evengoed ook erg warm worden; op 12 mei 1945 werd in Maastricht 33,2 graden gemeten en op 10 mei 1976 in Gemert (Oost-Brabant) 32 graden; ook dergelijke tropische dagen zijn eveneens zeer uitzonderlijk. De enige zekerheid die uit metingen vanaf 1960 is op te maken, is dat eventuele vorst in mei na de ijsheiligen minder vaak en minder zwaar zijn dan daarvoor. Vanaf 1989 is totaal geen vorst voorgekomen tijdens de ijsheiligen, alleen de maxima lagen iets onder normaal voor deze periode. In 1989 schommelden de maxima in deze tijd tussen de 15 en 18 graden, in 1990 tussen 13 en 16 graden en vorig jaar tussen de 12 en 15 graden. Mei is een vrij droge maand (50 à 60 mm), en in een zonnige mei-maand is de verdamping erg groot, vaak rond de 100 mm. Om die reden hebben de landbouwers in mei al vaak de beregeningsinstallaties in bedrijf.

weerspreuk:

'voor nachtvorst is men niet beschermd, tot st. Bonifaas zich over ons ontfermt'.

(ADVERTENTIE)

Meubelgroothandel Reulen bu

TOEGANG VOOR IEDEREEN

Zeer grote collectie bankstellen, kasten, eethoeken, Lazy-Boy fauteuils en vloerbedekking etc. etc.

INRUIL MOGELIJK

5000 m² verkoopruimte

maandag 13-18 uur

donderdag koopavond

40 VERSCHILLENDE SLAAPKAMERS

Heerenweg 251, Heerlen

Tel. (045) 216123

Langs grote weg

Heerlen-Brunssum

(ADVERTENTIE)

Klein in meters
GROOT in SERVICE
GROOTSTE collectie

contactlenzen-
brillenspecialzaak

Puntjes op de i

20 meter in de Emmastraat voorbij ABN-bank

HOPPENBROUWERS B.V.
EMMAPLEIN 11
HEERLEN. Tel. 711984

Met onze bekende garanties

Klein Herenmode

Kleding voor de kleine, normale, lange en brede man

o.a.: herenkostuums, kolberts, pantalons, jassen, jacks, blouses, overhemden, vesten, pullovers, jeans en mode-accessoires.

In de maten 48-66 94-122

23-36 51- 75

Tevens in halve en kwart maten!!

Hoofdstraat 29 Kerkrade

Niet zelden proberen asielzoekers en vluchtelingen middels een huwelijk met een Nederlander of Nederlandse een verblijfsvergunning te bemachtigen. Er zijn bemiddelaars op de markt die voor enig kleingeld een partner zoeken, die wel even als bruid of bruidegom wil fungeren. Het sluiten van zo'n (schijn)huwelijk is op zich geen strafbaar feit. Wel kunnen vreemdelingendiensten op grond van bewijzen en aanwijzingen dat het doorgestoken kaart is adviseren een verblijfsvergunning te weigeren. In Rotterdam pakt de vreemdelingendienst de zaak zodanig voortvarend aan, dat de indruk bestaat dat een deel van het aanbod elders in het land op zoek gaat naar een ambtenaar van de burgerlijke stand. De Rotterdamse politie kreeg in elk geval uit Sittard, Roermond en Eindhoven verzoeken om informatie over de succesformule. Van een toenemend aantal mogelijke schijnhuwelijken in Limburg blijkt niets.

in het nieuws

DOOR ROB PETERS

De snelle conclusie ligt voor de hand. 'Water stroomt naar het laagste punt' oftewel minder nephuwelijken in Rotterdam, betekent dat elders in Nederland meer pogingen worden ondernomen om middels het huwelijk een vaste plaats in Nederland te verwerven.

In Eindhoven werd onlangs inderdaad een organisatie, die er wel een dikbelegde boterham in zag, opgericht. Bij toeval want vreemdelingendiensten ook in Limburg fronsen niet zelden de wenkbrauwen bij het lezen van de huwelijksdrang van aspirant-landgenoten, maar tijd om een dikke vinger achter eventueel misbruik te krijgen is er meestal niet.

Ook de cijfers van met name Sittard en Roermond geven geen aanleiding tot grote zorgen. Mr Henk Mattheij hoofd burgerzaken in Sittard: „Er is een lichte stijging van huwelijken per jaar. Ook zijn er wel wat meer gemengde huwelijken, maar Sittard telt dan ook heel wat allochtonen. Tot echt onderzoek naar het hoe en waarom van die huwelijken heeft een ander geen aanleiding gegeven”.

Ook voorlichter Jteu Helwegen in Roermond laat weten dat niets een extra onderzoek naar

eventuele misstanden wettigt. Dat is in Roermond ook onbegonnen werk gezien het groot aantal gemengde huwelijken en heeft geen prioriteit op dit moment. Het aantal huwelijken per jaar stijgt bovendien niet”.

Zover na te gaan worden 'overtredders' slechts zelden gepakt. Het is geen strafbaar feit en er kan dus eigenlijk alleen via de verblijfsvergunning worden opgetreden. Een schijnhuwelijk is een heel normaal huwelijk, dat zoals het 'gewone' huwelijken middels een scheiding of vertrek van een der partners kon worden ontbonden.

„Natuurlijk bestaat in deze regio met twee asielzoekerscentra in Echt en Spaubeek wel eens het vermoeden dat er meer achter een huwelijk tussen een vluchteling en een meisje uit de regio zit, maar echte aanwijzingen voor misbruik op grotere schaal zijn er niet” zegt een woordvoerder van de inmiddels gefuseerde vreemdelingendienst van de korpsen Sittard, Geleen en Stein.

Plaatsvervangend hoofd Van der Vorst van het bureau Bedrijfsregelingen van de vreemdelingenpolitie Rotterdam constateert dat het aantal aanvragen voor verblijfsvergunningen, waarvan wordt vermoed dat er een schijnhuwelijk aan ten grondslag ligt,

In Sittard en Roermond wel veel gemengde huwelijken Onderzoek naar nephuwelijk geen prioriteit in Limburg

is gehalveerd. Vroeger zat er aan zo'n zes aanvragen per dag een dergelijk 'luchtje', nu zijn dat er nog slechts twee à drie. Hij wijst dit aan het schrik-effect dat de Rotterdamse aanpak van dit probleem met zich heeft meegebracht.

Onze methode is eigenlijk heel simpel. Mensen die een verblijfsvergunning vragen, ondervragen we onafhankelijk van elkaar op essentiële punten. Bijvoorbeeld wat ze gegeten hebben of waar ze de nacht hebben doorgebracht. Als die gegevens niet met elkaar in overeenstemming zijn, kun je verder”.

De methode sloeg aan en heel wat collega's informeerden naar de werkwijze in Rotterdam. Van der Vorst: „Ook uit Limburg was er veel belangstelling. Zo ook van collega's die het vermoeden hadden dat voor een aantal Vietnamese vluchtelingen uit een asiel een tijdelijke partner was gezocht om te voorkomen dat zij werden uitgewezen”, zegt hij.

Het ministerie van Justitie beaamt dat het probleem schijnhuwelijken zich door het land verplaatst. En dat mensen die zich hiermee inlaten, zich melden in de plaatsen waar het 't makkelijkst gaat. We hopen maar dat de politie daar ook wat alerter wordt. Het ministerie 'stoeit' nog steeds op voorstellen om de personen die zich voor het sluiten van een schijnhuwelijk beschikbaar stellen, aan te kunnen pakken. De bedoeling is tevens dat een ambtenaar van de burgerlijke stand, die een schijnhuwelijk vermoedt, een onderzoek kan instellen. In de praktijk komt het er dan op neer dat via de officier van Justitie alsnog de politie wordt ingeschakeld.

Nu mag je weinig doen als lokale overheid, ook kun je moeilijk bij elk gemengd huwelijk alarm slaan”, zeggen de ambtenaren van de burgerlijke stand in Limburg. De Vreemdelingenpolitie kan slechts zuchten want het 'gewone' werk in verband met asiel- en verblijfsvergunningen vergt al meer mankracht dan voorhanden is.

● Huwelijken in asielzoekerscentra zijn zeldzaam. Deze donkere schoonheid trad in het huwelijk met een medewerker van een Asielzoekerscentrum in Noord-Limburg in 1990 en schuwde de publiciteit in het geheel niet. Bij schijnhuwelijken, zo zeggen de opsporingsinstanties, ontbreekt vrijwel zeker de fotograaf... Foto: JAN-PAUL KUIT

'Leren omgaan met 'moeilijke kinderen' is niet zo eenvoudig'

Niet te snel weer samen naar school

DOOR GEERT DEKKER

Enigszins weggedrukt tussen al het actiegeweld rond cao-onderhandelingen in diverse sectoren, voert het speciaal onderwijs (voor moeilijk lerende kinderen) maandag actie voor een zo mogelijk nog ingrijpendere zaak: de mogelijke opheffing van die vorm van primair onderwijs. Het plan 'Weer samen naar school' van staatssecretaris Wallage van onderwijs voorziet in een snelle en zeer vergaande samenwerking tussen basis- en speciaal onderwijs. Te snel en te vergaand, zeggen vertegenwoordigers 'uit het veld'. Uit protest laten ouders hun kinderen maandag een dag thuis.

KERKRADE - Het idee is eigenlijk heel eenvoudig, zeggen vreemd genoeg ook fanatieke tegenstanders: doorbreek de afzondering van kinderen die wat meer aandacht nodig hebben, die wat lastiger zijn of moeite hebben met leren. Haal ze niet weg van de 'eigen' basisschool - een breuk immers in hun ontwikkeling - maar probeer ze zoveel mogelijk op die plaats de nodige extra hulp te bieden. Iedereen vindt het mooi en pedagogisch verantwoord. Maar na die instemming slaat enthousiasme om in afkeer, want het tempo waarin de veranderingen moeten

plaatsvinden is moordend, zeggen onderwijzers en ouders.

Het idee om in drie jaar tijd het basisonderwijs een geheel andere manier van werken te willen aanleren, noemt men waanzinnig. Dat kan alleen maar ten koste gaan van de zorg voor de kinderen.

'Moeilijke' kinderen worden ze wel genoemd. Soms zijn de problemen al duidelijk in hun kleuterjaren, soms brengen ze eerst een paar jaar op de basisschool door, maar het gebeurt ook dat 11 of 12-jarigen uiteindelijk niet te handhaven blijken en op een school voor speciaal on-

derwijs (SO) geplaatst moeten worden.

De extra zorg die de kinderen daar krijgen moet niet onderschat worden”, zegt Theo van Mulken, directeur van De Kerk, de Kerkraadse MLK-school, voor moeilijk lerende kinderen dus. „De houding van de onderwijzers is heel anders, er zijn kleinere klassen, er zijn deskundigen als een psycholoog en een logopedist aanwezig. Daarnaast wordt er voortdurend onderzoek gedaan en wordt de ontwikkeling van de kinderen nauwkeurig bijgehouden. We hebben meer tijd en gelegenheid om de kinderen en de gezinnen te begeleiden”, aldus Van Mulken.

Duur

Dat er meer moet worden samengewerkt met het gewone basisonderwijs, is al jaren duidelijk en het gebeurt dan ook al jaren, zegt Van Mulken, die zich ook als lid van het sectiebestuur MLK van de vakorganisatie KOV inzet voor het speciaal onderwijs. Iedereen is het erover eens dat de nog steeds groeiende stroom naar het SO gestopt moet worden. Afzondering is onderwijskundig niet goed, maatschappelijk steeds minder geaccepteerd (integratie is het alternatief) en bovendien bijzonder duur.

In de Oostelijke Mijnstreek hebben de overheden van de MLK-scholen De Oirkel en Clara Fey (in Simpelveld) en LOM-school De Kring een brief geschreven aan alle ouders en verzorgers van de betreffende kinderen.

„Wij vinden dat de speciale school moet blijven bestaan en betaald moet blijven door het ministerie. Ook kinderen die niet zo goed kunnen leren hebben recht op passend onderwijs. Protesteer tegen de bar slechte plannen van de staatssecretaris door uw kind niet naar school te laten gaan, want als hij zijn plannen uitvoert, kan het straks ook niet meer naar de school waar het thuis hoort!” meldt de brief.

Motiveren

Maar de staatssecretaris wil dat er al vanaf augustus dit jaar regionale samenwerkingsverbanden zijn van basisscholen en het SO. Gezamenlijk krijgt men een budget, waarmee men mag doen wat men wil: de scholen voor SO in stand houden of het geld besteden aan extra zorg binnen de muren van de basisschool. De gulden middenweg die velen voorstaan is het instellen van een soort deskundigheidscentrum per regio, waar de kinderen terecht kunnen die absoluut niet in het basisonderwijs op te vangen zijn en van waaruit de ondersteuning voor de basisscholen wordt gecoördineerd.

Maar in ieder geval wil Wallage het SO niet meer rechtstreeks financie-

ren en dat gegeven, gecombineerd met de grote tijdsdruk die nu is ingebouwd, zorgt voor de grootste onrust. „Hoe kan ik mensen motiveren om mee te werken aan hun eigen ondergang,” vraagt Van Mulken zich af.

Garantie

Want Wallage zal weigeren een garantie te geven voor de werkgelegenheid van de onderwijskrachten, als zijn streefbeeld, waarin opgenomen dat 'heel enge' tijdspad, niet wordt aangenomen.

De Tweede Kamer praat daar komende dinsdag over, vandaar dat het SO maandag heeft uitgekozen als landelijke actiedag. Van Mulken: „De ouders zelf, die zich misschien nog het meeste zorgen maken, hebben elkaar opgeroepen die dag hun kinderen thuis te laten.”

„Wij vinden dat de speciale school moet blijven bestaan en betaald moet blijven door het ministerie. Ook kinderen die niet zo goed kunnen leren hebben recht op passend onderwijs. Protesteer tegen de bar slechte plannen van de staatssecretaris door uw kind niet naar school te laten gaan, want als hij zijn plannen uitvoert, kan het straks ook niet meer naar de school waar het thuis hoort!” meldt de brief.

Maar mijn persoonlijke mening is dat ook als 'Weer samen naar school' wordt afgeblazen, de samenwerking met het basisonderwijs toch gewoon moet doorgaan.”

Genie maakt karwei af

● De genie-eenheid van de Landmacht, die begin december vorig jaar bij het Mecc in Maastricht een provisorisch parkeerterrein aanlegde in verband met de Europese Topconferentie, is gisteren op deze plaats teruggekeerd voor het verrichten van de laatste werkzaamheden. Die bestonden uit het weghalen van grote hoeveelheden zand en andere materialen die bij de aanleg gebruikt werden om de bodem te egaliseren. Al eerder haalden de militairen de stalen wegmatten op die over het terrein waren uitgerold en waardoor parkeerplaatsen werden geschapen voor 500 voertuigen. Tijdens de dagen van de Eurotop bleek dat men het aantal benodigde parkeerplaatsen zwaar had overschat. Er hebben slechts enkele tientallen automobilisten gebruik gemaakt van deze nood-accommodatie. Het aanleggen van deze voorziening was niet alleen dienstbestoon door het leger, maar was tevens bedoeld als een vingeroefening voor de genie.

Foto: FRITS WIDERSHOVEN

in de theaters

HEERLEN: - di. 12 t/m za. 16/5: Funny Girl, musical van Simone Kleinsma.

KERKRADE: - zo. 10/5: Koninklijk Ballet van Vlaanderen met Dracula.

MAASTRICHT: - wo. 13/5: Youp van 't Hek.

ROERMOND: - vr. 8/5: LSO speelt muziek van Britten en Strauss. Solisten Nicolo Meel, tenor en Jacob Slagter, hobo. Dirigent Salvador Mas Cona. - zo. 3/5: moederdagconcert (11.30 uur).
SITTARD: - zo. 10/5: moederdagconcert Swing & Sweet (12.00 uur).

WEERT: - za. 9/5: concert Koninklijke Militaire Kapel onder leiding van Pierre Kopers.

AKEN: - zo. 10/5: Tosca van Puccini (19.30 uur). Tenzij anders aangegeven beginnen voorstellingen om 20 uur.

exposities

● **HEERLEN**
Stadsgalerij Heerlen, Raadhuisplein 19. De Collectie, keuze uit de kunstcollectie 1950-1991. T/m 10/5. Schilderen en tekeningen van Hend Hoekstra. Van 17/5 t/m 6/6. Open di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur. **Galerie de Konfrontatie**, Putgraaf 5. Expositie van Jeanne Lendfers (linoleumsneden) en Lij van Rijn (keramische objecten). T/m 24/5. Open za en zo 14-17 uur.

● **MAASTRICHT**
Galerie Artisan, Grote Gracht 43. Expositie met werk van Marijn de Kolste en Annette van Roosmalen. Van 9/5 t/m 13/6, open di t/m za 13.30-17.30 uur. **Galerie Anna van den Besselaar**, Tafelstraat 6a. Expositie van Ria Lap en Louis Wierse. T/m 24/5, open vr t/m ma van 13-17.30 uur. **Galerie In Situ**, Ayjvliet 10. Expositie van Frank den Broek. T/m 16/5, open wo t/m za van 14-18 uur. **Galerie Wolke**, Hoogbrugstraat 69. Edelsmedwerk van Fabiola Sormani. T/m 10/5, open wo en vr van 14-18 uur, do 18-20 uur, za 10-17 uur en zo 13-17 uur. **Galerie Henn**, St. Nicolaasstraat 26c. Installatie van Bettina Gruber. T/m 16/5, open wo t/m za 16-20 uur. **Galerie Wanda Reiff**, Rechtstraat 43. Expositie Luc Deleu, Osvaldo Romberg en Ton Slits. T/m 9/5. Werk van Peter Wehrens en Elly Strik. Van 16/5 t/m 27/6, open van di t/m za 11-17 uur. **Galerie Fab**, Brusselsestraat 80. Gouaches van Pieter Defesche. T/m 18/5, open do t/m zo van 13-17 uur. **Bonnefantenmuseum**, Werk van Ray Smith. T/m 6/9, open di t/m vr 10-17 uur. **Galerie Dis**, Tafelstraat 28. Schilderijen van Petra Hartman. T/m 20/5, open wo t/m zo 13-18 uur. **Galerie Simera-Signe**, Bogardstraat 40 b. Grafiek van Josien Breijneker, Leon Janssen, Kees Slegt en Pauline Wittenrood. T/m 30/5, open wo t/m za 13.30-18 uur. **Galerie Amara**, Rechtstraat 84. Sieraadontwerpen van Mieke van Alphen. Van 9/5 t/m 6/6, open di t/m vr 11-18 uur, za 11-17 uur.

Informatiewinkel vecht tegen bezuinigingen

'Niet terug naar het keldertje'

Wijkraadleden met opbouwwerker Boeke (rechts) vlak voor de officiële opening van de informatiewinkel.

Foto: FRANS RADE

Wethouder Dorien Visser van Heerlen opende gisteren de info-winkel aan de Limburgiastraat in de Heerlense wijk Schaesbergerveld. Een misschien wat ongelukkig moment nu de gemeente denkt om de stichting Zymose, de drijvende kracht achter de winkel, financieel te kortwieken. „De rek is er nu wel echt uit”, zegt opbouwwerker Ger Boeke. Verdere bezuinigingen raken rechtstreeks de mensen die contact hebben met de bewoners. Om het maar eens plat te uit te drukken: als Zymose uit de buurt verdwijnt, dan ligt het multifunctioneel centrum 't Leiehoes op z'n kont.

DOOR PETER HEUSSCHEN

HEERLEN - Als Zymose verdwijnt, dan krijgt 't Leiehoes het erg moeilijk. Dat vinden de tegenwoordig van de wijk-raden van Schandelen, Meezenbroek en uiteraard het Schaesbergerveld. Zij vertikken het om zich zomaar neer te leggen bij een rigoreuze bezuiningsoperatie. De informatiewinkel, waarvoor de gemeente 50.000 gulden op tafel legde, moet nota bene nog operationeel worden.

Eind 1990 vroegen de directies van de stichtingen Federatie Welzijnswerk Ouderen, Centrum voor Maatschappelijk Werk en Zymose meer aandacht voor het toenemend aantal ouderen in de drie wijken. Een van de uitkomsten van het denkwerk van de ingestelde projectgroep was de inrichting van een informatie-winkel.

Stroomlijnen

„Vaak zien vooral ouderen door de bomen het bos niet meer. Er zijn allerlei instellingen en nog meer regelingen op het gebied van uitkeringen en voorzieningen en daar verdwaalt je gauw in. Met onze winkel, die bemand wordt door professionele krachten, proberen wij de informatie meer te stroomlijnen”, zegt Boeke.

Jan Heuperman, voorzitter van de wijkraad woont al zo'n vijfen-

dertig jaar in Schandelen. „Uit gegevens van de gemeente maken wij op dat onze wijk de meest vergrijste is. Daarom is het belangrijk dat er maatregelen getroffen zijn die wonen en leven voor de ouderen zo prettig mogelijk maken. Het verdwijnen van Zymose uit de wijken zou een klap in het sociale vernieuwingsgezicht van Heerlen betekenen.”

Huiskamer

Mietze Collard, Maastrichtse van origine, zou voor geen geld weg willen uit Meezenbroek waar ze nu een kwart eeuw vertoeft. „Een dorp waar iedereen elkaar kent.”

Haar grootste zorg is dat de info-winkel in het Leiehoes slechts een nieuw loket wordt met daarachter een nukkige ambtenaar. Mietze: „Wij moeten er voor zorgen dat het een soort huiskamer wordt waar gemakkelijk vragen beantwoord en adviezen gegeven kunnen worden. Dat overwint de drempelvrees. Persoonlijk vind ik dat de Limburgse Immigrantentent (LIS) ook een plaats in de winkel moet krijgen.”

Met allochtonen die aanzienlijk vertegenwoordigd zijn onder de ongeveer tienduizend bewoners

in de wijken, heeft zij geen enkel probleem. „Zij wonen en leven samen met ons in de wijk. We mogen deze mensen niet wegdenken en moeten ons sterk maken voor wederzijds begrip. Er bestaat bij hen ook een grote behoefte aan goede informatie.”

Boeke noemt dat een prima idee. „Daar hebben we natuurlijk aan gedacht. Maar we kunnen helaas niet alles tegelijk.”

Hij ziet de gemeentelijke bezuinigingsbui al hangen. Niet niks, een korting van 1,4 miljoen op de

dienst Welzijn. Zymose hoopt de dans te kunnen ontspringen door bestuurders ervan te overtuigen dat die gedachte onzinnig is. „We gaan dan terug naar af. En voor we het weten zitten we dan weer in een keldertje onder de kerk. Dat is niet acceptabel.” Jan Heuperman valt Boeke bij: „De wijkleden kunnen professionele hulp niet ontberen.” Bij de opzet van de info-winkel heeft de projectgroep goed geke-

ken naar de organisatie van een dergelijk informatiecentrum in het centrum van Hoensbroek.

Na een wat aarzelend begin lopen de zaken daar gesmeerd. „Ik heb van mijn collega Van Zundert begrepen dat daar vooral veel mensen van boven de vijftig gebruik maken van het informatiepunt. Die ontwikkeling verwachten wij hier ook”, zegt Ger Boeke.

ontmoeting op zaterdag

Slechte medische zorg en groter tekort aan bedden

Toestand zwervers sterk verslechterd

Van onze verslaggever

HEERLEN - De dak- en thuislozen in de Oostelijke Mijnstreek gaan steeds verder achteruit. Binnen de groep, waaronder veel verslaafden, komen steeds meer gedragsproblemen naar voren. Ook zijn er te weinig bedden beschikbaar in de regio en krijgen zwervende mensen geen of nauwelijks medische verzorging.

Huisarts ontvangt postuum ere-penning

HOENSBROEK - De in 1991 overleden Hoensbroekse huisarts H. van den Brekel heeft gisteren postuum de Zilveren Erepenning van de gemeente Heerlen gekregen. Burgemeester Van Zeil reikte de onderscheiding uit aan mevrouw Van den Brekel in de Ridderzaal van het Kasteel Hoensbroek.

Voor het Heerlens college van B en W zijn de bijzondere verdiensten van Harrie van den Brekel op meerdere terreinen van het maatschappelijk leven aanleiding geweest om de onderscheiding toe te kennen.

Sinds 1959 was hij huisarts in Hoensbroek. Daarnaast fungeerde hij als bestuurslid van de Lucasstichting voor revalidatie. Later werd hij medisch adviseur van de plaatselijke en regionale Groene Kruisvereniging. In dezelfde tijd bekleedde hij ook een bestuursfunctie bij de stichting Ave Rex. Daarvoor hanteerde hij de titel van voorzittershamer bij de stichting Maatschappelijk Werk Hoensbroek. Ook was dr. Van den Brekel oprichter van de Lionsclub bestuurslid in de parochie St. Jan Evangelist.

Autokraker

LANDGRAAF - Een 24-jarige Heerlenaar is gisteren voorgeleid aan de officier van Justitie in Maas-dicht. Hij werd in de nacht van zondag op maandag in Landgraaf op heterdaad betrapt bij het stelen van enkele sloffen sigaretten uit een drogisterij. Deze week kwam naar voren dat de man tevens de laatste weken in Landgraaf zeker tien auto's heeft opengebroken.

Dit staat in het jaarverslag over 1991 van de Stichting Pensioenvoorziening Verslaafden O.M. Deze stichting is de beheerder van het Slaaphuis aan de Ruys de Beerenbroucklaan in Heerlen, een zogenaamde bed-bad-brood-voorziening voor maximaal 18 daklozen.

Bij het Slaaphuis zijn nu 744 zwervers bekend, waarvan 596 mannen en 148 vrouwen. Het aantal dak- en thuislozen is met 123 mensen toegenomen sinds 1990. De medewerkers hebben het afgelopen jaar meer gasten weg moeten sturen omdat het Slaaphuis vaak overvol is. Het aantal afwijzingen is 19,5 procent hoger dan in '90. Mede hierdoor is de werkdruk voor het personeel flink gestegen. „Mensen die vanwege de (beperkte) capaciteit niet kunnen overnachten doen een krachtig emotioneel appel op de medewerkers”, staat in het verslag.

De stichting werd in 1991 voor het eerst geconfronteerd met jongeren, die vanuit de jeugdhulpverlening zoals Zymose, werden doorverwezen naar het Slaaphuis. „Het aantal bij ons bekende jonge mensen tussen de 12 en 16 jaar is in verhouding met 52,2 procent gestegen”, schrijft de stichting.

Een ander probleem is de gezondheidszorg voor dak- en thuislozen. Daarmee is het droevig gesteld volgens het Slaaphuis. „Rust houden is er voor zwervers niet bij, zodat kleine aandoeningen, zoals een verkoudheid, in korte tijd ernstige vormen kunnen aannemen. „De belangrijkste medische verzorging van zwervende mensen moet worden ingepast in bestaande voorzieningen”, meent het bestuur van het Slaaphuis.

Dit jaar wil de Stichting Pensioenvoorziening graag gaan samenwerken met de Stg. Crisis Opvangcentrum O.M. en de Stg. Woon- en Serviceflat Heisterberg. Volgens het bestuur is een bundeling van krachten de mogelijkheid om de toename van de problematiek in de toekomst beter het hoofd te kunnen bieden.

'Hart voor je Hart'

De LTS-ers hebben even de aandacht afgewend van de geprepareerde varkensharten, afkomstig uit het Kerkraads slachthuis.

Foto: FRANS RADE

Alleen verliefdheid is 'gezonde' stress

DOOR MONIQUE PARREN

HEERLEN - In de anders zo 'rustige' klaslokalen van de statige Technische School aan het Burgemeester de Hesselplein in Heerlen is het een kabaal van jewelste. Leerlingen trekken een sprintje door de klas, strekken en buigen de ledematen. Uit een ander lokaal klinkt het liedje Cocaine van J. J. Cale. Nee, de leerlingen vieren niet hun laatste schooldag vandaag. Alle bedrijvigheid maakt deel uit van het project 'Hart voor je Hart'.

Eerstejaarsleerlingen die normaal gesproken alles leren over de binnentekant van bijvoorbeeld een auto, krijgen nu in zes verschillende workshops een kijkje in het menselijke lichaam. De workshops gaan over onderwerpen als voeding, alcohol, drugs, reanimatie, conditiemeting, roken en het hart.

Voor het eerste luistruifst van het project zijn kosten noch moeite gespaard. Twee geprepareerde varkensharten, videopresentaties, een reanimatiepop en zwart uitgeslagen stukjes 'rokerslong' maken het onderwijs meer dan aanschouwelijk. „Wat is een gezonde manier van

stress?”, vraagt het gezondheidslektro. Een jongen aarzelt nog. Zou het dan toch? Jazeker! Alleen bij een hevige verliefdheid hoeft je je geen zorgen te maken als het hart in de keel klopt. Dat is 'gezonde' stress.

Volgens gymleraar Wim Jacobs is het belangrijk om kinderen al in een vroeg stadium te wijzen op het risico voor stress en hart- en vaatziekten. De leerlingen uit het eerste jaar zijn de beste 'doelgroep'. Wim Jacobs: „De meesten roken en drinken nog niet. Bovendien doen ze volop aan sport. Die mensen willen we stimuleren om ook zo door te gaan.”

De school wil de leerlingen echter geen levenswijze opdringen. Jacobs: „Natuurlijk mag je wel eens een sigaretje roken. Ook hoeven de leerlingen de friet niet compleet af te zweren. We hopen alleen te bewuststellen dat de scholieren nadenken over wat ze doen met hun lijf.”

Politie wint nachtelijke achtervolging

LANDGRAAF - Een 35-jarige man uit Heerlen is door de politie Landgraaf opgepakt, nadat hij de agenten in een achtervolging had geprobeerd af te schudden. De automobilist werd door de politie om 2.30 uur vrijdagochtend opgemerkt, toen hij met 95 kilometer per uur over de Heerlense-

weg in Landgraaf reed. Niet alleen overtrad hij de maximumsnelheid van 50 kilometer per uur, ook haalde hij meerdere auto's in, hetgeen ter plekke verboden is.

In de achtervolging die ontstond probeerde hij de politie te misleiden. De Heerlenaar reed een zijstraat in en verliet zijn auto. De politie bleef geduldig wachten. Met succes, want de man verscheen even later. Zijn auto werd in beslag genomen. Tevens wacht hem een fikse boete.

Vragen over Unitasgebouw

BRUNSSUM - De lijst Horselenberg in Brunssum heeft er gisteren bij het college op aangedrongen zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen over de toekomst van het Unitasgebouw. Onder meer het gegeven dat de raad tot op heden niet betrokken is bij de discussie over de toekomst van het pand noopt het raadslid Servie L'Espoir van de oppositiefractie tot het stellen van schriftelijke vragen over deze gevoelige kwestie.

Benieuwd is L'Espoir of de veertien verenigingen die gebruik maken van het Unitasgebouw betrokken worden in de onderhandelingen die kerkbestuur en gemeente voeren over het pand. Zoals bekend is het college verdeeld over Unitas. Slopen en nieuwbouw in de directe omgeving is een mogelijkheid evenals verbouwen van het bestaande pand. Aanvankelijk wilde de gemeente het gebouw aankopen en laten slopen, zodat de Woningbouwvereniging Brunssum in het plan Hofpoel/Dorpstraat huizen kan bouwen.

De gebruikers van het verouderde gemeenschapshuis Unitas zouden dan terecht kunnen in gemeentelijk ontmoetingscentrum D'r Brikke Oave. Nadat verschillende verenigingen kenbaar maakten liever niet naar D'r Brikke Oave te verhuizen, maar in de eigen wijk te willen blijven, hetzij in Unitas of in vervangende nieuwbouw, besloot het college de zaak opnieuw te bekijken. Als de verenigingen uiteindelijk toch naar D'r Brikke Oave moeten, wil L'Espoir wel garanties voor de Stichting Ouderenwerk die nu gebruiker is van D'r Brikke Oave.

Het kerkbestuur van de Gregoriusparochie houdt bij monde van woordvoerder G. Wijkman geheimhouding over de zaak in acht zolang de onderhandelingen met de gemeente niet zijn afgerond.

Wethouder Goof Janssen (Borger) liet gisteren weten dat hij niet voor augustus/september een definitief besluit verwacht. Verder geen commentaar. „Ik ben de portefeuillehouder niet. In het college hebben we gezegd dat het beter is over Unitas voorlopig niets te zeggen.” Wethouder Rien de Bruijn (Borger) heeft naar eigen zeggen in principe geen moeite met instandhouding van het pand.

Lokale tv

● Nuth bijt wat lokale tv betreft in de Oostelijke Mijnstreek het spits af, meldten we afgelopen maandag. Inderdaad beschikt Nuth over lokale tv, maar van het spits afblijven is geen sprake. Omroep Landgraaf verzorgt in de gemeente van die naam immers al twee jaar tv-uitzendingen, sinds 1 januari van het vorige jaar zelfs wekelijks. Daarop werden we vijfjntjes gewezen door een van de medewerkers van Omroep Landgraaf, die er meteen maar de aandacht op vestigde dat komende maandag een nieuw jongerenprogramma de lucht in gaat: Local Call. De uitzending begint om 19 uur (kanaal 6 op de kabel), met onder meer beelden van een hoesparty, de Nacht van Pinkpop en een impressie van de pas geopende Flesh Temple.

AFC wordt AF

● De auto's van de Navobasis Afcnt in Brunssum zijn voor iedereen eenvoudig te herkennen aan de registratieplaten op de wagens: zwart met witte letters, waarvan de eerste drie immer AFC luiden. Iets te gemakkelijk, vond de Afcnt-leiding. Kwadauwillende personen zouden daar wel eens misbruik van kunnen maken. Daarom krijgen alle Afcnters een nieuwe registratieplaat, die nauwelijks is te onderscheiden van de gewone Nederlandse kentekens. Reflecterend geel dus, met zwarte letters: eerst twee letters, dan twee cijfers en dan weer twee letters. Geheel onherkenbaar worden de ongeveer drieduizend Afcnt-auto's overigens ook weer niet: de eerste twee letters zullen steeds AF zijn.

Radio

● Optreden is leuk. Nog leuker is het natuurlijk wanneer een optreden te volgen is via de radio. Dat overkomt het Hulsbergse gemengd koor St. Cecilia morgen. Het koor luistert de eucharistieviering in de St. Clemenskerk op. De KRO zendt deze rechtstreeks uit via Radio 4. De sopraan Karin Coenen zingt. Paul Huijs bespeelt het orgel en Pierre Gerrits zorgt ervoor dat alle koorleden gelijk inzetten.

Bruiloft

● Om te trouwen moet je tegenwoordig maanden van tevoren je plaats op het gemeentehuis bespreken. De drie zussen Roebroek uit Swier-Wijnandsrade beseffen hoe druk gemeentebesturen hebben en hebben en besloten op dezelfde dag tegelijk te trouwen. Gisteren werd het huwelijk voltrokken op het gemeentehuis van Nuth. Bruiden blij, bruidegommen blij, familie blij en ambtenaren blij.

06-lijnen

Erotel 06
Erotel dat is 't wel
320.320.20
75 ct. p. min.

Aanbid je MEESTERES! Ze doet je handboeien om! SM 37,5 c p h m

06-320.332.32
Jouw MEESTERES! 'n heimse vrouw voor haar mannen. 37,5 c p h m 06-320.324.68

06-320.320.62
Op z'n GRIEKS. Zij 18 jr. Naakt bukt ze voorover en jij staat achter haar! 37,5 cphm

06-320.320.38
Rijpe, keunge klassiek geklede dame die live alles opneemt. Ik ben gek op jongens die op z'n Russisch tussen m'n ... willen. 37,5 c p h m

EROX CONNECTION!
Livesex gesprekken. De Madam verbindt je door naar de leukste meiden die alle standjes met je doen. Wij helpen je snel 37,5 cphm

06-95.06

Sex voor 2
hete jongens & meiden direct apart, f 1,- p.m.

06-320.325.00

Ze geeft
zichzelf, haar adres en haar telefoonnummer bloot. 06-96385 (100 c.p.m.)

Adressen
Ze geven hun adres en telefoonnummer, vertellen wat over zichzelf en wachten dat jij ze belt.
320.322.23
06.100 c.p.m.

O6 Gay Café Limburg
De box met al jarenlang de meest spannende afspraken 50 cpm

06-320.327.55

GAY-TALK
Voor 75 c.p.m. een leuk afspraakje regelen of 'n heet gesprek voeren? Bel voor dichtbij: 06-320.322.26

Homosex voor 2
Draai eerst 06-320, en dan: SM Limburg ... 325.18
Jack off prive ... 321.16
Darkroom ... 324.16
Gay pervers ... 329.16
Travestie ... 325.09
Transsexueel ... 321.36
Bi-sex ... 323.36
Jongens-sex ... 325.19
Studentensex ... 327.56
f 1,- p.m. Pb. 75141 Adam

Griekse sex
Lisa draait z. om 50 cpm

06-320.325.55

Nymf Linda
Geniet van 2 kanten, 50 cpm

06-320.320.14

Sexy Grieks
Marcha v. achter, 50 cp 1/2m

06-9618

Sexlijn 10
Jarretels. 06-320.320.10
Rijge Sex. 06-320.320.50
Ondeugend. 06-320.321.10
Call me..... 50 c.p.h.m.

100% gratis sex! Vrouwen, meisjes en echtparen zijn op zoek naar

avontuurtjes!
06-320.320.81 - 75 ct p/m

het Telebordeel
Meisjes vertellen hoe ze er uit zien, wat ze te bieden hebben en geven daarna hun privé tel.nr. aan je door!
06-320.320.85 - 75 ct p/m

Nu al: 610!
vrouwtjes vertellen wie ze zijn, wat ze lekker vinden en geven dan hun tel. nummer aan je door!
06-340.310.10 (75 cpm)

verboden porno
ruw, vergaand en bloedstollende porno? Dat hoor je 24 uur per dag via nummer 06-340.340.40 (75 cpm)

Doe het, ik wil het.

Grieks.
Lia met 2 ruwe knullen.
06-320.323.85 (50 ct.p.1/2m)

Ina's droom.
Geboeid over de tafel gelegd om te worden ge...
06-320.326.73 (50 ct.p.1/2m)

Ada 3, getr. Van een jongen krijgt ze eindelijk

een grote..
06-320.340.33 (50 ct.p.1/2m)

Bel ons op
100 ct p/m, voor sexafspraak. Ook v. gesprek. Tel.nr. via 06-320.324.97

Nou ik zoek dus een man die ervan houdt om op spannende plaatsen te vrijen... Heb je zelf wel eens op een vreemde plaats...? f 1,- p.m.

06-320.321.05
De donkere vreemdeling kijkt haar indringend aan. Ze voelt haar benen week worden. Dan zet hij zijn tanden in haar welgevormde nek. f 1,- p.m.

06-320.325.53

Freya kruipt weg op zolder. 2 mannen vinden haar

Uitkleden!
06-320.329.23 - 50 cp 1/2m

SM zolder
leert Ina... gehoorzamen!
06-350.250.50 - 50 cp 1/2m

Mini-gympakje. Trek uit, en nu aan de ringen! De

strengeman
06-320.330.17 - 50 cp 1/2m

Vanuit het Faj Lobi sexhotel hete opwindende live sex-gesprekken met onze

hete bunnies.
06-320.330.71 75 cpm

Haar zijden lingerie omsluit haar prachtige lichaam als een tweede huid: "Ik zoek iemand die ervan houdt om sexy foto's te maken..." Chick Dating. f 1,- p.m.

06-320.360.69

"24 cm?" "Ach joh, daar geloof ik niks van..." "Moet ik het laten zien?" "Ja, tweede deur links, ik heet niks." f 1,- p.m.

06-32.321.18

Daniëlle logeert bij Annette. Giechelend liggen ze dicht tegen elkaar aan: "Kan jij slapen?" f 1,- p.m.

06-320.321.18

Hoe lang poseer je al als naaktmodel voor de Chick? Is dat nou niet hartstikke spannend? Vertel 'ns... niemand komt het te weten." Chick f 1,- p.m.

06-320.321.61

Met een ervaren blik neemt ze hem op. "Denk jij dat je mij aankunt?" f 1,- p.m.

06-320.320.02

Hoe vind je het om bloot in Seventeen te staan?" "Nou, als ik eraan denk dat iedereen me zo ziet, raak ik ontzettend opgewonden..." Seventeen f 1,- p.m.

06-320.321.17

Haar spreekuur bestaat niet alleen uit praten... Ze staat open voor alles, dus ook voor jou. f 1,- p.m.

06-320.323.16

Dit is verboden gebied. Het betreden hiervan is op eigen risico! PAS OP!!! f 1,- p.m.

06-320.325.70

* Sonja *
06-320.331.08
Kneit je broek af? Moet ik het voor je afmaken 75 cpm

Als Willem een oude vriendin tegenkomt, is Cora niet jaloers. Integendeel!! f 1,- p.m.

06-320.320.03

Club-06
Special-sex
DRAAI EERST 06-320.320 EN DAN VOOR

SM ... 25
onderdanig, ze doet wat je wilt

Hetero ... 26
Onze meisjes zijn overal voor in

Lesbisch ... 45
mmm... meisjes onder elkaar

Meesteres ... 46
Schiet op! Ze zit te wachten

Lolita ... 47
jong en ondeugend

Heerlijk live 48
sexen live opgenomen

Meegenieten 60
De spannendste sex 75cpm

'Ben je weleens gekneveld? vraagt ze indringend. Angstig kijkt Kathy omhoog.. f 1,- p.m.

06-320.321.50

Live-sex
Onweerstaanbare vrijpartijen of sm. Kies wat je wilt 06-320.330.65 0,75 cpm

Kontakten/Klubs

Nieuw Loes uit
Voerendaal en Brigitte 11-23 uur, 045-254598.

Ter overname

Privé-Club
te Kerkrade. Tel. 045-459916 of 456821.

Cinderella
Leuke blonde meisjes verwachten u. Spiegelskamers, whirlpool, bubbelebad. Grieks relax mogelijk. Oude Rijksweg Noord 56, Susteren naast tennishal. Tevens leuk meisje gevr.

Angelique
Privé, tel. 043-639410.

Paradiso
heden vanaf 20.00 uur. Europaweg N. 158, Landgraaf, tel. 045-317032.

Jack en Brigit
Privé, voor dames, heren en echtparen. Tel. 043-218498

HEDEN..
ontvangt L'YDIA U met ANJA-MAGGIE en TANYA van 11-18 uur. 046-749662. Blond meisje gevr.

Buro Heerlen, adressen privé, escort La Femme en boys voor heren en dames

045-225333

Video-sex-club
Frimousses, ook met lieve meisjes. Open dag v. 11.00-02.00u Zond. 14.00-02.00u Kl. Gracht 10, Maastricht.

NIEUW! Voor een jonge boy in deze regio

Taboe Homo Zuid Ned.
06-340.330.42 (50cp 1/2min)

Escort en privé
06-52169310.

Hotline
Escort service. Tel. 04498-53403.

Privé Daisy
Donderdag trio-dag. Vrijdag: sexy lingerie Zaterdag: in Lingerie van 11-19 uur. Tel. 045-229091

Escortservice all-in

045-326191.

Meisjes
willen jullie werken met plezier, bel dan vlug dit nummer hier:

04748-2677
Club Maxim
Rijksweg 28, Baexem.

Topmassage Nikki
09-32.11.304785

Sacha's Escort
7 dagen per week geopend
Nu 24 uurs service!!
met verschillende dames tussen 18-38 jaar
Bel voor meer info ons telefoonnummer

06 - 52980255
Tevens meisjes geyraagd voor dag- en/of avonduren.

Sauna Club Eden
Alle dagen geopend vanaf 19.00 tot 5.00 uur. Nu met 4 nieuwe dames, ook voor escort. Holtzstraat 103, Kerkrade

Tel. 045-462084

De beste meisjes zijn nog steeds bij:

Privé Yvonne
8 sexy meisjes verwennen u. Pikante lingerie, ma-zat. 11-24 u., zond. 15-23 u. Kapelweg 4, K'rade, 045-425100

Club Pallas
Rijksweg 1, Lermiers-Vaals. Tel. 04454-1195
Maandag t/m vrijdag vanaf 11.00 uur.

Privé/Escort
Simply the best!

Angel en Boy
• 5 meisjes vanaf 18 jaar
• 6 jongens vanaf 18 jaar
• meester(es) en slavin
• Transsexueel / Travestiet

Deze week: Superstunt!
Info: ☎ 045-274587

WINKEL

ltb BoerenBond

ltb-BoerenBond
A K T U E E L

EEN BETER MILIEU BEGINT BIJ JEZELF
Samen met de eerste voorjaarskriebels voelen we met z'n allen weer de drang om het huis en de tuin een grote opknappbeurt te geven. En omdat milieuzorg niet enkel een zaak is voor de overheid maar ook voor ieder individu, is het goed om te weten dat je in de LTB BoerenBondwinkels een hele rits milieuvriendelijke onderhoudsproducten kunt kopen. Zo is er het VAMVAT, waarmee je van groente, fruit, tuin- en keukenafval een prima compost kunt maken. Door zelf organisch afval te composteren help je de afvalstroom in te dijken en produceer je een uitstekende grondverbeteraar voor de tuin. Als je

beseft hoeveel composteerbaar afval er jaarlijks tussen het gewone huisvuil terecht komt, dan ligt de aanschaf van zo'n VAMVAT eigenlijk voor de hand. Maar de LTB BoerenBondwinkels hebben op milieugebied nog veel méér te bieden. In het winkelasortiment vind je bijvoorbeeld verven op waterbasis, onschadelijke tuinbeitsen, organische meststoffen, biologische gewasbeschermers, fosfaatvrije wasmiddelen, diervoeders zonder kleurstoffen, verantwoorde schoonmaakmiddelen en biologisch afbreekbare kunstestzakken en draagtassen. Laat zien dat milieuzorg voor jou niet het probleem is van de buurman of van de overheid, maar maak er vanaf nu zélf werk van!

ltb BoerenBond

BETER VERZEKERD DOOR IEMAND VAN BIJ ONS

LOKEEND VAN DE MAAND

Een rijk bewerkte **suikercoupe** met 6 theelepels, zwaar verzilverd uitgevoerd (90), gemaakt door een gerenommeerde zilverfabriek. Nederlands fabrikaat. Hoogte ca. 20 cm.

Deze unieke aanbieding kost normaal 198,-. Alleen in de meimaand betaalt u slechts

95,-

TOPJUWELEN ALTIJD 25% VOORDELIGER

CD
Juweliershuis

VAN CLEEF & DELON

Marktstraat 33H, Kerkrade.
Telefoon 045-453098.

Club Rustica Kerkrade
v.d. Weyerstraat 9, Spekholzerheide.
Tel. 045-412762 ma. t/m vrijd. 11-24 uur.
Vakkundige erotische massage.

Nieuw voor een goeie erotische massage Daniëlle

Club Amorosso
Wij hebben ook meerdere leuke meisjes die graag trio's maken. Meesteres en slavin ook aanwezig. Tevens leuke meisjes altijd welkom. Rijksweg Z 105 Geleen. 046-756335

f 50,- all-in
Tel. 045-423608

Parentclub Villa Liberta
Gewoon de Beste !!!
Elke Woensdag en Vrijdagavond voor Paren en alleenstaanden. Zaterdag alleen paren. Aanvang 21.00 uur. Ervaar de unieke ongedwongen sfeer van een echte paren club. Live- en Porno shows. Maaseikerweg 24, Susteren. 300 m. v.a. A2 richting Susteren. Info telefoon 04499-4928. Have you tried the rest??? Now try the best !!!

Blue Eyes
Na 20.00 uur (5 leuke dames)
06529-81528
f 150,- p/uur.
Zonder voorrijkosten.

Golden Girls
Na 20.00 uur (5 leuke dames)
046-514654
f 125,- p/uur.
Zonder voorrijkosten.

Wat VERKOPEN? Adviseur via: 045-719966.

Nieuw Escort
Kimberly snel bij u thuis of in hotel
☎ 045-41860

WERK JE BIJ
een Sexclub, Escort of Laaf van je horen! Dagbellen duizenden mannen met de WIPKRANT 06 GRATIS ADVERTER
Tel. 078-313.314

Sexy Blondy
af 10 uur, ook zat. en 2
045-721759, meisje g

Limburgs Dagblad

piccolo's
Voor meer resultaat!

Dit weekend ledershow bij Wooncultuur.
Dat wil je toch niet missen?

Wooncultuurs woontreffers:
3-zits: 210 cm breed
+ 2-zits: 175 cm breed
4.975,-

Professioneel interieuradvies
Onze binnenhuisarchitecten begeleiden u bij het harmonisch inpassen van uw nieuwe meubelen. U bekijkt samen de plattegrond, u bezoekt onze stalen-afdeling, u overlegt... en u beslist waarom ons interieuradvies zo'n goede naam heeft.

Leder... Edel produkt van de natuur. Subtiel genuanceerd in honderd nieuwe bankstellen. Krachtig ondersteund door eigentijdse woonideeën.

Leder lééft bij Wooncultuur. Verleidelijk gepresenteerd, aantrekkelijk geprijsd. Dat wil je toch niet missen?

wooncultuur
Dorpsstraat 2-4, 3690 Zutendaal. Telefoon: 011/61.11.36. Telefoon vanuit Nederland: 09-3211 611136. Iedere dag open van 10 tot 18 uur; woensdag gesloten.

Levering franco aan huis zonder grenskosten.

Iedere zondag open van 10 tot 18 uur.

TOPDESIGNKOLLEKTIES IN ÉÉN GIGANTISCH DESIGNCENTRUM AAN DE WOONBOULEVARD HEERLEN!

B&B Italia - deSede - Montis - Leolux - Cassino - Moroso - Behr - Molteni - Rolf Benz Forum - Arflex - Artifort - Gelderland - Cappellini - Tonon - Pascoe - Arco - Metform - Hennie de Jong - Kartell - Rosenthal - Durlet - Interstar - Ligne Roset - JAB - Sacco Hesslein - Ghyss - Ploeg - van Besouw - Flos - Artemide - Saporiti - Young - Tecno - Möller Design - Banz Bord - Danskina - Frighetto - Jori - Zanotta - Tecta.

Designmeubelen worden doorgaans aangeboden in interieur-boetieks van bescheiden formaat. Design House doorbreekt deze traditie en brengt de kollektie topmerken compleet bij elkaar in één gigantisch designcentrum. Aan de Meubelboulevard in Heerlen vindt u het absolute neusje van de zaal op designgebied. Het gevoel dat daar bij hoort... dat zult u toch persoonlijk moeten komen ervaren. Tot gauw!

design HOUSE

In de Cramer 188 - Woonboulevard Heerlen. Telefoon 045 - 754200. Openingstijden: Maandag 13.00 - 18.00 uur. Di. t/m vr. 9.00 - 18.00 uur. Za. 9.30 - 17.00 uur. Donderdag koopavond.

de opstellingen:

RODA JC:

Bolesta, Senden, Verhagen, Hanssen, Trost, Broeders, Boerebach, Luyers, Hofman, Arnold, Huiberts.

FEYENOORD:

De Goeij, Scholten, De Wolf, Metgod, Heus, Bosz, Fräser, Witschge, Taument, Damaschin, Blinker.

Van onze correspondent
MAARTEN DE KEVER

MAASTRICHT - „Dit is een fraai afscheid,” zei Vinkenslag-trainer Jo Gerards na de 4-0 overwinning die zijn spelers hem tegen Fortuna Sittard cadeau deden. Al na drie minuten stonden de profs op achterstand na een schot van Guido Rousseau. Na ruim 38 minuten profiteerde Ben Habets van een fout van Jos Mordang en schoot vanaf 35 meter de bal over Ruud Hesp in het doel.

Vlak voor rust zorgde Jean Frijns zelfs voor 3-0, nadat hij in buitenspelpositie gelanceerd werd door Harrie Vroegop. Fortuna had tot dan toe slechts één

Amateurs Vinkenslag spelen met profs

Fortuna Sittard te kijk gezet

goede mogelijkheid gehad om te scoren. Een kopbal van Rapha Losado werd door Maurice Magermans van de lijn gehaald.

Vier minuten na de thee kreeg Fortuna een uitgelezen kans op

eerherstel toen Dominique Vergoossen werd neergelegd in het strafschopgebied. De strafschop werd door Marco Boogers echter dusdanig klungelig ingeschoten dat Vinkenslag-keeper Eugene Lourens geen moeite had om de

bal op te rapen. Diezelfde Boogers veroorzaakte vier minuten later door een domme handsbal een strafschop voor Vinkenslag die door Vroegop wel werd benut. Boogers (2x tegen de paal), Losado en Pieters kregen daarna wel nog mogelijkheden maar scoorden niet. Kessler en Voorn, het trainersduo van Fortuna waren na afloop woedend: „Het is een schande, ik schaam me diep,” zei Voorn terwijl Kessler, voordat hij sporslugs vertrok nog uitriep: „Als we zo blijven voetballen is het dieptepunt nog niet bereikt.”

FORTUNA: Hesp, Kicken, Maessen, Samuel Vergoossen, Usta, Mordang, Deckers, Barmintloo (46: Pieters), Losado, Boogers.

Scheffers: 'Udi is zware tegenstander

Meerssen hoopt dat er niet gesjoemeld wordt

DOOR FRANK VAN DE HEUVEL

MEERSSEN - René Scheffers, voorstopper en aanvoerder van hoofdklasser Meerssen, had morgen liever tegen een ploeg uit de top gespeeld dan tegen degradant Udi '19.

„Het is vreemd, hoe sterker de tegenstander, hoe beter wij presteren. Maar goed, morgen is een speciale wedstrijd. We zullen alles uit de kast halen om het kampioenschap binnen te halen.” Meerssen heeft daarvoor wel de hulp nodig van Halsteren, dat morgen op

bezoek gaat bij het Tilburgse Longa. De vlag kan alleen uit wanneer Meerssen geen fouten maakt en Halsteren één of twee punten laat liggen.

Beide ploegen staan aan de vooravond van de laatste competitiedag met 33 punten aan kop van de ranglijst. Hoewel het op het moment niet zo mag lijken, het afgelopen seizoen ging voor Meerssen zeker niet over rozen. „Voor de winterstop speelde we erg wisselvallig,” zegt Scheffers. „Daarna ging het beter en zijn we langzaam naar boven gesloepen. Het is vooral pijnlijk dat we tegen de Limburgse ploegen de nodige punten hebben verloren, tegen Panningen, EHC, Venray en Wilhelmina.”

Over zijn eigen prestaties is Scheffers redelijk tevreden. „Verdedigend zit het wel goed, maar aanvallend toon ik nog te weinig initiatief. Meestal laat ik het over aan laatste man Math van Dijk omdat ik meen dat hij meer opbouwende kwaliteiten bezit. Volgend seizoen zal ik me ook voorin wat vaker laten gelden.”

Piet van Dijk

Trainer Piet van Dijk evenwel is best tevreden over de kwaliteiten van zijn aanvoerder. Zowel in defensief als in aanvallend opzicht. „Het is een waardevolle speler,” vindt de coach. „Zijn onverzetselijkheid en zijn winnaarsmentaliteit zijn onmisbaar in dit elftal. Samen met doelman Dusseldorp en Mattie van Dijk vormt René Scheffer de basis van de ploeg. Het is de belangrijkste linie. Goed op elkaar ingespeeld zodat er weinig misverstanden bestaan. Beurtelings bemoeien Mattie en René zich met de aanval en doen dat zeer verdienstelijk voor SV Meerssen.”

Scheffers hoopt dat Longa straks z'n sportieve plicht vervult. „Met zo'n beslissingswedstrijden krijg je al snel geruchten dat er met geld gerommeld wordt. Diezelfde verhalen zullen in Halsteren ongetwijfeld ook over ons de ronde doen. Wij houden ons niet bezig met die praktijken en ik ga er vanuit dat ze ook in Tilburg niet zullen sjoemelen.”

De aanloop naar de partij tegen Udi '19 wijkt, volgens Scheffers, niet af van de normale voorbereiding. „De training waren zelfs heel relaxed. De echte spanning komt waarschijnlijk pas morgenvroeg bij het ontbijt. Maar als ik het beginsignaal hoor, vallen alle zenuwen van me af.”

Dit laatste zal niet gelden voor de talrijke supporters die de reis naar Brabant maken. „Ik verwacht ongeveer tweehonderd Meerssenaren in Uden. Ik heb vernomen dat er in ieder geval drie speciale supportersbussen vertrekken. We zullen de aanmoedigingen nodig hebben.”

Amsterdamse top-fysiotherapeut kneedt spits Graham Arnold gezond

Roda paraat voor finale

DOOR IVO OP DEN CAMP

KERKRADE - Roda JC is er alles aan gelegen morgenmiddag in de Kuip tegen Feyenoord voor het eerst in de clubhistorie de KNVB-beker te veroveren. Niets heeft de Kerkraadse ploeg aan het toeval overgelaten. Kosten noch moeite zijn gespaard om de selectie honderd procent fit aan het karwei te laten beginnen. Om elk risico rond centrumspits Graham Arnold, die vorige week tegen Willem II met een lichte enkelblessure aan de kant bleef, te voorkomen werd zelfs besloten de Australiër deze week vier dagen lang voor behandeling naar de bekende Amsterdamse fysiotherapeut Richard Smith te sturen.

Roda JC besloot tot deze rigoureuze stap, omdat er serieuze twijfels over de inzetbaarheid van Arnold bestonden. Gisteren kon Smith aan alle onzekerheid een einde maken en zette de fysiotherapeut het licht op groen. Dat de Roda JC-spits niet door de eigen medische staf is behandeld, had volgens trainer Adrie Koster een plausibele reden. „Er was extra aandacht nodig om Arnold fit te krijgen. Roda JC heeft nu eenmaal geen full-time fysiotherapeut in dienst die de hele dag met een speler bezig kan zijn. We wilden geen enkel risico nemen. Een bekerfinale speel je immers niet elke dag. Daarom hebben we Arnold naar Amsterdam gestuurd. Daar is hij vier dagen lang van 's morgens tot 's avonds behandeld en heeft hij een aangepast trainingsprogramma afgewerkt.”

Supportersbussen Roda vertrekken om negen uur

KERKRADE - Alle supportersbussen van Roda JC vertrekken morgenvroeg om negen uur richting Rotterdam voor de bekerfinale tegen Feyenoord. In Kerkrade starten de bussen op de Markt en vanaf het sportpark Kaalheide, in Heerlen bij de Schouwburg, in Schaesberg en Hoensbroek op de Markt en in Brunssum op het Lindeplein. De supportersvereniging van Roda JC wijst erop, dat het verboden is alcoholhoudende dranken of vuurwerk mee te nemen.

van zondag toegeleefd. „Voor overdueren nervositeit of overconcentratie ben ik niet bang. We hoeven immers niets te vrezen en zijn voor niemand bang. Ook niet voor het voornamelijk vijandige publiek. In een dergelijke ambiance voetballen geeft iedere speler vleugels, ook die van Roda JC.”

Feyenoord en Roda JC deden in de competitie niet voor elkaar onder. In Rotterdam werd het 1-1 en op Kaalheide eindigde de onderlinge confrontatie in 0-0. „We hebben geen geheimen voor elkaar,” verduidelijkt Adrie Koster. „Feyenoord wil ongetwijfeld ook een hoofdprijs pakken nu het in de competitie en in de Europacup op het laatste nippertje is misgelopen. De ploeg die de minste fouten maakt, zal winnen. Roda JC en Feyenoord kiezen voor ongeveer dezelfde speelwijze. Wanneer valt het eerste doelpunt en wie scoort het? Dat zal van groot belang zijn voor het verdere verloop van de finale. Ik ben er echter van overtuigd dat we een goede kans maken zondagavond om acht uur op het bord van het staduis in Kerkrade te staan met de beker in onze handen.”

Zie verder pagina 24
● Bespiegelingen rond bekerfinale

Hoogspanning bij amateurs

Van onze correspondent
HENK SPORKEN

HEERLEN - Het amateurvoetbalprogramma bevat dit weekinde alle ingrediënten. In de hoofdklasse C en in 3D worden nog reguliere competitiewedstrijden afgewerkt. Verder vinden vijf beslissingswedstrijden plaats, terwijl de nacompetitie van start gaat. Vanavond om 18.00 uur ontmoeten Heilust en Helios 23 elkaar op het terrein van Heerlen Sport in een beslissingswedstrijd voor het kampioenschap in de vierde klasse C. Heliotrainer Ad van Lierop is optimistisch gestemd, ondanks het feit dat op Koningsnede dag nog met 3-1 werd verloren van de Kerkradenaren. Hij: „We moesten toen drie geschorste spelers vervangen. Nu zijn we compleet en hebben we - fysiek gezien - veel meer te bieden.”

Om in 4C de tweede degradant aan te wijzen moeten KVC-Oranje en Laura op herhaling. Hun confronta-

tie wordt zondagmiddag op het terrein van Chrevemont afgewerkt. Toon Ploum (KVC-Oranje) wijst de benarde positie van zijn groep aan en te groot spanningsveld. „Ik hoop dat de jongens zondag minder gespannen zijn, want ik ben ervan overtuigd dat de ploeg die de zenuwen het eerst onder controle heeft de winnaar wordt.”

Waubach

Waubach ontvangt eveneens zondagmiddag RKONS voor de nacompetitie in 1F. Oefenmeester Wim

Frösch van de thuisclub hoopt dat driemaal scheepsrecht betekent. „We zijn nu voor de derde keer tweede geworden en hopen eindelijk te kunnen promoveren. Zover is echter nog lang niet want RKONS is een stugge tegenstander”. Collega Wim Logister mist doelman van Arkel (geblesseerd), alsmede de Boer en Meens (geschorst) in ieder geval, terwijl het meespeelen van Cremer dubieus is. „En toch ben ik niet pessimistisch. Afgelopen zondag tegen Eijdsen hebben de vervangers aangevoerd prima te kunnen voetballen. Dat geeft de burger moed,” legt hij uit.

● Graham Arnold bekijkt het positief. Zijn enkel kan weer tegen een stootje.

Foto: MARCEL VAN HOORN

amateurs op zondag

Hoofdklasse C
Geldrop-Wilhelmina '08
EHC-DESK
Venray-TSC
Udi '19-Meerssen
Baronie-SVN
Longa-Halsteren
Panningen-Margriet

Derde klasse D
Metrik-Heiden
SVB-MVC '19
IVO-SC Irene
RKDEV-Sparta '18
Tighele-SSS '18
SV Meerlo-Vitesse '08

BESLISSINGSDELS
Zaterdag 9 mei

4C: Kampioenschap.
Helios-Heilust.
18.00. Terrein Heerlen Sport.

4A: RKUCV-RKASV
Terrein Meerssen 18.30 uur.

Zondag 10 mei, 14.30 uur:

2B: VVV '03-Susteren.
terrein Roermond.
3A: SC WVV-Leonidas,
terrein RKVCL.
4C: KVC-Oranje-Laura,
terrein Chrevemont.

BEKER
EMS-Chrevemont

NACOMPETITIE
zondag 10 mei 14.30 uur.

1F: Waubach-RKONS
2A: FCV-Haslou
3A: MKC-Polaris
3B: VKC-Groene Ster
3C: Rios '31-DESM
4A: Rapid-Schimmert
4B: Simplex-Zwart Wit
4C: SVK-Waubach-B.
4D: KEV-Heidebloem
(zaterdag, 18.00 uur)
4E: Thion-IVS
4F: Victoria-Leveroy
4G: Quick Boys-Baarlo
4H: koningsl.-Wanssum

(ADVERTENTIE)

't Fijne over Roda J.C.-Feyenoord?

De Feyenoordlijn vertelt u alles over deze wedstrijd.

Voor het algemene nieuws belt u, 24 uur per dag actueel.

FEYENOORD VOETBAL
06-350.350.03

DE VOETBAL
06-350.350.00

(75 cent per minuut)

Bekerfinale Frankrijk geen benefietduel

AS Monaco, al geplaatst voor de eindstrijd, werd daardoor uitgeroepen tot bekerwinnaar en speelt volgend seizoen in het Europese toernooi voor bekerwinnaars. Olympique Marseille zal als kampioen uitkomen in het belangrijkste Europese toernooi. Olympique Marseille wilde alleen in de tot benefietwedstrijd omgedoopte finale uitkomen, als de spelers en de leiding van Bastia daarmee akkoord gingen. Die

gingen dat echter niet. „Door ons verdriet zijn we niet in staat ook maar een moment over voetbal te denken”, verklaarde een woordvoerder. „We vinden niet dat er gespeeld moet worden.”

De opbrengst van de interland tussen Frankrijk en Nederland, die op vrijdag 5 juni in Lens wordt gespeeld, is bestemd voor de slachtoffers van de ramp in Bastia. De voetbalbond van Frankrijk besloot dit gisteren. De wedstrijd in Lens geldt voor beide landen als voorbereiding op de Europese titelstrijd, die op 10 juni in Zweden begint. Frankrijk speelt in Stockholm de openingswedstrijd tegen het gastland.

LONDEN - Net als in 1973 gaat Sunderland de finale van het toernooi om de Football Association Cup in als de grote onderdog. De club, die pas in de laatste competitiewedstrijd zijn plaats in de tweede divisie veilig stelde, treedt vandaag op het heilige gras van Wembley aan tegen het door de wol geverfd Liverpool, dat op jacht is naar de trofee, die een tegenvallend seizoen alsnog goed kan maken.

Negentien jaar geleden gaven de boekmakers Sunderland tegen Leeds geen enkele kans. Met 1-0 zorgde de bescheiden ploeg echter voor een van de grootste verrassingen in de geschiedenis van de strijd om de FA-cup. Met in de herinnering de eveneens schokkende nederlaag van Liverpool in de eindstrijd van 1988 tegen Wimbledon

hoopt heel Sunderland op een nieuw wonder van Wembley.

Sinds 1980, toen West Ham United zegevierde, is het niet meer voorgekomen dat een club uit de tweede divisie de Cup mee naar huis mocht nemen. In een eeuw voetbal gebeurde dat in totaal acht keer. Dat betrof nimmer een club, die in de competitie op de onderste helft van de ranglijst eindigde, zodat de ploeg van manager Malcolm Crosby wat dat betreft voor een primeur kan zorgen.

Liverpool staat voor de vierde keer in zeven jaar in de finale. De dit seizoen vaak door blessures gehandicapte ploeg wil niet alleen graag een kroon op het honderdjarig bestaan, maar ziet ook verlangend uit naar een lucratief avontuur in het toer-

nooi om Europacup 11. De ploeg moet het doen zonder manager Graeme Souness, die nog altijd herstellende is van een drievoudige bypass operatie begin april. De kans bestaat, dat de artsen hem toestaan de wedstrijd bij te wonen. Zijn assistent Ronny Moran vervangt hem op de bank.

Crosby werd in januari manager van Sunderland na het ontslag van Denis Smith. In korte tijd bereikte de nieuwe man al veel. Hij voorkwam de dreigende degradatie naar de derde divisie en versloeg op weg naar de finale van het toernooi om de FA Cup drie eerste divisieclubs. „Wij zijn de grootste outsiders sinds Sunderland in 1973”, aldus Crosby. „En we weten allemaal wat er toen gebeurde. Dit wordt een geweldige uitdaging voor ons. Als het klikt in de ploeg is Liverpool onverslaan-

baar. Maar wij kunnen bogen op een enorme teamgeest.” Liverpool is niet zeker van de inzetbaarheid van aanvoerder Ronnie Whelan (hamstringblessure) en ster-speler John Barnes (verrekte dijbeenspier). Barnes, die dit jaar niet meer dan vijftien keer meespeelde wegens een achillespeesblessure en op 2 mei slechts twintig minuten in het veld stond in zijn laatste optreden, denkt dat hij op tijd fit is. „We zijn vastbesloten te winnen omdat het hele seizoen tot nu toe teleurstellend was. Als we de cup pakken zijn we alle ellende in één klap vergeten. Dan is het toch nog een goed seizoen geworden”, aldus Barnes. Voor Barnes staat er meer op het spel. Hij moet bondscoach Graham Taylor overtuigen van zijn waarde voor de nationale ploeg in de eindronde om de Europese titel in Zweden en lonkt naar een vet contract met een Italiaanse club. „Maar mijn hoogste prioriteit is het winnen van de beker met Liverpool. Daarna beslis ik over mijn toekomst en misschien doe ik dat wel pas na de EK. Ik ben nog in onderhandeling met Liverpool over een nieuw contract. Mijn grootste wens is echter vertrek naar het buitenland en dan liefst naar Italië.”

MARSEILLE - Olympique Marseille zal geen liefdadigheidswedstrijd spelen tegen AS Monaco. De Franse voetbalbond had eerder voorgesteld dit duel te laten spelen, nadat men na de ramp in het voetbalstadion van Bastia het moreel onverantwoord vond een echte bekerfinale te houden.

Dinsdag stortte tien minuten voor de halve finale van de bekerstrijd, op Corsica tussen Bastia en Olympique Marseille, een tribune in. Daarbij kwamen elf mensen om het leven. Uit respect voor de slachtoffers voelden beide partijen er niets voor het toernooi voort te zetten.

Olaf Ludwig nieuwe leider Vierdaagse Duinkerken

Frans Maassen bij de tijd

CASSEL – Frans Maassen heeft de vierde etappe in de Vierdaagse van Duinkerken op zijn naam gebracht. De renner uit Ittervoort was de snelste in de individuele tijdrit. Hij legde de 8.700 meter in het Noordfranse Casel af in 12 minuten en 32 seconden en was daarmee twee seconden sneller dan de Fransman Thierry Marie. Nieuwe leider werd Olaf Ludwig. De Duitser was drie seconden langzamer dan Maassen, maar onttroonde Johan Capiot, die in de rit tegen het uurwerk 55 seconden verspeelde.

Olaf Ludwig ontpopte zich meteen als voornaamste kandidaat voor de eindzege. De sprinter van Peter Post verdedigde zijn positie in de middagrit met verve. Het liet Eki-mov het ontsnapte tweetal Marc Madiot en Tschmil terughalen. Toen Madiot in de slotkilometer opnieuw een uitval inzette, kreeg hij 'toestemming' om de rit te winnen. Kort na hem denderde Ludwig als tweede over de streep.

Johan Bruyneel won de twaalfde etappe van de Vuelta. De Belg be-

kroonde in Burgos een ontsnapping die na 26 kilometer, op 174 kilometer van de finish, door veertien renners was begonnen. De vluchters verwierven een maximale voorsprong van ruim acht minuten. Op bijna veertig kilometer van de aankomst verliet Fabio Rodriguez het groepje. Bruyneel greep de Colombiaan op twintig kilometer. Zij bleven uit handen van de achtervolgers.

De Vuelta trekt de komende dagen

verder Noord-Spanje in. Na de provincie Burgos komen Cantabrië en Asturië aan de beurt, met lastige etappes naar Santander, Lagos de Covadonga en Alto de Naranjo. Wellicht kan de hardnekkige leider Jesus Montoya daar door de concurrentie terug op aarde worden gebracht. Van wie zeker niets meer mag worden verwacht in deze Ronde van Spanje, is Luis Herrera. De Colombiaan kwam na tien kilometer koers ten val, stootte zijn hoofd en gaf op.

Hampsten

Andy Hampsten gaf de Ronde van Romandië weer enig aanzien. Na kleurloze overwinningen van de Fransman Armand de las Cuevas en de Italiaan Gianluca Bortolami zette de Amerikaan uit de ploeg van Hennie Kuiper het klassement op zijn kop door de derde etappe met ruim verschil te winnen. Hampsten nam tevens de leiderstrui over van Bortolami.

Le Mond

Twaalf jaar zit Greg Le Mond beroepsmatig op de fiets. Nimmer won hij een proloog. Daar maakte hij een einde aan. Hij won de proloog van de Tour Du Pont, de open ronde aan de oostkust van de Verenigde Staten, die duurt tot zondag 17 mei. Le Mond legde de 4900 meter in Wilmington af in 6 minuten en 18,88 seconden en was twee tellen sneller dan de Nieuwzeelander Stephen Stewart. Peter Stevenhaagen was negen seconden langzamer dan de Amerikaan en eindigde op de vijfde plaats.

HAMBURG – Paul Haarhuis bezweek onder het overwerk. Twee keer diende de Eindhovenenaar gisteren tijdens het graveltoernooi in, Hamburg aan te treden. De als vierde geplaatste Amerikaan Michael Chang - zijn eerste opdracht - werd twee keer in de tiebreak weggetikt. Enkele uren later was de Spanjaard Costa in drie sets te sterk, waardoor een plaats in de halve finales voor Haarhuis buiten bereik bleef. Richard Krajicek heeft nog wel een mogelijkheid tot de laatste vier door te dringen. De Hagenaar bedwong in de kwartfinales de Kroaat Goran Ivanisevic in twee sets: 7-5 6-2.

Haarhuis speelde sterk tegen gravel-specialist Michael Chang, in 1989 winnaar op Roland Garros. Chang, nummer zes op de wereldranglijst, speelde in Hamburg voor het eerst

Krajicek staat weer tegenover Stich Haarhuis uitgeblust

dit jaar op gravel. De scherpte was bij de kleine Amerikaanse baseliner nog niet aanwezig. Haarhuis voelde dit aan en bleek tot twee keer toe in de beslissende tiebreak sterker op de achterlijn en aan het net. Sterk volloerd in de moeilijkste situaties leverde hem een plaats bij de laatste acht op.

Kracht

Enkele uren later bezat Haarhuis

niet meer de kracht zich de Spaanse gravel-specialist Carlos Costa van het lijf te houden. De Eindhovenenaar won weliswaar de eerste set (6-4), maar ging vervolgens met 4-6 3-6 onderuit.

Richard Krajicek speelde een imponerende wedstrijd tegen de Kroaat Goran Ivanisevic. Beiden zijn gezegend met een zeer harde opslag. Het duel der servicegiganten werd gewonnen door de Hagenaar. De eer-

● Voor Luis Herrera is de Vuelta voorbij. De Colombiaan kwam na tien kilometer in de twaalfde etappe hard in aanraking met het asfalt. De schade bleef beperkt tot een fikse hoofdwonde die in het ziekenhuis moest worden gehecht.

Foto: REUTER

Geen bloedtesten in Barcelona

SEVILLA – Tijdens de Olympische Spelen in Barcelona zullen de atleten bij de dopingcontrole niet onderworpen worden aan bloedtesten. De Brit Richard van Goser, vice-voorzitter van het Internationaal Olympisch Comité, maakte dit besluit een vergadering van het IOC in Sevilla bekend. Volgens Goser kost het nog enige tijd de regelen taten van dergelijke controles te optimaliseren. Daarnaast is men ethische bezwaren rond het afnemen van bloed nog een punt van discussie.

Roeien in Roermond

ROERMOND – Op de Maas werden bij Roermond zijn dit weekend de Aeneas Grindmerenroeidagen. Morgen kampen van af 10.00 uur vijftig ploegen uit onder vijf achten, in de Mininij of the River, een tijdrace van vier kilometer. Om 12.00 uur plaats de regiowedstrijden van de Zuidnederlandse Roeibond. De races gelden als kwalificatie voor de regiofinale op de Bosbaan in Amsterdam. De Grindmerenroeiers beginnen vandaag met de toertocht van Roermond naar Stevensweert vice versa.

Halve finales Afdeling Limburg

NIJEUWSTADT – Amsterrade-Grashoek, Susterse Boys en VNB hebben zich geplaatst voor de halve finales van het bekertoernooi van de Afdeling Limburg KNVB. De wedstrijd Amsterrade-Grashoek wordt op zaterdag 14 mei gespeeld op het terrein van PSV '35 in Postbox holt. De ontmoeting tussen Susterse Boys en VNB is dinsdag mei op het terrein van De Ster in Steen. Beide duels beginnen om 18.45 uur.

sport kort

● HONKBAL – De honkbalwedstrijd Stelrad All Stars-GKN Feyenoord die voor morgen was gepland, is afgezegd. Het programma stond, is afgezegd.

● TAFELTENNIS – De tafeltennisers van Bartok uit Born spelen vandaag vanaf 16.00 uur in Baanhoes te Born de eerste wedstrijd in het kader van de dagelijkse play-off wedstrijden tegen Pecos uit Oegstgeest.

Patrick van Olphen kiest voor Sittardia

Van onze correspondenten

SITTARD – Handballer Patrick Van Olphen (31) zal volgend seizoen de kleuren van VGZ/Sittardia verdedigen. De topspeler van Hermes Den Haag, die korte tijd als professional in Spanje acteerde, heeft ruim honderdtachtig interlands op zijn naam staan. Hij zal bij Sittardia de opbouwrij gaan versterken, die volgend jaar niet meer kan rekenen op Remco Vijgeboom.

Van Olphen is werkzaam in het onderwijs en blijft in Den Haag wonen. Hij rekent op een lesrooster dat niet al te zeer botst met zijn sportieve belangen in Sittard. Van Olphen is voornemens nog minstens twee jaar voor Sittardia te spelen en dan zijn actieve carrière te beëindigen.

Schorsingen

De Verbonds Straf- en Protestcommissie van het Nederlands handbalverband heeft in de zaak Benda (Sittardia) en Paul Verjans (Blauw Wit) niet eenduidig beslist. Beide spelers werden in wedstrijd Sittardia-Blauw Wit uit het veld gezonden wegens handtastelijkheden. De Sittardiaspeler kreeg een schorsing van een wedstrijd, terwijl de Blauw Wit-speler drie wedstrijden aan de kant moet blijven. Beide spelers kregen bovendien een voorwaardelijke straf van, in beide gevallen, drie wedstrijden met een proeftijd van een jaar.

Nijssen op dreuf

Van onze tennis correspondent HAMBURG – Tom Nijssen heeft de derde halve finale in het herendubbelt van dit jaar gehaald. In de German Open in Hamburg won hij met partner Suk de kwartfinale van Gailbraith/Melville: 6-3, 3-6, 6-4. „Het gaat weer erg goed, klonk het tevreden uit de mond van de Sittardenaar. „Als je in vier maanden drie keer een halve finale haalt, waarbij de toernooien van Hamburg en Monte Carlo, mag je tevreden zijn. Misschien kom ik nu zelfs in de top-10 van de persoonlijke ATP-ranking.”

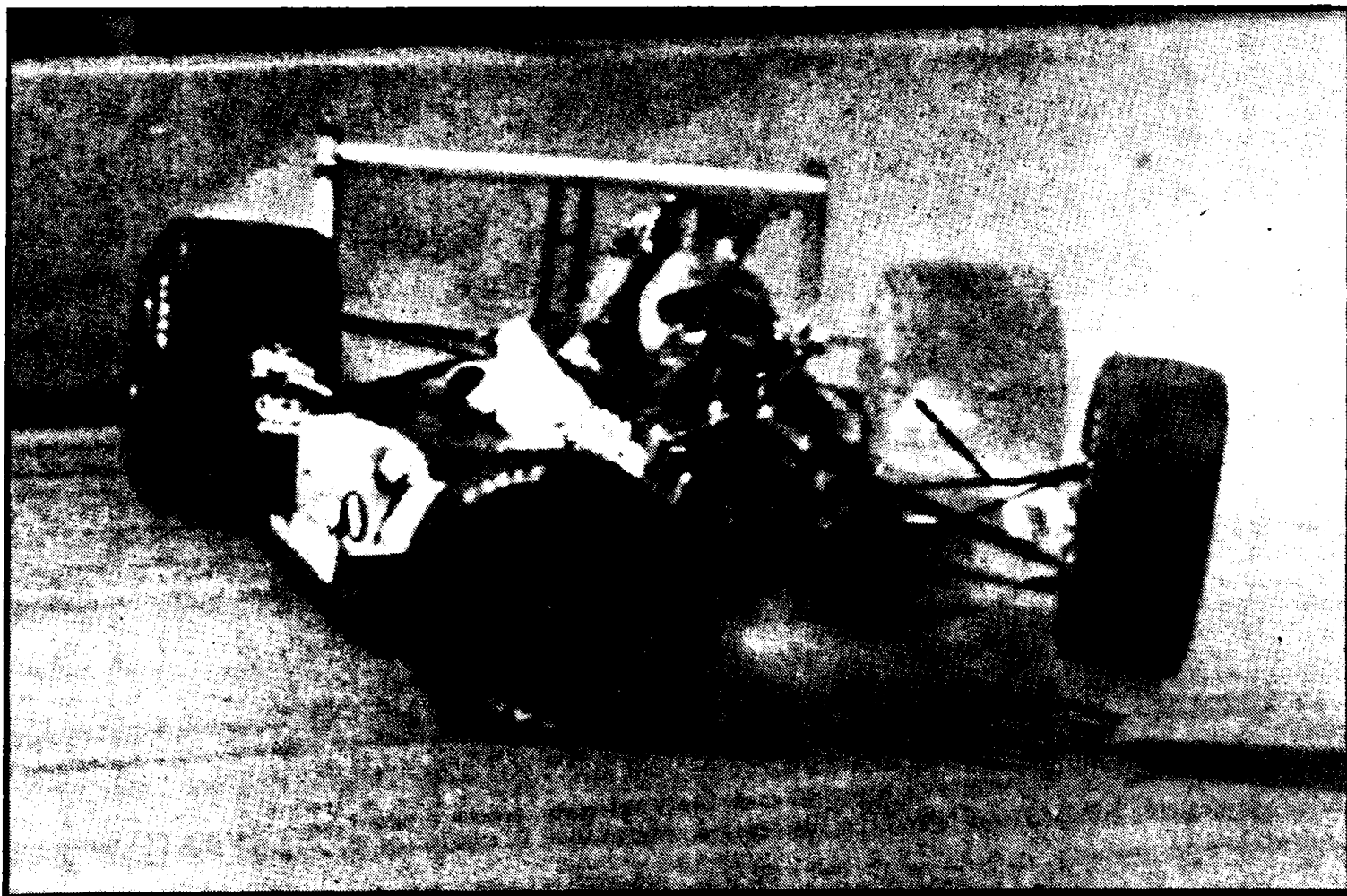
WIELRENNEN

Vierdaagse van Duinkerken. Cassel, vierde etappe, tijdrit: 1. Maassen 8.7 km in 12.32, 2. Marie 0.02, 3. Ludwig 0.03, 4. Eki-mov 0.10, 5. Bezault 0.15, 6. Nielsen 0.17, 7. Holm 0.22, 8. Van Brabant 0.28, 9. Heulot 0.29, 10. Rue 0.30. Vijfde etappe: 1. Marc Madiot 104.5 km in 2.57.07, 2. Ludwig, 3. Maassen, 4. Tschmil, 5. Duclos-Lassalle. Klassement: 1. Ludwig 16.05.11, 2. Maassen 0.13, 3. Eki-mov 0.23, 4. Holm 0.35, 5. Bezault 0.41, 6. Tschmil 0.46, 7. Duclos-Lassalle 0.47, 8. Marc Madiot 1.01, 9. De Clercq 1.17, 10. Marie 1.18.

Ronde van Romandië. Ovronnaz, derde etappe: 1. Hampsten 179.8 km in 4.50.51, 2. Mottet 0.51, 3. De las Cuevas, 4. Leblanc, 5. Dufaux 0.56, 6. Indurain, 7. Lelli 1.40, 8. Leclercq 2.05, 9. Caritoux, 10. Fuchs. Klassement: 1. Hampsten 14.38.35, 2. De las Cuevas 0.47, 3. Mottet 0.48, 4. Dufaux 0.59, 5. Leblanc 1.00, 6. Indurain 1.03, 7. Lelli 1.44, 8. Leclercq 2.11, 9. Caritoux 2.20, 10. Fuchs 2.26.

Ronde van Spanje. Twaalfde etappe Pamplona-Burgos. 1. Bruyneel 200.1 km in 4.48.03 (gem: 41.680 km/u), 2. Fabio Rodriguez, 3. Sunderland 0.12, 4. Jorge Silva, 5. Pinerio, 6. Bontempi, 7. Oegroemov, 8. Perez, 9. Ripoll, 10. Van Hooydonck, 11. Nijdam, 32. Theunissen, 34. De Vries, 47. Rooks, 55. Suykerbuyk, 59. Breukink, 71. Harmeling 4.44, 79. Van Poppel, 82. Mulders 83. Kokkelkoren, 88. Siemons, 100. Talen, 144. Cordes, 152. Verhoeven 7.22, 154. Solleveld, 155. Nijboer, 157. Jakobs, 161 en laatste Pagnin. Opgeveven: Herrera, Philipot, Claramunt, Cepelo, Ripa en Gallerini. Klassement: 1. Montoya 54.41.25, 2. Rominger 1.07, 3. Cubino 1.19, 4. Delgado 1.34, 5. Echave 1.41, 6. Giovanetti 2.36, 7. Par-

Brokkenpiloten

● Nelson Piquet verloor de macht over het stuur in de vierde ronde van de Indianapolis Speedway. De Braziliaanse ex-verwereldkampioen formule 1 ramde een muur, waarbij de bolide (foto) total loss raakte. Piquet liep verwondingen op aan beide benen. Op een ander circuit verging het zijn collega Ricardo Patrese weinig beter. De Italiaanse coureur reed bij een test voor de Grand Prix van San Marino op de piste van Imola met hoge snelheid eveneens tegen een muur. Patrese raakte gewond aan hoofd en hals. In het ziekenhuis van Imola kreeg de ervaren rijder een orthopedische kraag om. Terug op het circuit zei Patrese, dat hij hoopte over enkele dagen weer beschikbaar te zijn voor het testwerk. Op Imola wordt op 17 mei de zesde wedstrijd gehouden. Foto: AP

Poloteam kopje onder door arbitrale blunder

CALGARY – De Nederlandse waterpoloërs zijn in hun wedstrijd van het olympisch kwalificatietoernooi in Calgary tegen Cuba op ernstige wijze benadeeld door de arbitrage. Oranje had aan een gelijkspel voldoende voor een plaats in de halve finales, maar trof met de Spanjaard Geli en de Braziliaan Patelli de verkeerde scheidsrechters en verloor met 5-8 (1-1 1-1 1-3 2-3).

Dat betekent, dat Nederland nog drie wedstrijden (tegen opnieuw Tsjechoslowakije, China en Mexico) moet winnen om de Olympische Spelen alsnog te bereiken.

De opvallendste fout beging Patelli in de derde periode, toen het evenwicht nog niet of nauwelijks was verstoord. Terwijl vriend en vijand konden zien dat de Cubaanse midvoor Barbaro Diaz de

bal eerst onder water duwde, hem vervolgens geheel legaal de hand liet pakken door de man Van de Bunt, werd Haveke te bestraft en mocht Barrera een strafworp benutten.

De Nederlandse coach Trumbi ontplofte door dit pijnlijke oordel recht. De Kroaat gaf de Zuid Amerikaanse arbiter met de correcte vlag aan hoever de bal onder water was geweest en werd prompt naar de tribune gestuurd.

Nederland kwam in het laatste kwart nog van 3-6 tot 5-6 terug, maar werd in de spannende derde fase, waarin zoveel gebeurde, niemand het meer kon volgen, finitief onder water gedrukt.

De Nederlandse delegatie diende na afloop een protest in tegen de arbitrage.

Leiderstrui voor Knol

PEPIEUX – De Chinese wielrenners waren de hele dag aan het werk. Monique Knol maakte het in de sprint af. De Olympisch kampioene veroverde door de etappezege ook de leiderstrui in de Ronde van Aude. Voor het eerst in de Ronde van Aude, een zware tiendaagse etappewedstrijd in Zuid-Frankrijk, zijn deelnemers uit China van de partij. De kleine vrouwen werden zich in de eerste rit

(ADVERTENTIE)

Tophandbal in Limburg

Play-offs eredivisie landskampioenschap heren-zaalhandbal

Vandaag Glanerbrook Geleen 19.00 uur

Hirschmann/V&L - Haka E en O

Lokale Omroep START zendt op zondag 10 en maandag 11 mei 1992 het volledige duel uit via het kabelnet van Geleen (kanaal 49+) en Beek (kanaal 59). In beide gevallen begint de uitzending om 18.00 uur.

LOKALE OMROEP START

sport in cijfers

ra 3.10, 8. Roche 7.44, 9. Ruiz Cabestany 9.50, 10. Alcalá 10.24, 11. Millar 10.33, 12. Mauleon 11.08, 13. Mejia 12.06, 14. Theunissen 12.30, 15. Rooks 14.01, 32. De Vries 25.56, 36. Breukink 33.43, 76. Suykerbuyk 37.00, 77. Cordes 59.07, 116. Nijdam 1.20.27, 119. Mulders 1.21.19, 124. Verhoeven 1.23.32, 129. Talen 1.26.59, 131. Harmeling 1.27.23, 139. Van Poppel 1.32.08, 141. Nijboer 1.34.16, 150. Siemons 1.39.03, 155. Solleveld 1.43.29, 156. Kokkelkoren 1.44.50, 159. Jakobs 1.56.31, 161. en laatste Esparza 2.05.00. Dugout Tour, Wilmington, Proloog: 1. Le Mond 4.900 meter in 6.18, 2. Stewart 0.02, 3. Neublin 0.07, 4. Lauritzen 0.07, 5. Stevenhaagen 0.07, 6. Andreu 0.09, 7. Bishop 0.09, 8. Zberg 0.10, 9. Aldag 0.11, 10. Mann 0.11. Eerste etappe: 1. Wilhelm 87 km in 2.22.12, 2. Zanoli, 3. Stockton, 4. Strouken, 5. Phinney, 6. Peleux. Ronde van de Aude, vrouwen, eerste etappe: 1. Knol 109 km in 3.01.14, 2. Joeganieok, 3. Zilporyte, 4. Paulitz, 5. Jekoepova, 6. Cepelene, 7. Van Moersel, 8. Cantet 9. Odin, 10. Oerbonaite. Algemeen klassement: 1. Knol 3.03.57, 2. Zagorska 0.02, 3. Paulitz, 4. Zack 0.03, 5. Werkx, 6. Demet 0.05, 7. Van Moersel 0.06, 8. Thompson, 9. Way, 10. Bolland 0.07.

JUDO

Paris, EK, tweede dag. Vrouwen, 48 kg, eerste ronde: Titsjonova wint van Endel, was'ari. Endel uitgeschakeld, 52 kg, tweede ronde: Jessica Gal wint van Schuler, yuko; derde ronde: Gal wint van Ronkainen, yuko. Gal in halve finale tegen Saldanha; 56 kg, eerste ronde:

VOETBAL

Beloettacompetitie. RKONS-Heerlen 3-1.

WATERPOLO

Calgary. Olympisch kwalificatietoernooi, zesde dag, sloes tweede ronde. Groep E: Frankrijk-Griekenland 6-2, Mexico-China 7-8. Stand: 1. Griekenland 3-6 (33-21), 2. Frankrijk 3-4 (17-20), 3. China 3-2 (20-24), 4. Mexico 3-0 (18-23), Griekenland en Frankrijk naar halve finales. Groep F: Australië-Tsjechoslowakije 11-6, Nederland-Cuba 5-8 (11-11), 1-3 (2-3). Stand: 1. Australië 3-5 (26-19), 2. Cuba 3-3 (23-22), 3. Nederland 3-3 (24-21), 4. Tsjechoslowakije 3-1 (21-32). Australië en Cuba (door zege op Nederland) naar halve finales. Troostronde, 9 v.m. 13: Japan-Roemenie 9-14.

TENNIS Hamburg. Mannen, 2.35 miljoen gulden, Costa-Delaire 6-2 6-3, Stich-Skoff 6-3 7-5, Novacek-Caratti 6-3 6-2, Haarhuis-Chang 7-6 7-6, Krajicek-Ivanisevic 7-5 6-2, Becker-Furlan 4-6 6-4 6-3. Kwartfinales: Edberg-Camporese 2-6 7-6 6-2, Costa-Haarhuis 4-6 6-4 6-3. Rome. Vrouwen, 900.000 gulden. Kwartfinales: Seles-Mesjki 6-1 6-4, Sabatini-Tauziat 6-0 6-1, Coetzer-Zvereva 6-2 6-3.

PAARDESPORT Breitenburg. CSI Springconcours klasse S: 1. Grubb Blans 0-42.11, 2. Von Roenne Wilma 0-43.05, 3. Karsten Clasik 0-44.16, 4. Becker PS 0-45.41, 5. Brucker Prim Zaro 0-45.80, 6. Meyer zu Bexten Genever 0-46.90, 8. Hendrix (Ned) Optiebeurs Frey 0-47.01, 11. Harmsen TDK Saint Felie 0-53.56. Springconcours klasse S: 1. Rueping Castor 0-64.98, 2. Karsten/Go On 0-66.78, 3. Eriksson Robin 0-66.95, 4. Von Buchwaldt Sugar Ray 0-67.40, 5. Vornholt Gambit 0-69.36, 6. Harmsen/TKD Daylight 0-70.41, 8. Van der Vleuten Derby 0-70.57. Tabel A: 1. Van der Vleuten Olympic Baltazar 0-66.12, 2. Rueping Castor 0-68.06, 3. Nagel Calando 0-68.55, 4. Simon Magnum 0-69.64, 5. Nagel/Franziska 0-72.28, 6. Wockener Gartner 0-73.26.

GOLF

St Mellion. Mannen, stand na twee dagen: 1. Morgeria 140 (62-72), 2. Poirne 142 (72-70), Mitchell 142 (74-69), Lanner 142 (69-73), 5. Lyle 143 (72-71), Parry 143 (67-76), Faldo 143 (71-72), 107. o.a. Van der Velde 157 (77-80).

'Ook al blijft tegenslag mij achtervolgen, ik denk niet aan stoppen'

Cor Lambregts, toonbeeld van wilskracht

WALMEN - Alsof er nooit een einde aan komt. Opnieuw is Cor Lambregts uit de ndelijnwerper van de atletiek nwerdwenen en evenals bij vori- te gelegenheden zijn blessu- es hiervan de oorzaak. „Je eert er mee leven, maar het loet pijn”, aldus de 34-jarige Swalmenaar, die ooit in zijn geboortestad Roermond debu- eerde met een overwinning. Het was in de TV-Torenloop voor junioren, een jaar of vijf- tien geleden. Kort tevoren had n wak in de amateurronde Stein nijn laatste wedstrijd als wiel- enner afgewerkt. Op welke plaats in het peloton ik eindig- de herinner ik mij niet meer. Het zal wel in de staart van het veld geweest zijn, want een uitblikker op de fiets was ik eker niet. Hardlopen werd mijn passie.”

Marathonloper, deelnemer aan de Olympische Spelen in Los Angeles, lopprestaties in Tokio, Parijs, Aken, Rotterdam, noem maar op. Hij be- waart een schat aan herinneringen. Die hij ook vaak kon verzilveren. In de atletieksport worden zweedrup- pels van de toppers ook met meer voeloond dan uitsluitend handdruk- en en bekens. Hoe dan ook, de Libouwkundig tekenaar bij een archi- Actenbureau in Roermond oogste dop de weg, in het stadion en bij het cossen lauwerkransen, maar de stelerie van het succes werd vooral in de voorbije vijf, zes jaar bij herha- ling gevolgd door tegenslag. Ge- hard kwam hij altijd weer terug. Desondanks was ik soms de wan- hoop nabij”, erkent hij.

Hamstrings
Toen hij vorig seizoen opnieuw last kreeg van pijnlijke hamstrings werd het hem niettemin (bijna) te veel. Er zijn ten enemale grenzen aan het menselijk incasseringsver- mogen. Uiteindelijk won toch ook dit keer de wilskracht het van de twijfels. In september vond een nieuwe start plaats.

Mijn vrouw is altijd een geweldige steun voor mij geweest”, zegt hij, maar ook andere personen hebben mij opgepept. Ik denk dan aller- eerst aan Bob Boverman, mijn trai- ner uit Almere, alsook aan Michel Lukkien, mijn manager. Zij ont- wierpen een plan, dat de weg terug naar de top inhield. Ik moest exact doen, wat Boverman mij voorhield. Het had resultaat. In de Zeven Heu- velenloop over vijftien kilometer bij Nijmegen kwam ik als derde over de eindstreep. Het was een verrich- ting waarvan ik zelf zei: 'Hé, Cor, je kunt het dus toch nog.' In ieder ge- val, het ging weer eens ouderwets. Andere uitslagen waren evenmin om over te klagen.”

Een van de beste resultaten was zijn overwinning in de 15 km-loop van Eschweiler, waar hij tevens het par- coursrecord verbeterde. Het evene- ment vormde een tussenstation in de Pickwick-Run-Classics, een reeks van zeven wedstrijden in eigen land.

„Om in aanmerking te komen voor de eindrangschikking moest je min- stens aan vijf van de zeven lopen deelnemen. Alphen aan de Rijn vormde de zesde in de rij. Voor mij was het de vierde en tegelijk de voorlaatste. De elfde plaats vond ik

● Parijs, vier jaar geleden. Cor Lambregts, links, op weg naar de tweede plaats in de marathon. Een mooie prestatie, maar zijn tijd was onvoldoende voor een nieuwe Olympische ticket. Rechts winnaar Manuel Matias uit Portugal.

in de gegeven omstandigheden niet slecht, temeer niet omdat ik slechts zesentwintig seconden hoefde toe te geven op iemand als Tonnie Dirks, die in vijfde stelling finishte. Helaas, de wedstrijd in Alphen aan de Rijn heeft iets kapot gemaakt in mij. Ik herstelde niet van de gele- verde inspanningen, ik durfde am- per nog te trainen. In de C.P.C-loop was ik naderhand weliswaar nog van de partij, maar het werd niks. Negenentwintigste is nu eenmaal geen klassering om over naar huis te schrijven.”

Ladder

Cijfers zeggen niet altijd alles, maar in dit geval maakten zij Cor Lam- bregts en zijn omgeving toch iets onomstotelijk duidelijk. In plaats van de terugkeer op het niveau van weleer, stond hij weer ergens onder aan de ladder. „Van een trip naar Italië kon geen sprake zijn, zoals ik in de laatste jaren vaker een streep door bepaalde plannen moest trek- ken.”

In plaats van het wedstrijdscircuit, bezocht Cor Lambregts vaker de spreekkamer van de dokter. Het was weer precies eender als een paar seizoenen eerder, toen zelfs even gevreesd werd voor de ziekte van Bechterew, de verstening van de ruggewervel. De Nederlandse Sport Federatie ging er zich mee bemoeien, vooral nadat Lambregts' trainer en manager zich daarvoor hadden beijverd.

Ruggewervels

„Ik kwam in contact met dokter Heiboer, orthopedisch chirurg in het Dijkzigtziekenhuis. Hij liet rönt- genfoto's maken. Binnenkort volgt een nieuwe onderzoek. Dokter Hei- boer heeft mij duidelijk gemaakt, dat het niet eens de hamstrings hoe- ven te zijn, die mijn carriere dwars- bomen. Het kan ook iets heel an- ders zijn, een zenuw, die bekneld zit of iets aan de ruggewervels. Zoals roept, zeker wanneer je in ogen- schouw neemt, dat ik als atleet niet

meer tot de jongsten behoor, veel irritaties op. Hoe dan ook, ik bijt mij vast in het principe, dat de aan- houder wint. Bewust neem ik op dit ogenblik wat gas terug, om het her- stellingsproces niet te forceren. Van mezelf weet ik, dat mijn lichaam van nature niet soepel, niet lenig is.

Bij topbelasting komt een manke- ment zoals ik nu heb daardoor eer- der tot uiting.”

In de oefenstof van Cor Lambregts heeft het fietsen een grotere plaats ingenomen dan vroeger. Globaal komt het er op neer, dat hij de ene dag er op uittrekt met de tweewie- ler, om de volgende dag weer een paar uur te lopen. „Op de fiets leg ik wekelijks een kleine driehonderd kilometer af”, verduidelijkt hij. „Lo- pend hou ik het op een slordige zes- tig kilometer. Niet veel, vergeleken met vroeger, toen honderdzes- tig kilometer heel gewoon was.”

De veranderde programmering, uit noodzaak geboren, heeft bij hem overigens een plan losgeweekt,

waarover wellicht in de nabije toe- komst meer te horen valt. „Mijn wielerveden gekoppeld aan het feit, dat ik meer dan vroeger ga zwemmen, roept associatie op met de triathlonsport. Je hoort mij nog niet zeggen, dat ik daar mijn verde- re loopbaan op afstem, maar vreemd opkijken als het straks tóch een keer gebeurt moet niemand.”

Droom

Zal hij zijn droom om de marathon in minder dan twee uur en tien mi- nuten te voltooien dan nooit in ver- vulling zien gaan? Krijgen de herin- neringen aan vele successen de voorkeur boven een come-back in zijn vertrouwde omgeving? Cor Lambregts: „De toekomst zal het uitwijzen. In ieder geval, ook al blijft tegenslag mij achtervolgen, ik denk vooralsnog niet aan stoppen.

Ik zou het niet willen voor mijn nieuwe sponsor, Reebok, maar ik heb ook zelf nog té veel ambities

om door de achterdeur te verdwij- nen. Uit ervaring weet ik, dat er een weg terug is naar de top. Keihard werken en de trainingsmogelijkhe- den optimaal benutten. Triathlon kan in dit geval een alternatief wor- den.”

In afwachting van de come-back nemen de hoogtepunten van weleer desondanks een belangrijke plaats in, al is het alleen maar voor de mo- tivatie. „Een sportman streeft naar het hoogste en wanneer je kunt te- rugkijken op een aantal verrich- tingen, die onuitwisbaar in je gehe- gen staan heb je geen moeite met de opofferingen, die je daarvoor hebt moeten doen.”

Hoogtepunten? Hij noemt uiteraard de Olympische Spelen van Los An- geles 1984. In de marathon van To- kio had hij de limiet voor uiten- ding gehaald. „In prestatief opzicht waren de Spelen overigens geen topgebeurtenis”, voegt hij er aan toe. „Ik heb veel betere resultaten

neergezet dan in Amerika. Daaf haalde ik zelfs het einde niet, of- schoon ik in de beginfase als koplo- per in beeld ben geweest.” De vi- deobeelden van toen zijn goud waard. Niettemin, als toernooi was L.A. het summum, maar de marat-

door

WIEL VERHEESEN

hon verliet hij na zo'n vijftendertig kilometer.

Talkpoeder

„De reden is een heel apart verhaal. Wim Verhoorn, de coach, kwam vlak voor de start met het advies om talkpoeder in mijn schoenen te doen. Het advies nam ik graag in ontvangst, niet wetende, dat het om menthol-talkpoeder ging. Dat spul werkt op de blote huid weliswaar verfrissend, maar als je het afdekt, in de sokken, wordt het broeierig. Het resultaat kun je raden. Ik kreeg last van blaren. Onnodig te vertel- len, dat ik verschrikkelijk heb moe- ten afzien en dat het vroegtijdig afscheid extra pijn deed, omdat er andere oorzaken waren dan alleen lichamelijke vermoeidheid. Je kunt je afvragen of zo'n talkpoeder-toe- stand uitgerekend op de Spelen uit- geprobeerd moet worden. Er zijn heus toch wel andere gelegenheden, waar minder om het spel staat, denk ik.”

Gedane zaken nemen geen keer. Los Angeles is niet het einde van een loopbaan geworden. Cor Lam- bregts vindt zijn tijd in de marathon van Rotterdam, een jaar later, een waar hoogtepunt: 2.11.02.

„Voor mezelf schat ik de prestatie, die ik neerzette in Aken deson- danks nog hoger in. Als derde Ne- derlander na Jos Hermens en Ge- rard Terbroke, liep ik de 10 kilomé- ter in minder dan achtentwintig minuten. Het was op de dag, dat in Brussel het Heizeldrama plaats- vond, waar bijna veertig mensen de dood vonden bij de Europacupfina- le tussen Liverpool en Juventus. Het nieuws over deze vreselijke dag in de voetbalgeschiedenis overscha- duwde uiteraard alles, ook mijn ver- richte in Aken. Ik heb in sommi- ge kranten een berichtje kunnen terugvinden, meer niet, maar dat vond ik ook niet anders dan lo- gisch.”

Een andere onvergetelijke gebeur- tenis in de succesvolle serie? „Dan moet je teruggaan naar Parijs, in 1987. Ik won een 20 kilometer-loop. Gelooft mij, ik voelde rillingen over mijn hele lichaam toen ik door een haag van misschieten twintigduizend mensen zeevierend onder de Eif- feltoren doorliep. In hetzelfde Pa- rijs werd ik een jaar later tweede in de marathon. Manuel Matias, een Portugees, eiste de overwinning op. Mijn tijd was onvoldoende voor her- nieuwe deelname aan de Olympi- sche Spelen. Overigens, nu ik tóch over marathons praat. Ik heb in mijn hele loopbaan hooguit aan ne- gen van dit soort krachtmetingen meegedaan. Niet veel voor iemand, die men desondanks op de eerste plaats marathonloper noemt, maar dat doet verder weinig ter zake. Be- langrijker is mijn terugkeer naar het niveau waar ik ooit heb gestaan.”

Foto: ANP

Milan-coach Capello: 'Ik heb opdracht om aantrekkelijk voetbal te bieden'

Italiaanse titel met oranjeglans

DOOR JURRIAN VAN WESSEM

MILAAN - „Heren, ik verwacht van jullie dat AC Milan volgend jaar via de voordeur terugkeert in het internationale voetbal. An- ders gezegd, dat jullie kampioen van Italië worden”, aldus luidde de opdracht van Silvio Berlusconi aan zijn dure werknemers bij de aanvang van het seizoen.

De multi-ondernemer mag mor- gen (zondag) stralen van trots voor zijn tv-camera's, want de roodzwarte topclub kan dan de lang verwachte twaalfde scudet- to (titel) veilig stellen via een ge- lijkspel bij de voormalige rivaal Napoli. Eindelijk heeft Milan het mediterrane volk (Napoli en Sampdoria) mores geleerd. De scudetto keert na drie jaar terug naar het rijke Noorden.

De rapporteijfers spreken duide- lijke taal: AC Milan is een formi- dabele kampioen van Italië, met een ruime voorsprong op Juve- nus en zonder een nederlaag. „Het is een meer dan verdiend kampioenschap. We zijn dit se- zoen gewoon de beste ploeg en we verdienen de titel ook op ba- sis van de afgelopen jaren”, meent aanvoerder Franco Bare- si.

De titel komt feitelijk niet eens als een verrassing. De ploeg kon zich dit seizoen alleen op de competitie concentreren vanwege de schorsing voor het Europe- se voetbal, terwijl alle potentiële concurrenten (Juventus, Napoli en Inter) aan een wederopbouw begonnen of met de gedachten elders vertoefden (zoals Samp- doria).

Zetbaas

Het zag er in september niet naar uit dat AC Milan zo sterk voor de dag zou komen. Trainer Capello nam het roer over van Arrigo Sacchi, maar werd vooral als een zetbaas van Berlusconi be- schouwd. De meeste spelers le- ken over hun top heen, terwijl er geen echte vervangers klaarston- den. „Ik heb het geluk gehad, dat alle spelers wilden bewijzen dat ze nog niet op waren. Ze wil- den dit seizoen tegen elke prijs kampioen worden. Dan is het makkelijk werken”, constateert, Capello bescheiden.

De voormalige manager en tv- commentator zal er zelf niet prat op gaan, maar zijn bijdrage aan de titel is groot. AC Milan speelt dit seizoen minder overdreven offensief, want de coach zegt ronduit dat hij geen evangelie op

het voetbalveld verkondigt. Bij vagen speelt Milan gewoon counterfootbal. „Ik heb de op- dracht om aantrekkelijk voetbal te spelen en daarbij resultaten te boeken. Een flitsende counter is vaak mooier dan een stereotype aanval. Een opkomende Baresi of een in de diepte sprintende Van Basten is toch een lust voor het oog. Daar komt het publiek voor, afgezien van de overwin- ning”, liet de coach zich halver- wege het seizoen ontvallen. De nieuwe speelwijze heeft de dure selectie frisser gemaakt.

Deze scudetto heeft nog meer dan in 1988 een oranje glans. Was in dat jaar Ruud Gullit (samen met Baresi en topscorer Virdis) de animator, in deze editie ver- delen Frank Rijkaard en Marco van Basten de hoofdrollen. De twee oud-Ajacieden beschouwen deze landstitel als hun eerste sinds 1985. Sindsdien waren ze samen succesvol op bijna alle fronten, maar in de nationale competities grepen ze telkens naast de hoofdprijs. Van Basten beschouwt zijn bijdrage aan de scudetto van 1988 als te gering om die aan zijn eigen erelijst toe te voegen, hoewel hij toen niet onbelangrijke doelpunten tegen Empoli en Napoli scoorde.

Beide spelers vormen ook de pi-

laren, waarop Fabio Capello AC Milan heeft gebouwd. Rijkaard, uitgegroeid tot een van de beste spelbepalers ter wereld, is bij de opbouw van bijna elke aanval betrokken en Van Basten (of zijn assistenten Massaro of Simone) is de afronder. De topscorer leg- de met een persoonlijk record aan Italiaanse treffers de basis voor de titel. Gullits inbreng bleef vanwege enkele blessures beperkt tot een paar hoogtepun- ten in de herfst.

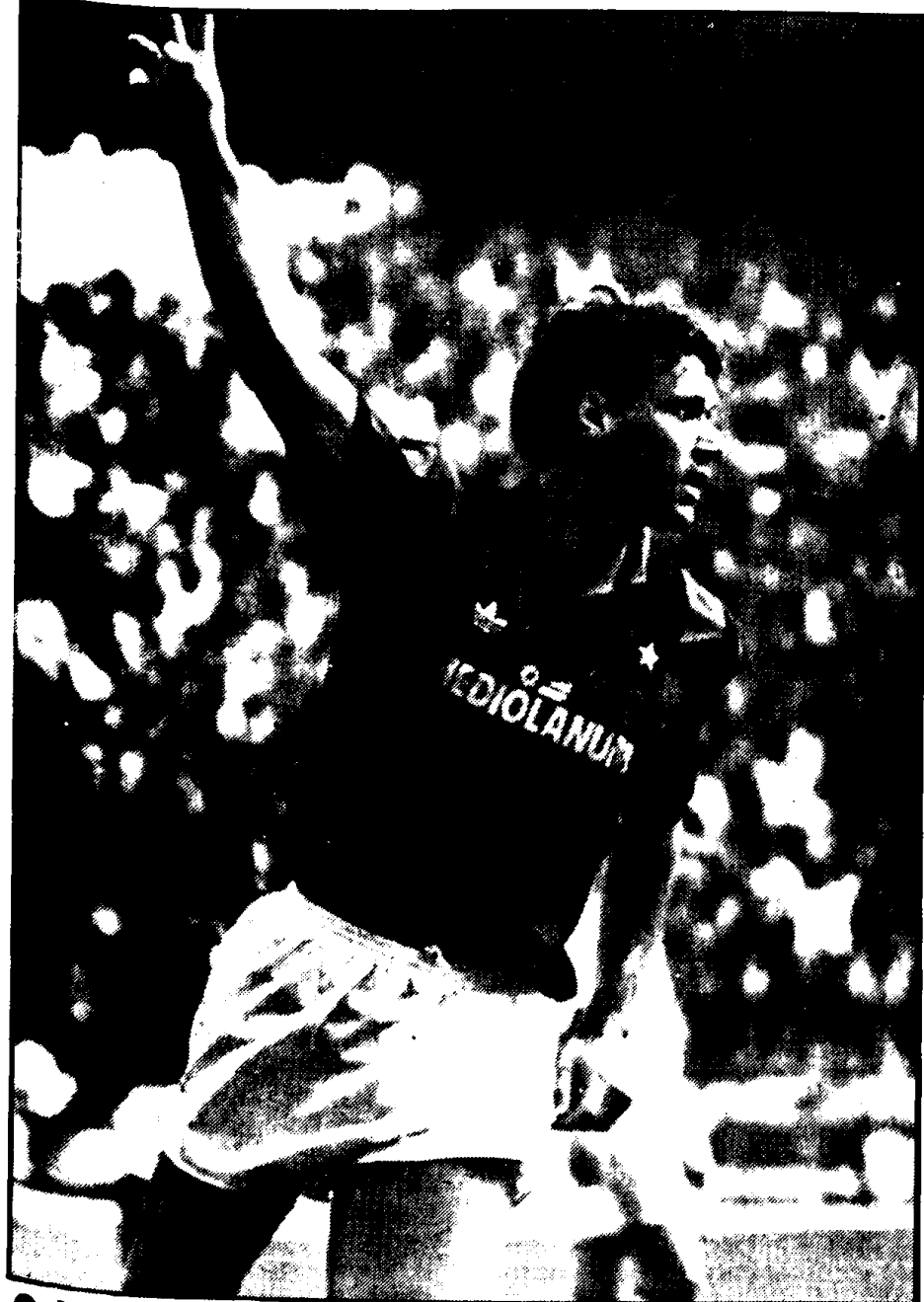
Volgend seizoen wordt het al- weer lastiger voor Capello. De clubleiding zal de selectie zoda- nig versterken dat hij over twee sterke ploegen kan beschikken. Geen basisspeler zal de club ver- laten, terwijl de internationals Eranio (Genoa), De Napoli (Na- poli), Savicevic (Rode Ster), Pa- pin (Olympique) en eventueel Lentini (Torino) worden aange- trokken. Berlusconi verdedigt zijn daden op de hem toever- trouwde demagogische wijze: „Ik word aangevallen omdat AC Milan volgend seizoen een selec- tie van 22 spelers heeft. Ik denk dat met het programma dat we spelen het absolute minimum is. We zijn immers op vier fronten actief”.

In de praktijk zijn dat er drie, want de Italiaanse Supercup be- staat uit een wedstrijd in augus-

tus. Capello beschouwt de 'brede selectie' als een nieuwe uitda- ging: „Ik moet straks iedere spe- ler het gevoel geven dat hij erbij hoort. Ik kan in de competitie maar drie van de vijf buitenland- ders opstellen, maar ik hoop dat zij zoveel professional zijn om de wisselbeurten te accepteren”.

Verbannen

Deze problematiek kan in de ko- mende dagen een sensationeel vervolg krijgen. Het is niet aan- nemelijk dat Ruud Gullit zich laat verbannen naar de tribune, zodat een vertrek na een voor hem glorieus kampioenschap niet wordt uitgesloten. Gullit schermt met drie interessante aanbiedingen, waarvan een uit Japan en een van Europese top- club (Olympique Marseille?). Daar de aanvoerder van Oranje nog altijd het idool van het pu- blic is, kan de clubleiding het niet nog een keer maken om hem af te schrijven. Gullits on- derhandelingspositie is er in ieder geval niet slechter op ge- worden sinds Papin als een grootvorst aan de selectie is toe- gevoegd. Met twee scudetti, twee Europacups en twee wereldtitels staat zijn naam met gouden let- ters in de annalen van de club- historie.

● Marco van Basten, de huidige topscorer van de Itali- aanse competitie, nam met zijn doelpunten een belangrijk aandeel in de toppositie van AC Milan. Foto: EPA.

Bram Geilman: 'Ik hoop dat Roda net zo vecht als in 1976'

Driemaal is scheepsrecht

DOOR FRANK VAN DE HEUVEL

KERKRADE - Roda JC begint morgenmiddag om half drie in een bomvolle Kuip aan de derde bekerfinale in zestien jaar. Een prestatie op zich, maar tot winst kwam het nog nooit. Tot twee keer toe, in 1976 en 1988 moesten de Kerkradenaren het, na enerverende wedstrijden, afleggen tegen PSV. Beide keren dwong Roda de Eindhovenaren tot het uiterste maar werd de verlenging noodlottig. De wedstrijden liggen nog vers in het geheugen.

1976, de Kuip, eerste minuut van de verlenging. PSV'er Ralf Edström schiet. Bram Geilman strekt zich maar kan de bal niet voldoende wegslaan. 1-0 en Roda staat met lege handen.

1988, Willem II stadion, tweede minuut van de verlenging, stand 2-2. Soren Lerby passeert Jan Nederburgh. 2-3 en weer gaat de beker mee naar Eindhoven.

Vooraf de wedstrijd op 7 april '76 was er één om in te lijsten. Het team bestond uit Bram Geilman, Peter de Wit, John Pfeiffer, Sten Ziegler, Jef Blatter, André Broeks, John Meuser, Dick Advocaat, Gerard van der Lem, Dick Nanninga en Pierre Vermeulen.

Johan Toonstra, Jo Korver en Jo van der Mierden zaten in de dug-out. Negentig minuten lang was Roda de gelijke van de landskampioen. Een waar spektakel voor voetballers en supporters. Maar liefst twintigduizend(!) Limburgers brachten de moegestreden spelers na afloop een eresaluut. Minutenlang klonk het Roda JC-clublied door De Kuip. „Iets om nooit te vergeten,” zegt John Meuser, destijds de stofzuiger en steunpilaar van het elftal. Oude tijden herleven.

John Meuser

John Meuser, nu 43 jaar, was een echte publiekslieveling. Sjouwen, gaten trekken, zich opofferen voor de andere tien. Waar hij het uithoudingsvermogen vandaan haalde, wist niemand. Was je hem voorbij, binnen de kortste keer stond hij weer voor je. Een ver-

schrikking voor elke tegenstander.

Met weemoed denkt hij terug aan de goede oude tijd. „De bekerfinale was een hoogtepunt uit mijn carrière. Ik heb het gevoel dat de mensen uit Kerkrade toen veel meer betrokken waren bij de club. Weken vantevoren werd nergens anders over gesproken. Overal waar je kwam, trokken supporters aan je jas en wensten je succes.

Toen vond je dat normaal, achteraf doet het je wel iets. De sfeer in de groep was geweldig. Goh, we hebben wat gelachen met elkaar. De jongens hadden op het veld

● Het elftal uit '76 bijeen voor het 75-jarig bestaan van Roda in 1989. Hurkend: Sef Mommertz, Jo Korver, Dick Advocaat, John Meuser, John Pfeiffer en André Broeks. Staand: Hans Zuidersma, Bram Geilman, Gerard van der Lem, Theo de Jong, Dick Nanninga, Jo van der Mierden, Leo Degens, Joop Dacier en Hens Fischer.

Foto: DRIES LINSSEN

maar ook daarbuiten alles voor elkaar over.”

Meuser heeft nooit afscheid kunnen nemen van de voetballerij. Zo is hij volgend jaar de nieuwe trainer van tweede klasser Heerlen Sport. Wedstrijden van Roda bezoekt hij nog maar zelden. „Gene Hanssen en René Hofman kwamen net kijken, toen ik een punt achter mijn carrière zette. De rest

van de spelers ken ik niet persoonlijk en dan worden de contacten natuurlijk minder.” Voor de finale ziet hij zeker kansen voor Roda. „Het zal een zware dobber worden. Maar een bekerwedstrijd is altijd iets bijzonders. De vorm van de dag bepaalt de uitslag en Roda heeft in het verleden bewezen voor zo'n soort wedstrijden alles uit de kast te willen halen.

Een gokje: 1-2.”

Bram Geilman

Bram Geilman (47) was de pechvogel die in 1976 als doelman de tegentreffer van Ralf Edström moest incasseren. „De teleurstelling was groot, maar sloeg snel om in tevredenheid over de goede prestatie die we geleverd hadden.

PSV was in dat jaar de landskampioen. Dus door het bereiken van de finale waren we al zeker van Europees voetbal. Een geweldig succes voor Roda, dat in de competitie ook goed draaide. We eindigden op een achtste plaats.”

„Iedereen dichtte PSV de betere kansen toe. Technisch en tactisch gezien hadden ze natuurlijk ook een streepje voor. Maar puur op inzet en wilskracht lieten we de Eindhovenaren negentig minuten lang bibberen en zweten.”

Geilman is nog steeds een bekend gezicht op Kaalheide. Bij wedstrijden van Roda, uit en thuis, is

hij stevast van de partij en het begin van het seizoen tra hij de keepers. Een enkelbless noopte hem te stoppen. „Omdat in het begin van het seizoen mee naar het trainingskamp geweest, heb ik een goede bint met de jongens. Ik hoop dan van harte dat Roda JC Feyeno dezelfde tegenstand kan bie als wij in 1976.

Ik realiseer me natuurlijk Feyenoord de beste kansen he Door het thuisvoordeel, de gr re selectie en het gegeven Feyenoord al vroeg uitgeschak was voor het landskampio schap en zich lang heeft kun voorbereiden. Daarnaast doen laatste wedstrijden van Roda het ergste vermoeden.” Niette is Bram Geilman morgen één de 45.000 toeschouwers in Kuip om 'zijn Roda' aan te mo gen.

Dick Nanninga

Dick Nanninga (43) vergeet wedstrijd in '76 nooit meer. „W kelijk waar, de sfeer in het stad was onbeschrijfelijk. Twintig zend Roda-fans maakten kab voor honderdduizend. Soms i je het gevoel dat er buiten de s lers, geen Eindhovenaren in stadion aanwezig was.” Dat g bekerfinale ook voor Nannit een hoogtepunt was, is toch i merklijk. Hij is Roda's record ternational met liefst vijf wedstrijden in Oranje, waaron de WK-finale in Argentinië. D volle stadions zijn voor 'de late zeker geen uitzondering.

„Huub Stevens was mijn dire tegenstander, hij volgde me op voet. Een gevecht op leven dood. De hele wedstrijd was tr wens een bekerfinale waard Het kon twee kanten op, de gek igste heeft gewonnen.”

Dick Nanninga is het met Jo Meuser eens dat de sfeer in el geweld was. „Zo'n groep i toen krijgen ze bij Roda n meer. De homogeniteit was on kend.”

Intussen speelt Nanninga alle nog bij de veteranen. Roda v hij via krant en tv. De kansen Roda schat hij niet bijster hoog. „Feyenoord heeft een stugge v dediging. Met John de Wolf w terug, verwacht ik dat het mijk wordt om te scoren. Een g je: 1-1 na negentig minuten m in de verlenging zal Roda toch h onderspit delven.”

Ex-Roda JC'er Henk Fräser heeft het naar zijn zin bij Feyenoord

De stop van de Kuip

ROTTERDAM - Wars van kapsones. Uiterlijk vertoon en kouwe drukte zijn aan Henk Fräser niet besteed. Niet voor niets voelt de ex-Roda JC'er zich bij Feyenoord dan ook op zijn gemak. De Rotterdamse Kuipbewoners hielden het hoofd dit seizoen immers verrassend gemakkelijk boven water met voor het oog weinig spectaculair, maar in de praktijk wel oerdegelijk, voetbal. Een speelwijze die Henk Fräser op het ranke lijf is geschreven. Het afstoppen van de vijand is zijn professie. Morgen hoopt de centrale verdediger door het veroveren van de KNVB-beker ten koste van Roda JC de kroon op een succesvol seizoen te zetten.

In de schaduw van de Kuip zoekt een honderdtal Feyenoord-aanhangers een plaatsje langs het oefenveld. Het voorjaarszonnetje maakt van trainen een leuke bezigheid. Wim Jansen, de man achter de successen van het huidige Feyenoord, doet de rest. Nu het seizoen op zijn einde loopt, hoeft de zweep er niet meer zonodig over. Henk Fräser mag in een onderling partijje meespelen met de leden van het elitekorps van Feyenoord. Zoals daar zijn: Gaston Taument, John Metgod, Regi Blinker, Peter Bosz en Rob Witschge.

Bescheidenheid siert de mens. Dat geldt in vele opzichten voor Henk Fräser. Interviews geeft hij liever niet. „want ik hoef niet per se in de publiciteit”. Af en toe wil hij wel een uitzondering maken. Meest geschikte lokatie voor een babbel is volgens Henk Fräser de Mc Donalds schuin tegenover de stalen kolos in Rotterdam-Zuid. Overdrevende luxe past niet in het vocabulaire van de sympathieke Rotterdammer, die zich met een voor 'n goed betaalde profvoetballer bescheiden Opel Manta pleegt te verplaatsen.

Met een hamburger en een Sprite als versterking voor de innerlijke mens, laat Henk Fräser bijna twee

jaar Feyenoord in sneltreinvaart de revue passeren. „Voor mij persoonlijk was het onder Bengtsson (de trainer onder wie Feyenoord op sterven na dood leek, red.) zo slecht nog niet. Ik vind ook dat de fout voor een groot deel bij ons als spelers lag. In de loop der jaren heb ik geleerd dat goed of slecht presteren voornamelijk aan mezelf ligt. Ik zoek de schuld niet zo snel bij een trainer”.

Leerscholen

Ofschoon pas 25 jaar oud, heeft de verdediger al een schat aan ervaring. Sparta, FC Utrecht en Roda JC waren de leerscholen alvorens hij in de Kuip belandde. Een keur aan oefenmeesters passeerde de revue. „Van Wim van Hanegem heb ik bij FC Utrecht veel geleerd. Een man uit de praktijk, net als nu Wim Jansen. Hij kan met eenvoudige dingen een ploeg veel beter laten spelen. Daaraan zie je dat hij geweldig veel kijkt op het spelletje heeft. Voetballen kunnen we bij Feyenoord natuurlijk allemaal best aardig. Dan zijn het de details die beslissen over winst en verlies. Op dat gebied is Jansen een meester. Jan Reker was vooral mentaal een hele sterke trainer. Voor hem ging ik echt door het vuur. Op een of ande-

● Henk Fräser voelt zich thuis in de Kuip.

Foto: COR VOS

re manier kon Reker een ploeg het gevoel geven ontzettend sterk te zijn”.

Terwijl een paar opgeschoten scholieren aan een belendend tafeltje het relaas van Fräser proberen te volgen, komt het morgen met de uitreiking van de KNVB-beker eindigende seizoen ter sprake. Een jaar waarin Feyenoord lange tijd op drie fronten streed om de hoofdprijs, maar bij een onverwachte nederlaag tegen Roda JC uiteindelijk met lege handen zou staan. „In de competitie was de nederlaag hier in de Kuip tegen MVV de doodsteek”, graaft Fräser zijn geheugen op.

„Daarna hebben we alles gezet op de Europacup. Zeker nadat we in Monaco met 1-1 gelijkgespeeld hadden. Uiteindelijk bleek die ploeg echter toch nog net een maatje te groot voor ons”. Wat rest is de KNVB-beker. „Ofschoon we al verzekerd zijn van Europees voetbal wil heel Feyenoord die beker pakken”, maakt de Rotterdammer duidelijk. „Het is de enige echte prijs die we nog kunnen pakken”. Dat John de Wolf, zes weken na zijn blessure, weer van de partij is, betekent dat er voor Henk Fräser waarschijnlijk een andere rol is weggelegd. „Ik zal nu wel niet als

pure voorstopper spelen, maar opschuiven naar het middenveld. Of anders belast worden met de bewaking van Huiberts”. De machtige, dit seizoen vele miljoenen rijker geworden, Stadionclub uit de metropool Rotterdam tegen het provinciale, met de knip op de beurs werkende, clubje uit de Oostelijke Mijnstreek. De enige parallel tussen Roda JC en Feyenoord is terug te vinden op het speelveld.

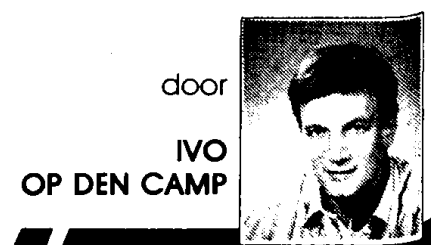
De strijdwijze van beide formaties verschilt nauwelijks van elkaar. Dat wijzen ook de resultaten uit. In de competitie werd het zowel in Rot-

terdam als in Kerkrade een gelijkspel. „Roda JC is een stugge ploeg waar je niet zo een-twee-drie overheen walst”, weet Henk Fräser. „We zullen er keihard voor moeten knokken. Maar, met alle respect: wij hebben toch wat meer klasse in huis. Tel daarbij de steun van het publiek, het beste van Nederland, en we moeten een heel eind in de goede richting kunnen komen”.

Twee jaar na zijn spectaculaire overgang van Roda JC naar Feyenoord heeft Henk Fräser nog maar mondjesmaat contact met zijn vroegere ploeggenoten. „De meeste jongens waar ik veel mee optrok, zoals

John van Loen en Alfons Groenendijk, zijn inmiddels ook vertrokken. Maar ik heb de ontwikkelingen bij Roda JC uiteraard wel gevolgd. Het zou het zonde vinden als de ploeg door geldgebrek nu helemaal uit elkaar valt. Ik kan me voorstellen dat er heel wat ontevreden spelers rondlopen bij Roda. Dat zie je ook aan de resultaten van de laatste wedstrijden. Van de andere kant hebben wij in de finale tegen ons de kans gezien onder grote belangstelling de kijker te spelen. Zeker de speler die nog op zoek zijn naar een andere club zal er alles aan gelegen zijn een uitstekende indruk achter te laten”.

De 4-voudig international heeft de idee Roda JC niet op tijd te hebben verlaten. „Ik heb het er prima naar mijn zin gehad en had in Kerkrade

door IVO OP DEN CAMP

meer vrijheden dan hier. Maar Feyenoord was al een jeugddroef. Toen ik bij Sparta speelde droomde ik al vaak van Feyenoord, ofschiet je dat natuurlijk nooit mocht zeggen. De komende twee jaar zal ik ook nog wel hier voetballen of moet al buitenlandse interesse voor me zijn”.

Zorgvuldig

Henk Fräser heeft zijn carrière zorgvuldig gepland, zo lijkt het. Steeds een trapje hoger op de ladder. „De Kuip is ook niet zo diep vallen vindt hij. „Want de voetballerij is een keihard wereldje. Belangrijk is dat je voldoende zelfkritiek hebt. En die heeft Fräser. „Ik ben bescheiden topvoetballer, hetgeen overgens niet wil zeggen dat ik een slechte voetballer ben. Voor de buitenwereld ben je het ene moment een held en even later word je aan de kant geschoven”.

De oud-speler van Roda JC houdt zich daarom liever afzijdig. „Daarom ben ik ook niet zo happig op interviews. Ik ben liever een stille werker. Ik hoef niet in het middelpunt van de belangstelling te staan. Ik voel me prettig in Rotterdam en wil dat vooral zo houden. Dat is weer in de buurt van mijn familie kon gaan wonen, was voor mij het belangrijkste. We hebben een heel sterke familieband en daarin voel ik me op mijn gemak. Veel menselijkheid hoef je in de voetbalwereld immers niet te verwachten. Het is een keihard wereldje, waarin voor het principe 'ieder voor zich en God voor ons allen' geldt”.

● Een van de gerestaureerde 'voetvallen' in het processiepark van Heppeneert: na de behandeling door een boomchirurg een kavel uit het aards paradijs.

Foto's: Peter Roozen.

Run op Onze Lieve Vrouw van Rust blijft groeien

„De toeloop blijft groeien,” constateert René Geerts (53), de pastoor van Elen en Heppeneert, een dorpje even ten zuiden van Maaseik, waar Maria als Onze Lieve Vrouw van Rust wordt vereerd.

Tot die vaststelling komen ook de Zusters van Liefde die sinds maart 1985 de pastorie van Heppeneert bewonen, het kerkje schoon houden en de bedevaartgangers begeleiden.

Wegens die toenemende toeloop van pelgrims haalde het kerkbestuur de kaarsengalerij uit de kerk. Niet alleen om ruimte winnen, maar ook om de rust in de kerk beter te kunnen handhaven. Tussen kerk en processiepark werd een kaarsenkapel gebouwd, waar 1.200 noveenkaarsen en evenzoveel devotielichtjes kunnen worden opgestoken. (Een noveenkaars brandt negen dagen en nachten, een devotielichtje slechts vier uur.) Toch was ook die capaciteit niet toereikend. Herhaaldelijk moesten kaarsen voortijdig worden gedoofd om plaats voor een nieuwe lichting te maken. In magere maanden werden de restanten opgebrand. Om die reden werd vorig jaar een tweede kaarsenkapel gebouwd, waarin nog eens 700 noveenkaarsen en 1.500 devotielichtjes kunnen worden opgestoken.

Dit jaar is het processiepark opgeknapt. De zeven kapelletjes, waarin de zeven smarten van Maria in beeld zijn gebracht, zijn herbouwd; de beeldgroepen gerestaureerd en gepolychromeerd. Aan de vooravond van Moederdag enkele impressies uit het bedevaartsoord, waar moeders op de tweede zondag van mei op bijzondere wijze in de bloemetjes worden gezet.

Heppeneert. Een oase van rust. Het kerkdorpje van Maaseik telt slechts 151 zielen. Het aantal boeren is sterk gedaald. Het vee graast in de uiterwaarden van de Maas. Dank zij het verzet van de dorpelingen werden de weilanden niet ontgrind. Het akkerbouwareaal kaljde verder af, het fruitteeltareaal breidde verder uit.

De Mariadevotie stamt feitelijk van Elen. Er was daar op de Belgische oever van de Maas een beeldje aangespoeld dat waarschijnlijk tot een Calvariagroep heeft behoord. Achter de zittende Madonna staat Johannes, haar aangenomen zoon. Nabij de vindplaats werd een kapelletje gebouwd dat door Kruissheren van Maaseik werd bediend. Tijdens de Franse Revolutie lieten zij het beeldje onderduiken in Heppeneert, waar pastoor Aloysius Froyen de devotie, in 1883, nieuw leven inblies.

Onder zijn pastoraat werd, in 1907, nabij de parochiekerk, een park aangelegd met zeven kapelletjes, waarin de zeven smarten van Maria zijn verbeeld. Het betreft de voorspelling van Simeon dat de ziel van Maria door een zwaard zou worden doorboord; de vlucht naar Egypte; de vermissing van haar zoon die na dagen zoeken druk debaterend met rechtsgeleerden in de tempel van Jeruzalem werd teruggevonden; de ontmoeting met haar zoon op zijn gang naar Golgotha; de kruisiging, de afneming van het kruis en de graflegging van haar enig kind.

Reeds op het einde van de vijftiende eeuw was de verering van de zeven smarten van Maria in de Nederlanden zeer algemeen. De kapelletjes met genoemde staties, in de volksmond ook wel 'voetvallen' genoemd, rezen als paddestoelen uit de grond.

Mogelijk stonden de voetvallen die graaf Châtellain in het begin van de zeventiende eeuw in Echt oprichtte, model voor die in Heppeneert. De graaf had dat, volgens de legende, gedaan op aanraden van een blotevoetenpater

● Het kerkje van Heppeneert met boven het linkse zijaltaar de beeltenis van Onze Lieve Vrouw van Rust.

die hij deelgenoot had gemaakt van zijn bekommernis om zijn zeven dochters die niet aan de man konden komen. Na plaatsing van de zeven voetvallen kwamen zeven fiere officieren op de freules af. Volgens Bertus Aafjes, die de legende in zijn werk 'Limburg, dierbaar oord' optekende, heeft de graaf echt bestaan. Hij ook liet zeven voetvallen bouwen, maar had echter maar één dochter. De voetvallen zijn inmiddels herbouwd rond de kapel van Onze Lieve Vrouw van Schilberg in Echt.

Ook in Heppeneert werden de kapellekes opnieuw uit veldbrand en Naamse steen opgetrokken. Rik Verhelst, kunstschilder en docent tekenen aan het provinciaal Hoger Instituut voor Kunstonderwijs te Hasselt, werkte de beelden, die in een op mergel gelijkende legering zijn gegoten, bij: kleurde hen op basis van cryl- en olieverf, zoals hij eerder met de bijbelse voorstellingen in de kerk van Heppeneert had gedaan en bracht

een beschermende vernislaag aan. „De voorstellingen zijn daardoor duidelijker en leesbaarder geworden,” vindt de kunstenaar.

Ofschoon de kapelletjes nog moeten worden afgewerkt, maakten vele pelgrims reeds de gang langs de staties. Zusters gaan voor in gebed en gezang. Zuster Stephana Vrijs, die 40 jaar in de keuken van een bejaardenhuis in Zonhoven stond en nu in Heppeneert huishoudt, doet dat op een bijzonder aansprekende manier.

„Ik laat het leed dat veel moeders hebben, terugslaan op het leed dat Maria heeft moeten doorstaan. Het begint bij de geboorte. Pijn doet het een moeder ook, als een kind zich misdraagt. Vijf van de tien moeders komen Maria vragen te bewerkstelligen dat hun kind weer op het rechte pad terugkeert. Maar hoeveel pijn een kind zijn moeder ook mag hebben aangedaan, het blijft haar kind. Evenzo leert Jezus ons om je moeder nooit weg te

cijferen. Er is niemand die je zo goed begrijpt, als je moeder. Kinderen vragen wel eens naar vader, maar gewoonlijk naar moeder. Nergens kan een kind zijn leed beter kwijt dan bij zijn moeder. Wie geen aardse moeder meer heeft, kan bij zijn hemelse moeder terecht. Iedere aardse moeder die een kind heeft moeten afgeven, weet welke pijn Maria heeft geleden, toen zij haar enige zoon moest afstaan. Een rechtgeaarde moeder blijft moeder tot het bittere einde.”

De ommekeer sterkt moeders in het aanvaarden van hun leed. Velen filosoferen een ogenblik na in het park dat na de behandeling door een boomchirurg een kavel uit het aards paradijs is geworden. De kastanjebomen staan momenteel in volle bloei. In de kruinen solieren de zangvogels om strijd. Er is weer volop leven in de broederij. In de verte krassen kraaien. Een fazantehaan waarschuwt zijn hen voor de eierdieven.

En tenslotte wordt een kaars opgestoken. Noveenkaarsen, die negen dagen en negen nachten branden, kosten f 5,50 tot f 6,50, devotielichtjes, die slechts vier uur branden, 55 cent. Elk vlammetje is een smeekbede dan wel een dankbetuiging.

Ook Toon Hermans stond een ogenblik stil bij de betekenis van een kaarsje.

„Ik weet niet hoeveel mensen mij hebben geschreven, toen het slecht met me ging: 'We zullen een kaarsje voor je opsteken.' Mensen uit alle lagen van de bevolking, onder wie ook gelouterde mensen die zelf ooit hard hadden moeten knokken. Op die momenten voel je dat zo'n kaarsvlammetje niet zomaar een sentimenteel lichtje is. Als iemand een kaars pakt en een lucifer en die kaars voor iemand anders aansteekt, dan is er toch sprake van warmte van de ene mens voor de andere mens. Duizenden en duizenden mensen steken op een dag een kaarsje aan.

Dat is iets heel anders dan wanneer duizenden mensen geen kaars aansteken. Bidden betekent niet alleen 'vragen voor jezelf', maar het is ook vragen voor de ander. Zoals je een kaarsje voor een ander opsteekt. Zo vindt door het gebed een verbinding tussen mensen plaats en dat is een grote kracht in de samenleving.”

Het filosofietje is uit het Gebedenboekje van Toon Hermans. Ook andere werken van zijn hand zijn verkrijgbaar in het winkeltje waar pelgrims devotionalia, waaronder de beeltenis van Onze Lieve Vrouw van Rust, kunnen kopen.

Niet minder indrukwekkend is het boek waarin pelgrims hun intenties kunnen schrijven. „Daaruit blijkt dat steeds meer mensen met relatieproblemen zitten,” concludeert de pastoor van Heppeneert. „Problemen tussen man en vrouw, maar vooral problemen tussen ouders en kinderen. Daarom vindt in

Heppeneert iedere zondag, na het lof, de kinderzegen plaats.”

„Daarom ook hebben we Luc Verlee, een beeldhouwer uit Alken, gevraagd om die kinderzegen te verbeelden,” aldus ir Bert Bohnen (37), de secretaris van het kerkbestuur. „Het beeld krijgt een plaats in het park, waar voordien het H. Hartbeeld heeft gestaan. Het gipsen beeld kon niet meer worden gerestaureerd. Evenmin het grote Mariabeeld dat in 1942 in het park werd geplaatst. Ook daarvoor in de plaats wilden we iets typisch Heppeneerts. We kwamen uit bij de H. Gertrudis, de patrones van onze parochie, die onder meer de Kaartridder van Heppeneert tot inkeer bracht.”

„De legende wil dat er in Heppeneert een ridder woonde die zijn geld aan kaarten, gokken en drank verkwestte,” licht pastoor Geerts toe. „De Kaartridder had zijn ziel aan de duivel verkocht.

door

JAN VAN LIESHOUT

Gedurende zeven jaar zou het hem aan niets ontbreken. Na zeven jaar te hebben gebonjourd werd hij aan het brugskje over de beek tussen Heppeneert en Elen door de duivel opgewacht. Sint Gertrudis kwam echter tussenbeide. De Kaartridder bekeerde zich en schonk al zijn bezittingen aan de armen.”

Volgende week zal Luc Verlee zijn ontwerpen in een vergadering van het kerkbestuur toelichten.

Op de agenda staat andermaal de verkeersproblematiek in Heppeneert. De weg van Maaseik naar Heppeneert over de kruin van de dijk die met een betonnen muurtje is versterkt, is vrij smal. Herhaaldelijk moeten fietsers en voetgangers voor auto's de berm in. Ook is er onvoldoende parkeergelegenheid. Elke zondag is het dorp volledig ingeblikt. Om de haverklap zit het verkeer in de knoop. De ontknoping heeft iets van een Echternachter springprocessie - enkele metertjes voor- en enkele metertjes achteruit.

„Er moet een oplossing komen,” vindt Bert Bohnen. „Onze gedachten zijn nog niet uitgekristalliseerd. Ook is er nog geen overleg met het gemeentebestuur van Maaseik geweest. Maar zoveel is zeker dat de Heppersteenweg geen autostrada mag worden. Er is al eens geopperd om er opnieuw een bidweg van te maken, zoals de Heppersteenweg dat vroeger was. Pelgrims kwamen met de tram naar Maaseik en gingen te voet naar Heppeneert. Dat zou nu ook kunnen. Men zou de auto in Maaseik kunnen laten staan en te voet naar Heppeneert kunnen komen. Het is nog geen anderhalve kilometer. Wie per auto naar Heppeneert wil, zou dan een omweg moeten nemen.”

„Het is niet uitgesloten dat er ten zuiden van de kerk een parkeerplaats bijkomt. Vorig jaar hebben we het huis dat Thieu Schroen als café uitbaatte, aangekocht. We hopen daarmee de rust rond de kerk te kunnen stellen. We overwegen van het huis een bezinningscentrum voor jeugdleders en -leidsters te maken.”

Opvang van pelgrims is er in het parochiehuis dat de Katholieke Vereniging van Landelijke Vrouwen wordt geëxploiteerd dan wel 'In de Wingerd' van Etienne en Josiane Venken-Schols. Ook Josiane stelt vast dat het bezoek aan Heppeneert nog altijd toeneemt. „Is er meer ellende? Meer godsvrucht? Ik weet het niet.”

Wel weet zij dat haar dienstmaagden in de meimaand handen tekort komen. De Lieve Vrouwkes van Heppeneert serveren pannenkoeken met spek en eieren zowel als exotische ijscouques. Voorts wordt er "Trappist van het vat" getapt. Ook moeders laten zich het koffiebruine bier smaken. Met bloemen als Elstars keren sommigen naar huis. Voor de mariale matrones blijft een bezoek aan Heppeneert een feestdag.

DE LIMBURGSE PERSONEELSGID

De hogeschool voor Economisch en Administratief Onderwijs Limburg is een instelling voor Hoger Beroepsonderwijs die een opleiding versorgt in de verschillende gebieden bedrijfsconomie, commerciële economie, accountancy, bedrijfsjuridische informatica, economisch-juridisch en economisch-filosofisch. In voltijd- en deeltijdonderwijs aan de Hogeschool ca. 1800 studenten en 120 personeelsleden verbonden.

Ter ondersteuning van de nog steeds groeiende mediatheek zoekt de hogeschool op 1 september

MEDEWERKER MEDIATHEEK

voor 20 uur.

Functie-informatie:

- de taak bestaat uit het vervullen van informatieverzoeken en de afhandeling van vloeiende administratieve taken;
- de aandacht zal met name gericht zijn op de afhandeling van de bibliotheekwikkeling daarvan;
- de taak zal worden verricht onder leiding van het hoofd mediatheek.

Functie-eisen:

- met voorkeur GO-A of BDA-AB;
- belangstelling voor, en kennis van de bibliotheekwetgeving;
- affiniteit met bibliotheekwerk in een andere functie;
- zelfstandig kunnen werken en een flexibele houding;
- ervaring met geautomatiseerde bestanden en het gebruik van een PC;
- dienstverlenende en klantgerichte instelling;
- bereidheid om de gevraagd 1 avond (20% van de betrekking) te werken.

Salaris:

Salaris tot het maximum van schaal 4 BBVA.

Schriftelijke sollicitaties met uitvoerig curriculum vitae dienen binnen 2 weken na het verschijnen van dit blad gericht te worden aan de heer M. Retjens, lid college van bestuur, Postbus 5268, 6130 PG Sittard, onder vermelding van "mediatheek" op de envelop.

Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij mevrouw H. Burger, hoofd mediatheek, tel. 046-510641.

Hogeschool voor EAO Limburg
Postbus 5268, 6130 PG Sittard
Telefoon 046-510641

Schoonmaker m/v

Wij zoeken een aantal personen voor schoonmaakwerkzaamheden bij een bedrijf in de Breda-straat. De werkdagen zijn van maandag tot vrijdag van 7.00-15.30 uur. Daar u een interne opleiding krijgt, kunt u lange tijd beschikbaar zijn. Informatie bij Carpen Miotte, tel. 045-74 2838, Heerlen, Akerstraat 26.

Kantinemedewerker m/v

Voor een productiebedrijf in Nuth. U gaat werken volgens een vastgesteld rooster, te weten avond en nacht. De werkzaamheden gaan lange tijd duren. Informatie bij Mariëtte Kouters, tel. 043-24 55 33, Nuth, Stationsstraat 67.

Calculator/werkvoorbereider m/v

Voor een elektrisch installatiebedrijf in de omgeving van Breda. U zoekt naar een zelfstandig functionerende calculator die ervaring heeft met het afrekenen van elektrisch werk. Het is een functie die veel verantwoordelijkheid met zich meebrengt. Informatie bij Carpen Miotte, tel. 045-74 2838, Heerlen, Akerstraat 26.

Productiebedrijfsmedewerker m/v

Voor een productiebedrijf in Nuth. U gaat werken volgens een vastgesteld rooster, te weten avond en nacht. De werkzaamheden gaan lange tijd duren. Informatie bij Mariëtte Kouters, tel. 043-24 55 33, Nuth, Stationsstraat 67.

Ik vond

randstad uitzendbureau

tempo-team uitzendbureau

VAKANTIEWERK

Vakantiekrachten m/v voor een placcant van landbouwbedrijven en een brood- en bakkerijbedrijf in Nuth. Wij zoeken gemiddeld 2-3 personen. Ben je bereid om in ploegdienst te werken, dan kunnen wij je aan de leuke vakantiewerk helpen. Looftijd: vanaf 18 jaar. Informatie: 045 - 27 88 88, Nicole Olfmans, Brunsum, Lindendreef 18.

KANTOOR

Technisch/commercieel medewerker m/v voor een groeiend, technisch bedrijf in Brunsum. Het is een MTS-WTS opleiding en u bent u een commerciële functie op een verkoopafdeling, neem dan contact met ons op. De functie is een leuke taak met veel verantwoordelijkheid. Ook schoolverlof en een korte vakantie. Informatie: 045 - 71 83 33, Antje van der Meer, Eka Nobel bv, Lindendreef 18.

TECHNIEK

Monteur/sterilisator m/v voor een bedrijf in Brunsum. Het is een MTS-WTS opleiding en u bent u een commerciële functie op een verkoopafdeling, neem dan contact met ons op. De functie is een leuke taak met veel verantwoordelijkheid. Ook schoolverlof en een korte vakantie. Informatie: 045 - 71 83 33, Antje van der Meer, Eka Nobel bv, Lindendreef 18.

MTS-afdelingen m/v

Voor een bedrijf in Brunsum. U bent kennis van techniek en wilt werken in een ploegdienst. Het is een leuke taak met veel verantwoordelijkheid. Ook schoolverlof en een korte vakantie. Informatie: 045 - 71 83 33, Antje van der Meer, Eka Nobel bv, Lindendreef 18.

INDUSTRIE

Wasserij-medewerker m/v voor de afdeling wasserij van een fabriek in Brunsum. Het is een leuke taak met veel verantwoordelijkheid. Ook schoolverlof en een korte vakantie. Informatie: 045 - 71 83 33, Antje van der Meer, Eka Nobel bv, Lindendreef 18.

Productiebedrijfsmedewerker m/v

Voor een bedrijf in Brunsum. U bent kennis van techniek en wilt werken in een ploegdienst. Het is een leuke taak met veel verantwoordelijkheid. Ook schoolverlof en een korte vakantie. Informatie: 045 - 71 83 33, Antje van der Meer, Eka Nobel bv, Lindendreef 18.

Chauffeur/bestuurder m/v

Voor een bedrijf in Brunsum. U bent kennis van techniek en wilt werken in een ploegdienst. Het is een leuke taak met veel verantwoordelijkheid. Ook schoolverlof en een korte vakantie. Informatie: 045 - 71 83 33, Antje van der Meer, Eka Nobel bv, Lindendreef 18.

Bakkerij-medewerker m/v

Voor het inspecteren en afpakken van brood en bakken. Het werk is in dag- en ploegdienst. Wilt u korte of langere tijd aan de slag, neem dan contact met ons op. Informatie: 045 - 71 83 33, Antje van der Meer, Eka Nobel bv, Lindendreef 18.

Waarvan dromen uw voeten? Eindelijk weer te gaan als men

Om u nog beter van dienst te kunnen zijn

zoeken wij met spoed SCHOENMAKER M

met enige orthopaedische ervaring.

Schoenspecialzaak biedt sur terre

Willemstraat 48 - Heerlen
045-724471

Openingstijden:
• dinsdag-vrijdag-vrijdag van 9.30-18.00 uur;
• donderdag 9.30-21.00 uur;
• zaterdag 9.30-17.00 uur;
• maandag gesloten.

voetkundig schooneconsulent

- * verantwoorde schoen voor dames, heren, tieners en kinderen
- * maat steunzolen
- * reparaties
- * pedicure op afspraak
- * reformsportschoenen
- * wandel- en trekking schoenen.

Eka Nobel bv Nobel Industries

Eka Nobel b.v., gevestigd te Maastricht, produceert natriummetasilicaat en benzylalcohol. Het personeelsbestand omvat momenteel 23.000 medewerkers. Eka Nobel b.v. maakt deel uit van Nobel Industries, een wereldwijde concern met 23.000 medewerkers.

REGIES OPERATORS IN'S PLOEGDIENST (m/v)
Voor een groeiend bedrijf in Brunsum. Het is een leuke taak met veel verantwoordelijkheid. Ook schoolverlof en een korte vakantie. Informatie: 045 - 71 83 33, Antje van der Meer, Eka Nobel bv, Lindendreef 18.

LABORATORIUM MEDEWERKER (m/v)
Voor een bedrijf in Brunsum. U bent kennis van techniek en wilt werken in een ploegdienst. Het is een leuke taak met veel verantwoordelijkheid. Ook schoolverlof en een korte vakantie. Informatie: 045 - 71 83 33, Antje van der Meer, Eka Nobel bv, Lindendreef 18.

MONTEUR TECHNISCHE DIENST (m/v)
Voor een bedrijf in Brunsum. U bent kennis van techniek en wilt werken in een ploegdienst. Het is een leuke taak met veel verantwoordelijkheid. Ook schoolverlof en een korte vakantie. Informatie: 045 - 71 83 33, Antje van der Meer, Eka Nobel bv, Lindendreef 18.

Chauffeur/bestuurder m/v
Voor een bedrijf in Brunsum. U bent kennis van techniek en wilt werken in een ploegdienst. Het is een leuke taak met veel verantwoordelijkheid. Ook schoolverlof en een korte vakantie. Informatie: 045 - 71 83 33, Antje van der Meer, Eka Nobel bv, Lindendreef 18.

Bakkerij-medewerker m/v
Voor het inspecteren en afpakken van brood en bakken. Het werk is in dag- en ploegdienst. Wilt u korte of langere tijd aan de slag, neem dan contact met ons op. Informatie: 045 - 71 83 33, Antje van der Meer, Eka Nobel bv, Lindendreef 18.

VALKENBURG AAN DE GRUUT

HERHAALDE OPLEIDING

VALKENBURG AAN DE GRUUT (tegenwoordig Valkenburg aan de Grout) is een gemeente in de provincie Limburg. Het is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

De gemeente zal hierbij een stimulerende rol spelen. Het is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

VALKENBURG AAN DE GRUUT (tegenwoordig Valkenburg aan de Grout) is een gemeente in de provincie Limburg. Het is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

DIRECTEUR P. E. O. N. M.

De GEMEENTELIJKE AMPTLIJKE ORGANISATIE (G.O.) bestaat uit drie hoofdafdelingen: 1. GRONDZAKEN, 2. BURGERSZAKEN en 3. FINANCIËN. De G.O. is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

De GEMEENTELIJKE AMPTLIJKE ORGANISATIE (G.O.) bestaat uit drie hoofdafdelingen: 1. GRONDZAKEN, 2. BURGERSZAKEN en 3. FINANCIËN. De G.O. is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

De GEMEENTELIJKE AMPTLIJKE ORGANISATIE (G.O.) bestaat uit drie hoofdafdelingen: 1. GRONDZAKEN, 2. BURGERSZAKEN en 3. FINANCIËN. De G.O. is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

De GEMEENTELIJKE AMPTLIJKE ORGANISATIE (G.O.) bestaat uit drie hoofdafdelingen: 1. GRONDZAKEN, 2. BURGERSZAKEN en 3. FINANCIËN. De G.O. is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

De GEMEENTELIJKE AMPTLIJKE ORGANISATIE (G.O.) bestaat uit drie hoofdafdelingen: 1. GRONDZAKEN, 2. BURGERSZAKEN en 3. FINANCIËN. De G.O. is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

De GEMEENTELIJKE AMPTLIJKE ORGANISATIE (G.O.) bestaat uit drie hoofdafdelingen: 1. GRONDZAKEN, 2. BURGERSZAKEN en 3. FINANCIËN. De G.O. is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

De GEMEENTELIJKE AMPTLIJKE ORGANISATIE (G.O.) bestaat uit drie hoofdafdelingen: 1. GRONDZAKEN, 2. BURGERSZAKEN en 3. FINANCIËN. De G.O. is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

De GEMEENTELIJKE AMPTLIJKE ORGANISATIE (G.O.) bestaat uit drie hoofdafdelingen: 1. GRONDZAKEN, 2. BURGERSZAKEN en 3. FINANCIËN. De G.O. is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

De GEMEENTELIJKE AMPTLIJKE ORGANISATIE (G.O.) bestaat uit drie hoofdafdelingen: 1. GRONDZAKEN, 2. BURGERSZAKEN en 3. FINANCIËN. De G.O. is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

De GEMEENTELIJKE AMPTLIJKE ORGANISATIE (G.O.) bestaat uit drie hoofdafdelingen: 1. GRONDZAKEN, 2. BURGERSZAKEN en 3. FINANCIËN. De G.O. is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

De GEMEENTELIJKE AMPTLIJKE ORGANISATIE (G.O.) bestaat uit drie hoofdafdelingen: 1. GRONDZAKEN, 2. BURGERSZAKEN en 3. FINANCIËN. De G.O. is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

De GEMEENTELIJKE AMPTLIJKE ORGANISATIE (G.O.) bestaat uit drie hoofdafdelingen: 1. GRONDZAKEN, 2. BURGERSZAKEN en 3. FINANCIËN. De G.O. is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

De GEMEENTELIJKE AMPTLIJKE ORGANISATIE (G.O.) bestaat uit drie hoofdafdelingen: 1. GRONDZAKEN, 2. BURGERSZAKEN en 3. FINANCIËN. De G.O. is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

De GEMEENTELIJKE AMPTLIJKE ORGANISATIE (G.O.) bestaat uit drie hoofdafdelingen: 1. GRONDZAKEN, 2. BURGERSZAKEN en 3. FINANCIËN. De G.O. is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

De GEMEENTELIJKE AMPTLIJKE ORGANISATIE (G.O.) bestaat uit drie hoofdafdelingen: 1. GRONDZAKEN, 2. BURGERSZAKEN en 3. FINANCIËN. De G.O. is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

De GEMEENTELIJKE AMPTLIJKE ORGANISATIE (G.O.) bestaat uit drie hoofdafdelingen: 1. GRONDZAKEN, 2. BURGERSZAKEN en 3. FINANCIËN. De G.O. is een van de kleinste gemeenten van Nederland. De gemeente heeft een oppervlakte van 1.100 hectare en een bevolking van ongeveer 1.000 inwoners.

Dealworth Investments Ltd.

Postbus 31251
6370 AG Landgraaf
Tel.: 31 45 327376
Fax: 31 45 327790

PHILGATE Ltd.

U.K. LIMITED COMPANY — ORDER FORM

Company Name - (own choice or off-self)

Advanced Business Services Ltd.

in Auftrag und Vollmacht der
Eastern Asiatic Trade and
Investment D.D., Budva, Jugoslavien
Ich/wir/Firma: Advanced Business Services Limited
Breskizel 5
3670 Maasweg-Gruitrode
Belgie

Als Auftraggeber (unterzeichnet als agent),
..... den Vollmachtgeber, vert...

WILHELM BASSE
Rechtsanwalt und
..... zugelassen am Landg...

PHILGATE Ltd.

ausgegeben am Landg...

Postfach 311...

Grat-Anr.
2807 Elav
Telefon
Telefax

Author-Strasse 3

MSI

Barnston Ltd.
Acefill Ltd.
Abbotmarsh Ltd.
Philgate Ltd.

COMPANIES HOUSE

288

Change of director or secretary
or change of particulars.

J. Kisters
F. Schönemann
Direktoren

Company number CH 2366433
Company name PRIME TIME FINANCE LTD

Multi Sales International Trading Company Ltd.

Kampenhout 170 - 6414 PH Heerlen - The Netherlands
Telefoon + 31 (0)46 20071 - Fax + 31 (0)46 200810
Credit Lyonnais Bank Nederland 40.77.02.000

• Een greep uit de rij
bedrijfsnamen en
kantoorgebouwen
in Nederland,
België en Engeland
waarvan Kisters en
Schönemann zich
bedienden.

Foto's: KLAUS
TUMMERS, FRANS
RADE en ANDY
HUNTLEY

De slinkse handel en wandel van twee 'heren van stand'

John Kisters en Fritz Schönemann gedragen zich als twee keurige heren. Welgemanierd, in bezit van Jaguar en Mercedes en gestoken in kleren van dure Italiaanse snit. „Ze ogen zeer betrouwbaar,” zegt 'Herr Flesch', een in december in de mailing genomen Duitse tapijthandelaar. Nu weet hij dat schijn bedriegt: „Kisters en Schönemann zijn notoire bedriegers. Alles wat ze zeggen is gelogen.”

John Kisters, 43 jaar geleden geboren in Heerlen, heeft in ieder geval een zeer veelzijdige carrière achter de rug. Zijn personeel maakte hij graag wijs dat hij vroeger psycholoog in het Heerlens ziekenhuis De Wever is geweest. Hij zou zijn gespecialiseerd in de begeleiding van psychisch gestoorde. In De Wever hebben ze echter nog nooit van Kisters gehoord. Uit de archieven van het Limburgs Dagblad blijkt ook een heel ander verleden. Kisters hield zich vroeger op zeer creatieve wijze onledig als achtereenvolgens kruidendokter in Heerlen, kas-teelheer in Lemiers en verkoper van landbouwgrond in Paraguay aan Nederlandse boeren.

Van de in Gevenich (BRD) geboren Fritz Schönemann (40), die nu in Kerkrade woont, is alleen bekend dat hij waarschijnlijk bedrijfswetenschappen heeft gestudeerd. De twee vulden elkaar naadloos aan. Schönemann (met een voorkeur voor Davidoff-sigaretten) is de besliser, een driftkruiker. Kisters (liefhebber van dure cognac) is rustiger, geniet meer het vertrouwen van zijn personeel. Hij stuurt vaak bij als Schönemann zich niet kan beherssen.

Over geld doen de twee niet moeilijk. Als weer eens 100.000 gulden is verdiend, pakken Kisters en Schönemann ieder 45.000 gulden en geven ze 10.000 gulden aan de kas van hun bedrijf voor de lopende onkosten. Een boekhouding bestaat nauwelijks.

'Diefstal'
Secretaresse Anya heeft een paar maanden voor Kisters en Schönemann gewerkt. Sinds ze echter op 6 november ziek thuisbleef, omdat ze de praktijken van het duo beu was, is zij in een juridisch gevecht met de twee gewikkeld. Ze heeft geen cent salaris meer ontvangen. Toen zij dreigde met de rechter, sloegen Kisters en Schönemann meteen terug en beschuldigen haar van diefstal. Ze zou voor 15.000 gulden aan spullen hebben onttreund. In plaats van haar loon, kreeg Anya een rekening gepresenteerd.

Het is een tactiek die Kisters en Schönemann veelvuldig hanteert. Wie als slachtoffer naar de politie of de rechter wil stappen, wordt zelf meteen bedreigd met een kort geding. Dat ondervond bijvoorbeeld een Italiaanse kledingfabrikant die in de clinch lag met modezaak Davvero in Geleen. Davvero was via een stroman in het bezit van Kisters en Schönemann. Fabrikant Stefano Uno klaagde begin dit jaar over betalingen met ongedekte cheques door Davvero en dreigde met de po-

litie. Prompt ontvingen de Italianen een brief waarin gedreigd werd met een aanklacht wegens laster en bedreiging met geweld. Daar had Stefano Uno niet van terug en Kisters en Schönemann hadden een lastige schuldeiser minder.

De twee waren berucht in de textielhandel. Hun eigen kenmerklijk slechtlopende Halloomodetaken in Heerlen en Sittard stonden op de zwarte lijst. Toen vorig jaar de rekening van spijkerbroekenimporteur Lee Cooper uit Brussel niet werd voldaan, dreigde deze met een bankbeslag. IJlings haalden Kisters en Schönemann de bankrekening leeg. Lee Cooper zit nu nog op geld te wachten. Onder de wanbetalingsslachtoffers waren ook Nederlandse bedrijven. Zo kon een firma die antwoordapparaten installeerde fluiten naar het geld. En een beveiligingsbedrijf uit Heerlen kreeg een jaar te laat en pas na een kort geding een deel van de rekening betaald.

Veel ernstiger zijn de 'pseudo'-kredietbemiddelingen waarmee beide heren - zover bekend - in 1989 startten. Dat gebeurde onder de naam MSI (Multi Sales International) in een kantoor aan de Kampstraat in Heerlen. Het succes was meteen groot. Zelfs Duitse belastingdeskundigen behoorden tot hun klanten. Al snel verhuisden ze naar de Ganzeweide in de zelfde stad, terwijl de eigenaar van het pand aan de Kampstraat, A. Thielens, nog maandenlang bezoek kreeg van deurwaarders, een curator, de recherche, de Economische Controledienst en een groot aantal schuldeisers, die allemaal op zoek waren naar Kisters en Schönemann. Nu, drie jaar later, ontvangt Thielens nog regelmatig aanmaningen en scheldbrieven die zijn gericht aan het illustere duo.

MSI deed niet alleen aan kredietbemiddeling, er werden ook lege Engelse BV's (Limited companies) aan Duitsers verkocht. Vooral ondernemers die dreigden failliet te gaan, hadden hun laatste hoop op MSI gevestigd. De ondernemers konden hun schulden op naam van een van MSI gekochte Limited zetten, die vervolgens met schuld en al failliet werd verklaard. De Duitsers konden dan zelf weer met een schone lei beginnen in een andere nieuwe Limited. Natuurlijk moest voor de service grof

worden betaald. Kisters en Schönemann beweerden vantevoren dat de Duitsers flinke kredieten op de rekening van de gezonde Limited gestort zouden krijgen, waarmee onder een nieuwe naam een frisse start zou kunnen worden gemaakt. In praktijk zorgden ze echter nooit voor zo'n lening, waardoor de belazerde ondernemers op den duur toch het loodje legden.

Al heel snel merkte het duo hoe makkelijk het is om mensen om de tuin te leiden. De meeste benadeelden stapten toch niet naar de politie, uit schaamte voor hun naïviteit en omdat ze hun slechte financiële situatie niet aan de grote klok wilden hangen. In het begin deden Kisters en Schönemann - om de schijn op te houden - nog wel eens daadwerkelijk een poging een krediet bij een bank los te krijgen. Ze schreven dan een brief naar een tamelijk willekeurige bank in Duitsland met het verzoek om aan hun Duitse client een lening te verstrekken. Zo'n bank, die nooit van Kisters of Schönemann gehoord had, wees zo'n verzoek natuurlijk af. Maar Kisters en Schönemann waren allang tevreden. Met de brief van de bank konden ze hun client bewijzen dat ze toch werkelijk hun best hadden gedaan.

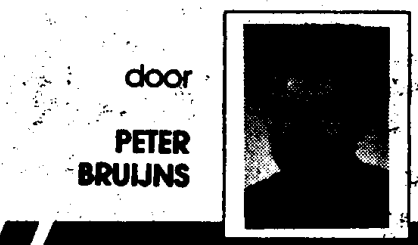
Nadat ze op die manier de nodige slachtoffers hadden gemaakt en door woedende schuldeisers het faillissement van MSI werd aangevraagd, verhuisden ze eind 1990 bij nacht en ontij hun praktijken naar de Prinsenaan in Maasmechelen en de Koning Albertlaan in Lanaken. Daar gingen ze verder als KISC-groep (een titel die verwijst naar hun achternamen). De curator in het MSI-faillissement, mr Meijls, stond machteloos. Zijn verzoek aan het Openbaar Ministerie om Kisters en Schönemann te vervolgen, werd afgewezen omdat er toch niets meer te achterhalen zou zijn.

De KISC-groep in Maasmechelen floreerde. Limited companies, die voor een prikkie in Engeland waren gekocht, werden voor een woekerprijs aan Duitsers doorverkoofd. De verkochte Limiteds hadden fantasische namen zoals Springfalk, Questvoid, Ringmicht, Acombar, Whamcliffe, Yieldchant, Crossaim, Breconmoor, Barnston, Abbotmarsh, Philgate en Hawksmill. Sommige Ltd's werden pas verkocht nadat de KISC-mensen onder die naam

al zaken hadden gedaan.

Daarnaast voerden de medewerkers van Kisters en Schönemann de hele dag kredietbemiddelingsgesprekken met wanhopige Duitse ondernemers. Het principe was bekend. Tegen betaling van aanzienlijke voorschotten zou de KISC-groep proberen spotgoedkope leningen bij banken of financiers los te peuteren. Helaas, helaas, steeds bleek dat geen enkele bank of gefingeerde Engelse financier de leningen wilde verstrekken. De klanten kregen dus niets en waren ook hun voorschot kwijt. Alleen Kisters en Schönemann en wellicht hun medewerkers werden er beter van.

Volgens een van de toenmalige telefonistes, Monique, werd er soms wel een miljoen gulden per week binnengehaald. Monique had als taak het sussen van lastige telefoontjes uit Duits-

door
PETER BRUIJNS

land. „Ik ben niet verlegen en wist goed de boot af te houden bij alle bellers die me uitscholden. Leuk was het natuurlijk niet, maar ik bleef er werken omdat Kisters en Schönemann als werkgevers altijd goed voor me zijn geweest. Alles kon.”

De beide directeurs profiteerden flink van het succes. Ze waren kind aan huis in het nabijgelegen chique restaurant Vivaldi. Daar werden wel eens feesten van 20.000 gulden gegeven. Schönemann beweerde zelf ooit dat hij 10.000 gulden per week nodig had om van te leven. Kisters was rustiger. Hij had genoeg aan een of meerdere flessen dure cognac per dag.

Kisters en Schönemann namen op een gegeven moment niet eens meer de moeite om banken aan te schrijven voor kredietaanvragen. Het voorschot van hun Duitse klanten werd voortaan gewoon geïnd, zonder dat verder nog enige actie werd ondernomen. Wanneer zo'n klant dan na maanden wegens gebrek aan resultaat zijn geld terugleiste, kreeg hij plotseling een onkostenrekening voorge-

schoteld, die altijd hoger bleek te zijn dan het voorschot. Geschrokken liet de client dan vaak niks meer van zich horen. Sommigen waren echter zo naïef dat ze ook die hogere onkostenrekening nog betaalden.

De meeste Engelse Limiteds kochten Kisters en Schönemann bij Company Directors Ltd, een gespecialiseerd bedrijf in Londen. Company Directors zorgde (op papier) ook voor directie- en secretariatswerkzaamheden. De slimme constructie bood Kisters en Schönemann de gelegenheid iedere beschuldiging weg te wuiven en de klagers door te verwijzen naar Engeland. Maar de Engelse eigenaars en financiers, waarmee Kisters en Schönemann steeds schermde, bestonden dus helemaal niet. Als er ooit een brief 'uit Engeland' naar iemand gestuurd moest worden, dan werd de tekst gewoon in Landgraaf ingetikt op Engels briefpapier en van Landgraaf via Londen naar Duitsland gestuurd.

In december 1990 kregen Kisters en Schönemann de tip dat ze spoedig door de Belgische Justitie opgepakt zouden worden. Een aantal woedende Duitsers had bij de politie aangifte gedaan van oplichting. De Duitsers waren al eens met geweld het pand aan de Prinsenaan binnengedrongen, maar daar toen door de politie uitgehaald.

Hoog tijd om weer eens te verkassen. Ditmaal werd een kantoor aan de Baanstraat in Landgraaf gehuurd. En onder namen als Dealworth en Prime Time Finance werd de kredietbemiddeling vrolijk voortgezet. Telefoniste Monique: „Kisters en Schönemann hebben een kast vol met Limiteds. Ze kunnen zo weer onder een nieuwe naam verder gaan.”

Op de door Duitse tussenpersonen geplaatste advertenties in Duitse kranten, waarmee Dealworth nieuwe klanten wist, reageerden soms oude bekenden. „Die Duitsers zijn hardstikke stom,” constateerde het Dealworthpersoneel dan. Er waren er bij die drie keer op rij bij Kisters en Schönemann aanklopten, maar dat zelf niet in de gaten hadden, omdat steeds onder een andere firmenaam en op een ander adres werd gewerkt. Steeds opnieuw stootten ze hun neus. Monique: „Op kantoor lagen Kisters en Schönemann altijd in een deuk als weer een oude klant belde.”

Waarom hapten zoveel Duitsers toch zo gretig? Volgens Monique is dat het gevolg van een oude Duitse faillissementswet. Ondernemers die dreigen failliet te gaan moeten zich officieel melden bij de Staatsanwalt. Ze mogen dan nergens meer geld lenen om het bedrijf nog te redden. Hun enige uitweg is dan nog in het buitenland illegaal een lening aangaan. Wie echter na maanden merkte dat hij zijn krediet bij Kisters en Schönemann wel kon vergeten, durfde niet naar de politie te stappen, omdat hij zelf de wet had ontboden. Bovendien schaamde iedereen die zich te grazen had laten nemen zich diep. Zo konden Kisters en Schönemann jarenlang vooruit met hun kwalijke praktijken, zonder dat van hogerhand werd ingegrepen.

Pas vorig jaar mei verrichtte de Landgraafse politie huiszoeking bij Kisters en Schönemann. Dat gebeurde op verzoek van de Staatsanwalt uit Stuttgart die uiteindelijk toch vele klachten had gekregen. Justitie wil niet zeggen wat er destijds in beslag is genomen. Maar uit het feit dat sindsdien niets meer tegen de twee is ondernomen, zou je kunnen afleiden dat er weinig belastend materiaal is gevonden. Dat is logisch, want uit angst voor een inval hanteerden Kisters en Schönemann regelmatig de papierversnipperaars om bewijzen weg te werken. Met als gevolg dat ook de FIOD, de opsporingsdienst van de fiscus, nooit veel wijzer is geworden van hun inkomsten.

Acteur

Na de politie-inval hielden Kisters en Schönemann zich slechts even koest. In juni haalden ze alweer een sterk staaltje uit. Een aantal klanten, waaronder de Duitse advocaat Wilhelm Basse, vertrouwde Dealworth niet meer. Ze hadden nog geen cent krediet ontvangen en wilden daarom wel eens met de Londense directie van Dealworth gaan praten. Maar die bestond helemaal niet! De in het nauw gedreven Kisters en Schönemann huurden snel een kantoor in een Engelse zakenwijk. En een Engelse acteur moest voor bankdirecteur spelen. Achter zijn gehuurde bureau heeft de man in Londen dertig Duitsers ontvangen, die stuk voor stuk opnieuw gingen geloven in de kredietbemiddelaars. Bijna allemaal hebben ze Dealworth een extra voorschot

gegeven. Maar op het ogenblik wachten ze nog steeds op de toegezegde kredieten.

In november en december 1991 sloegen Kisters en Schönemann opnieuw een grote slag. Die maanden kwamen tientallen Duitse ondernemers naar een hotel in Born. Kisters en Schönemann hadden onder de naam Worldwide Investments Ltd geadvverteerd in de Duitse krant Die Welt. Opnieuw ging het om kredietbemiddeling, maar nu werd om herkenning te voorkomen een Nuensens telefoonnummer genoemd. Want netnummer '045' wekte bij sommige klanten langzamerhand argwaan. Bellers naar Worldwide Investments werden echter zonder dat ze het in de gaten hadden, automatisch doorgeschakeld naar het kantoor in Landgraaf. De bemiddelingsdagen in Born waren een groot succes. Niet alleen Kisters en Schönemann, maar ook hun naaste medewerkers Manfred Broy, ex-politieman Cees Claassen en Peter Eygelshoven, die overigens valse namen gebruikten, hadden het er druk mee. Iedere klant moest voor de kredietbemiddeling (die er nooit zou komen) 5.000 gulden administratiekosten vooruitbetalen. Aan het eind van die dagen werden koffers vol geld naar Landgraaf gesleept.

Kunst

Naast hun kantoor hadden Kisters en Schönemann nog een leegstaande winkel, die in oktober vorig jaar als kunstgalerie werd ingericht. Het idee was om goedkope Oosteuropese kunst naar Nederland te halen. Bulgare kunstenaars haptten het eerst en stuurden hun iconen en schilderijen naar Landgraaf. Kisters en Schönemann zouden voor alle kosten opdraaien. Maar zowel de transporteur uit Valkenswaard als de douane werd niet betaald. De expositie was geen succes, want Kisters en Schönemann wilden niet in publiciteit investeren. Met als gevolg dat drie weken na de feestelijke opening nog niets was verkocht. De galerie bleef ook steeds vaker dicht. Nog maanden nadat de expositie was gestopt, moesten de beroerde Bulgaren bidden, smeken en met de politie dreigen om hun spullen teruggestuurd te krijgen.

Onder druk van publicaties in deze krant en in het Duitse tijdschrift Der Spiegel hebben Kisters en Schönemann de afgelopen maanden flink gereorganiseerd. Alle bedrijven die in de krant aandacht hadden gekregen, zijn doorgeschoven naar een stroman, Zoran Jovanovic. Gedupeerden zullen bij hem zeker bot vangen. De man weet nergens van, spreekt niet eens Nederlands en woont in Aken.

Twee weken geleden hebben Kisters en Schönemann Nederland de rug toegekeerd. Het kantoor in Landgraaf is verlaten en hun juridisch adviseur mr W. Stoffels (iemand moet het toch doen) is bezig zo goed en kwaad als het kan oude rekeningen te betalen. De naaste medewerkers Broy en Eygelshoven zijn uit het bedrijf gestapt. Kisters en Schönemann zelf zijn even in hun schulp gekropen, wachtend op rustiger tijden.

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

auto caubo V.A.G. Audi Volkswagen

Uw partner voor al uw autozaken

Volkswagen en Audi dealer met 2 vestigingen in Zuid-Limburg, zoekt voor haar vestiging Valkenburg

RECEPTIST/MAGAZIJNMEDEWERKER (m/v)

Gevraagd wordt:

- opleiding op MTS-niveau;
- kennis van automatisering;
- leeftijd ± 25 jaar

Geboden wordt:

- Goed salaris en daarbij behorende secundaire arbeidsvoorwaarden;
- aanvullende cursussen bij de importeur.

Gediplomden met ervaring in V.A.G. branche garanderen de voorkeur, doch is geen vereiste.

Voor nadere en vertrouwelijke informatie kunt u bellen met de heer R. Caubo tel. 04406-15041.

Auto Caubo
Nierhem 25, 6391 CD Valkenburg

Vrijdag 04406-15041

Inpakmedewerker m/v

U gaat diverse voorgesneden vleesproducten inpakken, wegen en etiketteren. Vroeg opstaan is voor u geen probleem. U werkt namelijk van 06.00-10.00/12.00 uur. De werkzaamheden zijn voor lange tijd. Informatie bij Monique van den Berg, tel. 045-45 15 00.

Slagerij- medewerker m/v

Bij een groothandel in vleesproducten kunt u lange tijd aan de slag. U geeft icht slagerwerkzaamheden verrichten en u moet gewend zijn om een uur over te werken. Een positieve instelling is belangrijker dan ervaring in dit werk. Informatie bij Monique van den Berg, tel. 045-45 15 00.

Horeca- medewerker m/v

Bij een horecagelegenheid in Kerkrade, Vaals en Wittum kunnen wij voor u een baan vinden. U gaat alle voorkomende werkzaamheden in de bediening verrichten. Enige ervaring is vereist. Indien u over eigen vervoer beschikt, zal het eenvoudiger zijn voor u een baan te vinden. Zowel studenten als vakantiekraften zijn van harte welkom. Informatie bij Yvonne Martens, tel. 045-45 15 00.

Kerkrade, Heideveld 35a

stad uitzendbureau

REGIONAAL BESTUUR VOOR DE ARBEIDSVOORZIENING ZUID-LIMBURG

Arbeidsvoorziening Zuid-Limburg is een overlooptende regionale organisatie van drie arbeidsbureaus en drie centra vakopleiding en een stafbureau onder bestuur van werknemers- en werkgeversorganisaties en de gemeentelijke overheden. De kerntaken zijn bemiddeling tussen werkzoekenden en werkgebieden, scholing en het vervullen van de regio-functie op de regionale arbeidsmarkt.

Assisteert u ons bij de financiële administratie?

Als assistent financieel houdt u diverse financiële administraties bij, zoals kas en debiteuren. U verricht boekhoudkundige werkzaamheden en maakt financiële rapportages binnen het registratiesysteem FIMA. Ook ondersteunt u bij het samenstellen van bedrijfseconomische rapportages, bewaakt u de krediettermijnen en signaleert u tijdig overschrijdingen.

MEAO BE/BA of MBA

U heeft het diploma MEAO BE/BA, MBA of een gelijkwaardig werk- en denkniveau. Ervaring met geautomatiseerde gegevensverwerking, kennis van Lotus 123 en WP is vereist. U kunt zelfstandig werken, u heeft een flexibele instelling en aantoonbare ervaring met financiële administraties.

Afhankelijk van uw kennis en ervaring bedraagt het salaris maximaal f. 3.823,- bruto per maand.

Wij streven naar een groter aandeel van vrouwen en mindervaliden in het personeelsbestand.

Daarom krijgen zij bij gelijke geschiktheid de voorkeur.

Belangstelling?

Voor meer informatie kunt u bellen met de heer H. Geurts, hoofd financieel-economische en administratieve zaken van het Centrum Vakopleiding te Geleen, telefoon 046-749949.

Uw schriftelijke sollicitatie kunt u binnen 14 dagen zenden aan het Regionaal Stafbureau Arbeidsvoorziening Zuid-Limburg, t.a.v. mevrouw G.H.C. Roumans, personeelsadviseur, Stokstraat 41, 6211 GC Maastricht, onder vermelding van vacaturenummer ZL-1992/03/LD.

ARBEIDSVOORZIENING

streekgewest westelijke mijnstreek

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek. De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

Operator (m/v)

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

De Streekgewest Westelijke Mijnstreek heeft een personeelsbestand van 163.900 personen. Als u in de Streekgewest Westelijke Mijnstreek wilt werken, kunt u terecht bij de Streekgewest Westelijke Mijnstreek.

Functie-eisen:

- Diploma MTS-procestechniek danwel Middelbare Laboratoriumschool.
- Applikatiekennis Milieukunde strekt tot aanbeveling.
- Aantoonbare belangstelling voor de milieuproblematiek.
- Zeer praktische instelling.
- Aantoonbare affiniteit met techniek en processen.
- Flexibel kunnen werken in een klein team.

Arbeidsvoorwaarden:

Het salarisniveau is afhankelijk van opleiding en ervaring en bedraagt maximaal f. 3.863,- bruto per maand, exclusief 8% vakantietoelating. Het definitieve salarisniveau zal ter ziner tijd doormiddel van Functiewaardering worden vastgesteld. De medewerker zal worden aangesteld in een tijdelijk dienstverband voor een proeftijd van 1 jaar, bij positieve geschiktheid volgt alsdan een vast dienstverband. Overgang zal bij de overheid gebruikelijke nechtsposities en overige arbeidsvoorwaarden van toepassing.

Overige informatie: Een op de functie gericht psychologisch onderzoek maakt deel uit van de selectieprocedure.

In verband met het 24-uur in dienst van de installaties zal de aan de kandidaat deel dienen te nemen van een bereikbaarheidsregeling. Hiervoor wordt een afzonderlijke vergoeding gegeven. In verband met deze bereikbaarheidsregeling kan aan te wijzen kandidaat te worden binnen een straal van 20 kilometer de afvalberging danwel de installaties hebben om zich hier te vestigen.

Eventuele nadere inlichtingen kunt worden ingewonnen bij de directie Dienst Afvalverwerking en Milieu, de heer ing. J. Drost, dienst bij de personeelsadministratie van de heer J. Briljans, beiden bereikbaar op telefoonnummer 046-757333.

Sollicitatie: Schriftelijke sollicitatie voorzien van een uitgebreid curriculum vitae dat vóór 23 mei 1992 te worden ingezonden aan het Dagelijks Bestuur van het Streekgewest Westelijke Mijnstreek, postbus 99, 6160 AB Geleen, onder vermelding van het vacatuurnummer op brief en envelop.

REGIONALE BRANDWEER ZUID-LIMBURG

De Regionale Brandweer Zuid-Limburg is gevestigd in Geleen en omvat het grondgebied van 23 samenwerkende gemeenten in Zuid-Limburg, met een totaal van 638.000 inwoners. Het dagelijks bestuur van de Regionale Brandweer Zuid-Limburg werkt samen met het stadsbestuur van een.

Hoofd van de afdeling Opleiding, Preparatie en Operatie (OPO)

Functie-informatie:

- De functie is bedoeld voor de afdeling Opleiding, Preparatie en Operatie (OPO).
- Draagt in het bijzonder de verantwoordelijkheid voor de regionale CBS/WVO-organisatie en is in dit kader tevens belast met de opzet, verdere ontwikkeling en optimalisering van het brandweerbestel, technische, materiële en andere voorzieningen.
- Intuïtief en leidend bijdrage aan de beleidsontwikkeling en -uitvoering met betrekking tot aangelegenheden die betrekking hebben op zijn afdeling en werkdienst.

Functie-eisen:

- Minimaal HTS-niveau (chemisch-fysische richting).
- Afgeronde opleiding tot brandweerofficier aan de Rijksbrandweeracademie strekt tot aanbeveling; bereikbaarheid tot het volgen van aanvullende opleiding.
- Gediplomeerd van de Rijksbrandweeracademie.
- Bewezen leidinggevende en organisatorische capaciteiten.
- Standplaats Geleen en de verplichting te gaan wonen in Zuid-Limburg.

Salaris/wachtposities:

- Het salaris zal, afhankelijk van opleiding en ervaring, maximaal f. 6.562,- bedragen (salarisschijf 1 april 1991; hoofdbrandmeester 1e klas, niveau 1).
- Het definitieve functieniveau wordt binnen een jaar middels functiewaardering vastgesteld.
- De wachtpositiesregeling van de gemeente Maastricht is van toepassing.

Inlichtingen:

Nadere informatie kunt u inwinnen bij de bedrijfsleider, de heer ing. J.J. Drost, telefoon 04450-7272 of 045-467676. Een uitgebreide functie- en organisatiebeschrijving kunt u aanvragen bij het hoofd bedrijfsbureau, de heer H. Smits, telefoon 04450-7272.

Sollicitatie:

Bij gelijke geschiktheid geeft een vrouw de voorkeur. Uw sollicitatie dient u binnen veertien dagen na verstrijking van dit blad te richten aan het dagelijks bestuur van de Regionale Brandweer Zuid-Limburg, postbus 55, 6270 AB Geleen.

STICHTING ZVBM

De Stichting ZVBM is een samenwerkingsverband van drie Stichtingen in de gezondheids- en beroepszorg: de Stichting Zuid Limburgse Gezondheidszorg, de Stichting Verpleegkundigen en Beroepszorg, de Stichting Medische Beroepszorg. De drie stichtingen hebben een ZVBM de verzorgingsopdrachten van hun economisch, administratieve, juridische en project, personeelszaken en organisatie, juridische zaken, verpleging en P.R.

Brassband Limburg vecht in Cardiff voor erkenning

De dag voorafgaande aan de Europese titelstrijd wordt er in een kerkje van het Leger des Heils druk gerepeteerd door de Brassband Limburg.

„Naar de top of stop,” zo vat dirigent Maurice Hamers van de Brassband Limburg de opdracht samen die hij en zijn musici zichzelf gesteld hebben. De brassband is al elf jaar een 'vreemde' verschijning in de zo hoog geprezen Limburgse blaasmuziek. Een muziekwereld die, hoe talentvol de muzikanten ook zijn, beperkt blijft door de amateurstatus van de harmonieën en fanfares. Daarom heeft de provinciale blaasmuziek volgens de pas 29-jarige en toch al landelijk gerenommeerde Maurice Hamers een toegevoegde waarde nodig. Hij nam in november 1989 na lang aandringen van enkele bestuursleden de leiding van de kwakkelende Brassband Limburg (slechts een van de drie in deze provincie bestaande muziekgezelschappen in zijn soort) op zich. Maar op één voorwaarde: Hamers wilde een beleid dat erop gericht is om de dominerende Britse en Scandinavische toporkesten naar de kroon te steken. Binnen enkele jaren moest de Brassband Limburg in de internationale top meespelen. De ambitieuze dirigent wist 29 aan het conservatorium afgestudeerde beroepsmuzikanten en enkele zeer talentvolle amateurs achter zich te krijgen. Ze bleken als professionals niet alleen bereid gratis te spelen, maar zelfs tijd en geld te investeren in het muzikale avontuur. Zoals zo vaak is de weg naar de top bezaaid met vele (organisatorische en financiële) tegenslagen. In december 1991 gloorde hoop, de Brassband Limburg werd Nederlands Kampioen. En verdiende een ticket voor Cardiff, de hoofdstad van Wales waar vorig weekeinde het Europees Kampioenschap werd gehouden.

DOOR MATH WIJNANDS

„Natuurlijk is het een risico dat je tijd, geld en bijzonder veel moeite steekt in een avontuur waar je de afloop niet van kunt schatten. Maar we zien het toch als een investering in onze eigen toekomst.” Dat zeggen Ad Triepels (HaFa-dirigent en eigenaar van een slagwerk-speciaalzaak), Henk Martens (docent aan muziekscholen) en Enrico Stevens (conservatoriumstudent). Ze vormen samen de slagwerkgroep van de Brassband Limburg. „Ieder van ons heeft zo zijn eigen belangen. Als we internationaal doorbreken, maak je ook als individuele musicus naam. En dan verdient die investering zich weer terug... hopelijk met winst. De een maakt bijvoorbeeld naam als muziekdocent, de ander als dirigent van een harmonie of fanfare en weer een ander krijgt misschien een betaalde baan bij een orkest. Maar toekomst en inkomen zijn zeker niet de enige drijfveren om in de Brassband Limburg te spelen. We doen het toch voornamelijk om de muziek, de brassband-muziek. Bovendien is het een bijzonder gezellige club waar het heerlijk mee spelen is,” aldus het drietal in een pizza-restaurant in Cardiff, waar ze uitpuffen van een lange reis en een zware repetitie.

Voor de leek blijft het evenwel een waanzinnig idee dat mensen betalen voor het uitoefenen van hun beroep. „De banen in deze branche liggen nu eenmaal niet voor het oprapen, je moet er wat voor over hebben,” verzuchten ze. Dat 'wat' bestaat uit 300 gulden per persoon voor de reis en een zeer eenvoudige

hotelletje. Kosten voor verblijf in Cardiff komen voor eigen rekening. En voor degene die de partner heeft meegenomen, komt er nog eens 600 gulden bovenop. Maar daarmee is de 'schade' nog niet vastgesteld. Iedereen derft inkomsten, omdat hij of zij meerdere dagen geen les kan geven of kan spelen.

Over investeren gesproken. Onlangs nam de Brassband Limburg in een Gentse studio een CD op. Drie lange weekeinden schoven de muzikanten alles opzij. Toen de opnames eindelijk klaar waren, haakte de sponsor af en bleven de banden ongebruikt in de kast liggen.

Geld voor een comfortabele vliegtuigreis naar Cardiff is er dus niet. Het Limburgse gezelschap maakt een slopende reis per bus en boot. Vertrek donderdagochtend 30 april om half negen van de fanfarezaal van Urmond (het repetitielokaal) per volgestouwd touringcar. Na de overtocht van Oostende naar Dover volgt een lange busreis naar Wales door een druilerig en mistig Engeland. Doodmoe komen de Limburgers om 24 uur aan in Cardiff. Als het dan in de stromende regen bijna niet meer lukt om de reeds slapende uitbater van het familiehotelletje wakker te krijgen, blijkt snel dat het leven van een gediplomeerd musicus er geen is van glitter en glamour.

Dus opnieuw rijst die ene vraag. Waarom? „Bezetenheid,” zegt de een. „Motivatie,” zegt de ander. De gezelligheid, de vrolijkheid en saamhorigheid van de groep vergoeden echter veel. Zo niet alles. Maar gemopper is er nu en dan ook te horen. Bijvoorbeeld over het feit dat de voorzitter, de dirigent en enkele (ster)spelers wel met het vliegtuig reizen.

Pioniers

De in Berg a/d Maas wonende Maurice Hamers ziet zichzelf een

'zijn mensen' als pioniers. „We zijn voor de Limburgse muziek een nieuwe richting ingeslagen en effenen de weg. We zullen hier in het Mekka van de brassband-muziek veel leren. Degenen die dit mogen meemaken vertellen thuis daarover en brengen hun ervaringen in de praktijk. Het verrijkt dus de Limburgse muziek. Dat is de grootste winst. Heel Nederland heeft jarenlang opgekeken tegen de John Foster Black Dyke Mills Band uit Engeland. Nu hebben wij de kleedkamer naast die van hun. Ik bedoel maar.”

De nieuwe uitdaging was voor de dirigent dan ook de belangrijkste reden om in november 1989 toe te zeggen. „We maakten een meerjarig planning. Met als eerste doel om binnen enkele jaren door te stoten naar de top. Dat is gelukt. We zijn erbij, over winnen hebben we het nog lang niet. Dat duurt veel meer jaren. Jaren om ervaring op te doen. Het is voornamelijk die speciale sfeer rond de brassbands. Dit wereldje vergt veel meer stressbestendigheid en discipline. Misschien gaan we een keer op de bek, dat hoort immers in een leerproces. De volgende stap in onze planning is nog steeds niet het winnen. We streven ernaar om de reeds slapende uitbater van het familiehotelletje wakker te krijgen, blijkt snel dat het leven van een gediplomeerd musicus er geen is van glitter en glamour.

Maurice Hamers heeft totnuot geen enkele spijt van zijn besluit in 1989. „Het is een prima club. Ik vind het fantastisch om met zo'n select gezelschap muzikanten te werken. Ik heb de beste blazers en slagwerkers van Limburg ter beschikking.”

De leden komen uit alle windhoeken van Limburg en uit de Belgische en Duitse grensstreek. Het zijn inderdaad 'toppers', zoals Guido Segers uit het Belgische Stokkem die in het dagelijkse leven

eerste cornettist van het symfonieorkest van de BRT is. Bassist Hans Nickel speelt in het omroeporkest van de WDR. Trombonist John Wauben studeert tevens operazang en van die 'buitenkans' kan de dirigent dankbaar gebruik maken door werken met zang in het repertoire op te nemen. Daarentegen zitten ook enkele talentrijke amateurs in de band. Neem de 18-jarige Roel Breuls (de benjamin van het gezelschap, lid van fanfare St. Martinus in Urmond) die dit jaar examen doet aan het VWO en dan toch enkele uren per dag muziekstudie weet op te brengen.

Hamers: „De inzet is enorm. Ze werken hard en gemotiveerd. Daarnaast is het ook een gezellige homogene groep. Er wordt wat afgelachen.”

Financiën

Problemen met kwaliteit en motivatie zijn er dus niet. Des te meer met de organisatie. Het is voor het bestuur razend moeilijk om financieel rond te komen. Want de Brassband Limburg past eigenlijk niet in de Limburgse muziek- en verenigingsstructuur. Fanfares en harmonieën zijn diep geworteld in een dorpsgemeenschap en ontvangen gemeentelijke subsidies, steun van de bevolking en plaatselijke middenstand en organiseren evenementen. Bij de Brassband Limburg niets van dat alles.

De trip naar Cardiff kostte twintigduizend gulden. Toen de band op zoek ging naar subsidies, bleek dat cultuur door Limburgse bestuursleden vrijwel alleen cultuur wordt genoemd als het in het traditionele systeem past. „We voldeden bijna aan geen enkele voorwaarde van welk fonds dan ook. Bij de provincie had men toch zo iets van 'een gezellig concertreisje'. Bij de gemeente Stein begrepen ze het beter. Ondanks dat we nauwelijks leden uit die gemeente hebben kregen we een waarderingssubsidie van 1800 gulden omdat we in

Stein zetelen. Bovendien gaf het ministerie van WVC 5400 gulden. De rest moest dus uit eigen zak,” legt penningmeester Piet Dohmen uit.

Behalve de hoge 'produktiekosten' (minimaal vijftigduizend gulden per jaar) zit de Brassband Limburg met een schuldenlast. Een erfenis van het vorige bestuur. „We willen die periode afsluiten en een gezond financieel beleid starten. Dat betekent dat we nu op zoek gaan naar nieuwe sponsors. Een hele klus, maar noodzaak om in leven te blijven,” weet secretaris Annemarie Draper.

Spanning

Ondanks de financiële perikelen zien de musici de toekomst zonnig tegemoet. Maar eerst moest er gepresteerd worden in Cardiff. De laatste dag voor de wedstrijd wordt er druk gerepeteerd in een kerkje van het Leger des Heils. De spanning is voelbaar, er worden veel fouten gemaakt. De bandleden bereiden zich als echte professionals op het optreden voor. Zelfs een enkel pilsgeslacht is taboe. En terug in het hotel nemen de meesten nog even de moeilijkste passages in hun partituur door. Niet al te lang, want het programma vermeldt letterlijk: 'vroeg naar bed'.

De grote dag zelf, zaterdag 2 mei, begint vroeg met om zeven uur ontbijt. De Limburgers worden om acht uur voor de loting verwacht in de moderne concertzaal St. David's Hall die plaats biedt aan 2000 toeschouwers. Daar worden ze meteen geconfronteerd met de vreemde Britse brassband-tradities. De jury wordt voor de loting opgesloten in een in de zaal opgebouwd hok. Ze zien niet welke band op het podium zit. Ze horen alleen de muziek en juryleden band nummer 1, 2 enzovoorts. De drie juryleden mogen er de hele dag niet uit. Dus worden ze opgesloten met drinken, eten en... een emmer om te urineren.

Nare eigenschappen

De nare eigenschappen van dit virus treffen voornamelijk de vrouw. Als een vrouw op het eind van haar zwangerschap een actieve herpes genitalis heeft, kan tijdens de geboorte het kind worden besmet met het virus. De dan optredende infectie heeft meestal een zeer ernstig verloop met ontsteking van huid, lever en hersenen. Deze ziekte, die herpes neonatorum wordt genoemd, leidt in 70 procent van de gevallen tot de dood van het kind en de overlevenden hebben

Heel anders dan de meeste muzikanten gewend zijn is de volgorde van optreden. Eerst speelt iedere band hetzelfde verplicht werk 'Five Blooms in a Welsh Garden' van Gareth Wood. De Brassband Limburg is om elf uur aan de beurt. Daarna brengt ieder ensemble het keuzewerk. De Limburgers moeten tot vijf uur wachten. Dat heeft geen goede uitwerking op de zenuwen. Zo nu en dan is er gemopper te horen. Sommige muzikanten vinden dat er bestuursleden zijn die teveel 'stressen' en in een andere hoek menen enkele bestuursleden dat de muzikanten een voorbeeld zouden moeten nemen aan de strakke discipline van de Britten. Maar de gelederen blijven gesloten. De eensgezindheid is nu eenmaal sterk.

Halverwege het als zeer moeilijk te boek staande keuzewerk, 'Variations on an Enigma' van Philip Sparke wordt die nervositeit fataal. Een van de muzikanten begaat een fout. In principe geen probleem, maar de muzikanten schrikken er blijkbaar zo van dat het tot een kettingreactie leidt. „Dat is nou die onervarenheid met die typische gespannen brassband-sfeer. Heel jammer,” luidt de commentaar van Maurice Hamers achteraf.

Na de prijsuitreiking weet eigenlijk niemand hoe hij moet reageren. Blijf? Nou nee, er is immers geen plaats op het erepodium behaald. Wel het aantal van 172 punten weten de Limburgers, maar de eindrangschikking blijft behalve de eerste drie onvermeld. Reden tot teleurstelling is er evenmin. Immers met het verplicht werk en de deelname 's avonds aan het 'entertainment concours' heeft het orkest overtuigend gepresteerd. Maar van één pluspunt was iedereen overtuigd: de Brassband Limburg heeft in Cardiff een solide basis gelegd om de strijd voor een kwalitatief hoogstaand orkest in deze provincie aan te gaan. Die gedachte maakte de lange thuisreis dan toch comfortabel.

meestal hersenbeschadiging opgelopen.

Om deze gevreesde complicatie van herpes 2 bij de moeder te voorkomen wordt in voorkomende gevallen besloten het kind via een keizersnede geboren te laten worden.

Bovendien is al enige tijd bekend dat er verband bestaat tussen het hebben van een (sluimerende) herpesinfectie en het optreden van baarmoederhalskanker. Vrouwen met een partner die herpes genitalis heeft, doen er verstandig aan regelmatig een uitstrijkje te laten maken, ook als zijzelf geen klachten hebben die wijzen op een infectie met het virus.

De infectie met herpes 2 kan gemakkelijk worden voorkomen, net als de overige geslachtsziekten en AIDS. Veilig vrijen, dus.

STANDPLAATS:

Budapest

Behelpen

DOOR RUNA HELLINGA

Ons gastgezin in Tirana moet ons ontzettende langslapers vinden. Als wij om half acht 's ochtends opstaan, zitten vader en dochter Janni al anderhalf uur naar de Italiaanse ontbijt-tv te kijken. Waarom ze zo vroeg zijn, weet ik niet, want de vader is gepensioneerd en de dochter werkloos. Misschien uit solidariteit met de moeder. Of het is gewoon een Albanese gewoonte, want ook de werkloze burens horen we altijd al om zes uur.

Moeder Lumturi heeft geen keuze. Zij doet de hele huishouding en zij moet iedere ochtend vroeg uit de veren. Dan poest ze en kookt ze. Noodgedwongen, want van zes tot half acht, geen minuut langer, stroomt er water uit de twee kleine kraantjes in huis. Het waterprogramma is strikt: 's ochtends een paar uur, 's middags een paar uur, 's avonds een paar uur. De rest van de dag: geen druppel.

Daarom maakt ze voor dag en dauw het huis aan kant en zorgt ze alvast voor de middagmaaltijd. Dan heeft ze daar geen omkijken meer naar als ze uit haar werk als ziekenhuis-apothekeres thuiskomt. Mevrouw Lumturi is een heel goede kok en ze stelt eer in haar werk. Dus staat ze in alle vroegte taarten te bakken en hartige pastetjes te vullen.

Dat wil zeggen: als er stroom is, en dat is bepaald niet altijd het geval. Hele wijken zijn soms wekenlang van elektriciteit verstoken, een kleine ramp in een stad waar op stroom wordt gekookt, gestookt en gewassen. Meestal slaan de problemen 's avonds toe. Dan raakt het net door alle elektrische kacheltjes zo overbelast dat hele straten tegelijk in het donker komen te zitten.

Die kacheltjes zijn nodig, want de huizen hebben geen verwarming en de winters in Tirana zijn soms guur. Maar comfort staat bij de woningbouw niet voorop. Nieuwbouwwoningen hebben sobere badkamers met een enkel fonteintje en een Franse wc, zo'n gat waar je op moet hurken, geen warm water en muren zo dun dat je ieder woord van de burens kunt verstaan.

Het is behelpen, maar daar zijn de Albanese dan ook zeer sterk in. Iedereen heeft massa's kaarsen in huis en een primus voor noodgevalen. De familie Janni heeft geluk dat de buurstraat meestal nog wel stroom heeft als zijzelf in het donker zitten.

Dan klimt Pa op een stoel, roept waarschuwend dat iedereen even voorzichtig moet zijn, haalt een draad van achter de gordijnroede, wikkelt het pleistertje eraf en peutert met het kale koperen uiteinde in een stopcontact. Weliswaar levert deze noodvoorziening maar 170 volt, te weinig voor de tv en het kacheltje, maar we zitten tenminste niet meer in het donker. Buiten blijkt de draad naar een lantarenpaal te lopen. Illegaal, zonder enige twijfel. Maar nood breekt wet.

Of we willen douchen, vraagt vader Janni ons op een avond. Als we instemmen, verdwijnt hij voor de nodige voorbereidingen naar de badkamer. Douchen is een hele procedure. Eerst gaat er huisbrandolie in de 'kerosine'-geiser. Dan kost het een tiental lucifers om dat ding aan het branden te krijgen. Met het geluid van een opstijgend vliegtuig en de bijbehorende olielucht slaat de geiser uiteindelijk aan.

Vader Janni leidt een douchekop aan een lang stuk tuinslang dwars door de badkamer en hangt hem op aan een stok naast de stortbak. Er gaat nog een schrobber door het Franse sta-toilet en klaar is de douche. Het staat wat wankel, zo half op de weg en half op de vloer. En de kracht van de waterstraal houdt niet over. Maar als collega's me vertellen dat ze in hun hotel nooit echt warm kunnen douchen, krijg ik alsnog een luxueus gevoel.

DOOR MARISKA KOSTER, ARTS

Herpes 2 is echte geslachtsziekte

Wout zit nu in de spreekkamer en hij zit niet op zijn gemak. Hij praat wat over onnozele klachten en dan komt de aap uit de mouw: „Ik heb zo'n nare uitslag, dokter, daarzo?” „Waarzo is daarzo?” vraagt ik, want soms ben ik een beetje gemeen. Wout wordt rood. „Op m'n snikkel, dokter, en het doet pijn.”

Bij inspectie van Wouts geslachtsdelen zie ik een paar blaasjes op de eikel. Enkele daarvan zijn kapot gegaan en zien eruit als zweertjes die nog het meest lijken op de afeten die we allemaal wel eens in onze mond gehad hebben. De zweertjes die Wout zo'n ongemak geven zijn echter van geheel andere aard: er is hier zeer waarschijnlijk sprake van herpes genitalis oftewel herpes 2.

Herpes 2 is een familielid van het herpes simplex virus (herpes 1) dat de welbekende kortslijp veroorzaakt. Vroeger werd gedacht dat de genitale herpes alleen maar een andere uiting was van de kortslijp, vooral omdat de blaasjes er net zo uitzien, maar in 1968 is aangetoond dat het hier gaat om een geheel eigen virustype.

Herpes 2 is een echte geslachts-

ziekte, net als syphilis en gonorrhoe wat onder andere blijkt uit het feit dat afweerstoffen tegen dit virus vooral te vinden zijn bij geslachtsrijpe personen en zeer zelden bij kinderen.

Nadat bekend was geworden dat herpes 2 een ander virus is dan herpes 1, heeft een tijdlang de stelregel gegolden dat herpesblaasjes boven de gordel veroorzaakt werden door type 1 en onder de gordel door type 2.

Alras bleek echter dat in de vaderlandse slaapkamers hard gewerkt werd aan het ontkrachten van deze stelregel, en tegenwoordig moet het virus gekweekt worden om met zekerheid uit te maken welk type het betreft.

Sluimeren

Bij Wout is waarschijnlijk sprake

van een eerste (primaire) infectie met het virus. Bij een primaire infectie staat pijn veel meer op de voorgrond dan bij 'herhaling', maar bij sommige mensen treedt besmetting op zonder dat zij klachten hebben. De therapie bestaat uit acyclovir zelf, maar dit antivirumiddel is in dit geval uitsluitend een symptoombestrijder.

Herpes 2 blijft, net als het kortslijpvirus sluimerend aanwezig in de zenuwknopen van de sensibele zenuwen, en kan op ieder moment weer de kop opsteken. De recidief-infecties kenmerken zich door een kortere duur en door veel minder pijn. Wel zijn de karakteristieke blaasjes aanwezig.

Mensen die ooit herpes genitalis hebben doorgemaakt moeten er rekening mee houden dat ze voor anderen besmettelijk zijn, ook als er geen blaasjes op de geslachtsde-

„Je kunt het vergelijken met ruim twee jaar aan een stuk door griep hebben. Ik ben bijna constant misselijk en moe. Bovendien ben ik meer dan tien kilo afgevallen. Twee keer per week moet ik mezelf een spuit zetten met het geneesmiddel interferon. Ik weet wel dat ik dat moet doen om te overleven, maar ik word er doodziek van. Soms wil ik er gewoon mee ophouden. Ik ben nu al zo lang mijn 'laatste' verjaardag en 'laatste' kerst aan het vieren, dat ik het nu wel welletjes vind. De gedachte dat ik nog vijf jaar zo moet leven is eigenlijk onverdraaglijk. Ik ben klaar om dood te gaan,” vertelt Joost uit Maastricht, 24 jaar en al geruime tijd aidspatiënt.

DOOR ANGELI POULSSEN

Vijf jaar geleden ontmoette Joost zijn huidige vriend. Toen het er naar uitzag dat de relatie serieuze toekomstperspectieven bood, besloten beiden zich te laten testen op het aidsvirus. Joost bleek seropositief, zijn vriend niet. Joost was toen 19. „Je gaat door een hel. Je weet gewoon niet meer waar je aan toe bent. De relatie heeft stand gehouden en uiteindelijk ben ik ook gewoon doorgegaan met mijn studie. Maar na een tijdje had ik niet eens meer de energie om naar het opleidingsinstituut te fietsen. Als ik 's middags thuiskwam plofte ik meteen in bed. Bovendien begon mijn maag steeds meer op te spelen. Ik viel zienderogen af en leed onder vreselijke krampen. Uit onderzoek bleek uiteindelijk wat ik al lang wist, ik had last van het Kaposie-sarcoom in mijn maag.”

Weeig

„Gewoon eten kan ik niet meer. Om niet nog magerder te worden drink ik zeven pakjes diët-drink per dag. Mokka, chocola, bananen, alles heeft dezelfde weeige smaak. Vaak moet ik mezelf echt dwingen om te blijven drinken. Door de medicijnen geef ik geregeld over of heb ik helemaal geen honger meer. Gezellig samen eten is dus uit den boze. Ook voor andere sociale activiteiten blijft te weinig energie over. Op vakantie gaan, winkelen of vrienden ontvangen gaat gepaard met enorm veel voorbereiding en inspanning. Iedereen zegt wel 'als ik nog maar een bepaalde periode te leven zou hebben, zou ik flink gaan reizen of andere dingen laten uitkomen.' Wanneer je echter eenmaal aids hebt, ben je zo gebonden aan medicijnen en medische begeleiding, dat het moeilijk is om lange tijd weg te gaan. En dan heb ik het niet eens over de energie, die voor zo'n reis verschrompelijk te kort schiet.”

„Eigenlijk doe ik de hele dag niets. Boeken lezen, tv-kijken, nadenken en uit het raam staren. Ik breng mijn tijd door. Misschien zou ik wel wat nuttigs willen gaan doen,

De moeizame en onbegrepen positie van een aidspatiënt

'Ik ben klaar om dood te gaan'

Deze foto die de World Press Photo-prijs won, geeft volgens aidspatiënt Joost vaak een verkeerd beeld van aidspatiënten. De modieuze geklede en lichtgebruinde 24-jarige vertoont inderdaad weinig gelijkenis met deze paarsgeklepte en uitgebluste man in de rolstoel.

Archieffoto
LIMBURGS
DAGBLAD

een cursus Frans volgen bij voorbeeld, maar dan bedenk ik dat ik die taal toch nooit meer zal kunnen gebruiken. Ik heb geen toekomst meer. En dat feit kan ik na een lange 'worstelperiode' nu heel goed accepteren. Als er morgen plotseling toch een medicijn tegen aids gevonden wordt, zal ik helemaal in verwarring zijn. Ik denk zelfs dat ik het niet meer zou willen hebben. Laat mij maar sterven,” meent Joost.

Kwaliteit

Ruim 27 maanden geleden werd de diagnose 'aids' bij Joost gesteld. Hij is opgenomen in een onderzoeksproject van twee jaar bij het

AZM in Maastricht. Daar krijgt hij een medicijnbehandeling die onder andere bestaat uit een combinatie van de middelen AZT en interferon. „Ik slik voor 160.000 gulden aan medicijnen per jaar. Naast de middelen tegen aids, ook allerlei medicijnen tegen andere kwaaltjes die krijgt of kunt krijgen als direct gevolg van de ziekte. Ze helpen in zoverre dat ik nu nog steeds leef en sinds twee jaar stabiel ben. In het ziekenhuis doen ze heel erg hun best om het leven van aidspatiënten zo lang mogelijk te rekken. Maar misschien moet men zich niet zozeer op de kwantiteit, maar op de kwaliteit van het leven concentreren.” „Joost is een van de twee patiënten

die nog over zijn in het onderzoek,” vertelt behandelend arts en AZM-aidspecialist dr. Schrey. „We zijn met zes aidspatiënten begonnen. Drie zijn er inmiddels overleden, één is vrijwillig gestopt met de medicatie. Het interferon wordt gesponsord door de fabrikant. Een kostbare aangelegenheid, want iedere patiënt gebruikt voor bijna duizend gulden per maand. Als het onderzoek na twee jaar officieel is afgelopen blijft de fabrikant het middel tot aan het levenseinde verstrekken. Dat is de afspraak. Bij Joost werkt het in combinatie met AZT stabiliserend. Het is alleen jammer dat hij last heeft van zoveel bijwerkingen. Het blijft echter een vrijwillige behan-

deling; als Joost wil stoppen dan respecteren we dat.”

Joost: „Je verlegt je grenzen. Eerst zei ik dat ik mezelf van kant zou maken als bleek dat ik aids had. Mooi niet. Toen legde ik de grens bij een duidelijk zichtbare magerte en verslapping. Vervolgens dacht ik dat een rolstoel onoverkomelijk zou zijn. En uiteindelijk blijkt dat je wil om te leven toch sterker is. Ook wordt er veel druk op je gelegd door je omgeving. Ik moet dankbaar zijn dat ik nog zo lang met medicijnen heb kunnen leven. Dat ik in een land als Nederland geboren ben. Dat ik tot aan mijn levenseinde 'buddy's' en gezinszorg heb om me te helpen. Maar als

Aangepaste stimulator voor gehandicapten

Joop Steenkamer toont zijn zelf ontworpen stimulator voor lichamelijke gehandicapten.

Foto: FRED ERNST

Vooral in verpleegtehuizen zijn patiënten bang, dat iemand het pakketje ziet liggen.”

Joop Steenkamer hoopt niettemin dat zijn zelf ontworpen stimulator in ziekenhuizen en verpleegtehuizen een normaal gebruiksartikel wordt. „Momenteel zijn verpleegkundigen niet bereid of in ieder geval zeer terughoudend om gehandicapten te helpen bij het gebruik van vibrator of stimulator.

Velen schamen zich hiervoor of vinden het simpelweg smerig. Het seksueel begeleiden van gehandicapten behoort officieel niet tot de medische taak. Voor mijn

stimulator is geen echte begeleiding van verplegers nodig. Daarnaast is de douche een zeer schone omgeving. Hopelijk verdwijnt daardoor het negatieve aspect en zien verpleegkundigen het seksueel begeleiden van gehandicapten in het vervolg gewoon als onderdeel van hun werk. Ciska van Dijken is vrijwilligster van het SOG en biedt erotische hulpmiddelen aan bij gehandicapten. Onaangepaste attributen wel te verstaan. „Het ligt vaak aan de creativiteit van de gehandicapte zelf of mijn aanbod bruikbaar is. Vaak kan door een andere bevestiging van stimulator of vibrator

veel bereikt worden.” Van Dyken zegt dat zij het ontwerp van Joop Steenkamer zeker in haar pakket op zal nemen wanneer het in de handel komt.

Joop Steenkamer meent dat de problemen rond aangepaste erotische hulpmiddelen slechts een onderdeel vormen van de algemene seksuele integratie van gehandicapten. De laatste tijd wordt aan het onderwerp veel publiciteit gegeven waardoor langzaam het taboe verbroken wordt. Ik hoop op mijn eigen manier een aandeel in dit proces te hebben,” zegt Steenkamer.

De integratie van gehandicapten in de samenleving is in volle gang. Openbare gebouwen worden toegankelijker, de gehandicaptensport groeit ongekend en werkgevers sluiten invaliden niet meer automatisch uit van het arbeidsproces, maar zoeken een geschikte stek binnen het bedrijf. Zo maar enkele voorbeelden.

Gehandicapten proberen een zo normaal mogelijk leven te leiden. Ook seksualiteit hoort daarbij. Dit onderwerp wordt in de samenleving echter nog vaak met veel onbegrip, schaamte en angst benaderd. Ook rond de behoefte van gehandicapten aan aangepaste seksuele hulpmiddelen, hangt een taboesfeer. Bedrijven en verpleegtehuizen willen hier voorlopig nog niet aan. Daarom moet het baanbrekende werk voorsnog komen van individuen zoals Joop Steenkamer en Albert van Looy.

DOOR FRANK VAN DE HEUVEL

„De eerste stap tot seksuele integratie van gehandicapten is al gezet. De mensen beseffen intussen dat gehandicapten niet a-seksueel zijn, lange tijd hadden de mensen hier geen enkel benul van.” Aan het woord is Rotterdammer Joop Steenkamer, dwarslees-patiënt en student industrieel ontwerp aan de Technische Universiteit in Delft. Voor zijn afstudeerproject ontwierp hij een stimulator voor mannen en vrouwen met ernstige beperkingen aan arm-en handfuncties. Zo worden zij toch in staat gesteld om zelfstandig te masturberen. Het apparaat wordt door water aangedreven en is alleen te gebruiken in de douche. „Dat heeft meer voor- dan nadelen,” zegt Steenkamer. „In een douche ben je op de eerste plaats naakt. Mensen voelen zich in douche of bad meestal zeer behaaglijk, mede door het warme water, wat als zeer prikkelend ervaren wordt. Daarnaast is de douche een zelfstandige ruimte waar privacy gewaarborgd is. Meer nog dan in een slaapkamer omdat je een badkamer af kunt sluiten. Een praktisch voordeel is dat sporen vrijwel direct weggespoeld worden. Een minpunt is dat patiënten in verpleegtehuizen en ziekenhuizen niet mogen douchen wanneer ze zelf willen. Vaak zijn daar speciale schema's voor opgesteld.” Steenkamer kreeg voor zijn afstudeerscriptie begeleiding van drie professoren. Een medicus, een seksuoloog en een ergonoom. Een ontwerp bureau en productiebedrijf gaven medewerking bij de realisering van het project. Op de Erasmus-universiteit werd het prototype getest bij acht proefpersonen. Vijf daarvan kregen daadwerkelijk een orgasme. „Dat waren allemaal valide mensen. Ik hoop binnenkort ook gehandicapten bereid te vinden om een test te on-

dergaan, misschien geeft dat aanleiding om enkele details te veranderen,” zegt Steenkamer.

Lachen

„Mede-studenten reageerden lachend toen ik ze vertelde van mijn plannen. Wanneer ik dan uitlegde dat er veel behoefte is aan erotische hulpmiddelen voor gehandicapten, werden ze serieus. Achteraf vonden ze het allemaal een ijzersterk idee. Maar hun eerste reactie was voor mij een teken dat rond het hele onderwerp veel onduidelijkheid bestaat en klaarblijkelijk nog in de taboesfeer hangt.” De 42-jarige dwarslees-patiënt Albert van Looy uit Blerick kan dit als geen ander bevestigen. Als voorzitter van het Venloos Gehandicapten Platform en mede-oprichter van het SOG (Seksuele Ontwikkeling Gehandicapten) regio Limburg zet hij zich al jaren in voor de seksuele integratie van gehandicapten. Hij probeert zelfstandig bestaande erotische attributen aan te passen voor gehandicapten. Daarvoor schreef hij diverse instanties aan voor subsidie maar kreeg bijna overal nul op het rekest. In 1990 legde Albert van Looy een voorstel neer bij het GAK om zijn experimenten vergoed te krijgen op medische gronden. Van Looy werd doorverwezen naar het ziekenfonds omdat dat de aangewezen instantie zou zijn voor de vergoeding. Daar werd de aanvraag ook geweigerd omdat het niet in het pakket zou zitten. Opnieuw klopte hij bij het GAK aan, nu met de bewering dat de hulpmiddelen als 'ontspanning' dienen. Wederom zonder resultaat. Vervolgens stapte hij naar de Raad van Beroep. „Om een soort proefproces uit te lokken,” aldus Van Looy. „Er is in deze kwestie namelijk nog geen uitspraak van een beroepsinstantie voorhanden. De beroepsprocedure loopt momenteel nog.”

STANDPLAATS:

Londen

Verkeersbureau

DOOR CEES VAN ZWEEDEEN

Voor Schotten is Londen een oord dat ten koste van alles gemedend moet worden. De ondergrondse is vergeven van Londenaren en ziektebaccillen. Op straat hangen zo veel giftige gassen dat politiemannen op Picadilly Circus nog maar 20 minuten aaneengesloten dienst mogen doen. Het drinkwater is slechts veilig als het hotel over eigen zuiveringsinstallatie beschikt. Londen is alleen interessant voor masochisten.

Om dit feit onder de aandacht van de toeristen te brengen, hing het Schotse Verkeersbureau vorig jaar posters op in de Londense ondergrondse. Een van die posters toonde een trein die in sublieme eenzaamheid door een verlaten berglandschap gleed. Daarboven stond: 'Schotland - het antwoord van moeder natuur op de Picadilly Line'. Een andere affiche was nog iets minder verfrijnd: 'Na een vakantie in Londen bent u toe aan een vakantie in de Schotse Hooglanden'. En: 'Als Moeder Natuur als een ondergronds reiziger had willen scheppen, was u een mol geweest'.

Schotten mogen hun eigen land volgaarne associëren met ongebreidelde, zuivere lucht, ruimte en gezondheid. Londen is het tegenwoordel van dit alles. Maar is dit ook zo?

Blijkens een onderzoek van de National Food Survey nuttigt de gemiddelde Schot tweemaal zo weinig vitaminen C als de Londenaar. In sommige wijken van Glasgow eet een op de drie bewoners nooit fruit en een op de vijf nooit groente.

Niet alleen eten Schotten weinig groente, ze bereiden het ook verkeerd. Eigenlijk bereiden ze het helemaal niet; ze gooien het in een grote pan met kokend water, kijken dan een uurtje Dallas en schuiven vervolgens aan tafel. Het kooknat, dat alle resterende vitaminen C en nitraten bevat, wordt olijk weggespoeld.

Dit inachtig, vermag het niet te verbazen dat Schotland behalve schone lucht ook een hoog percentage sterfgevallen door hart- en vaatziekten heeft. Monklands, een plaatsje bij Glasgow, mag zich zelfs laten voorstaan op het hoogste in Europa.

Dit zou voor de reiziger allemaal nog overkomelijk zijn als Schotland zou beschikken over een keur aan Italiaanse restaurants. Maar wie zich vanuit Londen noordwaarts begeeft, komt steeds minder cappuchino tegen en eenmaal in Schotland wordt er alleen nog nescapé geschonken. Restaurants excelleren in hamburgers, hotels serveren bij het ontbijt in boter zwemmende vissen uit die luistren naar de naam 'haddock'.

Maar dat is niet eens de reden waarom de buitenlandse toerist zich niet uit Londen laat weglukken door het Schotse Verkeersbureau. De charme van Londen is voor een deel juist de vervuiling, de overvolle metro's, de chaos. Zou Potobello Road dezelfde sfeer ademen als deze marktstraat in Aberdeen lag? Wat zou de betekenis van Trafalgar Square zijn zonder de benzinedampen uitbraken de dubbeldekkers?

Verkeersbureaus schijnen niet de begripen wat mensen naar de grote stad lokt. Enige tijd geleden hing ook het Nederlands Verkeersbureau een poster op in de Londense ondergrondse. De tekst ervan luidde: „If you go to Amsterdam, don't overlook Holland” (Als u naar Amsterdam gaat, zie dan Nederland niet over het hoofd).

Maar wat het verkeersbureau over het hoofd ziet, is dat de Londenaren in Amsterdam een paar dingen zoekt die de Hondsrug niet heeft te bieden.

Hoe kun je als sjeik vandaag de dag nog opvallen? Dat valt niet mee, maar in Aboe Dabi, een van de Arabische Emiraten, hebben ze het gevonden. Je bouwt je eigen renbaan, schrijft een koersdag uit en stelt zelf het prijzengeld beschikbaar. Vervolgens investeer je tonnen in renpaarden om je eigen eerste prijs, zo'n zesduizend gulden, terug te verdienen. Niet dat het geld zo belangrijk is, alles draait om de eer. Je

nodigt bij de feestelijke opening van de baan al je vrienden en bekenden uit en zij kunnen, als ze hun gezicht niet willen verliezen, niet achterblijven; ze kopen eveneens paarden. Op deze manier ontwikkelt zich in hoog tempo de rensport in het woestijnstaatje Aboe Dabi. De Limburgse kampioen bij de jockeys, bracht er op uitnodiging van sjeik Mansoua een werkbezoek en keek zijn ogen uit...

Limburgse jockey bij de Arabieren

● **Adrie de Vries weer aan de slag in Sevenum, ditmaal met Christo Balito, kanshebber voor de Derby 1992**

Foto: WIM-HUIJBERS

DOOR HANS SINNIGE

„Geld speelt geen rol. Winnen is het enige dat telt,” zegt Adrie de Vries terwijl hij een blik uit het raam werpt. Het druilerige weer zet hem weer met beide voeten op de grond: hij is terug in Nederland. „Het was in Aboe Dabi winter, maar dan is het daar altijd nog zo'n 25 graden,” verzucht de gebruide nationale kampioen. De Vries werd eind vorig jaar benaderd door Den Hartog, een van de drijvende krachten achter de Dutch Arabian Racing Committee (DARC). Den Hartog had de in Nederland getrainde Arabische volbloedhengst Wiktor verkocht aan sjeik Mansoua en die stond erop dat er bij de vliegreis naar het nieuwe vaderland een ervaren verzorger mee zou komen. Hij gaf de voorkeur aan een jockey, die dan een tijdje zou kunnen blijven om zijn paard te trainen en eventueel uit te brengen in de koers.

De keuze viel op Adrie de Vries. De jonge Limburger had wel zin in het avontuur dat een maand in beslag zou nemen. „In eigen land is het renseizoen dan toch al afgelopen en ik ben op tijd terug voor de voorbereidingen van het nieuwe seizoen,” wist hij zijn baas Jan Pubben te overtuigen. Die zwaai-de hem dan ook vrolijk uit toen hij op 11 december vanaf Schiphol vertrok.

Andere wereld

Al snel ontdekte de Nederlandse kampioen dat hij in een compleet andere wereld verzeild was geraakt. Terwijl twee gastarbeiders zijn koffers overnamen werd hij door de persoonlijke assistent van sjeik Mansoua naar een zeer luxe witte Mercedes geloodst. Op dit voertuig en (uiteraard) de chauffeur kon Adrie de Vries tijdens zijn verblijf steeds een beroep doen. Wiktor werd overgebracht naar de stallen van de sjeik, waar zich nog meer paarden bevonden.

Opnieuw werd duidelijk, dat geld geen rol speelt voor de enthousiaste sjeiks. „De meeste paarden waren erg goed gefokt, maar waren net niet genoeg om in Engeland met de top mee te doen,” aldus Adrie de Vries. De Engelse volbloeds zijn in het woestijnstaatje echter in de minderheid. De Arabische volbloeds zijn veel populairder en voor hen wordt, als ze zich in de rennen eenmaal hebben

bewezen, veel geld betaald. Wiktor was al niet goedkoop, na hem werd vanuit Nederland ondermeer Lysari ES verkocht. Beide brachten ruim een halve ton op. Of ze dat geld ooit terugverdienen maakt niet zoveel uit, als ze maar winnen.

De dagindeling van Adrie de Vries zag er heel relaxed uit. Om acht uur 's morgens werd hij door zijn chauffeur opgehaald van zijn hotel en afgezet op stal. Daar hoefde hij zich alleen te bekommeren om Wiktor. „Dan valt het niet mee om een dag te vullen,” bekent De Vries. „Als je twee uur met één paard bezig bent geweest weet je echt niet meer wat je moet doen. Ik poetste hem uitgebreid en ging een stuk met hem wandelen. 's Middags kwam ik dan nog een keer terug en wandelde ik opnieuw een stuk met hem. Meer kun je echt niet doen.”

Royaal

Ondanks het feit dat hij zich nauwelijks hoefde in te spannen was de beloning meer dan royaal. Het verblijf in het vijfsterren-hotel en alle onkosten werden betaald door de sjeik, daarnaast ontving Adrie de Vries wekelijks een goed gevuld loonzakje. „Ongeveer het dubbele wat ik bij Jan Pubben verdien,” wil hij wel kwijt. In de middaguren zocht de Limburger het zwembad in zijn hotel op of ging hij de stad in om zijn verdiende dirhams uit te geven. Dat laatste was nog een hele klus, want luxe artikelen als horloges en video-apparaten gaan er voor weggeefprijzen van de hand. Benzine is te koop voor het 'on-Nederlandse' bedrag van vijftien cent per liter.

Na drie weken brak voor Adrie de Vries een spannende periode aan. De koers van Wiktor, waarom het eigenlijk allemaal was begonnen, naderde met rasse schreden. Adrie mocht zelf kiezen in welke koers hij wilde starten; een ren voor *maidens* over 1400 meter of een koers over 2200 meter waarin ook de betere paarden aan de start zouden verschijnen. Na lang wikken en wegen koos hij voor het laatste. „Ik gaf hem een week tevoren een snelwerkje op de baan en ging toen in partij met twee paarden van Michael Kettle, een Engelse trainer die door een andere sjeik in dienst was genomen. We deden het zo'n 1400 meter rustig aan, daarna lieten we ze in de rechte lijn voluit gaan. Die andere twee paarden liepen ver bij mij weg, dus ik dacht even dat ik maar beter beide races kon vergeten. Later bleek echter, dat Wiktor zijn tong had ingeslikt. Het moest wel zoïets wezen, want normaal gesproken had hij ze minimaal partij moeten geven.”

Adrie werkte hem daarna nog een keer alleen en

bond nu de tong vast. Dat ging stukken beter en daarop besloot hij in de koers over 2200 meter te starten. Hij verwachtte dat die afstand hem beter zou liggen. Een gouden greep, zo bleek op de koersdag zelf.

In de bewuste koers traden slechts vijf paarden aan waarvan twee uit dezelfde stal. Een van hen nam in een matig tempo het kopwerk voor zijn rekening, terwijl zijn stalgenoot achter hem positie koos. Adrie de Vries deed het nog rustiger aan en nam in eerste instantie genoegen met de laatste plaats. Misschien was dat ook wel zijn geluk, want in de laatste bocht speelde zich een curieus koersincident af. De jockey van het koppaard zag een deelnemer langsrij komen die zich opmaakte voor een aanval. Zich niet realiserend dat het zijn stalgenoot was nam hij hem mee naar buiten, daarbij ook nog hinder veroorzakend voor twee andere combinaties. De enige die er schadevrij met een ruime boog omheen kon was Wiktor en hij won zoals hij wilde.

„Die jockeys die in Aboe Dabi zelf werken zijn eigenlijk amateurs, dat wist ik, maar op zoïets reken je natuurlijk niet,” blikt Adrie terug. Het incident deed aan de overwinning echter niets af. Adrie de Vries ontving naderhand van de eerste assistent een envelop met daarin de eerste prijs van zesduizend gulden. „Die mocht ik houden, want daar lag de sjeik niet wakker van. Die is op zijn eenentwintigste al multi-miljonair en verblijft voor zijn studie in Amerika. Daardoor moest hij de koers helaas missen.”

Nog diezelfde dag stapte Adrie de Vries weer op het vliegtuig naar Nederland. Het verblijf in Aboe Dabi had eigenlijk al een week langer geduurd dan gepland en Jan Pubben kon zijn eerste medewerker vlak voor de start van het nieuwe seizoen niet missen. Toch kreeg het oosterse avontuur nog een tweedaags vervolg. Wiktor stond opnieuw ingeschreven en de sjeik wilde per se dat de Nederlandse kampioen opnieuw overkwam om voor hem te rijden. Het vliegticket van zesduizend gulden werd grif betaald, ondanks het feit dat de te verdienen eerste prijs slechts vijfduizend gulden bedroeg. Wiktor moest genoeg nemen met een eervolle tweede plaats, de sjeik was zoals verwacht heel tevreden.

Adrie de Vries is ondanks alle luxe die hem ten deel viel gelukkig niet naast zijn schoenen gaan lopen. „Ik zie het meer als een goed betaalde vakantie,” zegt hij. „Om er voorgoed te blijven zie ik niet zitten. Daarvoor is het seizoen er veel tekort. Er wordt van november tot midden april gekoerst, daarna wordt het te warm. Die maanden sluiten

wel perfect aan op het seizoen in Nederland, dus ik zou best ieder jaar terug willen. Je kunt er in de wintermaanden ideaal op gewicht blijven.”

De ambiance sprak hem in het bijzonder aan. De rensport is in Aboe Dabi zeker geen volkssport en zal dat vermoedelijk ook nooit worden als we Adrie de Vries mogen geloven. „De koersen mag je alleen bezoeken als je door de betreffende sjeik bent uitgenodigd. Je krijgt dan een plaats op de tribune, die is samengesteld uit dure leren stoelen en sofa's. Wedden op de koersen is niet mogelijk, het gaat puur om de eer.”

Adrie de Vries denkt dat de rensport in Aboe Dabi heel snel een internationaal aanvaardbaar niveau zal bereiken. „De wil om te investeren in goede paarden is er. Toen ik voor de tweede keer terug ging had een aantal sjeiks alweer nieuwe paarden gekocht die beter waren dan Wiktor. Ze blijven rondkijken, ook in Nederland. Ze wilden dat ik Agar's Macho voor hen kocht, want dat vinden ze een heel goed paard. Daarnaast kopen ze via Den Hartog ondermeer paarden uit Rusland. Ze hebben zoveel geld, dat het ze niets uitmaakt of een paard nu één of twee ton kost. Ook halen ze steeds vaker vakmensen uit Europa voor korte gastoptredens. Toen ik een dag in Doebai ging kijken zag ik de beroemde Lester Piggott, die vijf paarden reed voor sjeik Mohammed. Hij won vier keer, waaronder twee keer met een Arabische volbloed. De hele Engelse pers was erbij aanwezig en dat is net wat ze willen.”

Toch zijn er ook schaduwzijden aan het bestaan in een rijk land als Aboe Dabi. De stalmedewerkers merken bijvoorbeeld weinig van alle luxe; zij zijn veelal afkomstig uit de minder vermogende buurlanden en kunnen zich met een armzalig loon net in leven houden. Adrie de Vries had met ze te doen. „Ze moeten keihard werken en 's nachts slapen ze onder een afdak achter de stal. Dat ik zelf mijn paard poetste en verzorgde vonden ze heel vreemd. Dat hoorde een jockey niet te doen, dus trokken ze me de spullen zowat uit mijn handen. Nadat Wiktor zijn koers won heb ik de jongen die mij altijd hielp honderd dirham gegeven, zo'n honderdvijftig gulden. Daar was hij dolgelukkig mee.”

Adrie de Vries heeft zich inmiddels volop op het Nederlandse rensportseizoen gestort. Hij hoopt dat hij eind november opnieuw wordt uitgenodigd voor een gastoptreden in Aboe Dabi, al heeft zijn werkgever Jan Pubben daar zo zijn eigen gedachten over. „Ze betalen hem daar zoveel, dat ik elke keer weer opgelucht ademhaal als ik hem van de vliegtuigtrap af zie komen,” bekende hij.

ander-

Z
ij
d
s

Zalig

DOOR PETER STIEKEMA

Het gaat met zaligverklaringen in het Vaticaan ongeveer als met de jaarlijkse lintjesregen rond Koninginnedag. Steeds weer hoor je dat het daarmee wat kalmer aan gedaan zal worden, maar het blijft ieder jaar onderscheidingen gieten. De jaarlijkse bui gaat nooit over in gedruip. Eenieder die veertig jaar trouw aan de lopende band heeft gestaan kan – indien gewenst – rekenen op de ere-medaille in brons verbonden aan de Orde van Oranje Nassau, zoals een directeur, die veertig jaar een bedrijf heeft geleid mag rekenen op het ridderschap in diezelfde orde. Verschil moet er zijn, of niet soms?

Binnen de RK Kerk kwam in de jaren zestig onder Paus Johannes XXIII een discussie op gang om het snoeimes te zetten in de grote aantallen heilig- en zaligverklaarden. Zo kon het gebeuren dat heiligen, die al eeuwen werden vereerd, plotseling hun strepen – vergeef me deze profane uitdrukking – verloren en degradeerden tot de categorie der gewone stervelingen.

Na de dood van Johannes XXIII, de paus met het menselijke gezicht, trad de restauratie onmiddellijk in en werden weer allerlei lieden zalig danwel heilig verklaard. Ik heb dat altijd een merkwaardig ritueel gevonden. Welke mens kan immers van een andere mens bepalen dat hij het Rijk der Hemelen inmiddels wel zal hebben betreden en niet schroeit in het Vagevuur danwel eeuwig wordt geroosterd in de krochten van de Hel? Of is dit simpelweg te beschouwen als twijfel aan het inzicht van de Almachtige, misschien zelfs aan Zijn bestaan? Anders is dat verlangen om gewone stervelingen in de Hemelse adelstand te verheffen toch bijna niet te verklaren? Maar misschien zien de respectievelijke pausen zich al heel lang niet meer als de plaatsbekleder van Jezus op aarde en koesteren zij hogere aspiraties.

De ophanden zijnde – buitengewoon snelle – zaligverklaring van de oprichter van de bedenkelijke Opus Dei-beweging heeft mij doen besluiten tot het schrijven van dit stukje. Zaligverklaringen gaan binnen de RK Kerk meestal niet gepaard met heftige discussies en beschuldigingen. Alleen duurt het vaak wel heel lang voor het zover is. Peerke Donders bij voorbeeld, de Tilburgse leprozenmissionaris, heeft er bijna 95 jaar over gedaan – sinds zijn dood in 1887 – om als 158ste Nederlander op Gods (?) eigen erelijst te worden opgenomen. Van hem staat in ieder geval vast dat hij een door-en-door goed mens geweest is. Bij de zaligverklaring van de Spaanse priester Josemaria Escriva de Balaguer y Alblas, die zondag 17 mei door paus Johannes Paulus II tot de eer der altaren wordt verheven, lijkt dat echter wel wat anders te liggen.

Hoewel in Rome hardnekkig wordt verklaard dat Escriva in een geur van heiligheid is gestorven, zit er een bedenkelijk luchtje aan diens leven. De kritiek richt zich niet alleen op de priester die volgens sommigen een luxueus leven zou hebben nagestreefd en sympathie had voor het nationaal-socialisme. Velen koesteren ook groot wantrouwen tegen de behoudende lekenorganisatie Opus Dei (Werk van God), die Escriva op 2 oktober 1928 oprichtte. De snelheid waarmee de zaligverklaringsprocedure van de in 1975 overleden priester is afgerond, heeft in ieder geval verbazing en soms verontwaardiging opgeroepen. Doordat de voorzitter van de Vaticaanse congregatie voor de heiligverklaringen, kardinaal Pietro Palazzini, op de hand van de beweging was, konden snel vorderingen worden gemaakt met de zaligverklaring van Escriva, die op luxe was gesteld en zeer trots was op de adellijke titels die hij in 1941 en 1968 verwierf.

Opus Dei heeft voor het zaligverklaringsproces 75.000 ondertekende getuigenissen over het voorbeeldig leven van zijn stichter verzameld. Daarbij kwamen 13.000 pagina's geschriften van de priester zelf. De Amerikaanse journalist Kenneth L. Woodward, die een boek over zalig- en heiligverklaringsprocessen in de RK Kerk heeft geschreven, heeft kanttekeningen geplaatst bij de 1300 adhesiebetuigingen van kardinalen en bisschoppen. Volgens Woodward hebben Opus Dei-leden bisschoppen in de Derde Wereld gedreigd met stopzetting van de geldstroom voor hun priesteropleidingen, als zij weigerden de zaligverklaring te steunen.

In het Spanje onder dictator Franco bezette Opus Dei een groot aantal belangrijke administratieve- en regeringsposten, hetgeen de argwaan nog heeft versterkt. Veel pijnlijker is de bewering dat Escriva redelijk positief over Hitler dacht en zou hebben gezegd dat de nazi-leider ten onrechte werd beschuldigd van de moord op zes miljoen joden. Aan de andere kant: was het niet juist het Vaticaan, dat veel vooraanstaande nazi-leiders na de Tweede Wereldoorlog naar Zuid-Amerika hielp ontkomen? Dat maakt Escriva's zaligverklaring een stuk begrijpelijker.

... moet worden!

Vandaag is het Nationale Fietsdag, nog meer Nederlanders dan toch al beklimmen het stalen ros en gaan er – bijna file-gewijs – op uit. De fiets, die toch al het onverwoestbare image van het nationale vervoermiddel had, sinds ook de elkaar opvolgende majesteiten er hunne koninklijke bibs op neervleiden, maakt al enige tijd een comeback van jewelste. Bakfietsen, snor-, brom- en fluisterfietsen, tandems, lok- en leasefietsen. Het veel bezongen rijwiel ('als ik twee maal met m'n fietsbel bel' en 'spring maar achterop') was bezig af te glijden. Een onverlichte barrel, prooi van vooral junks en studenten. Maar nu de auto niet meer zo vanzelfsprekend is, krijgt de fiets weer status. En zelfs voorrang. De enige echte fietsbond is blij.

● *Luud Schimmelpenninck in de driewieler Solo: overdekte fiets.*

Foto:
GPD/ROLAND
DE BRUIN

Voorrang voor de fiets

DOOR PIETER VAN DE VLIET

„Wat heb ik nou aan m'n fiets hangen,” denkt Arien de Jong van de fietsersbond ENFB als ze het gelukstelegram leest. De bond blijkt beloond met een internationale onderscheiding van de Verenigde Naties wegens de 'uitzonderlijke inzet voor een beter milieu'. Of de pleitbezorgers van de wielrijders de prijs op 5 juni, Wereldmilieudag, eventjes in Rio de Janeiro willen komen halen.

Zo'n uitstapje zit er niet echt in. Natuurlijk is het leuk om mondiaal gefeteerd te worden in een bruisende stad als Rio. En beroemdheden te ontmoeten als de eveneens door het VN-milieubureau bekroonde Brigitte Bardot, het vroegere seksdool dat zich op haar oude dag fanatiek inzet voor het bedreigde dier. Maar zo'n reisje is duur. Geld en mankracht zijn hard nodig om de strijd voor een beter rijwielbeleid in den lande te kunnen voeren.

Misschien dat voorzitter Jaap Rijsburger van de Echte Nederlandse Fietsers Bond toevallig in juni die kant op moet, want als milieutechnoloog moet hij vaak in de Derde Wereld wezen. Maar anders komt er niemand. Arien de Jong blijft in elk geval de komende tijd vanuit het gebouw van de ENFB aan Havenstraat 13 in Woerden bij het promoten van het rijwiel uitzicht houden op de fietsbestendige spijkerbroeken die modeboetiek Henny's Rits onder het motto 'één broek voor twee billen' etalagebreed uitstalt.

Internationale erkenning. Daar hebben ze bij de fietsersbond zelfs niet van derven dromen. Er is een tijd geweest dat sterk is getwijfeld of de bond ooit zelfs maar nationaal aanzien zou gaan genieten. Maar nu de auto wat minder vanzelfsprekend is geworden lijkt de fiets en daarmee de bond aan prestige te winnen. Hoewel. Toch.

Meisjesdroom

Twee uur lang heeft de Tweede Kamer dezer dagen over de fiets gesproken. Onder aanvoering van minister May Weggen, dochter van Harm, rijwielhandelaar in Klaziehaven. „Ik had als kind nooit derven dromen dat ik nog eens het rijwielbeleid in de Tweede Kamer zou mogen verdedigen,” zei de bewindsvrouw. Het klinkt als een sprookje, een meisjesdroom als het ware. Zo wil Arien de Jong van de fietsersbond het voorlopig ook maar even blijven zien.

„De Kamerleden hadden er zichtbaar zin in. Een fijn onderwerp, weer even heel wat anders. In Nederland zijn meer fietsen dan mensen: vijftien miljoen. Daarom wilden de Kamerleden allemaal graag iets moois over het rijwiel zeggen. Ze gingen er echt voor zitten. De automobilist zou de van rechts komende fietser maar eens voorrang moeten geven. Natuurlijk had die brave Pieter van Vollenhoven, voorzitter van de Raad voor de Vekeersveiligheid, gelijk dat het daar eindelijk eens van moest komen. En daar kwamen de volksvertegenwoordigers los met hun eigen fietsverhalen.”

● *Het net van fietspaden breidt zich voortdurend uit. Zoals hier in Brunssum.*

Foto:
DRIES
LINNSEN

„Wolffensperger van D66 zei geheel buiten zinnen te zijn geweest toen zijn prachtfiets met maar liefst 21 versnellingen was gestolen. Van Middelkoop van de PvdA vond het maar mal dat je zo makkelijk met een creditcard een auto kunt huren, maar dat de leasefiets nog nauwelijks iets is. Kortom, belangstelling volop voor de velo. Een gezellig onderonsje, geen echt debat. Want over het geld dat nodig is om landelijk een waarlijk fietsvriendelijke en veilige infrastructuur te realiseren, zoals in het door de regering gesteunde Masterplan Fiets is vervat, is met geen woord gerept.”

Geen echt debat

Hoewel. Toch. Het was misschien geen echt debat. Maar het was wel een unicum dat de volksvertegenwoordiging zo lang over de fiets had gesproken. Begrip gloort althans. Steden en dorpen gaan er prat op dat ze als 'fietsvriendelijk' worden aangemerkt. Delft spant in dat opzicht de kroon. Het fietsnetwerk is daar zodanig dat de stad beter bereikbaar is voor de fiets dan voor de auto, vooral veiliger, maar zeker ook sneller.

Het gevolg is dat steeds meer Delftenaren gaan fietsen, want zij hoeven niet meer opzij voor de auto, de auto moet opzij voor hen. De straat is niet meer zo vanzelfsprekend voor de automobilist. Waar dat nog wel zo is aan de fietsers dank zij bruggetjes en tunneltjes over en onder de auto's door.

In Delft is fietsen een feest, ver-

kondigen de stadsbestuurder. Het loont de auto te laten staan, laten ze weten. Feit is dat het autobebuild in Delft aanzienlijk afneemt, terwijl het in andere steden nog altijd toeneemt. De voorzieningen in Delft hebben twintig miljoen gulden gekost.

Goede sier

„Geen weggegooid geld,” zegt Arien, „maar het is jammer genoeg slechts een proefproject waarmee goede sier wordt gemaakt. Zo zou het gewoon moeten, in alle steden. Het zou normaal moeten zijn. Weliswaar heeft May Weggen vijftig miljoen voor het bevorderen van het fietsen en het ontmoedigen van het autorijden uitgetrokken, maar ook dat is een eenmalige maatregel, niet structureel helaas. Het geld is bedoeld om gemeenten die iets leuks voor de fiets willen doen, te stimuleren.”

Arien de Jong woont in Amsterdam. „In de hoofdstad doen ze al jaren hun best om het fietsen te bevorderen en het autorijden te ontmoedigen. Maar het schiet niet op, gaat stukje bij beetje, alleen als er toevallig weer wat geld is.”

Haar hoop is gericht op de uitslag van het recente referendum waaruit blijkt dat het merendeel van de hoofdstedelingen Mokum blikvrij wil maken. „Ik ben er toch wel optimistisch over, want de gemeenteraad heeft besloten de uitslag te volgen. In een 'stappenplan' wil de raad het autovrij maken realiseren.”

Genot

De auto staat niet meer zo stevig op z'n voetstuk. Is niet meer zo'n heel erg heilige koe. Meer en meer een melkkoe, zeggen zielige automobilisten. „Het autorijden wordt ons onmogelijk gemaakt.” Zo'n klagende automobilist heeft wel wat van een te veel melk producerende boer die beweert dat hij kapot gaat aan de superheffing. Maar hoe je het ook wendt of keert, minder lood en minder mest moeten, menen mensen die zich als beschermers van de natuur opwerpen.

Volgens de ENFB is dit 'veranderende denken' ook tot de doorsnee automobilist doorgedrongen. In ieder geval durft een afnemend aantal automobilisten openlijk acceleratievermogen en snelheid van het geliefde vehikel te roemen. Slechts een enkeling blijft vandaag de dag luide klachten verkondigen dat zijn bolide een geliefkoosd speeltje is, het meest begerenswaardige ding ter wereld, waarbij het krachtig beroeren van het gaspedaal het ultieme genot oplevert.

Arien de Jong begrijpt niet wat automobilisten bezielt om hun (en andersmans) leven te wagen om ergens luttel minuten eerder te arriveren dan anderen. Om kort daarop deel te nemen aan de stadsguerilla, waar parkeerwachters de vijand zijn in door wielklemmen gebooytrapte straten. Op zaterdag boodschappen doen met de auto betekent in een beetje stad stapvoets rijdend zoeken naar een

parkeerplaatsje, ver verwijderd van de supermarkt, want daar lijkt elk plaatsje altijd bezet. Na veel verspilde tijd en benzine wacht meters zeulen met volle boodschappentassen. Een boodschappenkarretje achter de fiets beveelt de ENFB aan als alternatief.

Soppend zadel

Als het regent is de fiets ook niet alles. Het soppende zadel. Het regenpak. De slippende dynamo. De opspattende modder. In zijn strijd tegen vocht en autoconservatisme ontwierp Luud Schimmelpenninck de Solo, een overdekte driewieler met trappers, versnellingsnaaf en dérailleur. Zijn ingenieuze ei oogt snel, bewust anders dan een wagentje voor invaliden. Het heeft evenmin het 'alternatieverige' van de meeste ligfietsen.

Luud is directeur van het 'innovatief' bedrijfsverzamelgebouw Y-Tech' in Amsterdam. „Oudere jongeren” kennen hem beter als de Provo die het 'witte fietsenplan' bedacht in de strijd tegen de 'asfaltterreur' van de gemotoriseerde bourgeoisie, wier wieroek koolmonoxyde is’.

Het plan om Amsterdam te voorzien van witte fietsen voor algemeen gratis gebruik heeft in de hoofdstad nooit gewerkt. Maar in Kopengagen is de 'statiegeldfiets', een variant van de witte fiets, een succes. Hij berust op hetzelfde principe als de geketende boodschappenkarretjes in de supermarkt. Als je er geld in gooit, kun je er mee gaan rijden.

Menig bedrijf heeft belangstelling voor de Solo. Ze lijken geschikt voor het woon-werkverkeer. Om die reden wil Fokker er honderd hebben. De moeilijkheid is dat ze nog niet in productie zijn. Menige kinderziekte moet nog worden overwonnen. Het achterwiel bleek te zwaar belast. Dat kwam mede omdat berijders van het ei een soort Jaguar-gedrag toonden. Ze wilden er de blits mee maken, 'scheurden' bij stoplichten als eerste weg. Het werd ook al gauw te heet in het ei, zodat het van een soort airconditioning moest worden voorzien.

Brievenbus

Een ander euvel vormden langsendende vrachtwagens. Opspattend water drong het ei binnen. Schimmelpenninck had een aardige oplossing. De opening bij de wielen voorzag hij van een soort borstels zoals je ook in openbare brievenbussen aantreft. Door die borstel kan de brief er wel in maar niet uit. Bij de Solo is het precies andersom. Het water kan er niet in maar wel uit.

De vinding van de vroegere Provo is voorzien van een electromotor die het trappen vergemakkelijkt. Waardoor je als het ware altijd wat mee hebt. Het aggregaat dat de motor voedt, kan thuis of op kantoor worden opgeladen (gevoel de stekker in het stopcontact steken).

Als eigentijds voordeel van zijn vinding ziet Luud het fitnessaspect. „Gezonder dan de auto,

soepeler dan de fiets, minder moeizaam dan de hometrainer en geen gehijg van trimmers.” Hij mikt op mensen die liever lichaamsbeweging in het dagelijks ritme inpassen.

Stelen van de Solo is niet gemakkelijk. Slot en frame zijn één, zodat de dief die het slot vernielt geen fiets meer heeft. Het ontgrendelen gebeurt door het intikken van een soort pin-code.

Terugjatten

Het witte fietsenplan wordt vooral in de universiteitssteden 'verkeerd vertaald'. In die steden 'rouleert' een groot aantal vehikels, wat mooi lijkt, ware het niet dat ze allemaal zijn gestolen. Want wiens fiets is gepikt, jat er gewoon een terug. De tot norm verheven normvervaging leidt tot criminele inventiviteit.

De vindingrijkheid van de fietsendief is groot. Een truc is de beoogde buit van nog een slot te voorzien. De eigenaar doet zijn fiets van slot, wil wegrijden maar merkt tot zijn grote verbazing dat het niet gaat. Hij denkt dat het een vergissing is. Hij gaat naar huis om gereedschap te halen om het vreemde slot te mollen en intussen gaat de dief er met de fiets vandoor. Want de dief staat gewoon met het sleuteltje van 'zijn' slot te wachten.

Nog getruiter is de benadeelde van bovenbeschreven truc te spelen. Je vraagt de politie het echte slot van de echte eigenaar door te knippen en doet dan de fiets keurig met je eigen sleuteltje van slot. Namelijk het slot dat je er om hebt gehangen om de fiets in de wacht te kunnen slepen.

A.F. Schlüter, Amsteldijk 74 in Amsterdam, schreef na het stelen van de 25-ste fiets een brief aan de Tweede Kamer. Het ANP maakte een bericht van het 'jubileum'. Mevrouw Schlüter, al die bellende journalisten beu, besloot even een frisse neus te halen. Op de fiets. Dacht ze. Het voorwiel was gestolen.

Lokfiets

De fietsendiefstallen zijn de fase van de 'kleine criminaliteit' voorbij. De politie maakt er meer werk van, is er op uit dieven en helers te pakken. In Amsterdam worden op plekken waar gestolen karretjes worden verhandeld undercoveragenten ingezet. In Den Bosch functioneert de 'lokfiets', een van een zendertje voorziene mountainbike.

Volgens politiewoordvoerder Jacques Brumrans heeft de lokfiets zo veel dieven 'opgeleverd' dat hij af en toe moet worden binnengezet. De administratieve afhandeling van die diefstallen vergt veel mankracht. „Maar we gaan er mee door. Veel andere korpsen hebben belangstelling.” Dat de Nijmeegse politie daartoe behoort stemt hem tot tevredenheid, want in die stad is Jacques in zijn jonge jaren zelf menige fiets kwijtgeraakt.

Als Arien de Jong van de ENFB op bezoek is bij haar ouders in Friesland hoeft ze haar fiets niet op slot te zetten. Ze vindt dat een 'heerlijk gevoel'. Toch verwacht ze dat de fietsendiefstallen zullen teruglopen, ook in de grote steden.

Vorig jaar zijn er meer dan miljoen fietsen gekocht; waaronder nogal wat duurdere, te mooi om buiten te zetten. De fiets heeft meer status gekregen, wordt serieuzer genomen, de mensen willen er meer voor betalen. Ook voor de veiligheid. „Er is veel vraag naar bepaalde stallingsruimte, vooral bij stations. Er zouden veel meer stallingen moeten worden gebouwd.”

Fietsenvangers

De Nederlander lijkt de gamelle barrel beu te zijn. De kans op brokken is groot en ze zijn zo gestolen omdat een goed slot meer kost dan zo'n rammelkast.

Wat Arien de Jong deugd doet, is dat de vrachtwagenchauffeur in toenemende mate oog heeft voor de veiligheid van de fietser. In het jongste nummer van het blad Beriepsvervoer wordt er bij de chauffeurs op aangedrongen de fietser voor te laten gaan. Bij stoplichten moet de fietser de kans krijgen zich zichtbaar voor de vrachtwagenchauffeur op te stellen.

Tevens wordt bepleit de voertuigen te voorzien van 'fietsenvangers', een zij-afscherming, wat veel mensenlevens zou sparen. Een kwart van alle verkeersdoden.

Al het lief en leed van het dorp is in één volkswijsheid samen te vatten: 'Heel Geel is half gek, en half Geel is heel gek'. Al meer dan 700 jaar ontfermt deze Belgische gemeente zich over zware geesteszieken.

Niet door ze achter slot en grendel weg te bergen, maar door ze liefdevol te verplegen in gezinnen en op boerenhoeves. Reportage uit Geel: ziekenhuis, 'barmhartige stede' en bedevaartsoord.

DOOR PETER DE VRIES

„Dat 'zottenkijken', de zondagstoerist die patiënten behandelt als kermisattractie, kunnen we missen als kiespijn,” zegt een geërgerde geneesheer-directeur Herman Mattheussen (61) van het Openbaar Psychiatrisch Centrum (OPC) Geel. „Het systeem van gezinsverpleging heeft privacy, zowel voor de patiënt als voor het gastgezin. We behandelen geen marsman-netjes, maar chronische geesteszieken. En de mensen die ze in huis nemen, zijn geen supergezin, maar gewone vaders en moeders.”

De fascinatie van vrij rondlopende geestelijk gestoorde lokt talloze dagjesmensen naar Geel. Overal ter wereld immers gaat de deur op slot achter iemand wiens gedrag té afwijkend, té bizar is. Maar in Geel blijven de patiënten zoveel mogelijk deel uitmaken van het alledaagse leven, doen ze boodschappen voor de nieuwe moeder en helpen ze de boer bij het uitmesten van de stal. De alledaagsheid als therapie. Dat is de kracht van het systeem.

Het zijn niet de lichtste 'gevallen' die in Geel belanden. Integendeel; het merendeel van de patiënten leidt aan chronische schizofrenie of psychosen, en ze worden hier vaak de rest van hun leven verpleegd. Toch komt degene die verwacht op straat veel openlijk vertoon van raren aan te treffen, bedrogen uit. In het naburige pretpark Bobbejaanland is meer zotte-kapperij te bewonderen. Geel is met zijn 32.000 zielen een plattelandsstadje zoals er zoveel in Vlaanderen zijn: een beetje rommelig, een beetje lelijk en heel erg doorsnee.

Het enige wat opvalt bij het naderen van de 'stad der simplen' zijn de waarschuwingborden langs de invalswegen met 'opgepast gezinsverpleging'. En er zijn plakkaats die herinneren aan de omgang met de relikven van St. Dimpna. Want één keer in de vijf jaar komt de bevolking samen voor de plechtige verering van de heilige die Geel in de zesde eeuw na Christus haar bestemming wees.

Sancta Dimpna

Het zwart-witte bidprentje dat de lokale toeristendienst verstrekt, toont een kleine, wat gezette jonge vrouw: 'Sancta Dimpna, Virgo et Martyr'. Zo ziet de Kerk haar het liefst: maagd en martelares.

De katholieke uitgave van de legende van St.-Dimpna verhaalt van een Ierse dochter van koninklijke bloede, die 'opgroeide in de deugd, doch de duivel beproefde haar in het verderf te storten. Om haar onschuld en zuiverheid ongeschonden te bewaren, verliet Dimpna het vaderlijk huis, nam de vlucht met de priester Gerebernus, haar raadsman en beschermers, en landde te Antwerpen aan'.

In de barokke bewoordingen van het in 1954 door het aartsbisdom goedgekeurde prentje gaat het verder: 'De Ierse koning, zodra hij vernam dat zijn dochter over zee gevlucht was, achtervolgde haar (...) Gerebernus berispte de snode koning over zijn schandig gedrag, en moedigde Dimpna tot standvastigheid aan. Hij stierf de eerste onder de handen der beulen. Kort nadien verwierf Dimpna de martelkroon'. Amen.

De moderne folder van het psychiatrisch centrum vat de sage bondiger samen. Het meisje vluchtte 'voor de incestueuze intenties van haar heidense vader, die in zijn dochter het evenbeeld van haar overleden christenmoeder zag. De vorst achterhaalde zijn dochter te Geel, en onthoofde haar eigenhandig'. In het weerzien met de koning bij de waterput rolde ook de kop van priester Gerebernus, die overigens gewoon getrouwd was en het in weer andere edities niet verder schopte dan hofvedelaar.

Maar ziet! Toen hun stoffelijke overschotten eeuwen later werden opgegraven, bleken ze te rusten in een kist gemaakt uit een onbekend soort wit zandsteen. De mythe was geboren: Gerebernus en Dimpna waren ter aarde besteld door enge-

In Geel is gek heel gewoon

• Herman Mattheussen: zotten kijken kunnen we missen als kiespijn.

Foto: ROLAND DE BRUIN

len. Geel werd een bedevaartsoord, en op hun graven werd gebeden tegen de waanzin. Want het stond buiten kijf dat de vader bezeten was door satan of krankzinnig was, wat in die tijd ruwweg hetzelfde ziektebeeld was.

Boete

Een wonderbaarlijke genezing trok zich ook toen al niet bij iedere pelgrim die in Geel negen dagen lang boete deed. Een enkele 'bezene of onnozele' bleef zoals hij was. Over hen, en over de steeds langer wordende rij wachtende boetelingen, ontfermde sinds 1286 de lokale geestelijkheid zich. De kanunniken brachten de zieken bij boeren in de omgeving onder. Het was het prille begin van de gezinsverpleging in 'de Barmhartige Stede'.

Ze kwamen bij honderden, van heinde en ver, uit alle lagen van de Belgische en buitenlandse samenleving. Eeuwenlang was de keus simpel: een krankzinnige belandde in het gestic of ging naar Geel. Op het hoogtepunt van de gezinsverpleging, in 1938, telde het dorpje maar liefst 3736 zieken.

Geel wende eraan, al ging er wel eens iets fout. Zoals met de jonge burgemeester Karel Theodoor le Bon, die door een patiënt werd vermoord. Maar dat is al lang geleden: in 1844 om precies te zijn. Hij ligt begraven op het grote kerkhof achter de St.-Dimpnakerk, waar menig overledene de voornaam van de martelares draagt. Aan de andere kant van de kerkmuur ligt de protestantse begraafplaats, spe-

ciaal voor de Nederlanders die hier genezing zochten.

Geheim

„De reactie van de mensen in Geel wortelt in een eeuwenoude traditie. Ze hebben geen vrees voor de patiënten, omdat ze ermee opgegroeid zijn,” zegt geneesheer-directeur Mattheussen.

„Geestelijke gezondheidszorg is doorgaans een ver van m'n bed show. Als er iets in de familie voorkomt, heet het snel dat iemand moeilijk gedrag vertoont, of niet aardt naar z'n ouders. Het wordt verdrongen. Maar in Geel is iedereen van kindsaf aan geconfronteerd met afwijkend gedrag, en wordt het als onderdeel van het leven geaccepteerd.”

Het geheim van het succes van de gezinsverpleging zit in de levenswijze, het normale. De professionele begeleiding blijft nadrukkelijk op de achtergrond in het ziekenhuis. De gezinnen zien de symptomen van de geestesziekte wel, maar zijn daar niet op gefixeerd. De patiënten zijn tevreden, omdat ze een zinvoller bestaan leiden dan in de gesloten inrichting.

Moderne psychofarmaca hebben het aanzien van het werk grondig veranderd. Mattheussen: „Tot tien jaar geleden konden alleen volledig uitgebluste patiënten worden geplaatst: zware zieken die het hadden opgegeven gewelddadig te reageren op hun eigen waandenbeelden. Nu kun je met medicijnen meer doen, het denken langdurig wat op orde brengen.”

Toch is er altijd de kans dat er een patiënt een terugval vertoont. Weer wasgoed en spullen gaat hamstereën en verbergen, of zich dagenlang volpropt met eten. Het komt regelmatig voor, en het is één van de meest dramatische momenten in de gezinsverpleging. Want aan de regel dat de zieke in z'n normale huiselijke omgeving vertoelt, wordt dan resoluut een einde gemaakt. De geneesheer loopt samen met een verpleger door de ziekenhuiszaal waar een groep bejaarde patiënten in een kring zit. Gebogen over een man vraagt hij: „Ben je nog steeds boos?” Die murmelt wat, en zwaait met z'n hoofd.

De verpleger legt uit dat de patiënt voor observatie is opgenomen, maar waarschijnlijk niet meer teruggeplaatst wordt in het gezin. Het is een zware ingreep, want de patiënten zijn zonder uitzondering dol op hun families. En ze haten de Kolonie, zoals in het dorp het ziekenhuis wordt genoemd naar de tijd dat Geel nog als Rijkskolonie onder het ministerie van Justitie viel. „Sommige patiënten zeggen: 'Dat is geen plaats voor mij, daar ga ik dood'. Want in het gezin zijn ze voor het eerst in hun leven geen patiënt, maar huisgenoot, broer, tante, oom. Dat is het mooie van Geel.”

Overerving

Zijn families dan helemaal niet een beetje beducht wanneer ze hun huis aanbieden voor opvang van een patiënt? De geneesheer-directeur ontkent: „De afwezigheid van

vrees brengt met zich mee dat mensen heel anders beslissen als ze voor de keus staan een patiënt op te nemen of niet. Is er een kamer vrij? Kunnen we de extra centen gebruiken? Wat regelmatig voorkomt is dat de ouders te be-

jaard worden om voor een patiënt te zorgen, en dat de kinderen zich daar dan over ontfermen.”

Uit rapporten blijkt dat slechts weinig gastgezinnen hun deelname aan de patiëntenopvang moti-

veren met een beroep op 'naastenliefde'. De gezinnen zijn vaak al in de vijftig, uit de kleine kinderen en zelf wat minder mobiel. Op de boerderijen kunnen ze wel iemand gebruiken die een beetje op het vee let. En in de arbeidersgezinnen is de vergoeding van 25 gulden per dag die het ziekenhuis uitkeert altijd een welkome extra inkomstenbron.

Het systeem is bijna helemaal gebaseerd op overerving, zeggen de onderzoekers van het OPC. Wanneer één generatie het nut van de gezinsverpleging niet meer inziet, zal de stad der simplen in verval raken. Dat proces lijkt heel langzaam begonnen. Elk jaar melden zich minder gezinnen: hun aantal is in tien jaar tijds met ruim een kwart gezakt naar 600.

Gearmd

Toch kan de gezinsverpleging ook los van de eeuwenoude traditie bestaan, zegt Mattheussen. Experimenten in het Nederlandse Beilen en Venray en op maar liefst 90 plaatsen in Frankrijk sterken hem in die overtuiging. Mattheussen: „Gezinsverpleging hoeft ook niet per se in een dorp plaats te vinden: een stad heeft het voordeel van anonimiteit. In een dorp wordt immers bij een klein incidentje snel met de vinger gewezen.”

Hij wijst op een mannelijke en vrouwelijke patiënt die hand in hand naar een bus lopen. „Cruciaal is de vraag wat er kan in een samenleving. Twintig jaar geleden zou ik zijn opgebeld wanneer iemand twee patiënten had gesignaleerd die gearmd rondliepen. Nu is het taboe op lichte erotiek doorbroken.”

„Aan de andere kant stellen we tegenwoordig veel hogere eisen op het gebied van de hygiëne. Dat morsige rondlopen moet er langzaam aan van af. We meten permanent de morele pols van de samenleving, want met het tolerantieniveau van gezinnen kun je niet spelen. Agressief gedrag, hypersexueel gedrag, dat ligt heel breekbaar. Bij alles wat we doen moeten we ons afvragen: wat voor afwijkend gedrag wordt hier getolereerd?”

In principe veel. Wie zich op dinsdagochtend op de markt begeeft en bij de lokale bevolking informeert hoe het is om te leven temidden van een paar honderd geesteszieken, krijgt stevast als antwoord: 'niets bijzonders, wij zijn daar aan gewoon'.

De kaasverkoper: „Wij zien ze niet meer als patiënten. In het begin, toen ik niet precies wist wat ze denken en te doen met een zieke, was het wel raar. Vooral het praten hè? Maar na verloop van tijd ken je ze en horen ze erbij.”

De waarden van het café: „Mensen van buiten vinden dat heel bijzonder, maar wij niet. Voor ons is dit gewoon. Ze hebben een eigen clublokaal in het centrum, maar er komen op zaterdag en zondag ook wel eens een paar hier een pintje drinken. En dan zitten ze aan de toog, net als ieder ander.”

• Kerk van Sint Dymphna: dat morsige moet er maar eens vanaf.

Moederdag is voor twee kleine meisjes, 5 en 6 jaar oud, in Landgraaf meer Vaderdag. Zij brengen zondag door bij vader in de gevangenis. Zoals volgens de door de rechter vastgestelde omgangsregeling trouwens elke zondag. Vader Willem (45) zit in de Geerhorst in Sittard een straf van jaren uit. Hij hangt aan zijn kinderen en zij aan hem. Hij maakt zich ernstig zorgen om hun toekomst bij een moeder, die volgens hem het met de verzorging niet zo altijd even nauw neemt. De veel jongere vrouw ontkent de aantijgingen. Zij vindt de Raad voor de Kinderbescherming aan haar zijde. Pogingen de echtelieden te verzoenen, leden schipbreuk. Een zaak, zo lijkt, zonder uitzicht met alleen maar verliezers.

Willem oogt als een gekooide tijger. Sterker nog, hij is er een. Nog twintig maanden moet hij doorbrengen tussen de enge wanden van zijn cel in de Geerhorst in Sittard. Het dak valt hem af en toe op zijn kop. „Die straf van vijf jaar heb ik verdiend met drughandel. Dat is geen punt. Vijf jaar en dan nog eens een half jaartje, want de ton boete die ik van de rechtbank – ze denken dat ik handenvol geld heb verdiend met dat spul – moet betalen, en die heb ik niet. Wie zich brandt, moet op de blaren zitten.” Bij Willem zit de pijn echter elders. De onzekerheid over het lot van zijn twee jonge kinderen vreet hem op.

Machteloos knarsen zijn tanden in een inrichting waar knarsende sleutels al lang zijn vervangen door elektronische mechanieken die de celdoeuren geruisloos sluiten. Vooral sinds zijn vrouw in aanwezigheid van derden heeft bedreigd 'haar kinderen te zullen uithuwelijken om haar schulden in de drugscene te kunnen betalen' gaat hij door een hel.

Het gesprek met Willem vindt plaats in een van de spreekkamers van de Sittardse gevangenis de Geerhorst. In een vriendelijk stervend wit vertrekje waar wel de deur hermetisch achter je in het slot valt. Willem zit al meer dan twee jaar. Hij kent inmiddels zijn beperkingen en kan relativeren, maar niet wanneer hij het over zijn kinderen heeft. „Je laat je kinderen toch niet uithuwelijken. Dat kan toch niet in Nederland maar niemand onderneemt iets,” roept hij vertwijfeld uit.

De Raad voor de Kinderbescherming neemt een

afwachtende houding in. In een recente rapportage voor de rechter blijkt dat de Raad de beschuldigingen van de vader toeschrijft aan zijn 'isolement' en de weigering van zijn vrouw om de verlofregeling uit te breiden. Van 'uithuwelijken' weten de ambtenaren niets. „Hij reageert, en dat is begrijpelijk, op alles wat de buitenwereld hem influistert

door
**ROB
PETERS**

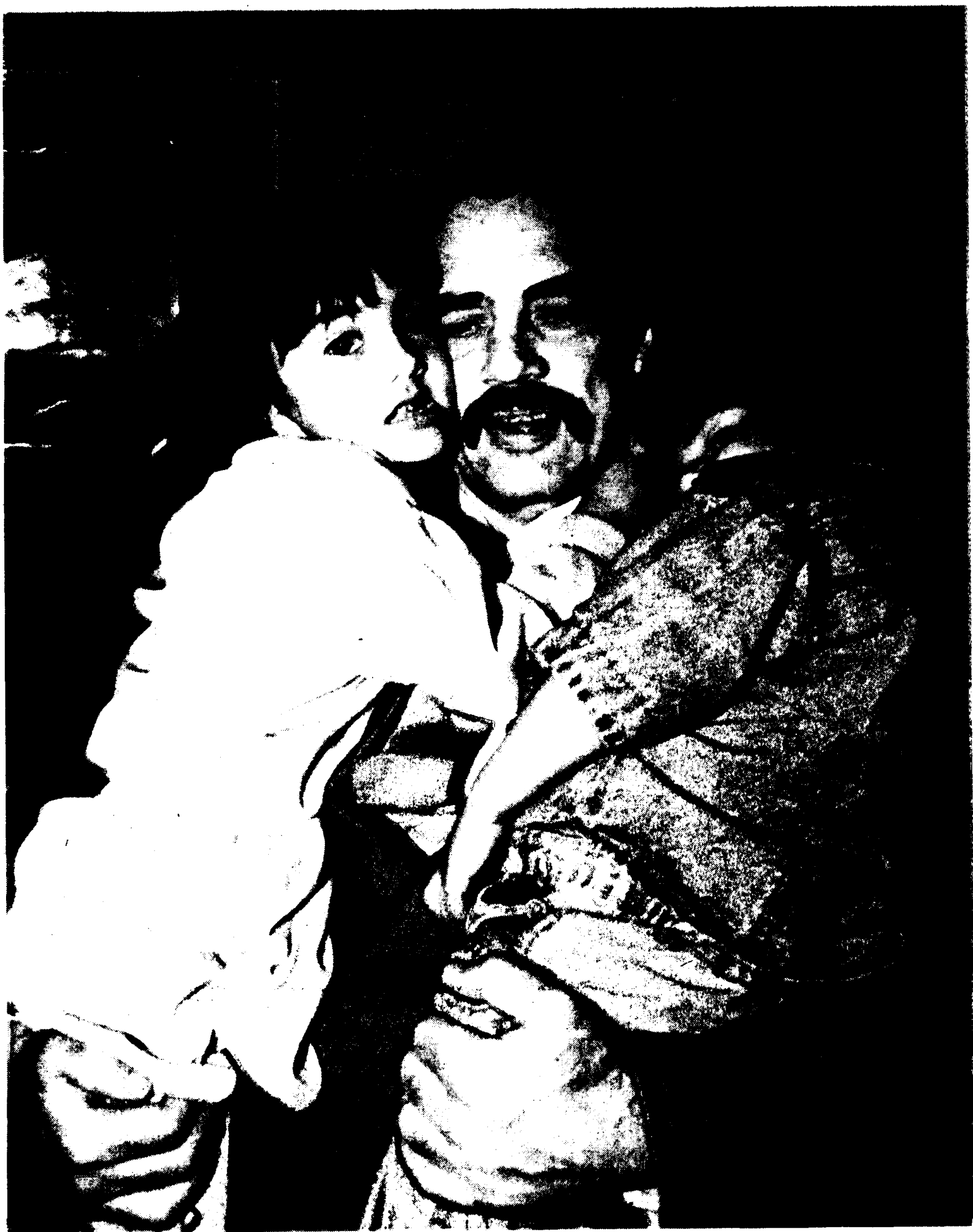

over zijn kinderen. Dat zie je meer bij mensen in detentie,” zegt de Maastrichtse raadsman van Willem, mr Vonken. Namens zijn client gaat hij de rechter vragen getuigen te horen die beschuldigingen over opvoeding, drugaffaires en dergelijke tegenover B. hebben geuit.

Stelling nemen inzake eenzijdige beschuldigingen. wil de Raad van de Kinderscherming niet. „Wij zijn geen politie-agenten en kunnen moeilijk op de loer gaan liggen,” heet het. Monica C. zelf geeft ook niet thuis en reageert nergens op, ook niet op brieven van de raadsman over vermeende tekortkomingen in opvoeding en verzorging. Het rapport van de Kinderbescherming pleit haar vrij van ernstige tekortkomingen op gebied van opvoeding en verzorging.

De Raad voor de Kinderbescherming heeft Willem wel gevraagd 'zijn' getuigen te sturen, maar volgens het onlangs uitgebracht nieuwe rapport is daar niet op gereageerd.

Veroordeelde drughandelaar Willem B.(45): 'Je kinderen laat je toch niet uithuwelijken'

Willem B. werd in maart 1990 door de rechtbank in Maastricht veroordeeld tot de zware straf van vijf jaar.

Het Openbaar Ministerie beschouwde hem als een 'grote jongen' in het Maastrichtse

dealers- en wapenhandelaarsmilieu. B. moet volgens justitie veel verdiend hebben want niet voor niets werd als extra straf de 'kaalplukstraf' van honderdduizend gulden of een half jaar cel opgelegd. Willem

B. zelf ontkent dat en zegt dat hij om der wille van de lieve vrede heeft ingestemd met een rol in de heroïnehandel van zijn vrouw. Een handel die werd opgezet op het moment dat Willem in 1988 een oude straf uitzat. „Ik werd voor het blok

gezet toen ik uit de gevangenis terugkwam, want ze wisten dondersgoed dat ik alles voor mijn gezin zou doen,” zegt hij nu.

B. die in op 14 december 1989 wegens 'zijn

● Willem neemt geroerd afscheid van zijn kinderen na hun wekelijks bezoek aan de gevangenis De Geerhorst in Sittard.

vuurgevaarlijkheid' door een arrestatieteam in een friture in Sittard werd overmeesterd, weet dat zijn aanhouding geen toeval was. „Mijn vrouw wist dat onze telefoon werd afgetapt en gaf daarom opzettelijk zodanige informatie dat de politie gemakkelijk mijn spoor kon volgen en mij snel daarna kon aanhouden,” beweert hij.

Ook die verklaringen staan haaks op de schriftelijke uittalingen van zijn echtgenote, die altijd heeft beweerd wel te hebben meegeprofiteerd van de opbrengst van de drughandel van haar man, echter zonder er actief in te zijn geweest. Verklaringen die zijn vastgelegd in een reclasseringsrapport van het Leger des Heils. „Leugens, want na mijn aanhouding ging het feest gewoon door. Eerst vanuit onze woning in Maastricht en nu vanuit de nieuwe woning in Landgraaf,” zegt Willem in zijn cel.

Angst

Inmiddels heeft Monica de autoriteiten in kennis gesteld van haar angst voor het moment binnenkort, dat Willem voor het eerst met proefverlof mag. „Nu al weet hij alles van mij en ik heb de indruk dat hij mij in de gaten laat houden,” heeft zij de Kinderbescherming laten weten. Willem reageert gelaten: „Dat heb ik voorzien en om te voorkomen dat er ook misverstanden zullen ontstaan, zal ik nooit zelf de kinderen gaan ophalen in Landgraaf. Ik zal een familielid van haar vragen de kinderen bij mij te brengen, want ik wil niet dat er problemen komen. Dat ik het verwijt krijg gewelddadig te zijn opgetreden. Ik wil gewoon mijn kinderen verwennen op de dagen dat zij bij mij zijn. Ze komen liefde en warmte tekort en dat hoop ik te compenseren. Verder niets. Ik wils alle geweld af zoals ik nu achteraf ook alles wat met drugs of drughandel te maken heeft, afwijs.”

DE OPKOMST VAN DE NERD

DOOR RENÉ DIEKSTRA

De term NERD (spreek uit: 'neurd') werd in 1988 gelanceerd door de psycholoog David Forrest in een artikel met de opmerkelijke titel 'NERDs: een bijdrage aan de toekomst van de karakterkunde'. NERD staat voor Neuro Evolutionary Rostral Developer. In Forrests opvatting vertegenwoordigen de NERDs een zeer gespecialiseerd type mens. Het is de variëteit die het best is aangepast aan onze snel groeiende technologische informatie-bescha-ving.

Het meest opvallende kenmerk van de NERD is dat zijn hersenen het best ontwikkeld zijn in het gedeelte direct achter het voorhoofd. In vergelijking daarmee is het achterwaartse gedeelte van zijn hersenen – het gebied vanwaaruit waarneming, beweging en emotionele functies worden bestuurd – minder goed ontwikkeld. Dit unieke patroon verklaart een groot deel van de bekende eigenschappen van de NERD, die vrijwel altijd van het mannelijke geslacht is.

Bijvoorbeeld: NERDs zijn berucht vanwege hun onhandigheid in atletiek en gymnastiek, activiteiten die een sterk beroep doen op vaardigheden die gestuurd worden door de waarnemings-bewegingscentra in het achtergedeelte van ons brein. Daarentegen maken vaardigheden als begripvorming, abstract denken, onder woorden brengen, uitrekenen en verbanden leggen, sterk gebruik van de meer geavanceerde frontale hersenkwalben, mogelijk vooral in de linkerhersenhalft.

NERDs zijn typisch niet geïnteresseerd in de drie favoriete alledaagse bezigheden van de doorsnee man: 'hot looks, fast cars and high bucks' (sex, snelle wagens en een hoop poen). Volgens Forrest hebben ze daarentegen een haast erotische belang-

stelling voor denkprocessen: NERDs, met andere woorden, doen het met ideeën.

NERDs hebben ook een meer dan gemiddelde kans om bijziend te zijn. Kenmerkend voor de bijziendheid van de NERD is dat die gepaard gaat met een intense belangstelling voor de kleine onregelmatigheden in de directe, tastbare omgeving. Een NERD die een bureau(!) koopt, zal alvorens het ding uit de meubelzaak mee te slepen een zeer grondige inspectie uitvoeren, waarbij zelfs zeer minuscule onregelmatigheden en weef fouten niet onopgemerkt blijven. Tegelijk is het heel goed mogelijk dat de NERD pas na een half jaar ontdekt dat uit het plantsoen aan de overkant van de straat alle bomen zijn gekapt, en dan nog alleen maar omdat een ander hem erop attent maakt.

Maar bijziend of niet, NERDs zijn buitengewoon sterk visueel ingesteld, wat onder meer blijkt uit hun grote belangstelling voor het gedrukte woord, het beeldscherm en alles wat ze daarop kunnen toveren, en voor foto's en film.

Uit een aantal recente studies valt af te leiden dat er een verband bestaat tussen bijziendheid en intelligentie. Zo bleek in een onderzoek in Israël onder 150.000 recruten dat degenen met een hoger IQ en een hogere opleiding ook vaker bijziend waren. Een studie onder universiteitsstudenten in de Verenigde Staten toonde hetzelfde aan.

Daarbij moeten we bedenken dat er geen bewijs is voor de veelgehoorde stelling dat bijziendheid wordt veroorzaakt door heel veel lezen of andere 'close-up' activiteiten. Bijziendheid is vermoedelijk een aangeboren eigenschap die vaker wordt aangetroffen bij (op bepaalde gebieden) intelligentere en ijverige mensen.

Volgens Forrest komen NERDs, om onbekende re-

denen, vaker in bepaalde etnische groepen voor dan in andere. Zo zouden ze vaker voorkomen onder Europese joden en Oost Aziatische volken. Voor beiden geldt in ieder geval dat ze een gemiddeld veel hoger risico op bijziendheid hebben. Maar of er nou wel of niet een verband bestaat met etnische achtergrond, de werkelijk interessante vraag is natuurlijk: hoe moeten we de opkomst van het NERD-type in deze tijd verklaren? Waar komen de NERDs vandaan?

Een mogelijk aangrijpingspunt levert de theorie van een van de bekendste hersenonderzoekers uit de jaren tachtig, Norman Geschwind. Volgens Geschwind wordt de ontwikkeling van onze hersenen in belangrijke mate bepaald door de hormonen die tijdens de zwangerschap op de vrucht inwerken.

Een van de belangrijkste van die hormonen is testosteron, het mannelijkheidshormoon. Of een vrucht nou het vrouwelijk (XX) of het mannelijk (XY) chromosomen-patroon heeft (chromosomen zijn de dragers van de erfelijkheid), als er tijdens de zwangerschap geen of te weinig testosteron op de vrucht inwerkt, wordt het kind een meisje. De gouden regel van Moeder Natuur is dus: 'vrouwelijk, tenzij anders aangegeven'.

Dat 'tenzij anders aangegeven' betekent testosteron. Een effect van testosteron is volgens Geschwind dat het de ontwikkeling van bepaalde hersengebieden kan afremmen, vooral de linker hersenhalft. Omdat mannetjes tijdens de zwangerschap aan veel meer testosteron blootstaan dan vrouwtjes – ze produceren daar zelf eenvoudig veel meer van – is de kans op een remming van de ontwikkeling van de linkerhersenhalft, vanwaaruit vooral functies als taal- en uitdrucksvaardigheid worden geregeld, ook groter.

Maar de natuur heeft het zo geregeld, dat als de

ontwikkeling van een bepaald gedeelte van de hersenen wordt afgeremd, de ontwikkeling van andere gedeelten vaak juist wordt versterkt. Dus als testosteron de ontwikkeling van de linker hersenhalft meer beïnvloedt dan de rechter, dan zou dat het typische mannelijke patroon kunnen verklaren van relatief slechte taal- en communicatievaardigheid (links gestuurd) en relatief goede ruimtelijke oriëntatie (rechts gestuurd).

Het prototype van dat mannelijke patroon is dat van de profoetballer, die de meest fraaie hoogstandjes met een bal aan voet en borst kan uitvoeren (ruimtelijk inzicht), maar van wie je geen samenhangend commentaar moet verwachten. Geschwind noemt dit de 'pathologie van de superioriteit'. Waarin je aan de ene kant superieur bent, ben je aan de andere kant inferieur.

De NERD, exact de tegenhanger van de profoetballer, zou ook een hormonaal bepaalde afwijking van de normale ontwikkeling zijn, maar dan een waarin juist de linker hersenhalft in het voorhoofd-gebied zich superieur heeft ontwikkeld ten koste van de achterwaartse liggende gebieden.

Wat precies de hormonale mix is waaruit de NERD wordt geboren, is onbekend. Maar dat hij nu opduikt kan haast geen toeval zijn, want hij past wel precies bij het type mens dat we aan de bestuurstaaf van onze informatie-technologische samenleving lijken nodig te hebben. Niet macho, niet agressief, niet te emotioneel, wel bekwaam, wel saai.

Forrest meent dat de NERD onze garantie wordt op internationale vrede en veiligheid. Waarschijnlijk is de eerste lichting (nog onaffe) NERDs al lang onder ons in de personen van 'saai' leiders als George Bush, John Major en, toch ook, Ruud Lubbers.

U kent het type wel. Hij waart rond door de gangen van scholen en universiteiten, pennen en potloden links en rechts uit zijn overhemdzakken stekend, zijn tas bulkend van de boeken, papieren en computerdiskettes, zijn ogen schuilgaand achter onfatsoenlijk dikke brilleglazen. Beschamend onhandig als hij is in de gymnastiekzaal, op het sportveld en in de sociale omgang, kent hij zijn gelijke niet achter de computer of in de technische werkplaats. Naam van dit menstype: de NERD.

Designer Van Zandvoort communiceert via produkten

Winnende zitmat is een levend orgaan

DOOR SASKIA VAN DER MAAT

Industrieel designer Wim van Zandvoort (35) in Heerlen heeft vorige maand een landerij gewonnen bij een Europese meubelprijsvraag die een Italiaanse meubelfirma had uitgegeven. Het idee voor de winnende zitmat ontstond, zoals veel goede ideeën, in bed. Van Zandvoort sprong uit bed en rabbelde de schets op een bierviltje. Overdag werkte hij de prachtige hersenspinsels uit op de computer. Zijn werkplek: de voormalige babykamer, nu omgebouwd tot 'kraamkamer' van ideeën.

Ik ben geen muzikant of dichter, maar ik wil wel iets vertellen. Daarom communiceer ik via mijn produkten met de mensen. Ik wil ze voorbeeld laten zien dat bloemen een andere manier in water kunnen staan en dat mensen ook op iets anders dan een stoel kunnen zitten."

Wim van Zandvoort vertelt, zelden zijn handen met een zelfgemaakte kalender. Het is een polyetyleen koker waarop in het zwart dagen, maanden en de getallen 1 tot en met 31 zijn gedrukt. Met drie schuifbare ringen kan de gebruiker zelf de datum aangeven. Een ludig, functioneel en mooi.

Wat is ook precies wat Van Zandvoort nastreeft: tijdloze gebruiksvoorwerpen maken die inspelen op de behoeften van de consument en een 'Japanse' eenvoud uitstralen. Hij laat een pas ontworpen lamp zien. Op een houten ovale ring staat een gewelfd kokertje waaruit een ingewerpig, crèmekleurig ondersteel steekt. "De lamp straalt rust uit en heeft door de vorm iets vrouwelijks," legt de designer uit.

Naast ontwerpen van produkten maakt hij technische illustraties voor boeken, tijdschriften en catalogi. Met behulp van de computer tovert hij zijn hersenspinsels om tot driedimensionale figuren op het beeldscherm.

"In Nederland wordt vaak al bij voorbaat gezegd dat iets niet gaat. Daarom probeer ik juist datgene te maken waarvan mensen verwachten dat het niet lukt."

Slagader

Na een opleiding tot bouwkundig ingenieur en verschillende baantjes begon Van Zandvoort zes jaar geleden voor zichzelf. In de begintijd vestigde hij zich in een kantoor in Heerlen. Maar omdat het klimaat daar niet goed was voor de computers besloot hij thuis te gaan werken.

De babykamer werd omgedoopt tot werkkamer. "Dit kamertje is voor mij een 'kraamkamer' van ideeën en een winkeltje met van alles en nog wat," lacht Van Zandvoort.

Hij leeft zich helemaal in zijn ontwerpen in. De 'zitmat' waarmee hij

Foto: CHRISTA HALBESMA

de landerij in Italië heeft gewonnen, is een treffend voorbeeld om duidelijk te maken hoe ver zijn voorstellingsvermogen gaat.

Want van Zandvoort beschouwt de zitmat als een levend orgaan. "De mat is net zo zacht als de wand van ons hart. De rode en blauwe kruljes die erin bevestigd zijn, stellen de aders en de slagaders voor. Deze betekenis heb ik terug laten komen in de fantasienamen van de zitmat 'Arterium', legt hij uit.

De fantasienamen zijn afgeleid van twee latijnse woorden. 'Atrium' is namelijk de architectonische uitdrukking voor leefruimte, en 'arterie' staat voor aders.

Bestaande voorwerpen accepteert Van Zandvoort niet. Hij wil op een andere manier vorm geven aan de werkelijkheid en de omgeving naar zijn hand te zetten. In zijn ontwerpen brengt hij dat tot uitdrukking.

"Ik associeer met dingen die ik zie. In mijn hoofd grijpen twee vormen

in elkaar en zo ontstaan ideeën. Ik werk uitsluitend met beelden. Daarom ben ik ook dol op televisie kijken."

Trainen en ervaring opdoen zijn twee kernwoorden voor de designer. Hij is er van overtuigd dat zijn vak niet op school te leren is. Van Zandvoort: "Met vallen en opstaan baan ik me een weg. Elke dag stoei ik in mijn hoofd en op papier met beelden. Ik wil erkend worden en laten zien wie ik ben."

Makelaars en Vereniging Eigen Huis spuien kritiek

Monopoliepositie van notaris ter discussie

Er moet een einde komen aan de monopoliepositie van de notaris bij de koop van een woning. Dat vinden de Nederlandse Vereniging van Makelaars (NVM) en de Vereniging Eigen Huis. Op een door de NVM georganiseerd congres in Groningen uitten beide organisaties felle kritiek op de rol van de notaris.

Volgens directeur H. van Herwijnen van de Vereniging Eigen Huis is de verplichte stap naar de notaris in toenemende mate overbodig. In de praktijk komt het er volgens hem op neer dat de aspirant-koper twee keer betaalt: één keer aan een makelaar bij de opstelling van de koopakte en daarna aan de notaris voor het vastleggen van de transactie in het kadaster. De laatste stap is wettelijk verplicht.

Volgens de Vereniging Eigen Huis heeft het notariaat zich de afgelopen jaren, daarbij gesteund door hun monopoliepositie, weinig gelegen laten liggen aan de verbetering van de rechtspositie van de consument. De vereniging wil daarom af van de monopoliepositie van de notaris.

Ook de NVM toonde zich donderdag voorstander van het ter discussie stellen van de automatische rol van de notaris bij de koop van een woning. De beide organisaties zijn verheugd over het besluit van het ministerie van Economische Zaken om de tarieven van de notarissen met ingang van 1 januari 1993 los te laten.

Volgens Van Herwijnen van de Vereniging Eigen Huis is vrijlating van de tarieven de enige manier om te voorkomen dat het risico bestaat dat makelaars 'geleidelijk' kunnen afglijden tot een beroepsgroep die zich niet met de uitsonderingen en wellicht zelfs met de meer duistere zaken van de onroerend-goedwereld moet gaan bezighouden. Volgens Van Herwijnen is dat zeker niet in het belang van de consument.

Verplichting

De Koninklijke Notariële Broederschap (KNB) wees de kritiek van de hand. Volgens voorzitter J. Klinkenberg worden de belangen van de minder draagkrachtigen opgevoerd als de tarieven niet langer vast-

staan. De broederschap probeert alsnog via de minister van Justitie een bepaling in het nieuwe Burgerlijk Wetboek te krijgen met daarin de verplichting dat de notaris ook al bij de koopovereenkomst wordt ingeschakeld.

Sinds de inwerkingtreding van het nieuwe Burgerlijk Wetboek op 1 januari van dit jaar is een mondelinge afspraak tussen koper en verkoper niet langer geldig. Koper en verkoper moeten al in de koopakte uitgebreide schriftelijke afspraken maken.

Expositie architect Le Corbusier

In het Evoluon in Eindhoven is woensdagmiddag de tentoonstelling 'Chandigarh, veertig jaar na Le Corbusier' geopend. Volgens de organisatoren wordt met beelden, klanken en licht het dagelijks leven in de zo bijzondere Indiase stad weergegeven. De stad, die op 250 kilometer afstand van Delhi ligt, werd vanaf 1947 gebouwd naar een ontwerp van de beroemde architect Le Corbusier. Van hem zijn op de tentoonstelling ook niet eerder gepubliceerde tekeningen te zien. De tentoonstelling zal na Eindhoven nog te zien zijn in Maastricht, Arnhem en Amsterdam.

(ADVERTENTIE)

de specialisten
(Ook voor complete slaapkamers)

hydro-feet
waterbedden

Geloen
Rijksweg Zuid 78
Ook vestigingen in
Eindhoven, Den Bosch, Lommel

'Afbreken ondoordachte projecten wordt echter lastiger'

Ondergronds bouwen reële toekomstvisie

DOOR THEO HAERKENS

"Fantaseren is belangrijk. Het leidt niet meteen tot marktgerichte oplossingen, maar het helpt je wel vooruit. Zeker als je je niet beperkt tot het eigen terrein en de grens met aanpalende vakgebieden overschrijdt," Prof. ir J. Stuij, directeur van het Civieltechnisch Centrum Uitvoering Research en Regelgeving in Gouda, is geen dromer. Maar donderdag jl. op de jaardag van de Studievereniging van de afdeling civiele techniek van de Technische Universiteit Delft schetste hij een futuristisch toekomstbeeld. Bibliotheken en andere nutsgebouwen verdwijnen ondergronds, voorspelt hij en opslag en transport vinden eveneens onder het maaiveld plaats.

Van een revolutie wil Stuij niet spreken, alles heeft zijn geschiedenis en het bouwen onder de grond - "Dat betekent hier ook: bouwen onder grondwater" - volgt logisch op het ondergronds aanleggen van leidingen en buizen voor elektriciteit, gas en de aan- en afvoer van water. "Wij houden er niet van om overal over te struikelen. We zien graag dat alles er netjes uitziet. Bovendien is het vaak veiliger omdat je er niet zomaar een gatje in kunt prikken."

Het wegwerken van rommelige leidingen, zoals we dat thuis doen, past volgens Stuij, die tevens hoogleraar is aan de Technische

dan logisch de ruimte onder het maaiveld op bruikbaarheid te onderzoeken.

Ondergrondse opslagplaatsen en parkeergarages zijn er al en de verwachting is dat de ondergrondse supermarkten, congressentra, bibliotheken en ziekenhuizen - zij het gedeeltelijk - niet lang meer op zich laten wachten. "In een operatiekamer en een herstelruimte heb je geen daglicht nodig. Als het wat beter met je gaat, is het wel fijn als je wat van de omgeving kunt zien."

Met de ontwikkeling van de techniek groeien de mogelijkheden om (betaalbaar) ondergronds voorzieningen aan te leggen. Maar niet alleen ruimtegebrek dwingt daartoe, ook het energiegebruik is ondergronds een stuk minder. Transport in luchtledige buizen vergt veel minder brandstof dan over de weg of over rails, en in ondergrondse gebouwen hoeft maar weinig gestookt te worden om het behaaglijk te houden.

Een nieuwe aanpak is niet zonder problemen, maar dat is van alle tijden, vindt Stuij. "Toen de eerste treinen gingen rijden, heerste het schrikbeeld dat snelheden tot wel dertig kilometer per uur onvermijdelijk zouden leiden tot bloedneuzen en ander ongerief. Dat viel achteraf nogal mee."

'Buizenpost'

Za beziet hij ook de mogelijkheden om goederen en op den duur ook mensen via een soort buizenpost ondergronds te vervoeren. Dat kan razendsnel, ongestoord - niemand steekt over en er loopt geen koe de weg op - en continu. Het gaat dan ook niet meer alleen om de vraag 'Hoe bouw ik een tunnel?' Je moet er tevens voor zorgen dat mensen kunnen in- en uitstappen en dat goederen kunnen worden overgeladen. Dat kan

● Ondergrondse opslagplaatsen en garages zijn er al, supermarkten, congressentra e.d. ondergronds laten niet lang op zich wachten

alleen onder normale druk, terwijl het transport plaatsvindt in een nagenoeg luchtledige buis.

"Bij de constructie van zo'n overstapstation gaat het niet meer alleen om bouwtechniek, maar om een combinatie daarvan met andere technische disciplines. Die hebben vaak al een kant-en-klare oplossing voor jouw bouwproblemen." Mensen die over de grenzen van hun eigen vakgebied heen kunnen kijken, zijn in staat dit soort problemen op te lossen. In dit verband spreekt Stuij zijn waardering uit voor Nederlands bekends te toekomst-wetenschapper: Christ Titulaer. "In zijn 'huis van de toekomst' in Rosmalen zitten fratsen die een gewone architect of aannemer nooit zou bedenken." Stuij vertrouwt op fantasie en

denkkracht. Ze boden tenslotte ook soelaas bij de bouw van de stormvloedkering in de Oosterschelde die Zeeland beschermt tegen extreem hoog water. Het geldt nog altijd als een huizenstukje op het terrein van de waterbouw. Met dezelfde aanpak wordt nu de bouw voorbereid van een ondergrondse concertzaal voor het theater in het centrum van Den Bosch. Hier gaat het erom te voorkomen dat de Sint-Janskathedraal, die aan hetzelfde plein ligt, verzakt en scheurt.

De CUR-directeur somt moeiteloos de voetangels en klemmen op. Maar onoplosbare problemen lijken voor deze technicus niet te bestaan. Uit de losse pols tekent hij op een velletje papier het ene schetsje na het andere om mogelijkheden zichtbaar te maken en in

één adem de oplossing toe te voegen.

"Je moet de problemen en risico's analyseren en vervolgens ga je aan het fantaseren om een oplossing te vinden. Wat dat betreft is er geen verschil tussen een vlucht naar de maan of de bouw van een ondergrondse parkeergarage of bibliotheek." Het CUR is bezig met het samenstellen van een draaiboek waarin alle mogelijke problemen over ondergronds bouwen aan de orde komen. Maar er schuilen meer adders onder het gras dan puur technische. Zo resten nog tal van vragen op juridisch en procedureel gebied. Tot welke diepte ben je eigenaar van een stuk grond?

In Japan gaat men ervan uit dat het eigendom loopt tot het middelpunt van de aarde. Het gevolg

is dat ondergrondse leidingen dezelfde grillige koers volgen als het wegennet. En dat is uiteraard niet ideaal. In ons land ligt dat anders en bezit de boer zijn grond lang niet tot op een grote diepte. "Wij hebben geen behoorlijke regelgeving op dat gebied. Met de mijnbouwwet van 1913 kunnen we ook niet echt uit de voeten, die was op iets anders gericht."

Hetzelfde geldt voor de planologie van het onderaardse. Nu is alleen geregeld wat zich op of net in de grond bevindt. "Toch moeten we voorkomen dat het ondergronds een chaos wordt. Ze moeten ons in de 23ste eeuw geen verwijten kunnen maken. Ook niet over ondergrondse gebouwen die niet goed zijn doordacht. Want afbreken van die bouwswels is een stuk lastiger dan boven het maaiveld."

(ADVERTENTIE)

C&C

- ★ tegels - natuursteen - marmer
- ★ badkamers
- ★ tegelzetterbedrijf

laat UW complete badkamer
ONZE zorg zijn

EXCLUSIEF BETAALBAAR - BETAALBAAR EXCLUSIEF

SHOWROOM

KLEINHAASDAL 67 SCHIMMERT
04404-1916 of 1996

Infraroodsauna in eigen huis

A black and white photograph of a woman sitting inside a small, box-like sauna, with another woman standing outside next to it, smiling. The sauna has a control panel on the left side.

Foto: GPD

Prijs van de infraroodsauna: vanaf
zesduizend gulden. Informatie:
Spectra-Cell Alphen a/d Rijn, tel.
01720-20848.

veer een kwartje per keer, inclusief het opwarmen van de sauna gedurende een klein kwartiertje. De werking is gebaseerd op een systeem dat in 1967 door de Japanse arts T. Ishikawa werd ontwikkeld, maar al veel eerder in Japan en Chi-

na werd toegepast. De Japanner dr Yamajaki schreef over de infrarood sauna een boek, waarin een hele reeks positieve resultaten zijn opgesomd en waarvan het merendeel is afgeleid van oude Oosterse therapieën. Yamajaki in zijn boek: „Ons

lichaam zendt infraroodstraling uit door de huid. Onze handpalmen verzenden energie. Genezing door handoplegging is een 3000 jaar oude infraroodstraling die is gebaseerd op de genezingseigenschappen van deze natuurlijke infraroodstraling."

Vijf verwarmingselementen zorgen voor de infraroodwarmte – in feite zand dat is verwarmd door een elektrische weerstand die er spiraalsgewijs doorheen 'gewikkeld' is – en

een wand in de kamer, of draden in kas of serre zullen al gauw nodig blijken.

De nieuw gevormde wortelstok wordt voorzichtig in nieuwe grond opgepot. Neem een ondiepe pot, leg onderin een drainagelaag van kleine korrels. Het grondmengsel kan bestaan uit gelijke delen bladaarde, klei of leem, zand en oude koemest. Voorzichtig met de groepint: als u de klei afbreekt loopt de wortel niet uit. De wortel wordt weer horizontaal in de grond gelegd, met 5 cm aarde erop. Bespeurt u groei, ga dan water geven, steeds wat meer. Bodemtemperatuur van 20 graden zal de groei bevorderen. Wie het aandurfte kan de wortels delen om meer planten te krijgen. Zaaïen is ook mogelijk, maar het duurt dan zo'n drie jaar om planten met bloemen te krijgen.

Als corsage, of als één tak in een vaas is Gloriosa een opvallende versiering. De bloemen zijn meestal oranje, rood of zelfs purper met gele rand en voet. De rand van de bloemdekbladeren is gevold of gerimpeld. De bladeren zijn glanzend groen; deze ontbreken overigens meestal bij de eerste oogst. Pas later, als de teelt op zijn eind loopt, snijdt de kweker zulke lange takken dat er nog bladeren aan zitten. De bloemen staan overigens op stelen die wel 15 cm lang kunnen zijn. Ze lijken op hun familieleden, de lilies, maar ze zijn teruggeslagen, zodat de lange meeldraden en stijl ver uitsteken. Dit geeft hen het uiterlijk van orchideeën, of van roodvleugelige neskeken.

Krijgt of koopt u Gloriosa als snijbloem, snijd dan met een scherp mesje een schuin stukje van de stengel. Vergeet niet de juiste hoeveelheid snijbloemenvoedsel in het vaaswater te doen. De bloemen blijven zeker één week, vaak twee weken mooi. Vul alleen water bij, dus niet ververset.

Aan de kamerplant kunnen zich aan het eind van het seizoen oranje knaaddozen vertonen. Ze zijn mooi, maar ze hebben van de plant wel veel energie geveegd. Daarom verdient het aanbeveling de uitgebloeide bloemen te verwijderen.

p de culinaire werkplek worden
erechten panklaar en opdienbaar
emaakt. Aan de ene kant moet je
andaar heen en weer naar het
oekcentrum, aan de andere kant
aar de afwasplek (de vuile pannen

De rentetarieven op de kapitaalmarkt zijn de afgelopen week nauwelijks veranderd. Dit had ook zijn effect op de hypotheekrentetarieven. Wij noteerden geen wijzigingen.

Naam bank		rente vast gedur.	afsl. pro in pct.	rentepercentages		
				opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constitue 50%	
ABN.AMRO	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,50	5,35	3,74
ABN.AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,50	5,35	3,74
ABN.AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	9,70	5,49	3,86
ABN.AMRO	ann. hyp.	variabel	1,00	9,70	6,33	5,13
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,07	4,98	3,60
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,20	5,16	3,60
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,20	5,16	3,60
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	9,20	5,16	3,60
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,00	5,87	4,76
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,00	5,87	4,76
AEGON	spaarhyp.	5 jaar jr.	1,00	9,40	5,33	3,74
AEGON	spaarhyp.	15/20	1,00	9,40	5,33	3,74
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	5 jaar	1,00	9,10	5,11	3,56
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	10 jaar	1,00	9,10	5,11	3,56
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	15 jaar	1,00	9,10	5,11	3,56
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,90	5,80	4,71
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	8,90	5,80	4,71
CDK-bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,40	5,33	3,73
CDK-bank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,50	5,40	3,79
CDK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,30	6,07	4,92
CDK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,20	6,00	4,87
Centraal Beheer	spaar gar.h.	5/10 jr	0,25	9,40	5,28	3,69
Centraal Beheer	spaar gar.h.	15/20 jr	0,25	9,40	5,28	3,69
Centrale Volksbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,10	5,07	3,50
Centrale Volksbank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,10	5,27	3,67
Centrale Volksbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,10	5,94	4,82
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,00	5,87	4,76
Direktbank	besp.dir.h.	5 jaar	1,00	9,80	5,51	3,86
Nationale Ned.	spaarhyp.	5/10 jr	1,00	9,40	5,33	3,73
Nationale Ned.	spaarhyp.	15/20 jr	1,00	9,40	5,33	3,73
NMB	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,50	5,35	3,75
NMB	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,50	5,35	3,75
NMB	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,20	6,00	4,87
NMB	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,07	4,92
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,40	5,31	3,72
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,50	5,38	3,78
Postbank	spaarhyp.	15 jaar	1,00	9,60	5,45	3,84
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,10	5,82	4,72
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,20	5,89	4,77
RABO hypotheekbank	spaar o.p.h.	3 jaar	1,00	9,50	5,38	3,77
RABO hypotheekbank	spaar o.p.h.	10 jaar	1,00	9,50	5,38	3,77
RABO hypotheekbank	spaar o.p.h.	stabiël	1,00	9,50	5,38	3,77
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	var 1 jr	1,00	9,50	6,20	5,03
SNS Bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,07	4,92
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,40	5,27	3,77
SNS Bank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,50	5,34	3,73
SNS Bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,50	6,20	5,03
SNS Bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,20	6,00	4,87
Wolfsbank Utrecht	lage last h.	7 jaar	1,00	9,30	5,23	3,65
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	5 jaar	1,00	9,20	5,17	3,61
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	10 jaar	1,00	9,20	5,17	3,61
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,40	5,27	3,77
Bouwf. Hypotheken	sp.vasthyp.	5 jaar	1,00	9,20	5,18	3,62
Bouwf. Hypotheken	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,00	5,87	4,76

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheeklen met gemeentegarantie.
De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek.
De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. f 150.000,-.
Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden.
Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

©Copyright 'Vereniging Eigen Huis' te Amersfoort.

DOOR THEA WAMFINK

Er mag dan elke keer wat verbeterd worden in de keuken, maar aan de indeling bij voorbereiding-koken-afwassen om nog praktischer en prettiger te kunnen werken is in het algemeen niet veel gedaan. We bewegen ons tussen spoelbak en kookplaat heen en weer, eerst was schoonmaken/wassen naar koken dan weer terug van koken naar spoelen/afwassen.

De Nederlandse fabrikant van werkbladen Erbi houdt zich vooral de laatste jaren intensief bezig met het kritisch bekijken van de werkplek. En het zoeken naar nieuwe mogelijkheden om het werk te vereenvoudigen. Eerst werd het speelcentrum met verdiept werk/afdruiplak ontwikkeld. Enige tijd later kwam men met het idee van de 'cubinaire werkplek', een plaats waar men eten voorbereid wordt (schoonmaken/wassen) onafhankelijk van het grote speelcentrum.

Deze ontwikkeling is een logisch gevolg van het denken over de meest praktische indeling van het werkblad en de functie die hierin voorkomt. De kookplaat en - in het bijzonder - de oven vervullen. Die laatste heeft namelijk in twee fasen van het kookproces een functie: bij het voorbereiden van het eten en bij het afwassen van het kookgerei.

Bij Erbi hebben ze zich afgevraagd of de twee functies niet beter uit elkaar gehaald zouden kunnen worden, om daardoor een betere en meer logische werkwijze te scheppen. Net als bij het productieproces in een fabriek. Grondstoffen (vlees, aardappelen, groenten) moeten verwerkt worden. Daar is plaats voor nodig. Schoongemaakt en gevassen vormen de grondstoffen een halffabrikaat. Na het koken hebben we dan een eindproduct. Bij dit werk worden 'gereedschappen' gebruikt, die vuil worden en schoonmaakbeurt nodig hebben. Alles moet hygiënisch gebeuren en liefst met een behoorlijk tempo.

Iedere keukenruimte anders en medebepalend voor de inrichting. Maar hoe dan ook, uitgangspunt bij de planning moet altijd de culinaire routing zijn, de volgorde bij het afwickelen van alle kookwerkzaamheden. Als je hierover goed nadenkt om je tot de conclusie dat de plaats waar eten wordt voorbereid en bereid centraal staat, of liever: jou moeten staan.

p de culinaire werkplek worden
erechten panklaar en opdienbaar
emaakt. Aan de ene kant moet je
andaar heen en weer naar het
oekcentrum, aan de andere kant
aar de afwasplek (de vuile pannen

● In dit spoelcentrum is een grote bak met links een kleine bak en afvalklep gemonteerd. Bij de inrichting van een culinaire werkplek verhuizen kleine bak en afvalkoker daar naar toe.

Foto: GPD

n dergelijke). Maar het is niet handig om die afwasplek ook te moeten gebruiken als er groente gewassen of aardappelen afgegoten moeten worden.

Veel praktischer en hygiënischer is het om dit op de culinaire werkplek zelf te kunnen doen. Maar daarvoor heb je een kraan en een spoelbak nodig. En om nog sneller te kunnen werken is een afvalkoker onder handbereik eveneens aan te bevelen.

De culinaire werkplek, die zich bevindt tussen kookplaat en spoelcentrum, zou er dan als volgt uit kunnen zien: een werkvlak (met snijplaat), een kraan met spoelbak(je) en een deksel naar de onder het werkblad geïnstalleerde afvalkoker. Het is heel praktisch wanneer links en rechts hiervan afzetruimte is voor keukenmachine, potten en

pannen. Zodra de groenten in de pan zitten gaan we ermee naar de kookplaat, om de gekookte inhoud vervolgens af te gieten en in een schaai te doen op de culinaire werkplek, waar je niet wordt gehinderd door reeds voorgespoelde vaat. Die staat in of naast de speelbak verderop.

Aangezien een moderne keuken altijd op maat gemaakt wordt is het eigenlijk enkel probleem zo'n culinaire werkplek te laten installeren. Een goede keukenspecialist kan die naar uw wensen en keukenruimte ontwerpen. En u vertellen welke meuberprijs daarvoor betaald moet worden. Maar echt veel hoeft dat niet te kosten. En voor optimaal comfort heeft u waarschijnlijk wel iets extra's over. Zelfs bij een eenvoudige wandopstelling en een werkblad van ongeveer 2,5 meter breed kan een culinaire werkplek al gerealiseerd worden, want bij het poolcentrum hebt u dan aan een enkele bak voldoende

Gloriosa: snelle en ijkbloeiende klimmer

● Er zijn ook prachtige liëlies waarvan de bloemen eerst geelgroen zijn, daarna oranje worden en felrood eindigen. Foto: GPD

Foto: GPD

warm zijn en liefst kalkvrij, dus opgevangen regenwater dat op temperatuur gebracht is.

Aanbevolen wordt om de week te
nesten met plantenmest die in het
rietwater opgelost wordt. Voor zo'n

nelle groeier is dat, van maart tot augustus, zeker nodig. Ook voor mogelijkheden om de plant te laten rechten moet gezorgd worden. Ze is daartoe uitgerust met groene randen die uit de spitse laatste bladen groeien. Gaas of latwerk tegen

TE KOOP

Brunssum
Wieënweg 62
Zeer degelijk gebouwde woonhuis met dubbele garage en tuin. Provisiekelder, ruime entree met gastentoeilet. Woonkamer met parketvloer en schuifpui naar terras en tuin. Dichte keuken met installatie, waskeuken. Drie slaapkamers, badkamer met douche, zolder via vaste trap bereikbaar, alwaar 2 mansardekamers. Prijs f 225.000,- k.k.

Egelshoven-Kerkade
Hubertusstraat
Nog 3 bouwkaavels, elk circa 475 m² met goedgekeurd plan voor vrijstaande woningen. Prijs f 71.250,- v.o.n. per kavel

Schaesberg-Dormig
(gemeente Landgraaf)
Wachtendonkstr. 12
Op goede stand, aan plantsoen, gelegen halfvrijstaand woonhuis met carport. Provisiekelder, woonkamer met open keuken en eetkamer, royale aanbouw met toegang tot terras en tuin. Drie slaapkamers en badkamer met ligbad, v.w. en tweede toilet. Vaste trap naar zolder, alwaar overloop en uitgebouwde mansardkamer. Vraagprijs f 195.000,- k.k.

Voerendaal
Florinstraat 5
Halfvrijstaand woonhuis met garage en tuin. T-vormige woonkamer, open keuken met eiken installatie. Drie slaapkamers, badkamer met douche, v.w. Zolder via vaste trap bereikbaar. Fraai aangelegde tuin met terras. Prijs f 155.000,- k.k.

Heerlen-Aarveld
L. Stassenstraat 5
Halfvrijstaand woonhuis met garage en tuin. Entree met gastentoeilet, woonkamer met moderne installatie voorzien van apparatuur. Terras en tuin met berging, achterom bereikbaar. Totaal vier slaapkamers, doucheruimte met vaste wastafel. Prijs f 155.000,- k.k.

Kerkade-Egelshoven
Wimmerstraat 14
Geheel onderkelderde halfvrijstaand woonhuis met ruime garage, bergingruimte en terras. Entree met gastentoeilet, dichte keuken met L-vormige installatie voorzien van apparatuur. Woonkamer ca. 32 m² met parketvloer. Drie slaapkamers met parketvloer en betegelde badkamer met lig zitbad, v.w. en 2e toilet. Zolder. Prijs f 185.000,- k.k.

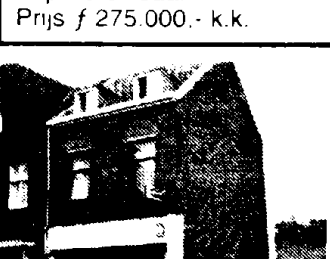
Kerkade-Centrum
Markt 2a
Modern ingerichte kantoorruimte op eerste verdieping boven de Marica. Bruto vloeroppervlakte ca. 220 m². Globale indeling: hal, receptie met toiletgroep, garderobe, archief en pantry. Vergaderkamer. Open kantoor-ruimte. Prijs f 498.000,- k.k.

Egelshoven
(Kerkade)
Nieuwenhagerweg 66
Vrijstaand landhuis met inpandige garage, div. kelderruimtes. Centrale hal, woonkamer met haardpartij, tegelvloer en schuifpui naar overdekt terras. Keuken met eiken installatie. Drie slaapkamers, badkamer met ligbad, douche, v.w. en bidet. Separaat gastentoeilet. Prijs f 365.000,- k.k.

Heerlen
Kap. Berixstraat 8
Herenhuis met tuin in centrum van Heerlen. Div. kelderventrekken. Entree met toegang naar ruime vestibule en gastentoeilet. Woonkamer met parketvloer, dichte keuken met eenvoudige installatie en achterkamer. Ommuurde tuin en terras met buitenberging. 1e verdieping: drie slaapkamers, badkamer met ligbad, douche en dubbele v.w. 2e verdieping: tweemaal mansardkamers en twee ruime slaapkamers. Zolder via vaste trap bereikbaar. Prijs f 275.000,- k.k.

Hoensbroek
(gemeente Heerlen)
Julianastraat 42
Halfvrijstaand winkel/woonhuis met zijport, magazijnruimte (45 m²) en diepe tuin. Winkelruimte (40 m²) met aansluitend keuken, berging, doucheruimte en slaapkamer. Zolderruimte met twee mansardekamers en keuken. Prijs f 142.500,- k.k.

Heerlen-Centrum
'Op de Geer'
Kantoorruimte van totaal 920 m². Eventueel separaat te huur in units van 250 m². Indeling: centrale entree met toegang tot resp. negen en vijftien kamers. Op splitsing van ruimten mogelijk. Afgesloten parkeerplaatsen zijn eventueel separaat te huur. Huurprijs kantoorruimte f 220,- p.m².

Heerlen-Centrum
Oude Veemarktstraat 3
Winkelruimte met souterrain en bovenverdieping, geschikt als verkoopruimte annex showroom. Totaal circa 1000 m². Huurprijs f 43.000,- per jaar excl. BTW en voorschotten, stookservicekosten.

ABC Makelaardij
Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen
tel. 045-71 20 40, A.J.M. Sijstermans NVM

HEERLEN

Halfvrijstaande premie A-woningen,

door Aannemersbedrijf
Jongens B.V. te Landgraaf.
Gestart gaat worden met
het bouwen van deze woningen
in het nieuwe stadsdeel „Husken“.

Indeling:
woonkamer, keuken,
berging, 3 slaapkamers,
badkamer, zolder.
Mogelijkheid voor garage.

De kooprijzen zijn f 143.950,- v.o.n.
Maximale premie A f 41.000,-
Netto maandlast ca. f 655,-

Inlichtingen:
Pickée Makelaardij B.V.
Makelaardij O.G. – Taxaties – Hypotheek
Adviescentrale.

Heerlensweg 22 Landgraaf
Ook 's zaterdags van 9.00-15.00 uur.

Pickée makelaardij bv
045-326767

Pickée, Van Huis Uit Aktief!

EYGLSHOVEN:
vrijstaand, ouder woonhuis met gas-c.v., berging en tuin. Ind. o.a. kelder, woonkamer, eetkamer, keuken, 4 slpk., doucheruimte en zolder (vaste trap). Vraagprijs f 119.000,- k.k.

HEERLEN: geschakelde bungalow met gas-c.v., carport en tuin. Gelegen aan de rand van het winkelcentrum (loopafstand). Uitstekend onderhouden; luxe afwerkingsniveau. Geheel geïsoleerd. Ind. o.a. royale hal met plavuizenvloer (wit). Ruime woonkamer. Keuken met plavuizenvloer (wit), keukeninstal. met app., bijkeuken. Twee slpk., badkamer met o.a. ligbad en douche. Hobbyruimte. Goed aangelegde tuin met terras. Prijs f 245.000,- k.k.

HEERLEN: vrijstaand vooroorlogs herenhuis met gas-c.v. en grote tuin (tot 925 m²). Ind. o.a. provisiekelder, berging en c.v.-ruimte. Royale hal, woonkamer met enker, Ontvangkamer, keuken, bijkeuken, 3 slpk., badkamer, grote zolder (mogelijk 4e slpk.). Prijs f 285.000,- k.k.

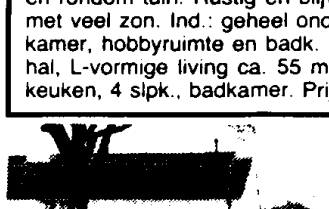
HEERLEN-HEERLEHEIDE: voormalige woonhuis. Heringericht met 4 appartementen elk met woonk., slpk., keukens en badkamer. Bruto huurobrengst 31.500,- per jaar. Prijs f 176.000,- k.k.

HOENSBROEK: vrijstaand landhuistype met c.v.-gas, garage en rondom tuin. Rustig en blijvend goed gelegen. Mooie tuin met veel zon. Ind. geheel onderkelderd met o.a. slpk., werkruimte, hobbyruimte en badk. Beg. grond en 1e verd.: royale hal, L-vormige living ca. 55 m² met parketvloer, open haard, keuken, 4 slpk., badkamer. Prijs f 329.000,- k.k.

HOENSBROEK: halfvrijstaand woonhuis met praktijkruimte (ca. 35 m²), c.v.-gas en tuin. Goed gelegen. Ind. o.a.: provisiekelder, ruime woonkamer (ca. 47 m²) met open haard, keuken met app., 4 slpk., doucheruimte en zolder. Vraagprijs f 185.000,- k.k.

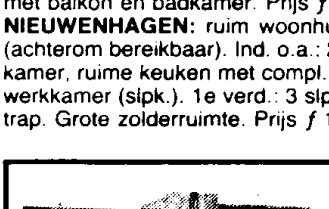
HOENSBROEK: vrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Rustig gelegen aan de rand van het centrum. Rolliiken. Ind. o.a. provisiekelder, woonkamer, keuken, 3 slpk., badkamer en zolder (vaste trap). Vraagprijs f 158.000,- k.k.

KERKRADE-CENTRUM: appartement met gas-c.v. en berging, gelegen op de 1e verdieping. Ind. o.a. woonkamer, keuken, slpk. met balkon en badkamer. Prijs f 99.500,- k.k.

NIJEUWENHAGEN: ruim woonhuis met c.v.-gas, berging en tuin (achterom bereikbaar). Ind. o.a.: 2 kelderruimten, woonkamer, eetkamer, ruime keuken met compl. keukeninstal. met app., badkamer, werkkamer (slpk.). 1e verd.: 3 slpk., doucheruimte. 2e verd.: vaste trap. Grote zolderruimte. Prijs f 157.000,- k.k.

NIJEUWENHAGEN: vrijstaande villa, gelegen aan de buitenrand van het Hoefveld met goed aangelegde tuin en grote garage. Optimale privacy. Geheel geïsoleerd, ged. dub. begl. Ind. o.a.: speels ingedeelde woon-eetkamer, tv-kamer ca. 60 m², keuken met compl. keukeninstal. met app., studio-werkruimte; 5 slpk., 2 badkamers. Prijs f 465.000,- k.k.

SCHAESBERG: woonhuis met c.v.-gas, berging en tuin. Mogelijkheid voor een garage. Loopafstand van het winkelcentrum. Goed onderhouden. Dak geïsol. Ged. dub. begl., ged. rolluiken. Ind. o.a.: prov. kelder, woonk., keuken, serre, 3 slpk., badk., zolder. Prijs f 109.500,- k.k.

SCHAESBERG: woonhuis met c.v.-gas, berging en tuin. Mogelijkheid voor een garage. Loopafstand van het winkelcentrum. Goed onderhouden. Dak geïsol. Ged. dub. begl., ged. rolluiken. Ind. o.a.: prov. kelder, woonk., keuken, serre, 3 slpk., badk., zolder. Prijs f 109.500,- k.k.

SCHAESBERG: woonhuis met c.v.-gas, berging en tuin. Mogelijkheid voor een garage. Loopafstand van het winkelcentrum. Goed onderhouden. Dak geïsol. Ged. dub. begl., ged. rolluiken. Ind. o.a.: prov. kelder, woonk., keuken, serre, 3 slpk., badk., zolder. Prijs f 109.500,- k.k.

SCHAESBERG: woonhuis met c.v.-gas, berging en tuin. Mogelijkheid voor een garage. Loopafstand van het winkelcentrum. Goed onderhouden. Dak geïsol. Ged. dub. begl., ged. rolluiken. Ind. o.a.: prov. kelder, woonk., keuken, serre, 3 slpk., badk., zolder. Prijs f 109.500,- k.k.

SCHAESBERG: woonhuis met c.v.-gas, berging en tuin. Mogelijkheid voor een garage. Loopafstand van het winkelcentrum. Goed onderhouden. Dak geïsol. Ged. dub. begl., ged. rolluiken. Ind. o.a.: prov. kelder, woonk., keuken, serre, 3 slpk., badk., zolder. Prijs f 109.500,- k.k.

ALLEEN ALS KINDEREN EEN KANS KRIJGEN, HEEFT EEN LAND TOEKOMST.

Op het Mexicaanse platteland zijn het vooral de kinderen die lijden onder de bittere armoede. Stichting Redt de Kinderen steunt concrete projecten om hun levensomstandigheden te verbeteren. Bel voor meer informatie 070-365 22 50 of stort uw gift op giro 809.

STICHTING
REDT DE
KINDEREN
ROTERDAM
9100 809

GROOT-GENHOUT

(gem. Beek)

Vraagprijs f 440.000,- k.k.

Indelijk gelegen vrijstaand herenhuis met garage, tuin, wintertuin. Het object verkeert in een uitstekende staat van onderhoud. Zien is liefhebben.

INDELING:
Sout: betegelde prov. ruimte, was-/strijkruimte met waterontharder, wijkelder. Beg. gr.: hal (tweestenen vloer), toilet, gr. woonk., zeer luxe woonkeuken, wintertuin (marmer vloer), garage, tuin op het zuiden. 1e verd.: 3 ruime slaapk. v.v. ingebouwde kasten, luxe badk. met douche, ligbad, dubbele wastafel en toilet (marmer - graniet). 2e verd.: d.m.v. een vaste trap bereikbare grote zolder (eenzijdig meerdere slaapkamers te maken). Alg.: onderhoudsvrije staat, duurzame materialen, alarm, tv-verlichting. Het woonhuis is modern (veel wit) en luxueus van opzet.

GELEEN

Vraagprijs f 179.000,- k.k.

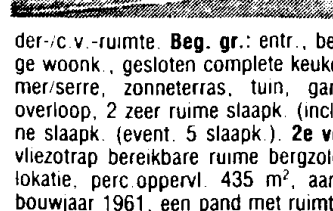
Halfvrijstaand woonhuis met garage, tuin en verdere aanbouwen.

INDELING:
Sout: provisieruimte, hobbyruimte (15 m²). Beg. gr.: entree, bet. toil., woonk. met parket, open haard, bar, keuken (17 m²), schuifpui naar tuin, achteringang, garage. 1e verd.: 3 slaapk., badk. met ligb., vaste wastafel. 2e verd.: d.m.v. een vlieringstrap bereikbare zolder. Hobbyruimte te maken. Alg.: goede ligging, perc. oppervl. 284 m², rolluiken.

HOENSBROEK

Vraagprijs f 174.000,- k.k.

Uitstekend onderhouden woonhuis met opzet, garage (event. 2 auto's), zonneterras en tuin. **INDELING:** Sout: kelder-c.v.-ruimte. Beg. gr.: entree, bet. toil., L-vormige woonk., gesloten complete keuken, badk., eetkamer-serre, zonneterras, tuin, garage. 1e verd.: overloop, 2 zeer ruime slaapk. (incl. zitkamer), kelder slaapk. (event. 5 slaapk.). 2e verd.: d.m.v. een vlieztrap bereikbare ruime bergzolder. Alg.: goede lokatie, perc. oppervl. 435 m², aanvaarding direct, bouwjaar 1961, een pand met ruimte wat beslist van binnen gezien moet worden.

HEERLEN

Vraagprijs f 155.000,- k.k.

Fraaie stadswooning met binnenplaats in „Hartje Heerlen“.

INDELING:
Sout: provisieruimte. Beg. gr.: entree, bet. toil., ruime woonkamer, gesloten luxe moderne keuken, binnenplaats. 1e verd.: 2 ruime slaapk., mooie badk. 2e verd.: d.m.v. vaste trap bereikbare ruime zolder cq. slaapk. Alg.: fraaie ligging, nabij het centrum, dak recentelijk vernieuwd, modern van opzet.

HOENSBROEK

Koopprijs f 205.000,- k.k.

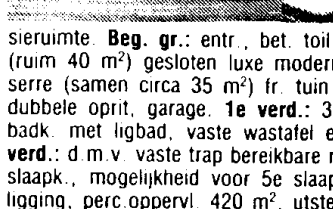
Halfvrijstaand fraai woonhuis met grote opzet, garage en een onder architectuur aangelegde tuin.

INDELING:
Beg. gr.: entree, bet. toil., Z-vormige woonk. (beg. gr. v.v. tegelvloer), gesloten luxe moderne keuken, fr. gr. tuin met achtergang, garage met zolder. 1e verd.: 3 ruime slaapk., mooie badk. 2e verd.: d.m.v. vaste trap bereikbare ruime zolder. Alg.: fraaie ligging, nabij het centrum, perc. oppervl. 341 m.

HOENSBROEK

Vraagprijs f 195.000,- k.k.

Halfvrijstaand fraai, zeer ruim woonhuis met dubbele opzet, garage en tuin. **INDELING:** Sout: c.v.-ruimte, provisieruimte. Beg. gr.: entree, bet. toil., grote woonk. (ruim 40 m²) gesloten luxe moderne keuken, met serre (samen circa 35 m²) fr. tuin met zij-ingang, dubbele opzet, garage. 1e verd.: 3 ruime slaapk., badk. met ligbad, vaste wastafel en 2e toilet. 2e verd.: d.m.v. vaste trap bereikbare ruime zolder, 4e slaapk., mogelijkheid voor 5e slaapk. Alg.: goede ligging, perc. oppervl. 420 m², uitstekend materiaalgebruik, onderhoudstoestand uitstekend, een huis wat beslist van binnen moet worden gezien.

BINGELRADE NIEUWBOUW

Prijzen f 195.000,- v.o.n. - f 205.000,- v.o.n.

INDELING:
Beg. gr.: entree, woonk. (ca. 45 m²), keuken, ouder-slaapkamer, wasmachineruimte, c.v.-ruimte, badk., berging, mogelijkheid voor garage of carport. 1e verd.: overloop, 2 ruime slaapk. Alg.: met uw wensen kan tijdens de bouw rekening worden gehouden. Informatie / brochure en/of tekening / bestek zijn op ons kantoor verkrijgbaar.

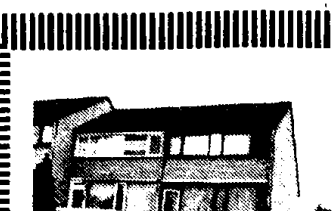
Steens / De la Haye / Wald / Dogge

ASSURANTIE-ADVISEURS • MAKELAARDIJ ONROEREND GOED

GEOPEND:
maandag t/m vrijdag
kantoortijden
's zaterdags
10.00-12.30 uur

HOENSBROEK
HOOFDSTRAAT 88
6432 GH HOENSBROEK
TEL. 045-223434
FAX 045-230033

HEERLEN NRD.
f 165.000,- k.k.

Halfvrijstaand (splitlevel) woonhuis. Ind.: sout: kelder, begr. gr.: entree, garage; 1e niveau: eetkeuken met tuinkontakt; 2e niveau: woonkamer met balkon; 3 slaapkamers + badkamer. Aanvaarding vrijwel direct.

HOENSBROEK
f 149.000,- k.k.

Halfvrijstaand woonhuis met garage nabij centrum. Ind. sout: kelder; begr. gr.: woonkamer 7.80 x 3.50, keuken, bijkeuken, garage + badkamer; 2e verd.: vliering. Aanvaarding direct.

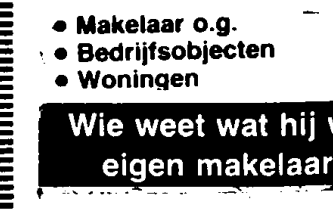
HULSBERG
f 169.000,- k.k.

Woonhuis met praktijkruimte. Ind.: sout: kelderruimte, begr. grond: entree, totale bruikbare ruimte ca. 120 m² verdeeld over diverse ruimtes + garage; 1e verd.: woonkamer, keuken, dakterras, 2 slaapkamers + badkamer; 2e verd.: zolderruimte. Aanvaarding in overleg.

VOERENDAAL
f 350.000 k.k.

Vrijstaande bungalow met garage, grondopp. 772 m². Op prima lokatie nabij N.S. station. Ind.: hal, toilet, woonkamer 7.00 x 5.80/3.50, dichte keuken, 3 slaapkamers + badkamer; 1e verd.: zolder te bereiken via vlieztrap. Aanvaarding in overleg.

• Taxaties
• Hypotheken
• Verzekeringen

Wie weet wat hij wil, beslist om z'n eigen makelaar mee te nemen.

Hoolstraat 42, Voerendaal

Tel.: 045-752142

Met een NVM-makelaar koop je zonder zorgen.

Met een NVM-makelaar koop je zonder zorgen.

DOE IETS AAN STEREOGEDREUN

Stereogedreun een probleem voor u? Doe er dan iets aan. De Nederlandse Stichting Geluiddruider helpt bij het vinden van een oplossing voor alle vormen van lawaai in en om huis.

Postbus 381, 2600 AD Delft

BORN, KERKSTRAAT 23
04498-55050

MAX HENDRIX

ASSURANTIEADVISEURS-ONROEREND GOED

WIJ BIEDEN O.A. TE KOOP AAN

Born-Holtum, In 't Kempke 13

Royaal vrijstaand landhuis met garage en tuin. Ind.: ruime hal, L-vorm. woonkamer met parketvloer, mooie openh. partij en schuifpui naar terras, ca. 42 m². Grote dichte woonkeuken, ca. 16 m². Portaal, 3 ruime slpkms. badkam. met ligbad en 2e toil. Vraagprijs f 245.000,- k.k.

Grevendicht, Dr. Deelemanstraat 1

Vrijstaand woonhuis met inp. garage, berging en groot tuin. Ind.: hal, woonkamer ca. 30 m². Open keuken ca. 10 m²; 2 zeer ruime slaapkamers. Mogelijkheid 3e slpk. Badkam., vliering. Bouwjaar 1988. Vraagprijs f 219.000,- k.k.

Nieuwstadt, Cremersstraat 6

In dorpskern, tussengelegen woonhuis met berging en vrij achterom. Ind.: sout: kelder, L-vorm. woonkamer, eetkamer, 3 slpkms., badkam., zolder. Vraagprijs f 95.000,- k.k.

Obbicht, Burg. Venckenstraat 5

Deeglijk, karakteristiek halfv. herenhuis met ruime entree, perceel 358 m². Ind.: grote hal met mooie trappartij, ruime woonkamer. Hallopen keuken met compl. aanleg, keuk., bijkeuken, 3 slpk., badkam., berging. Vraagprijs f 189.000,- k.k.

Wegens grote vraag! dringend woonhuizen ter verkoopbemiddeling gevraagd.

Executieverkoop

Op dinsdag 12 mei 1992 om 11.00 uur vindt een openbare verkoop plaats.

De verkoop komt voor rekening van De Grote Hegge B.V. gevestigd te Thorn, Waterstraat 9. Te koop wordt aangeboden:

Een complete horecainventaris

O.a. 4 complete buffetten inclusief koelkasten en tapkransen, diverse rvs werktafels, diepvriezers, complete afzuiginstallatie, drie kassagregiers merk Sweda, twee piano's, airco-stroom convectievloer, 8-vlams fornuis met twee ovens, kookketel inhoud 100 liter, infrarood brug, magnetronoven en wat verder te koop wordt aangeboden.

Vanaf 1994 mogen ook Oosteuropese landen meedoen

Opzet Songfestival wordt gewijzigd

• *Humphrey Campbell en zijn broers Ben en Carlo tijdens de generale repetitie voor het Eurovisie Songfestival. Zij vertegenwoordigen vanavond ons land.*

Foto: ANP

Humphrey Campbell blijft stoïcijns onder Songfestival-geweld

'Ik laat me niet gek praten'

MALMÖ – Humphrey Campbell krijg je niet van zijn stuk. De Nederlandse deelnemer aan het Songfestival ondergaat de gebeurtenissen in Malmö stoïcijns. Zijn brede glimlach is oprecht en niet van zijn gezicht te branden. Er wordt aan alle kanten aan hem getrokken. Met toewijding vol doet hij aan alle verzoeken. Even tijdens de Nederlandse receptie arm in arm met een serveerster poseren voor een fotograaf, snel een interview met de Griekse radio en ondertussen wat handtekeningen zetten; het kan allemaal en bovendien pikt hij zonder moeite de lijn van zijn verhaal weer op als we een poging doen voor een kort gesprek even de lufte te zoeken.

de land, zo niet bij Humphrey Campbell. Het korte optreden laat een heel andere Humphrey Campbell zien dan we mogelijk op basis van 'Wijs me de weg' hadden verwacht. Hij zingt 'The lady is a tramp' en 'Mona Lisa' en samen met zijn broers niet alleen het Songfestival-lied, maar ook een prachtige gospelachtige versie van Bill Withers' 'Lean on me'.

Het leidt even af van de inspanning die Campbell zich heeft getroost sinds hij het nationale festival won. „Ik ben me volledig gaan richten op wat er vanaf dat moment het belangrijkste was: dit Songfestival. Ik heb me erg geconcentreerd op de technische uitvoering. Ons optreden is grotendeels hetzelfde qua opzet als bij de Nederlandse finale. Er is een klein aantal details veranderd.”

Nieuw

Ook de gedachte dat hij vanavond mogelijk wint en vervolgens als een razende Roeland Europa door moet, kan hem niet van zijn stuk brengen. „Ik sta er niet bij stil. Ik heb er alleen globale gedachten over. Elke dag is voor mij nieuw en ik wil ook elke dag bewust meemaken. De dag na het Songfestival ook. Als ik verlies moet ik dat verwerken, maar ook die dag wil ik niet missen in mijn leven. Als ik bij de top 10 eindig, is ook niet slecht. We doen allemaal ons uiterste best. Je werkt er naar toe, zegt dingen af, ziet af van late feesten, enzovoort. Ik wil beoordeeld worden op het eindresultaat. Pas als het af is,

zie je echt wat het is. We moeten niet meteen een mening hebben, als het werk nog maar half af is. Ik heb iets in mijn hoofd. Dat moet het worden. En zo wordt het ook. Daar werk ik aan. En of ik win, zien we dan wel weer.”

„Mocht ik winnen, dan laat ik me de kop niet gek praten. Als je wint, kun je jezelf ook voorbij lopen. Ik wil elk moment in dit vak bewust meemaken. Anders word ik gek en daar heeft niemand wat aan.”

Tussendoor wordt hem gevraagd vijf foto's te signeren. De Nederlandse radio belt zo voor een live interview. „Ik moet elke dag zingen,” vertelt hij ongevraagd. „Maar één dag per week zing ik niet. Dat doe ik al jaren zo. Die dag houd ik me stil. Als ik wat zeg, doe ik dat heel zachtjes. Ik weet dat ik een moeilijke stem heb. Ik moet er voorzichtig mee zijn. Net als dansers en zwimmers moet ik niet stressen.”

Met een blik vol geluk voegt hij er aan toe: „Deze week heb ik mijn stille dag al gehad. De rest van de week kan ik zingen. Ik praat wel zacht. Dat doen alle zangers. Waarom dacht je dat Michael Jackson zo praat? Ik vind hem trouwens het einde. En Stevie Wonder vind ik fantastisch. Wie de beste is? Weet ik niet. Wat mij meer aanspreekt is Stevie Wonder in totaal. Hij is zanger en filosoof; Michael Jackson een performer. Zo meteen op mijn hotelkamer zet ik een bandje op van Nat King Cole. Die heeft, net als Frank Sinatra, zo iets rustigs over zich. Heerlijk.”

DOOR THEO HAKKERT

MALMÖ – Het Eurovisie Songfestival in zijn huidige vorm gaat verdwijnen. Volgend jaar nog is er een Songfestival geschoeid op de oude vertrouwde leest; in 1994 zal de opzet totaal worden gewijzigd. Niet uitgesloten is dat er een vaste groep van (waarschijnlijk) 16 deelnemende landen komt, terwijl de overige landen slechts eens per twee jaar mogen deelnemen.

Dit plan is gisteren in Malmö bekend gemaakt door Frank Naef, hoofd van de European Broadcasting Union (EBU) die overigens zelf aan zijn laatste Songfestival bezig is. Vanavond ziet hij voor het laatst als hoofd van de jury toe op de puntentelling.

Reden

Reden voor de verandering in opzet is het groeiend aantal Europese landen dat deel wenst te nemen aan het Songfestival. De EBU kan en wil niet langer Oosteuropese landen als Polen, Tsjechoslowakije, Bulgarije, Hongarije en Roemenië van deelname uitsluiten. Bij een verdere opdeling van Joegoslavië zou er nog

eens een aantal landen lid van de EBU kunnen worden. Naef schat in dat er in 1994 maximaal zo'n dertig landen mee willen doen.

In Malmö zijn 23 landen vertegenwoordigd. Eigenlijk al teveel en het is alleen aan de soepelheid van de Zweedse organisatie te danken dat er zaterdag 23 deelnemers zijn.

Tijdens het afgelopen Gouden Roos-festival in Montreux heeft het bestuur van de EBU een aparte groep voor licht amusement in het leven geroepen, die onder meer gezamenlijke producties gaat opzetten, maar ook na zal denken over een andere opzet van het Songfestival.

Structuur

Naef gaf drie voorbeelden van een mogelijk nieuwe structuur. Ten eerste het houden van halve finales. Het grote nadeel hiervan is volgens Naef dat slechts de kijkers in de deelnemende landen in zo'n halve finale geïnteresseerd zijn, waardoor de belangstelling zou afnemen.

Ten tweede wordt er gedacht aan het vooraf beoordelen van inzendingen. Zonder dat de artiest optreedt, wordt het ingezonden lied aan een jury voorgelegd. Het Songfestival gaat immers om het lied, niet in de eerste plaats om de uitvoerende(n).

Zelf ziet Naef het meest in een rotatiesysteem, waarbij landen die de afgelopen jaren hoog scoorden tot de vaste deelnemers worden gerekend, terwijl de overige EBU-leden dan bij toerbeurt mogen meedoen.

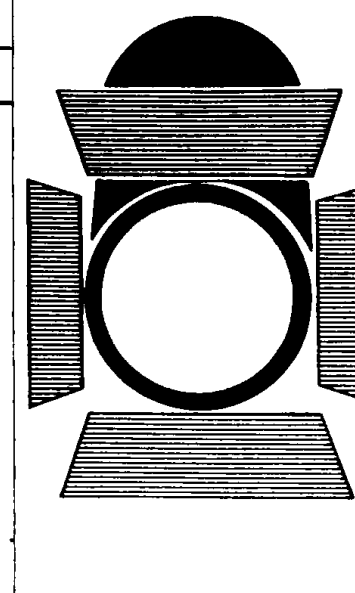
Weerstand

Het plan stuitte onmiddellijk op grote weerstand. Het hoofd van de delegatie van Cyprus vond dat Naef het plan weer moest inslikken, omdat de kleine landen er de dupe van zullen worden. De ironie wil dat met name op Cyprus het festival heel erg leeft. De televisie en radio daar zenden dagelijks tien tot vijftien liedjes uit. Terwijl in landen als Groot-Brittannië de belangstelling zo minniem is dat noch de eigen inzending noch de uiteindelijk winnaar een hit scoort.

België

Weer een ander probleem in dit geval is België. Als België niet tot de vaste zesters zou horen, betekent dat dat Vlaanderen en Wallonië elk eens per vier jaar kunnen deelnemen, omdat ze nu al om beurten de afvaardiging verzorgen. Nederland zou waarschijnlijk bij de zesters uitverkooren horen vanwege de vier overwinningen in het verleden, al stamt de laatste victorie uit 1975.

De EBU-groep licht amusement zal volgend jaar april met een advies komen. In '93 blijft alles nog bij het oude. De landen in Oost-Europa komen dan zeker nog niet aan bod.

Carien & Ronald in G'oud en nieuw

WEERT – Het uit Weert afkomstige duo Carien en Ronald zal maandagavond op tv zijn nieuwe plaat 'Ergens waar je thuis kunt zijn' voorstellen. Dat gebeurt in 'G'oud en nieuw' tijdens het programma-onderdeel 'Regiotopper'. Frank Masmeijer presenteert dit NCRV-programma vanaf tussen 20.26 en 21.23 uur op Nederland 1. Carien en Ronald zijn in de regio Weert beter bekend als het duo Difference, dat vaker optreedt tijdens bruiloften en partijen.

Gala met het Super Duett in Eygelshoven

EYGELSHOVEN – Het eens zo populaire Colonia Duett komt voor de eerste maal in zijn nieuwe samenstelling – nu als Super Duett – op 16 mei naar Eygelshoven. Volgende week zaterdag treedt het bekende duo uit Keulen daar op tijdens een feestelijke artiesten gala-avond in het Socio-Projekt. Aan dit programma, dat wordt gepresenteerd door Hub Zeelen, werken verder mee Dennie Christian, Los Pajaros, het ballet Scope, Die Moldau Madel en Jul & Jule. Kaarten (25 gulden) zijn verkrijgbaar bij de VVV Landgraaf en bij de sigarenmagazijnen Meertens in Eygelshoven en Chevreumont/Kerkrade.

• Ooit het Colonia Duett, maar nu in een nieuwe samenstelling op de planken als het Super Duett.

Nieuwe afleveringen van Bold & Beautiful

• De familie Forrester in The Bold & The Beautiful. Foto: RTL4 Hilversum

Van onze tv-redactie

HEERLEN – RTL4 heeft 260 nieuwe afleveringen van de Amerikaanse soapserie The Bold & The Beautiful gekocht. Daardoor kunnen de fans ook het komende seizoen vijf dagen per week de avonturen van de families Forrester en Logan volgen.

RTL4 zendt The Bold & The Beautiful al bijna twee jaar uit. De serie is bij de commerciële zender op werkdagen om even na acht uur 's morgens en 's middags om half vier te zien. In het begin keken er gemiddeld zo'n 250.000 mensen naar de soap, die gesitueerd is in de wereld van de Amerikaanse 'haute couture'. Tegenwoordig trekt 'The Bold' zo'n 750.000, voornamelijk vrouwelijke, kijkers.

In de Verenigde Staten is The Bold & The Beautiful al meer dan vijf jaar een succes. Daar is men inmiddels toe aan aflevering 1300. Ook buiten de VS is de serie populair. Behalve in Nederland is de serie in 21 andere landen te zien, waaronder Spanje, Griekenland, Italië, Duitsland, België, Taiwan en Brazilië.

In Amerika werd The Bold & The Beautiful de laatste jaren bekroond met verschillende Emmy Awards. In Nederland is de serie genomineerd voor de Zilveren Televizier Tulp 1992.

'Het was een bitch van een film om te maken'

'Op afbetaling' in drie delen op tv

DOOR RUUD KERSTEN

Flink, Willem Nijholt en Annet Malherbe.

HILVERSUM – De VPRO zendt zondag (20.14 uur, Nederland 2) het eerste van drie delen van de film 'Op afbetaling' uit. De film, waarvan het door Jan Bloecker geschreven script is gebaseerd op de gelijknamige roman van Simon Vestdijk, volgt op de succesvolle productie 'Bij nader inzien' die vorig jaar bij de VPRO was te zien. Beide films zijn geproduceerd door René Seegers en geregisseerd door Frans Weisz. De hoofdrollen in 'Op afbetaling' worden vertolkt door Gijs Scholten van Aschat, Renée Soutendijk, Coen

Nederlands drama op televisie behoeft geen draak te zijn. Spannend, mooie, geloofwaardige dialogen, topacteurs in goede doen, prachtige gefilmde: 'Op afbetaling' is een aanrader.

„Het was een bitch van een film om te maken.” Gijs Scholten van Aschat, een formidabele Henk Grond in 'Op Afbetaling', gruwet nog bij de herinnering aan de opnamen van de film. Veel scheelde het niet of de film zou niet zijn gemaakt. „Van de tweehalve maand die de opnamen duurde, heb ik alleen de laatste maand ontspannen gewerkt.”

De kern van het probleem – niet alleen voor Scholten, maar ook voor Frans Weisz en Jan Bloecker – was hoe de figuur van Henk

Grond, de man die met zijn ongehoorde reactie op het overspel van zijn vrouw de mensen in zijn directe omgeving te gronde richt, acceptabel te maken voor het publiek. Dat leidde zelfs tot een wat verwrongen relatie tussen Weisz en Scholten.

„Weisz is een grote twijfelaar. Bovendien hadden we nog nooit met elkaar gewerkt. Weisz begon aan mij te twijfelen, terwijl hij me toch voor deze rol gevraagd had. Hij zat me voortdurend op mijn nek. Hij gaf me ontzettend veel regie-aanwijzingen, te veel naar mijn zin. „Ik heb op zeker moment gezegd: dat moet je niet meer doen, je moet me maar vertrouwen. Ik had de neiging om op te stappen. Maar aan de andere kant wilde ik hem behagen. Hij had me gekozen voor deze rol en dat zou ik verdorie waar maken ook.”

„Het was voor mij een soort test-

• Renée Soutendijk en Gijs Scholten van Aschat vertolken de hoofdrollen in 'Op afbetaling'. Foto: GPD

case. Ik heb niet zoveel ervaring in dit werk. Ik dacht: als me dit lukt, dan ben ik een heel stuk verder. Achteraf zeg ik: als dit het niet is, als ik nu blijk te hebben gefaald, dan klopt er werkelijk iets niet aan mijn acteurlijk.

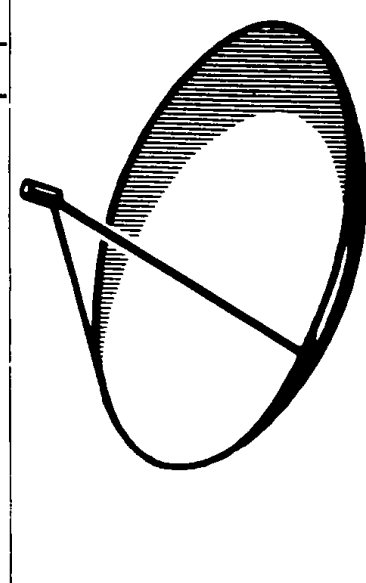
Bloecker: „Na een week film kwamen Seegers en Weisz bij mij om te zeggen, dat hij bijna zeker niet zou lukken.” Maar de lucht klaarde op, toen een van de aloude clichés van Hollywood sprake kwam. Bloecker: „Je kunt een gangster portretteren,

maar je moet hem minstens één keer in de film het pootje van een uit de boom gevallen vogeltje laten spaiken. Dat klinkt lullig, maar je moet het publiek het idee gunnen, dat het ondanks alles toch niet zo'n onzettende klootzak is.”

Nederland 1

AVRO 08.00 Wij mannen onder elkaar, 5-delige Zweedse serie.
08.08 Naar Timboektoe, programma rond de favoriete prentenboeken van kleuters.
08.15 De beste clown van de wereld, serie. Afl. 1.
08.42 De Ko de Boswachtershow, natuur- en milieuprogramma voor kinderen.
09.05-09.30 (OO) Een wereldverhaal (We all have tales), serie verhalen uit alle delen van de wereld.
13.00-13.12 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.10 De architectuur estafette. Serie over architectuur in Nederland. Afl. 3: Drenthe en Rotterdam. Herh.
15.30 Morgen kan 't beter. Serie over werken en gezondheid. Afl. 8: Toekomst.
15.50 •• Journaal.
15.57 (TT) Engelse Cup final, Liverpool - Sunderland live verslag van de Engelse FA Cup finale vanuit Wembley. In de rust: Samenvatting van het EK voetbal voor de jeugd Nederland - Cyprus.
17.56 Solliciteren met succes.
18.05 Boggle, woordspel.
18.32 Everest 1992. Reportage over de verrichtingen van de Nederlandse Mount Everest-expeditie van Ronald Naar.
19.02 De hoogste versnelling, automagazine.
19.30 •• AVRO Sportpanorama, sportmagazine.
20.00 (••+TT) Journaal.
20.25 Kijk op sport, sportquiz met teamcaptains Gerrie Ketemann en Marjolijn Eysvogel.
21.10 Twice in a lifetime, Amerikaanse tv-film uit 1985 van Bud Yorkin. Met: Gene Hackman e.a. De 50-jarige staalarbeider Harry Mackenzie ontmoet op zijn verjaardag de weduwe Audrey en wordt staalverliefd.
22.48 Karel. Talkshow.
23.38 Woody Allen-cyclust: (K+ZW) Play it again Sam. Am. speelfilm uit 1972 van Woody Allen.
01.03-01.08 •• Journaal.

Duitsland 1

08.00 Tagesschau.
09.00 Länder-Menschen-Abenteuer: AUA (2).
09.45 Medizin nach Noten VIII/6.
10.00 Tagesschau.
10.03 Die Reportage.
10.35 ARD-Ratgeber. Toeristische tips met o.a. het boeken van evenementen per computer.
11.00 Tagesschau.
11.03 Music-Box. Compilatie.
11.30 Bitte umblättern. (herh.).
12.00 •• Die volkstümliche Hitparade im ZDF. (herh.).
12.55 Persoverzicht.
13.00 Europamagazin.
13.30 über die Liebe. Verslag van Akzent 92, het grootste cultuurfestival in Nordrhein-Westfalen.
14.00 Eine Welt für alle: Rabi. West-Afrikaanse tv-film.
15.00 •• Kinderquatsch mit Michael. Gast: Jule Neigel.
15.45 Ersten.
16.00 Disney Club. Kindermagazine met gasten, muziek en tekenfilm.
17.23 Meister Eder und sein Pumuckl, serie.
17.50 Tagesschau.
17.55 Sportschau-Telegramm.
18.07 Sportschau. Sportmagazine met verslagen van de 37e speeldag van het Bundesliga-voetbal.
19.00 Markt.
19.23 •• Rudis Tiershow.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 Comedy Club Extra. Sketches en slapstick. Gast: Dirk Bielefeld.
20.55 (TT) Das Wort zum Sonntag.
21.00 •• Grand Prix Eurovision de la Chanson 1992. Live vanuit het Lissabon te Malmö (Zweden).
22.00 •• Lottotrekking.
22.05 Tagesschau.
22.10 Der schwarze Falke (The seagulls), Amerikaanse western uit 1956 van John Ford. Met: John Wayne, Jeffrey Hunter, Vera Miles e.a. Debbie, het nichtje van de ex-cavalerist Ethan Edwards, wordt door de Comanches ontvoerd.
22.05 Tagesschau.
22.10-22.15 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken. Basho's Reise in den Norden: Takadate und der Chusoni-Tempel.

België TV 1
15.30 Oh God! Frisse komedie van Carl Reiner, met George Burns, John Denver, Teri Carr. God maakt Denver tot zijn boodschapper, om de wereld te vertellen dat hij het goed maakt. Uit 1977.

BBC 2
16.00 Fire down below. Melodrama uit 1957 met sterke rolbezetting: Robert Mitchum, Rita Hayworth, Jack Lemmon. Beide heren zijn scheipenaars en worden verliefd op mysterieuze Hayworth, die ze naar een tropisch eiland moeten smokkelen. Regie van Robert Parrish.

Duitsland 2
20.15 Heideschulmeister Uwe Karsten. Heimatfilm uit 1933 van Carl Heinz Wolff. Dochter van rijke koopman is verliefd op eenvoudige schoolmeester. Pa vindt dat ze niet eender moet trouwen. Met Marianne Hoppe.

Nederland 1
21.10 Twice in a lifetime. Niet te best melodrama over een getrouw-

Nederland 2

VARA
13.00-13.12 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.15 Met Witteman.
16.00 •• Journaal.
16.08 Museumsschatten, achtergronden bij voorwerpen uit Nederlandse musea. Herh.
16.17 Bobbie en Onyx. Tekenfilm.
16.30 Groentjes. Natuurmagazine.
16.41 (TT) Alfred J. Kwak, tekenfilm-serie (idee Herman van Veen). Herh.
17.07 Wings. Amerikaanse comedy-serie. Afl. (slot): Airport '92.
17.30 Man over de vloer (Man about the house), Engelse comedyserie. Afl.: Speciale aanbieding. Robin heeft moeite te leven van zijn studieboeken. Chrissy en Joe vinden het tijd voor een bijbaantje. Herh.
18.00 •• Journaal.
18.19 Kassa! Consumentenmagazine. Presentatie: Felix Meurders.
18.59 Vijf tegen vijf, spelprogramma gepresenteerd door Peter Jan Rens.
19.29 De baas in huis (Who's the boss?), Amerikaanse comedyserie. Afl.: De kaarten op tafel. Angela is kwaad als Tony samen met zijn vrienden nogal laat thuiskomt van een basketbalwedstrijd. De boys vinden dat zich teveel laat commanderen...
19.58 De Vereenigde Algemeene, Nederlandse serie. Afl.: Een persoonlijke lening. Jaap denkt een grote slag te slaan. Even een paar ion witswans voor de zakenman Morees.
20.30 Flying doctors, Australische doktersserie. Afl.: Nieuwe tijden. Coopers Crossing reageert geschokt op de mededeling van Geoff en Kate dat ze willen verhuizen naar Melbourne.
21.20 Sonja op zaterdag, talkshow.
22.15 Achter het nieuws, actualiteitsrubriek.
22.49 Per seconde wijzer, quiz.
23.25 De schreeuw van de Leeuw, satirisch programma met Paul de Leeuw vanuit Almere.
00.00 Natuurmoment. Vandaag: Orchideeën. Herh.
00.09 •• Journaal.
00.14-00.19 Nieuws voor doven en slechthorenden.

Duitsland 2

08.00 Nachbarn in Europa. Informatie en actualiteiten in het Grieks, Italiaans en Portugees.
09.00 Tagesschau.
09.03 Nachbarn. Magazine voor migranten en Duitsers.
09.45 Medizin nach Noten VIII/6.
10.00 Tagesschau.
10.03 Die Reportage.
10.35 ARD-Ratgeber. Toeristische tips met o.a.: Veiligheidsbijdrage op vliegvelden, Start-Ticket, boeken per computer en het eiland Noirmoutier.
11.00 Tagesschau.
11.03 Music-Box. Compilatie van de optredens uit Verstehen Sie Spass?
11.30 Bitte umblättern. (herh.).
12.00 •• Die volkstümliche Hitparade im ZDF. (herh.).
12.55 Persoverzicht.
13.00 Tagesschau.
13.05 ZDF Sport extra. Tennis: Int. Duitse open kamp. voor heren.
17.00 Heute.
17.05 Länderspiegel.
17.45 ...bittet zu Tisch.
17.55 Die fliegenden Ärzte, Australische serie. Afl.: Schatten der Vergangenheit. De antropoloog Dr. David Jennings wil t.g.v. het 100-jarige bestaan van Coopers Crossing een monument oprichten ter nagedachte-nis van de aboriginals die in 1904 vermoord werden.
19.00 Heute.
19.20 (TT) Mit Leib und Seele, Duitse serie. Afl.: Die grosse Überraschung. De affaire tussen pastoor Stehlin en Sophie wordt breed uitgemeten in de krant.
20.15 (TT) Heideschulmeister Uwe Karsten, Duitse speelfilm uit 1954 van Hans Deppe.
21.45 Heute-journal.
22.00 Das aktuelle Sport-Studio. Sportprogramma. Met: 1. Bundesliga-voetbal. 2. Tenniskampioenschappen voor heren. 3. WK ijshockey in Tsjechooslowakije. Aansl.: Gewinnzahlen vom Wochenende (VPS 23.19).
23.20 SOKO 5113, Duitse politiserie. Afl.: Auftragsarbeit.
00.10 Heute.
00.12-00.15 Der phantastische Film: Art und Dämon (Dr. Jekyll und Mr. Hyde), Amerikaanse speelfilm uit 1940 van Victor Fleming.

• Woody Allen en Diane Keaton in 'Play it again'. (Nederland 1 - 23.38 uur).

de man die valt voor een aantrekkelijke dame, maar spel van Gene Hackman vergoed veel. Ook met Ann-Margret, Ellen Burstyn. Regie in 1985 van Bud Yorkin.

RTL plus
23.00 Emanuelle Nera. Voortbordurend op het succes van Sylvia

Nederland 3

NOS
08.55-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
13.00-13.12 Nieuws voor doven en slechthorenden.
17.10 Wereldtentoonstelling Sevilla Expo '92. Herh.
17.55 Nieuws voor doven en slechthorenden.
18.00 •• Journaal.
18.15 Sesamstraat.
18.30 Jeugdjournaal-extra.
18.55 Trekking van de lottogetallen.
19.00 5 x 16 (Talk 16), serie portretten van Canadese meiden. Deel 3.
19.28 Wilde Ganzen.
19.30 Roosendaal/Surabaya, Werken aan werk-film over werken bij Philips.
20.00 •• Journaal.
20.24 Kenmerk, actualiteiten.
21.00 Eurovisie Songfestival 1992, rechtstreeks verslag vanuit Malmö in Zweden met als Nederlandse deelnemer Humphrey Campbell, begeleid door het orkest van Harry van Hoof. Commentaar: Willem van Beusekom.
00.05 •• Journaal.
00.10-00.40 Studio sport.

• Vara's consumentenman Felix Meurders. (Nederland 2 - 18.19 uur).

Duitsland 3 West

09.45 Seniorengymnastik. 10.00 This week. Actualiteiten in het Engels. 10.15 Actualités. 10.30 Cursus Frans voor beginners. 11.00 Cursus Engels voor beginners. 11.30 FernUniversität im Dritten. Wissenschaft direkt. 12.15 Schatzsucher, documentaire serie over verborgen schatten. Afl.5: Das Versteck des Piraten. Documentaire over de piratenschat van Olivier Le Vasseur die op de Seychellen begraven zou zijn. 13.00 Cursus geschiedenis. 13.30 Cursus: wiskunde. 14.00 Rückblende: Vor 80 Jahren: Documentaire over de muziekverzameling voor de stomme film die de componist Giuseppe Becce in 1912 opzette. 14.15 West 3 aktuell. 14.20 Das war's - diese Woche. 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Documentaire over de zanger Griot Malamun Jobarteh en de overlevingskans voor Afrikaanse tradities. 17.45 Das int. TV-Kochbuch. Afl.2: Essen in der Pusta. 18.00 Aktuelle Minute. 18.01 Hier und heute unterwegs. 18.30 (TT) Die Sendung mit der Maus. 19.00 Aktuelle Stunde. Reg. magazine met om 19.30 Sport im Westen. 20.00 Der Aufstand der Seelöwen. Naturfilm over zeelieden in Patagonië. 20.45 Szenetheater: Taube Nuss oder: Ich kann mich nicht entscheiden Cabaret. 22.00 Wie die Wilden, serie. 22.30 Zukunfts-gespräche: Die verdammten deutschen Gefühle. 23.30 Jazz vor Mitternacht: Subway, Jazzmuziek met Deborah Brown en Horace Parian Trio. 00.30 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

14.30 Cursus geschiedenis. 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Nimm's Dritte. 17.30 Verzehl mir e' Gschicht. 18.00 Miteinander. 18.30 Glaskasten. 19.00 Psst. 19.30 Kolombus und das Zeitalter der Entdeckungen, historische documentaire. 20.15 The last emperor, tv-bewerking van de Engels/Chinese speelfilm van Bernardo Bertolucci. 21.05 Monty Pythons Flying Circus. 21.35 Aktuell. 21.40 Nachtkafé. 23.10 Theateraktualshow. 23.40 Der Halbgott! Popmuziek en cultuur. 00.25 Aktuell. 00.27 Non-Stop-Fernsehen.

RTL4

07.00 Ochtendprogrammering: 8.00 Telekids. Kinderpr. met o.a. uitgangstips, een optreden van een theatergroep en een boekengast.
12.00 Cartoon.
12.05 Bushfire moon, eerste aflevering van een Australische serie die zich afspeelt in het jaar 1891. Bushfire moon gaat over een jongetje, genaamd Ned O'Day, dat uit een arm gezin komt en al z'n hoop op de kerstman zet. (herh.).
12.30 Classic movie: The secret garden. Am. speelfilm uit 1987. Mary Lennox is het onvriendelijkste kind dat op Misselthwaite Manor woont. Ze wordt door haar ouders verwaarloosd en opgevoerd door het personeel dat haar op haar wenken bedient.
14.10 Eurocops.
15.10 The Simpsons. Tekenfilmserie. 15.35 Miniplaybackshow. (herh.).
16.30 Van top tot teen. Reeks van gezondheidsmagazines waarin de meest uiteenlopende informatie op het gebied van de gezondheid wordt gegeven.
17.00 Floramagazine.
17.30 Tineke. Aflevering van dit rechtstreekse en gevarieerde weekendprogramma.
18.00 Zes uur nieuws.
18.15 Tineke. Deel 2.
19.30 Avondnieuws.
20.00 Liefde op het eerste gezicht. 30ste aflevering van het spelprogramma waarin drie jongens en drie meisjes aan elkaar worden voorgesteld.
20.45 Sandra's verjaardagsshow, spelshow waarin jarigen centraal staan.
21.50 Hunter. Am. detective-serie.
22.40 Laatste nieuws.
22.55 Playboy late night.
23.50 The hill. Am. speelfilm.
01.55 Altered states. Am. speelfilm uit 1980. Regie: Ken Russell. De geleerde Edward Jessup werkt in New York aan gevaarlijke experimenten met het menselijk bewustzijn. Hij gebruikt zichzelf als proefpersoon.
03.35 Nachtprogramma.

RTL Plus

06.00 Tekenfilm.
06.20 Märchen aus aller Welt. Afl.: Die traurige Prinzessin.
06.45 Diplodons. Herh.
07.10 Cubitus. Tekenfilmserie. Herh.
07.35 Piff und Herkules. Tekenfilm.
08.00 Konfetti. Kinderprogramma.
09.20 Klack. Spelshow.
10.05 New Kids on the block. Serie.
10.35 Peter Pan. Am. tekenfilmserie.
11.00 Marvel Universum. Kinderprogramma met tekenfilms.
12.35 Michel Vaillant. Tekenfilmserie.
13.00 Teenage mutant hero turtles. Amerikaanse tekenfilmserie.
13.30 American gladiators. Serie.
14.35 Adam 12 - Einsatz in L.A. (The new Adam 12). Afl.: Kopfgeld.
15.05 Knight Rider. Amerikaanse serie. Michael Knight probeert de raadselachtige dood van een archeoloog op te lossen. Herh.
16.00 Das A-Team. Amerikaanse serie. Herh.
16.55 Der Preis ist heiss. Spelshow.
17.35 Knack den Superpreis.
17.45 Gute Zeiten, schlechte Zeiten. Vooruitblik op nieuwe soapserie.
18.15 Familienuell. Spelprogramma met Werner Schulze-Erdel.
18.45 RTL aktuell.
19.10 Full house. (Rages to riches). Amerikaanse serie. Herh.
20.15 Peter Steiners Theater-Stadt: Die lustige Brautnacht. Komedie van Peter Steiner s.
21.55 Alles nichts oder?! Show. Gast: Ute Mora.
23.00 Black Emanuelle - Wilde Ekstase (Emanuelle Nera), Italiaanse softsexfilm uit 1975 van Albert Thomas. Met: Laura Gemser, Karin Schubert, Angelo Infanti e.a.
00.40 Nackt und heiss auf Mykonos. Westduitse softsexfilm uit 1978. Herh.
02.05 Männermagazin. Herh.
02.25 Black Emanuelle - Wilde Ekstase (Emanuelle Nera), Italiaanse softsexfilm. Herh.
03.55 Peter Steiners Theater-Stadt: Die lustige Brautnacht. Komedie. Herh.
05.25 Captain Power (Captain Power and the soldiers of future), Amerikaans/Canadese sf-serie.
05.50 Tekenfilm.

België/TV 1

10.30 Het slimme kanaal Met om:
10.30 Vak-werk...
11.00 Bijbelen.
11.30 Spreken Sie Deutsch?
12.00-12.50 Babel. Nieuwsbrief voor Marokkaanse en Turkse migranten.
15.30 Oh God! Amerikaanse komische speelfilm uit 1977 van Carl Reiner. God besluit zich persoonlijk te gaan bemoeien met de aardse gang van zaken. Hij kiest de Californier Jerry Landers uit als helper.
17.05 Okavango. Jeugdserie. Afl. 10.
17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl. 129.
18.00 Journaal.
18.10 Schoolslag. Spelprogramma.
18.40 Vlaanderen vakantieland. Toeristische portretten uit binnen- (Spa-Francorchamps) en buitenland (Malorca).
19.20 Joker- en lottotrekking, paar-denkeners en overzicht.
19.30 Journaal en Sport.
20.00 Caravans. Vlaamse comedyserie. Afl. 9: Het dossier.
20.30 Night court. Amerikaanse comedyserie over een nachtelijk gerechtshof in Manhattan. Afl. 14: Daddy for the defense. Christine Sullivan debuteert als advocate voor de rechtbank. Ze verdedigt een halfgare dederangs bandiet.
20.55 Eurovisiesongfestival. Rechtstreeks vanuit het Lissabon van Malmö in Zweden.
00.00 Sport op zaterdag.
00.30 Vandaag.
00.50-00.55 Coda. Duett, van Hindemith.

België/TV 2

15.45-17.45 Voetballen. Rechtstreekse reportage van de Engelse Cupfinal vanuit het Wembley-stadion in Londen.
19.30-20.30 Europese loterij. Universele barak-trekking vanuit Sevilla met optredens van Serranito y sus 50 guitarras, de balletgroep Voenko en Rocio Jurado met 80 bailarines.

Helene-Marie Kurbjewit-Rose te gast in ... Bittet zu Tisch. (Duitsland 2 - 17.45 uur).

SAT 1

06.00 Quärbeet, gevarieerd kinderprogramma met tekenfilms en series.
10.00 Cagney and Lacey. Amerikaanse krimi-serie. 10.55 Wahre Wunder.
11.50 Glücksrad. 12.30 Wirtschaftsforum. 13.00 SAT 1 News. 13.05 Zauber der Berge. Magazine voor bergbeklimmers en natuurvrienden. 13.35 Raum-schiff Enterprise, Amerikaanse sf-serie.
14.30 Männerwirtschaft, Amerikaanse familieserie. Aansl. Sat 1 News. 15.00 Tarzan und das Sklavenmädchen. Amerikaanse speelfilm. 15.20 Tarzan in Gefahr, Amerikaanse avonturenfilm. 16.15 Sonntagsstiere. 16.45 Dekolleté. Modemagazine. 17.15 Vorsicht, Kame-ra. 17.45 Punkt, Punkt, Punkt, spelshow. 18.15 Herz ist Trumpf, show voor verliefden. 18.45 Sat 1 News. 19.20 Glücksrad. Aansl. WetterNews. 20.15 Das Geheimnis der weisen Nonne. Duits-Engelse misdaadfilm uit 1966. 21.45 SAT 1 NEWS. 22.00 Jux und Dallerei. 23.00 Der Typ mit dem goldenen Fifi. Italiaanse sexfilm uit 1979. 00.30 Geheimne Luste blutjunger Mädchen. Duitse sexfilm uit 1978. 01.50 Der Typ mit dem goldenen Fifi. Herh. 03.10 Vorschau/Videotext.

Radio 1

Elk heel uur nws. Landelijke fietsdag in samenwerking met ANWB en Nederlandse Hartstichting met reportages op locatie. TRPS: 7.07 TROS Nws.show (7.08 en 8.10 TROS Aktua en 7.30 Nws.). 11.05 TROS Kamerbreed. 12.05 TROS Aktua (12.30 Nws. 12.55 Mededelingen t.b.v. land en tuinbouw). 14.05 TROS Aktua sport (17.05 en 18.10 TROS Aktua. 17.30 Nws.). Elk heel uur nws. 19.04 Coolissen. 19.30 Lams de lijn, sport en muziek. 22.04 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.02 Damokles. 1.02-7.00 Niemandsland.

Radio 2

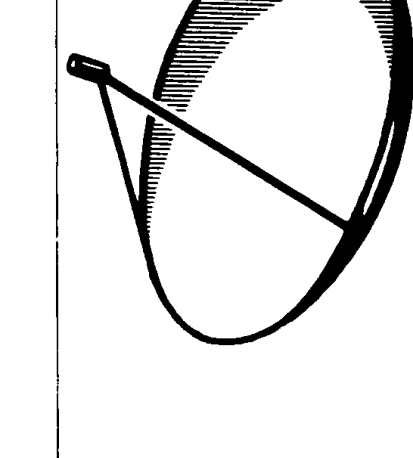
Elk heel uur nws. 7.04 Intro. 9.04 De tweede ronde. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Uitgelicht. 15.04 Andera kofie. 17.05 Levens-lief en levensteed. Elk heel uur nws. 18.04 KRO's country time. 19.04 Glas in lood. 20.04 Uit het KRO-archief. 21.04 The Bands. 22.00-7.00 Zie Radio 1.

Radio 3

Elk heel uur nws. AKN: 6.02 Wakker. 8.04 Popsjop. 10.04 Dolce vita. 12.04 Eeth... 13.04 Popparazzi. 15.04 Paperclip. 17.04 Basta. Elk heel uur nws. 18.04 De avondsp. AKN: 19.04 Forza. 20.04 For City who like to groove. 22.04 Rock City. 23.04-24.00 Liefdeslij.

Radio 4

Elk heel uur nws. 7.00 Nws. 7.02 Wakker worden... 8.00 Nws. 8.04 Fiori musicali. 9.00 Pick-up. 10.00

België/RTBF 1

10.00 Magazine v. Polen. 10.30 Cursus Engels. 11.00 Cursus Italiaans. 11.30 Beroepenvoor. 11.35 Coup de film. 11.50 Clips à la Une. 12.00 Vidéo-thèque. 13.00 Journ. 13.10 Objectif Europe. 13.45 Sois belle et tais-toi. Franse pol.-komedie. 15.30 Ecran té-moin. Thema: Erenis et testament. 16.40 Grand écran. 17.30 Noubia noubia. 17.55 Félix. 18.25 Gourmandises. 18.40 Télétourisme. Aansl. Joker-/lot-troir. 19.30 Journ. 20.05 Natuurmag. 21.00 37e Eur.-songfestival '92. 00.05-00.40 Laatste nws.

België/Télé 21

12.30 Pol. uitzending. 13.00 Tribune économique et sociale. 13.30 Kath. magazine. 14.05 Toneelstuk in dialect. 15.55 Voetbal. Finale om F.A. Cup in Engeland: Liverpool-Sunderland. 17.50 Clips. 18.00 Documentaire over bishoppelijk seminarie in Brussel. 18.30 Azimuts: Magazine. 19.00 Sindbad. 19.30 Journ. 20.00 Roxette. Muziek-special. 20.50 P comme Pologne: Poolse film van Krzysztof Kieslowski. 22.20 Match 1. 23.15 Coup de film. 23.35 Coup de film.

TV 5

07.00 Ochtend/middagprogramma. 18.00 Questions pour un champion, spelprogramma. 18.30 Nieuws. 18.55 Clin d'oeil, Weerbericht en Affiches. 19.00 Trois caravelles pour Seville, spelprogramma rond de Expo in Sevilla. Presentatie: Brigitte Mahaux. 19.30 Belgisch nieuws. 20.00 Thalassa, mariemagazine. 21.00 Nieuws en Europees weerbericht. 21.30 L'amî goni. 6-delige serie van Marcel Bluwal. Afl. 4: Le déserteur. Met: Danièle Lebrun, Luciano Bartoli, Béatrice Agenin e.a. 22.30 Caracères, literair magazine. Presentatie: Bernard Rapp. 23.45 Nieuws. 00.05-00.35 A comme artiste.

RAI UNO

06.55 Ochtend/middagprogr. 18.00 Telegiornale uno. 18.05 Estrazioni del lotto. 18.10 Più sani più belli. 19.30 Parole e vita. 19.40 Il naso di Cleopatra. 19.50 Che tempo fa. 20.00 Telegiornale uno. 20.25 Telegiornale uno sport. 20.40 Scommettiamo che. 22.45 Telegiornale uno - linea notte. 23.00 Speciale telegiornale uno. 00.00 Telegiornale uno - che tempo fa. 00.30 TGs notte sport. 02.30 Sansone e il tesoro degli incas. 04.15 Telegiornale uno linea notte. 04.30 Grandi fiumi. 05.20 Telegiornale uno - linea notte. 05.35 Divertimenti. 06.05 Di che vizio sei?

BBC 1

07.35 Open universiteit. 08.25 Nws. 08.30 Hallo Spencer. 08.50 Babar. 09.15 The Jetsons. 09.35 Round the twist. 10.00 Parallel 9. 11.55 Speelfilm van Paul Williams uit 1953. 13.10 Cup final Grandstand, sportprogr. met o.a. Paardenkoersen; terugblik op de FA Cup; 14.10 Nieuws; 14.15 Cup build-up; 15.00 portretten van John Byrne (Sunderland) en John Barnes (Liverpool); 15.20 Meet the teams. 15.35 de steer van Wembley en het traditionele zingen; 16.00 FA Cup finale Liverpool - Sunderland vanuit Wembley. 18.10 Tom and Jerry kids show. Jim'll fix it. 18.45 Reg. nws. 18.50 (TT) 30 min. 19.25 Only fools and horses, comedyserie. 21.00 Eur. Songfestival 1992. (Volgende tijden onder voorbehoud). 00.00 (TT) Nws. 00.20 Samenvatting van de FA Cup finale Liverpool - Sun-

derland. 01.20 Elaine Paige in concert. 02.20-02.25 Weerbericht.

BBC 2

07.40 Open universiteit. 16.00 Fire down below. Engelse speelfilm uit 1957 van Robert Parrish. 17.50 Badminton horse trials. Paardesport. 19.10 Rugby Union: Samenvatting. 20.15 Nws en sport. 20.30 Actuele quiz. 21.00 Progr. over de nationale obsessie: het weer. 21.35 (TT) Heavy weather. 22.05 Tomorrow's weather. 22.10 (TT) Act of God, film van Peter Greenaway over de ervaringen van mensen die door bliksem getroffen zijn. 22.40 (TT) Weather island discs. 22.50 (TT) 40 Minutes. Documentaire over de vraag of het weer iets te maken had met de beurscrash in 1987. 23.35 Terry Jones over de geschiedenis van Engeland. 00.05 (ZW) The thing from another world. Am. horrorfilm uit 1951 van Christian Nyby. Wetenschappers op Antarctica halen een buitenaards wezen uit de permafrost en moeten voor hun leven vechten wanneer hij per ongeluk ontdooit. 01.30 Snow, korte film over treinreis door een sneeuw-landschap. 01.40-01.50 Weerbericht.

Sportnet

07.00 Go. 08.00 Tafeltennis. 09.00 Autosport. 10.00 Truckracing. 10.30 Basketbal. 11.00 Faszination. 12.00 World sport mag. 12.30 Basketbal. 14.00 Argentijns voetbal. 15.00 Autosport. 16.00 Truckracing. 16.30 Pro superbike '92. 17.00 Atletiek. 18.00 Powersports int. 19.00 Tennis. 21.00 Boksen. 22.30 NHL ijshockey '91/92. 00.30 Basketbal. 01.00 Tennis. 03.00 Atletiek. 04.00 Basketbal. 05.30 Golf. 06.45-07.00 Golf report.

Eurosport

09.00 Int. motorsport. 10.00 Tennis. Samenvatting. 11.00 W.K. ijshockey. 13.00 Kickboksen. 14.00 Saturday alive. Met: Tennis, Golf en W.K. ijshockey live. 22.00 Boksen. 23.00 W.K. ijshockey.

Super Channel

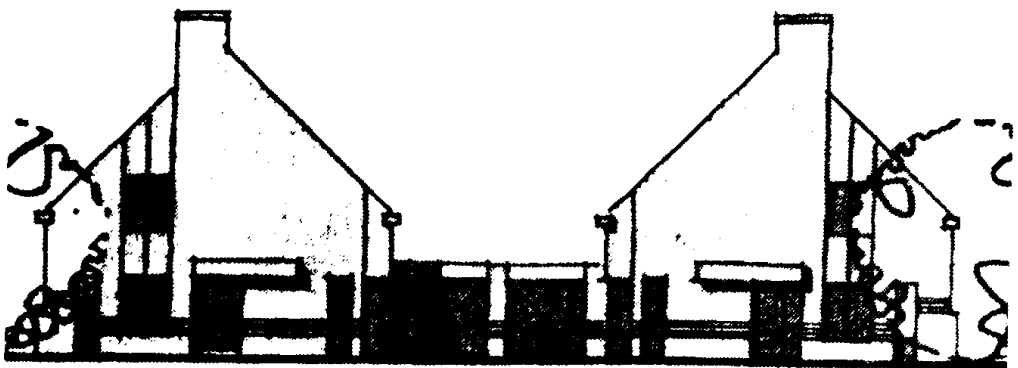

Heerlen

plan Welten

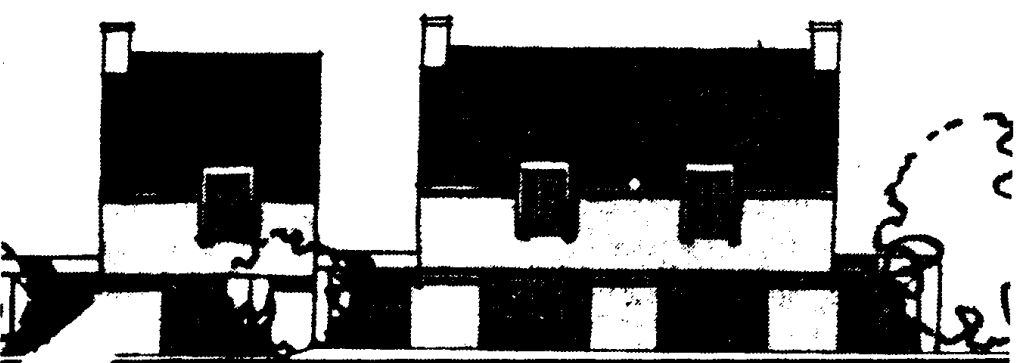
Welten de groene woonplek in Heerlen

Een gevarieerd bouwplan met zonnige zuidtuinen bestaande uit:

2 Stadsvilla's vrijstaand v.a. f 249.000,- v.o.n.

Indeling stadsvilla's:
hal, U-vormige living met zithoek, eethoek en studie/tv-hoek van liefst 44 m², aparte keuken 8 m², berging, garage 18 m², verdieping 3 slaapkamers van 17, 12 en 10 m², luxe badkamer met ligbad, douche, 2° toilet en wastafel, vaste zoldertrap voor hobby- of 4° kamer.

6 Riante herenhuizen v.a. f 228.000,- v.o.n.

Indeling herenhuizen:
L-vormige woonkamer/eethoek met half-open keuken samen 45m², 3 ruime slaapkamers 16, 11 en 8 m², badkamer met ligbad en 2° toilet, garage met berging/bijkeuken, vaste zoldertrap voor hobby- of 4° kamer.

Goede afwerking met hardhouten kozijnen, dubbel glas, vloer-, gevel- en dakisolatie, ankerloze spouwmuuren, cv-combiketel met warmwatervoorziening.

Eigen wensen voor keukens, tegels, sanitair en binnenafwerking worden zo ver mogelijk gerealiseerd.

Kopen zonder risico door inruilgarantie eigen woning en G.I.W.-garantie

BON voor vrijblijvende informatie plan Welten

NAAM _____

STRAAT _____

KODE/PLAATS _____

TELEFOON _____

In ongefrankeerde enveloppe zenden aan:
Mulleners Vastgoed, Antwoordnummer 1013
6130 VB Sittard

mulleners vastgoed

Walramstraat 124
6131 BP Sittard
☎ 046-518911

na kantooruren: dhr. Doon 04749 3198

BRUNSSUM f 220.000,- k.k.
Zeer goed onderhouden, halfvrijstaand woonhuis met c.v., tuin en garage. Woonkamer (± 40 m²), zeer fraaie aanbouwkeuken, kelder, 3 slaapkamers, badkamer en zolder met 2 kamers.

SCHINVELD f 235.000,- k.k.
Geschakeld (met garage), modern woonhuis met c.v., tuin en garage (2 wagens). Woonkamer (± 45 m²), luxe aanbouwkeuken, studeerkamer, 3 slaapkamers en badkamer.

ZUID-LIMBURG vanaf f 250.000,- k.k.
Interessante aanbiedingen, waarmee in overleg met opdrachtgevers niet wordt geadverteerd. Geef ons uw wensen te kennen, wellicht kunnen wij u van dienst zijn.

VERKOOPPLANNEN???
Wij zoeken voor serieuze kandidaten **BUNGALOWS EN (LAND-)HUIZEN** in prijsklassen van f 250.000,- en (véél) hoger in **GEHEEL ZUID-LIMBURG**. Maak met ons kantoor een afspraak om **KOSTELOOS EN VRIJBLIJVEND** en vertrouwelijk de verkoopmogelijkheden van uw pand te bespreken.

at TROOST ONROEREND GOED HEERLEN. TEL. 045-717976

BEKENDMAKING EUROPLAST SYNTHETICS

gevestigd te Kortrijk-België

sedert 1968 fabrikant van Europlast kunststof kozijnen en in het bijzonder het unieke 115 mm renovatieprofiel

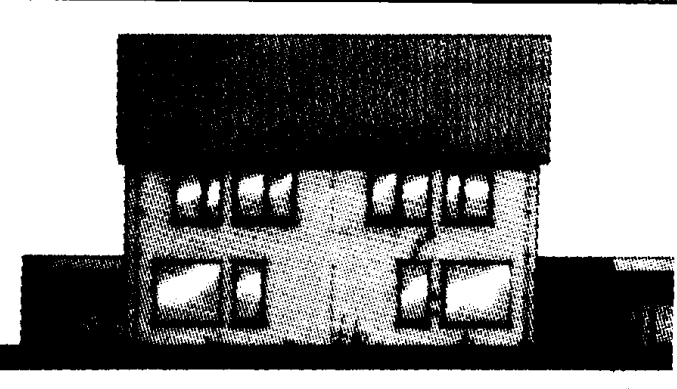
MAAKT BEKEND

- dat zij in de regio Limburg onverminderd en met de vandoes bekende zorgvuldigheid de levering van haar kozijnen zal voortzetten;
- onder de volledige en verzekerde fabrieksgarantie van tien jaar, mits de kozijnen door Europlast te Kortrijk zelf zijn gefabriceerd, en geleverd door de officiële vertegenwoordiger van Europlast ramen;

BAKKER RAMEN te MAASTRICHT
te bereiken onder tel. 043-252398, de heer Bakker
• indien u direct en bonafide inlichtingen wenst van de fabrikant gelieve u in contact op te nemen met onze directeur, de heer van Moerkerke, danwel met diens assistent, de heer Beunens.
U kunt dan bellen: 09-3256223651.

U dankend voor het in ons te stellen vertrouwen,
EUROPLAST SYNTHETICS
POTTELBORG 28 B 8500 KORTRIJK BELGIË

LEKKER RUSTIG EN MAAR EVEN BUITEN GELEEN

Huurprijzen vanaf f 905,- p.m.

ABC Vastgoedbeheer
Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen.
Tel. 045-71 20 40

Tussen Geleen en Sittard verrijst een nieuwe wijk in het bestemmingsplan Dassenkuil. ABC Vastgoed verhuurt hier 33 eengezinswoningen in een aangenaam rustige omgeving. Met talrijke winkelvoorzieningen, scholen en uitgaansmogelijkheden op een steenworp afstand.
Bij elke woning hoort een garage en tuin.
Binnen is er volop ruimte: een riante woonkamer en 3 slaapkamers. Tevens een vierde vertrek dat als hobbykamer dienst kan doen. De luxe badkamer is voorzien van douche en ligbad.
Eind juli 1992 worden deze goed geïsoleerde panden opgeleverd.

Stuur mij vrijblijvend uw documentatie over de huurwoningen in Geleen, plan Dassenkuil.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

Telefoon: _____

Deze bon in een gefrankeerde envelop opsturen naar:
ABC Vastgoed, Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen.

DECORA HOUKES PARKET B.V.

SUPERAANBIEDING
Rustiek A
massief eiken stroken,
22 mm, kant en klaar
gelegd en geborsteld
f 135,- p.m²

Voerendaal, Hoolstr. 45
tel. 045-750305
Sittard, Rijksweg-Nrd 48
tel. 046-525157
Maastricht, Scharnerweg 147b
tel. 043-636273

KOPERS VAN DEZE HUIZEN ONDERSCHIEDEN ZICH

Binnenkort wordt in het stadsdeel Nieuw Welten gestart met de bouw van de eerste fase, bestaande uit 4 herenhuizen, waarvan er nog 3 te koop zijn. Deze herenhuizen onderscheiden zich door een creatieve vormgeving aan de buitenzijde en een grote leefruimte. Er is een keuze uit verschillende indelingen en typen. Het stadsdeel Nieuw Welten is gelegen op korte afstand van het centrum en grenst aan het natuurreservaat Kunderberg.

Indeling type SH4:
L-vormige woonkamer ca. 36 m². Gesloten keuken ca. 9 m². Inpandige garage ca. 17 m². De 1e verdieping is voorzien van 3 royale slaapkamers ca. 22 m², 16 m² en 10 m², alsmede een badkamer met ligbad en 2e toilet. Vaste trap naar zolder ca. 30 m².

Technische details:
- spouw-, dak- en vloerisolatie
- hardhouten kozijnen
- dubbele beglazing

Prijzen f 231.204,- of f 244.204,- v.o.n.
10091074

STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.

Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen. Telefoon 045-712255*
Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00-21.00 uur.
Zaterdag van 9.00-18.00 uur.

OOK KANTOREN TE MAASTRICHT EN AKEN

BON Gaarne vrijblijvend volledige informatie over de herenhuizen in Nieuw Welten. 10091074

Naam: _____

Adres: _____

Postcode/Plaats: _____

Telefoon: _____

In ongefrankeerde gesloten envelop zenden aan Stienstra Makelaardij BV, Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen

Een woning van Ruijters, vast goed!

RUIJTERS

makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen

Te koop

AMSTENRADE, Hoofdstraat S
Goed onderhouden, dubbel woonh. met c.v., kelder, aanb. en tuin. Perc.opp.: ca. 445 m². Event. geschikt voor praktijk of winkel, kantoorruimte. Vraagprijs: f 205.000,- k.k.

EINIGHAUSEN, Brandstraat S
Roy. vrijst. boerenwoning met c.v., kelder, werkplaats en tuin. Ind. o.a.: luxe keuken met app., ruime woonk. met mog. v. open haard, 4 slaapkrs., mod. badkr. met ligb., douche. Het pand biedt vele extra's. Aanv.: i.o. Koopprijs: f 335.000,- k.k.

GELEEN, Mauritslaan S
Op uitstek. stand nabij centrum gel. roy. halfvrijst. herenhuis met c.v., kelder en tuin. Het pand is evt. voor meerdere doeleinden gesch. zoals kantoor. Als kantoor is het pand ook te huur. Ind. o.a.: woonkr., keuk., bijkeuken, 4 slaapkrs., badkr., vaste trap naar zolder. Aanv.: spoedig. Vraagprijs: f 295.000,- k.k.

HEERLEN, Litscherboord H
Rustig gel. vrijst. bungalow met 2 inpandige garages, c.v. en tuin. Ind.: souterrain: hal, hobby/kantoorruimte, provisiekelder, c.v.-kelder. Beg. gr.: hal, toilet, woonkr., eetkr., keuk., 3 slaapkrs., badkr. met ligb., douche, v.w. en bidet. Algemeen: Het geheel verkeert in prima staat van onderhoud en is voor div. doeleinden geschikt. Aanv.: i.o. Prijs: f 340.000,- k.k.

HEERLEN, Vlotstraat H
Goed gel. hoekwoning met c.v., berging en tuin. Ind.: souterrain: kelder. Beg. gr.: entree, keuk., bijkeuken, woonkr., ensuite. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w. en 2e toilet. 2e verd.: 2 slaapkrs. Aanv.: i.o. Prijs: f 225.000,- k.k.

HOENSBROEK, Eikenweg H
Goed gel. halfvrijst. woonh. met c.v., inpandige garage, kantoor en tuin. Ind.: souterrain: garage, c.v.-ruimte, provisiekelder. Beg. gr.: hal, toilet, keuk. met app., woonkr. 1e verd.: 3 slaapkrs., moderne badkr. 2e verd.: zolder te bereiken middels vlieztrap. Ind.: kantoor: wachtruimte, 2 kantoren, toilet, kitchenette. Het geheel verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: f 225.000,- k.k.

Wilt u uw pand verkopen, bel dan Makelaarskantoor Ruijters voor een vrijblijvende afspraak. Er is veel vraag naar panden in de prijsklasse tot f 250.000,- k.k. Tijdens kantooruren: 046 - 511611. Na 18.00 uur: 04746 - 2319.

S - Inlichtingen kantoor Sittard
H - Inlichtingen kantoor Heerlen
M - Inlichtingen kantoor Maastricht

KERKRADE, de Locht H
Goed gel. winkel-woonh. met div. magazijnruimten, c.v. gas en tuin. Ind.: o.a.: kelder, winkel, keuk., garage, binnenplaats, werkplaats, bakkerij, div. magazijnruimten, aparte entree bovenwoning. Overloop, toilet, woonkr., slaapk., badkr. met ligb., douche en v.w., vaste trap naar 2 slaapkrs., zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f 180.000,- k.k.

LANDGRAAF, Pasweg H
Uitstekend gel. appartement met berging. Ind.: entree, woonkr., keuk. met balkon, bijkeuken, 2 slaapkrs., doucheruimte, toilet en bergkast. Aanv.: direct. Prijs: f 80.000,- k.k.

MUNSTERGELEEN, Burg. Smeetsstraat S
Op goede stand gel. halfvrijst. woonh. met c.v., roy. garage en tuin. Perc.opp.: ± 345 m². Ind. o.a.: woonkr. met open haard, keuk., 4 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w., toilet. Aanv.: direct. Koopprijs: f 165.000,- k.k.

Nuth, Aalbeek H
Te koop bouwperceel gelegen aan de Aalbeekweg. Het geheel wordt bouwrijp opgeleverd met tekeningen, bestek en bouwvergunning. Perc. grootte: 540 m². Prijs: f 125.000,- k.k.

OBBICT, Burg. v. Hinsbergstraat S
Op goede stand gel., uitst. onderh. vrijst. landh. met c.v., inp. garage, kelders en onder arch. aangel. tuin met veel privacy. Ind. o.a.: L-vorm. living met open haard, luxe keuk., slaapk., badkr. Op verd.: 2 slaapkrs., mod. badkr. met ligb., zolderruimte. Aanv.: i.o. Koopprijs: f 349.000,- k.k.

PUTH, Bovenste Puth S
Rustiek gel. geren. monumentale carre-boerderij met c.v., kelder, schuur, binnenplaats en tuin. Perc.opp.: 1.133 m². Het pand is geschikt voor dubb. bewoning. Ind. o.a.: 2 woonkrs., 2 keukens, 5 slaapkrs., 2 badkrs., zolder. Aanv.: i.o. Prijs op aanvraag.

SCHINVELD, Dr. Poelsstraat S
Prachtig aan de rand van de Brunsummerheide gel. vrijst. landh. met c.v. en royale tuin. Perc.opp.: ca. 2.500 m². Ind. o.a.: riante op tuin gerichte living (ca. 65 m²) met open haard, mod. keuk. met app., bijkeuken, 4 slaapkrs., 1 study, 1 kleedkr., hobbykr., 2 badkrs. Aanv.: i.o. Prijs op aanvraag.

SITTARD-OPHOVEN, Elsterweg S
Goed onderh., onderkelderd en geis. woonh. met aanb., garage en tuin. Ind. o.a.: woonkr., serre, royale keuk., 5 slaapkrs., badkr., vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 279.000,- k.k.

Openingstijden:
Werkdagen 9.00-18.00 uur
Zaterdagen 10.00-14.00 uur

RUIJTERS

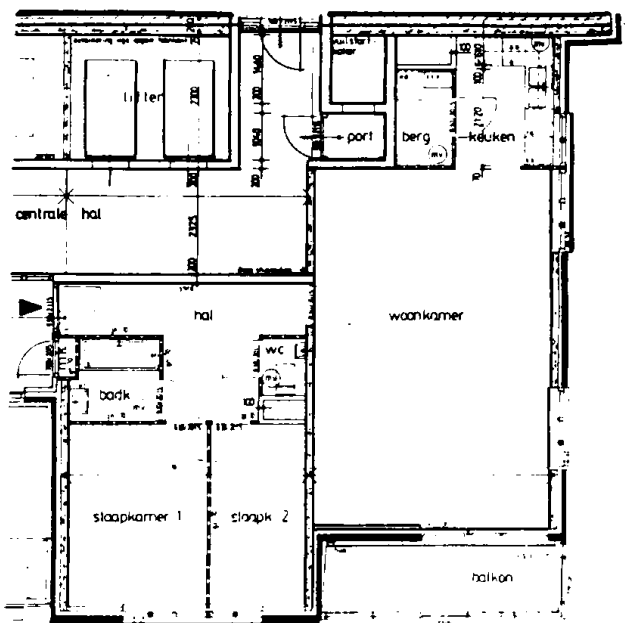
makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg 2d 35 - tel 046 - 511611
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 - 713746
6221 ED maastricht - wvcker brustraat 62 - tel 043 - 218046

Moderne appartementen te huur in hartje Heerlen

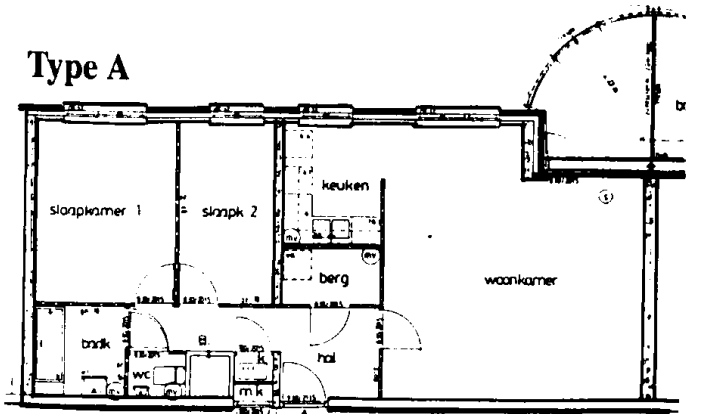
U wilt anders gaan wonen?
Dat kan, middenin het centrum van de dynamische stad Heerlen. Wij bieden in het Eikenderveld 81 comfortabele appartementen te huur aan. Speciaal gebouwd met het oog op de behoeften van senioren.

Winkels, openbaar vervoer en tal van uitgaansmogelijkheden vindt u op enkele minuten loopafstand. Tegen betaling kunt u gebruik maken van de parkeerplaats of carport op eigen terrein. Alle ruimten van uw 3-kamer appartement liggen gelijkvloers. U heeft de beschikking over een riante living, open keuken, 2 slaapkamers, bad-

Type B

kamer met ligbad, aparte toiletruimte en balkon.

Verder heeft elke woning een inpandige berging, met aansluiting voor een wasmachine. Bovendien is er extra bergruimte op straatniveau. En een containerruimte voor huisvuil. U kunt kiezen uit twee types: A en B.

Dit is een project van Nationale-Nederlanden.

Voor deze kwaliteit wonen, betaalt u een huurprijs van ± f 900,- per maand. Oplevering medio november 1992. Nadere informatie kunt u verkrijgen via onderstaande bon.

BC Vastgoedbeheer
Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen

Ik wil graag meer weten over de 3-kamer appartementen in het Eikenderveld. Stuur mij vrijblijvend uw gratis brochure.

Naam: _____

Adres: _____

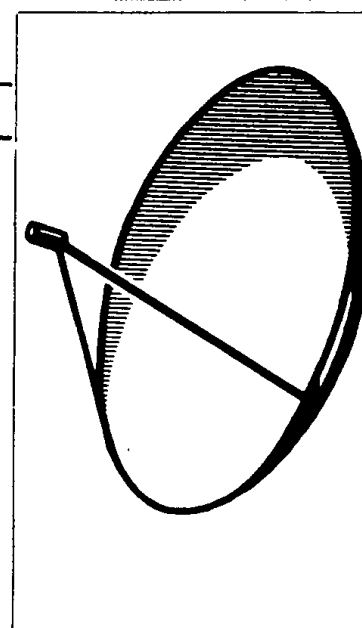
Postcode: _____

Plaats: _____

Telefoon: _____

BON Uitknippen en opsturen naar ABC Vastgoed Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen

Nederland 1

11.00-11.55 (TT) Omroeparchie. Eucharistieviering vanuit Amersfoort.

13.00-13.12 Nieuws voor doven en slechthorenden.

15.05 Morgen kan 't beter. (herh.).

15.30 Het gezonde woord, koor- en samenzang vanuit Vollenhove. Speciale gast: Evert van Benthem.

16.00 ••• Journaal.

16.05 Heb ik iets gemist? terugblik op progr. s. van afgelopen week.

17.00 KRESJ met: Kiebekoe.

17.10 Oren van je kop, poppenserie.

17.20 Kleurrijk.

17.40 De sprookjesstoel. Sprookjes van de gebroeders Grimm verteld door Rik Mayall. Afl.: De 12 jagers.

17.55 Boggle, spelprogramma.

18.25 CRASH met: Nummer 28, serie over zeven jongeren voor het eerst op kamers in de grote stad.

18.35 Hotel Amor. Komische serie. Afl.: Een vannie welkom. Zebus komt weer thuis en wordt hartelijk verwelkomd. Maar waar moet hij slapen?

19.05 Perfect strangers. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Balki als Amerikaan (2). Larry vliegt naar Mypos om Balki over te halen terug te komen. Hij vindt het op Mypos echter ook leuk.

19.30 Belgen, serie over België. Presentatie: Carl Huybrechts. Afl.5: Het Belgische kunstoorisisme.

20.00 ••• (TT) Journaal.

20.15 Oude liefdes. Spelprogramma.

21.10 Je zult het zien. 15 Nederlanders proberen zich een gezondere levenswijst eigen te maken.

21.45 Brandpunt. Actualiteitenrubriek.

22.25 Uit de sleur (From Doon with death). Engelse misdaadserie naar het boek van Ruth Rendell. Deel 1. Hoofdinспекteur Wexford en Burden onderzoeken de moord op de keurige Margaretha Parsons. De enige aanknopingspunten zijn een afgebrande lucifer en een lippenstift.

23.20 Kruispunt, magazine over kerk en samenleving. Presentatie: Ad Langenbent.

00.05-00.10 •• Journaal.

Nederland 2

VPRO

09.00 Wil kwak kwak. Tekenfilm.

09.05 Babar. Tekenfilmserie.

09.30 Roza's roze sofa. Kinderfilmserie.

09.50 Trud en P op stap, presentatiespecial.

09.55 Mannetje & mannetje. (slot).

10.05 Achterwerk in de kast international. Vandaag: Zweden.

10.20 Meneer Rommel, serie. Afl.4: Stille a.u.b. Meneer Rommel zit in de bibliotheek en krijgt ineens de hik.

10.35 Watt? Populair-wetenschappelijke serie. Afl.: Het sterke dak.

11.00 Reiziger in muziek.

12.02-12.47 TROS Voetbal plus (slot). Sportprogramma. Presentatie: Jack van Gelder.

18.00 •• Journaal.

18.05 Paul Haenen vijf over zes. Cultuureel-humoristisch programma vanuit Amsterdam.

18.35 Eerie, Indiana. 13-delige avonturenserie. Afl.10: Lost hour. Marshall vergeet zijn horloge op de zomertijd in te stellen.

19.00 The wonder years. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Private butt-head. Wayne besluit in het leger te gaan. Tot grote opluchting van zijn ouders wordt hij afgekeurd.

19.27 Onrust! Hyperrealistisch magazine. Vandaag: o.a. Richard Hell & Les Negresses Vertes.

20.00 •• Journaal.

20.14 (TT) Op afbetaling. 3-delige dramaserie naar de gelijknamige roman van Simon Vestdijk. Afl.1: De jonge advocaat Hendrik Grond is ongewild getuige van het eenmalige overspel van zijn mooie vrouw Olga...

21.18 Verbetering in wording, documentaire over Zuid-Afrika.

22.07 VPRO-Cinema primeur: La casa del sorriso, Italiaanse speelfilm uit 1990 van Marco Ferreri. Adelina verhuist naar een bejaardentehuis met de naam Huize Glimlach. Het tehuis is allerminst saai, want de hartstocht laat hoog op. Ook Adelina wordt verliefd op een oud-dirigent, charmant en vol verhalen over het verleden....

23.41-23.46 •• Journaal.

Nederland 3

NOS

08.55-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.

09.30 Het allochtone video circuit: Aci bir hap (Een bittere pil).

10.00 Jaouaz, magazine.

10.30 Aktüel, magazine voor Turken.

11.00 IOS magazine, magazine van de Islamitische Omroep Stichting.

11.30 Omroep Fryslan Edukatyf, film oer it ferset in Fryslan.

12.00 Het Capitool, discussie.

12.45-12.50 Astma, erger dan u denkt. Filmpje van Astma Fonds.

13.05 (TT) Stille getuigen.

13.30 Het fantastische in de kunst, afl.3.

14.00 Katja Kabanova, opera van Janáček. Uitgevoerd door The London Philharmonic Orchestra o.l.v. Andrew Davis met o.a. Nancy Gustafson, Felicity Palmer en Ryland Davies. Regie: Nikolaus Lehnhoff.

15.42 Olympisch kwalificatietoernooi volleybal, verslag van de eerste dag van dit toernooi in Rotterdam, met o.a. Nederland - China.

16.45 (TT) Kerstdienst vanuit Leeuwarden.

17.43-17.45 Wilde ganzen.

18.10 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.15 Sesamstraat.

18.35 Studio sport.

20.00 •• Journaal.

20.10 6 x Hugo Claus: Het sacrament, speelfilm uit 1990 van Hugo Claus. De familie Heylen komt ieder jaar bijeen in een Vlaams dorp om het overlijden van moeder Heylen te herdenken. Dit jaar dreigt door overmatige eten en drinken het feest uit de hand te lopen.

21.51 Voetje voor voetje (Feet of song), Engelse animatiefilm.

22.00 •• Journaal.

22.07 An angel at my table, 3-delige serie over het leven van de Nieuwzeelandse schrijfster Janet Frame.

22.59 (TT) Inspiratie: Als het ijs smelt, portret van theoloog/psychanalyticus Eugen Drewermann.

23.44-23.49 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL4

07.45 The world tomorrow. Religieuze programma.

08.00 Telekids. Kinderprogramma.

12.00 The wizard. Aflevering van deze 17-delige Amerikaanse serie.

12.45 RTL 4 Classique. Klassiek concert uitgevoerd door het RTL Orkest.

13.15 Match: Grand Prix motoren.

16.05 The Fanelli Boys. Amerikaanse comedyserie. Afl.: The hex.

16.30 Gezondheid. Magazine over uiteenlopende onderwerpen die met gezondheid te maken hebben.

17.00 Match (slot). Actueel sportprogramma met informatie en reportages over andere sporten dan voetbal. Met name aandacht voor honkbal, basketbal (uit Nederland en de VS), boksen, wielrennen, atletiek en ijs-hockey, presentatie: Elies Berger/Jur Raatjes.

17.35 Full house. Amerikaanse serie.

18.00 Zes uur nieuws.

18.25 Bios. Film- en videoprogr.

19.05 Jake & the Fatman. Amerikaanse serie. Afl.: My shining hour.

19.30 Avondnieuws.

19.39 Jake & the Fatman. Vervolg van 19.05 uur.

20.00 Match: voetbal. Sportprogramma met hoogtepunten en uitgebreide samenvattingen uit de Spaanse, Engelse en Italiaanse competitie met commentaar van Frits Berend, Hans Kraay en Jan Roelfs. Presentatie: Jur Raatjes.

20.45 Baywatch. Amerikaanse serie. Afl.: We need a vacation.

21.40 Ursul de Geer. Talkshow van Ursel de Geer als gastheer met als hoofdgast John Denver.

22.30 Survival. Engelse natuurserie. Afl.: Children of the storm.

23.00 De vierde kamer. Reeks politieke programma's met o.a. Pauline Sinnema, Ton Elias en Catherine Keijl.

23.50 Laatste nieuws.

00.05 Dallas. Amerikaanse serie.

00.55 Match: Grand Prix motoren. Samenvatting van de motorrace die verreden wordt op het circuit van Jerez in Spanje.

01.45 Nachtprogramma.

België/TV 1

09.00 Samson. Dolle avonturen bij Samson en Gert in de huiskamer.

10.00 Sunday Proms. Slotgala Koninkin Elisabethwedstrijd voor zang 1988.

11.00 De zevende dag. Politiek praatcafé. Met om 11.00 De week in beeld; 11.15 Confrontatie; 12.00 Zeven op zeven.

12.45 Sportmiddag.

13.15 De Vlo. Griekse jeugdfilm.

14.55 Roodkapje. Am. animatiefilm.

15.05 Dossier Verhuist. Nederlandse serie. Afl.11: De vergelding.

16.00 1 voor iedereen. Gevarieerd familieprogramma.

17.30 Merlina. Jeugdserie.

17.55 Tik tak, Animatieserie. Afl.130.

18.00 Journaal.

18.10 De kaper van de Zuidzee. (Raider of the South seas). Canadees/Nieuwzeelandse jeugdserie.

18.35 Zapp. Ongewone kijk op de evolutie van rock/popmuziek vanaf de jaren 50 tot nu. Afl.2: De erotiek.

19.00 De Cosby show. Am. comedyserie. Afl.: De geboorte (2).

19.25 Mededelingen en overzicht.

19.30 Journaal en Sport.

19.45 Sportweekend.

20.30 Secret army. Engelse serie.

21.30 Tijd voor Koen. Licht klassiek progr. Vandaag: Gedda (1). Werken van Sieczynski, Lehar en Strauss.

22.00 I.O. Quiz.

22.30 Vandaag en Sport.

22.50 Ziggurat. Kunstmagazine. Vandaag: Madrid 1992. Spanje maakt zich op om bij Europa aan te sluiten. Olympische spelen in Barcelona, wereldtentoonstelling in Sevilla, ...en Madrid als culturele hoofdstad van Europa.

23.30-23.40 Coda - Plastische kunst. Hollands interieur, van Juan Miro (Museum of modern Art, New York). Uit de reeks 100 Meesterwerken.

België/TV 2

Geen uitzending.

België/RTBF 1

10.30 Terre et soleil. 11.00 Eucharistieviering. 12.00 Faire le point. 13.00 Journaal. 13.20 The kitchen took. Engels-Am. speelfilm van Harry Hook. 14.55 Natuurfilm over deze beresoot. 15.55 Genies en herbe. 16.25 Noubou noubou. 17.20 Spelprogr. 17.55 Autovision. 18.25 Zoolympics. 18.30 Sportmagazine. 19.30 Journaal. 20.05 Copie conforme. Amusement. 20.50 Zoolympics. 21.00 La guerre de la drogue. Tv-film van Brian Gibson. Afl.1. 22.35 Laatste nws. 23.00-23.10 Tribune économique et sociale: La CSC.

België/Télé 21

13.50 Reportages uit het buitenland. 14.55 Concert 21: Roxette. (Herh.). 15.45 Radio 21. (herh.). 18.10 Felix. (herh.). 18.40 Teneelstuk van Jean-Claude Grumberg. 19.30 Journaal. 20.00 Retro 21: 1958: Un seul amour (Jeanne Eagles). Am. speelfilm uit 1957 van George Sidney. Met: Kim Novak e.a. 21.45 Laatste nws. 22.20-23.15 Weekend sportif, Sportprogramma.

TV 5

07.00 Ochtend/middagprogr. 18.30 Nws. 18.50 Weerbericht. Affiches en Clin d'oeil. 19.00 Le jeu des dictionnaires, spelprogr. 19.30 Belgisch nieuws. 20.00 7 sur 7, actualiteiten. 21.00 Nws en Eur. weerbericht. 21.30 Le permis de conduire, film van Jean Girault. 23.05 Nws. 23.25 Grand écran, filmrubriek. 00.25-01.00 Porte ouverte, experimentele videofilms. Vandaag: Maelle-la-Breche.

RAI UNO

06.55 Ochtendprogramma. 13.00 TG L'una. 13.30 Telegiornale Uno. 14.00 Toto Tv Radiocorriere. 14.15 Dune, film. 16.35 Questa e Raiuno. 16.50 Notizie Sportive. 17.00 Hallo Kitty. 17.20 Su e Giu' per Beverly Hills. 17.50 Notizie Sportive. 18.05 Telegiornale Uno. 18.10 TGS. 18.40 Omaggio alla Mamma. 19.25 La TV dei Ragazzi di Raiuno. 19.50 Che Tempo Fa. 20.00 Telegiornale Uno. 20.25 Telegiornale Uno. 20.40 La Piovra 4, film. 22.30 La Domenica Sportiva. 23.00 Telegiornale Uno. 23.05 La Domenica Sportiva. 00.00 Zona Cesarini. 00.30 Telegiornale Uno Che Tempo Fa. 01.00 Madeira. 01.20 Milano. 01.40 Saint Vincent. 02.30 Professor Beware, film. 04.00 Festa Perduta, film. 05.25 Divertimenti. 05.45 La Affinità Elettiva.

BBC 1

07.45 Open universiteit. 09.50 Playdays. 10.10 Nws. 10.15 Telling tales. 10.30 This is the day. 11.00 See hear! 11.30 Hindi Urdu bol chaa! 11.55 Fast feasts, recepten. 12.00 Broadcasting and a learning society. 13.00 Work is a four letter word. 13.30 Country file. 13.55 Weekweerbericht. 14.00 Nws. Aansl.: On the record. 15.00 Eastenders, soapserie. 16.00 Hero at large. Am. speelfilm uit 1980 van Martin Davidson. 17.35 Biteback. 18.15 Steven Spielberg's amazing stories. Afl.: The main attraction. 18.40 Masterchef 1992. 19.15 Lifeline. 19.25 Nws. 19.40 Praise be. Vandaag als gast Martyn Lewis en een bezoek aan een klooster in Noorfolk. 20.15 Don't tell father, serie. 20.45 Strathblair, serie. 21.35 Whicker's world, serie reisreportages. Afl.: Alan Whicker reist door Spanje en ontmoet sherry-baronnen. 22.05 A fatal

Omroep Limburg

9.00 Postbus 94, verzoekoplaten. 11.00 Treupunt, discussieprogramma. 12.00 Het Concert. 13.00 Overname Radio 1. 14.00-18.00 Omroep Limburg Sport.

België/Radio 2

6.00 Nieuws. 6.05 Goede Morgen, morgen. Een opgewekte muzikale ochtendgreet. (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws en Lottotv-slagen. 8.12 Relax. Non-stop retro-muziek. 9.00 Visum. Toeristisch programma. 10.00 Nieuws. 10.03 De pre-histone. 11.00 Bengels. Kind aan huis met Julien Put. 13.00 Nieuws. 13.10 Hit of Flop met Conny Neefs. Een panel oordeelt vijf nieuwe singles. 14.00 Festival. Ro Burns en Johan Verstraten. 17.00 Nieuws. 17.05 Alpe-Adrien met Luk Verschueren (17.45 Nationale Voetbaluitslagen). 18.00 Nieuws. 18.10 Funiculi Funicula. 20.00 Vragen staat vrij, verzoekoplaten (22.00 Nieuws). 23.00-6.00 Nachtradio (24.00 en 5.30 Nieuws.)

België/BRF

Nieuws elk heel uur. 6.05 Radio-Infostuk (6.45 Horegrusslotione. 7.15 Veranstaaltalingsvragen. 7.30 Evangelium in unserer Zeit). 8.30

inversion, thriller. 23.05 Nws. 23.20 Mastermind, quiz. 23.50 Everyman: documentaire serie over religieuze fundamentalisme. 00.30 How do you manage? serie. 01.00 Dear John: USA. Am. comedyserie. 01.25-01.30 Weerbericht.

BBC 2

07.35 Open universiteit. 13.00 Regionale progr. 13.30 Sunday grandstand. Sportprogr. met Golf: Europese PGA tour.; Rugby vanuit Middlesex. 19.00 One world. Komiek Ed Case bespreekt de milieuproblematiek. 19.25 One world: Rainbow reports. Michael Guerrero over campagnes in Z.W.-Amerika ter verbetering van het milieu. 19.35 The money programme. 20.15 Life on earth, documentaire. Vandaag: reis rond de wereld met de enorme variëteit aan levende dieren en fossielen die licht kunnen werpen op het begin van het leven op aarde. 21.15 The Milagro beanfield war. Am. speelfilm van Robert Redford. 23.05 Edge of darkness. 00.50-01.45 Badminton horse trials, samenvatting.

Sportnet

07.00 NHL ijs hockey 1991/92. **09.00** World sport special. **09.30** Speedway. Int. wedstrijden. **10.30** Dansen. Int. wedstrijden. **11.30** Tennis. Am. toern. **13.30** Snooker league 1992. **16.00** Autospot. FIA World Sportscar Champ 1992. **17.30** Am. football. World league. **19.00** Tennis. Am. toern. **21.00** Revs. Laatste nws Britse racecircuit. **21.30** NBA basketbal 1991/92. **00.30-02.00** Atletiek.

Eurosport

09.00 Trans world sport. **10.00** E.K. Judo. **11.00** Boksen. **12.00** Sunday alive. Met motorraces; W.K. Ijschockey live; Tennis: ATP tour, finale (17.30); Golf. **22.00** Tennis. ATP Duitse open. **00.00-02.00** Motorraces. Grand Prix.

Super Channel

06.30 The mix. **08.00** ITN world news. **08.30** The mix. **09.00** Religieuze magazine. **09.30** Prophecy countdown. **10.00** Nederl. talkshow met als gast: Dolf Brouwers, alias Sjeef van Oekel. **11.00** The hour of power. **12.00** The mix. **12.30** Video travel guides. **13.00** The Welt von Morgen. **13.15** The mix. **14.50** Supersports news. **15.00** It is written. **15.30** Touristic magazin. **16.00** Duitstalig magazine. **16.30** Popcorn club. **17.00** Youthquake. **17.30** The world tomorrow. **17.45** Super events. **18.00** Business weekly. **18.30** World sports special. **19.00** Sotheby's special. **20.00** The Sunday movie: Double standards. Am. speelfilm uit 1988 van Louis Rudolph. **21.50** Supersports news. **22.00** Nws. **22.30** Absolutely live. **23.30** Film Europe. **00.00** All mixed up. **01.00** The mix. **01.30** Super shop. **02.00** The mix all night.

MTV Europe

08.00 Prince weekend with Rebecca de Ruvo. **11.30** European top 20. **13.30** XPO. **14.00** The big picture. **14.30** Prince weekend with Ray Cokes. **18.30** Week in rock. **19.00** US Top 20 video countdown. **21.00** 120 Minutes. **23.00** XPO. **23.30** Headbanger's ball. **02.00** Kristiane Backer. **03.00-07.00** Night videos.

CNN

07.10 Moneyweek. **07.40** Healthweek. **08.10** Showbiz this week. **08.40** Science and technology week. **09.40** The big story. **10.10** Pinnacle. **10.30** World business this week. **11.15** Larry King weekend. **12.10** Showbiz this week. **12.40** Style with Elsa Klenisch. **14.30** Inside business. **14.40** Evans and Novak. **15.40** Your money. **16.10** On the menu. **16.40** Newsmaker Sunday. **17.10** CNN Travel guide. **18.00** World business this week. **18.40** International correspondents. **19.10** Futurwatch. **19.40** Moneyweek. **20.00** The week in review. **21.00-09.45** CNN World report.

Duitsland 1

08.35 Disney Club, kindermagazine.

10.00 Eine Welt für alle: Indische documentaire.

11.00 Kopfbal, spelprogramma.

11.30 (TT) Die Sendung mit der Maus. Informatief kindermagazine.

12.00 •• Presseclub.

12.47 Tagesschau.

13.10 Weekoverzicht EINS PLUS.

13.15 •• Musikzeitzeuge: Johann Sebastian Bach.

13.45 Sherlock Holmes und die sieben Zwerge, jeugdserie.

14.15 (TT) Die Herren des Strandes.

14.45 A-Z Lifeshow.

15.00 Tagesschau.

15.05 Tele-Fussball, voetbalmagazine. Gast: Robert Prosenicki.

16.20 ARD-Sport extra. EK Latijns-Amerikaanse dansen voor amateurs.

16.15 (TT) Expeditionen ins Tierreich, natuurdocumentaire.

17.00 ARD-Ratgeber: Technik.

17.30 Bilder aus der Wissenschaft. Vandaag: reportage over de giftige eigenschappen van schimmels.

18.00 Tagesschau.

18.05 Wir über uns.

18.10 Sportschau.

18.40 (TT) Lindenstrasse, serie.

19.09 Die Goldene 1, bekendmaking van weekwinnaars van tv-loterij.

19.10 Eine Welt für alle: Weltspiegel, reportages.

19.50 Sportschau-Telegramm.

20.00 (TT) Tagesschau.

20.15 Als Mutter streikte. Duitse speelfilm van Eberhard Schröder naar het boek van Eric Malpass.

21.44 Tagesthemens-Telegramm.

21.45 Ein Mensch - Ein Wort.

21.50 Kulturreport, uit Berlijn.

22.20 Tagesthemens.

22.35 Die Gen-Doktoren. Documentaire over onderzoekers en artsen die zich bezighouden met genetische manipulatie.

23.20 Eine Welt für alle - Künstler für eine Welt, portret.

23.40 ARD-Sport extra. Finale van het EK ijschockey uit Praag.

00.00 Die besten Jahre. Amerikaanse serie. Afl.: Familienbande.

00.50 Tagesschau.

00.55-01.50 Z.E.N. Basho's Reise in den Norden: Der Ryuushakuji-Tempel.

Duitsland 2

08.45 Programma-overzicht.

08.47 Jugendstil. Documentaire serie over de kunstrijching Jugendstil die rond de eeuwwisseling ontstond.

09.15 Zur Zeit, magazine.

09.30 Eucharistieviering, vanuit de St. Joseph-kerk in Hannover.

10.15 Matinee: Argentinien (1). Lust am Untergrund, reportage.

12.00 •• Das Sonntagskonzert auf Tournee, muziekprogramma.

12.45 Heute.

12.47 Sonntagstreff, praatprogr.

13.15 Damals, vor vierzig Jahren, serie oude weekjournaals. Vandaag: Frauen in der DDR.

13.30 ZDF Sport extra. Tennis: Internationale Duitse open kampioenschappen voor heren, finale vanuit Hamburg. Ca.17.00 Heute.

18.00 Aktion 240, balans. Aansl.: Bekendmaking van de Grote Prijs.

18.15 ML - Mona Lisa, vrouwenmagazine. Vandaag: Das weibliche Energieprinzip - gibt es das?

19.00 Heute.

19.10 Bonn direkt, parlementair magazine.

19.30 Abenteuer und Legenden, documentaire serie. Afl.: Odlum - Das Erbe der Sklaven.

20.15 (TT) Eine Frau mit Pfiff. Komedie van W. Heyroth en T. Mrozowski naar een idee van Roswitha en Wolfgang Volz. Regie: Carlo Rola.

21.10 Heute.

21.20 Sport am Sonntag.

21.25 Im Gegenlicht - eine italienische Reise, 4-delige documentaire serie over Zuid- en Midden-Italië. Afl.3: Neapel - Chaos und Wunder.

21.55 Julia Varady. Die Seele singt, portret van deze sopraan.

22.40 Ein unzertrennliches Gespann (Tandem). Franse speelfilm uit 1986 van Patrice Leconte. Al 25 jaar reist de di Michel Morteiz met zijn live-cup door het land, bijgestaan door de jongere Rivetot. Morteiz denkt dat hij heel populair is, maar Rivetot ontdekt dat de quiz uit de lucht genomen zal worden en wil dit voor Morteiz verbergen.

00.05 Heute.

00.10 Gefangene der Liebe, Duitse speelfilm uit 1954 van Rudolf Jugert. Met: Curd Jürgens e.a.

Duitsland 3 West

09.00 Cursus technologie. **09.30** Telekolleg aktuell. **10.00** Cursus natuur. **10.30** Cursus biologie. **11.00** Magazine voor Portugezen, Spanjaarden, Kroaten, Serven en Turken. **12.00** Tele-Akademie: Lezing over de moderne arts-patiëntrelatie. **12.45** Weekmagazine v. doven en slechthorenden. **13.15** Europa-Magazin. **13.40** West 3 aktuell. **13.45** Sonntagsgespräch. **14.00** Hunder Meisterwerke. **14.10** Suspicious minds. **15.00** La Boum - Die Superfete. **15.10** Eltern unerwünscht Franse speelfilm van Claude Pinoteau. **16.45** Filmtip. **17.00** Woonmagazine. Vandaag: o.a. appartementen in kerken. **17.45** Reiseführer: Von Zülpich nach Reinhardstein. Uit het vrijetijds- magazine effect. **18.00** Aktuelle Minute. **18.01** Jan-na. **18.30** Religieuze magazine. **19.00** Aktuelle Stunde met van 19.00-19.15 Sport im Westen. **20.00** Der Kaufmann von Venedig, toneelstuk van William Shakespeare. **22.37** West 3 aktuell. **22.45** Schmidt. Die Mitternachtsshow. **00.15** Experimentele film van de Britse schilder Graham Dean. **00.30** Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

07.55 Denkanstösse. **08.00** Spanien: Sprache, Land und Leute. **08.30** Cursus wiskunde. **09.00** Cursus technologie. **09.30** Telekolleg aktuell. **10.00** Cursus natuurkunde. **10.30** Cursus biologie. **11.00** Musik um elf. Pianokwartet in g, KV 478, van Mozart. **11.30** Pianokwartet in Es, KV 493, van Mozart. **12.00** Tele-Akademie. **12.45** Sehen statt hören. **13.15** Ihre Heimat - unsere Heimat. **14.15** Fernsehen - Wiedersehen. Documentaire. **15.00** (ZWF) Marie-Louise. Zwitserse speelfilm uit 1944 van Leopold Lindtberg. **16.30** Sportreport. **17.00** Documentaire over slachtoffers van de Berlijnse muur. **17.45** Ich trage einen grossen Namen. **18.30** Das Südwest-Journal. **19.00** Donnerlippchen. **19.45** Familie Heinz Becker. **20.15** Documentaire over Columbus. **21.00** Aktuell. **21.05** Otl Aicher. Design. **21.50** Sportmagazine. **22.45** Wortwechsel. **23.30** Weisser Fleck. **00.15** Aktuell. **00.17** Non-Stop-Fernsehen.

RTL Plus

06.00 Cobi. Am. tekenfilmserie.

07.00 New kids on the block.

07.30 Prinzessin Lila und die Smogglers. Tekenfilmserie.

08.00 Li-La-Launebar.

08.30 Super Mario Brothers. Serie.

09.10 Samurai Pizza Cats. Serie.

09.30 Tekenfilm.

09.45 Gefangene des Dschungels (East of Sumatra), avonturenfilm.

11.10 Kunst und Botschaft, serie kunstbeschouwingen. Vandaag: Die Wiege, schilderij van Berthe Morisot.

11.15 Die Woche mit Geert Müller-Gerbes, talkshow.

12.10 Onkel Buck, serie.

12.35 Major Dad. Am. serie (2).

13.05

EXCLUSIEF VOOR MAASTRICHT TE HUUR LUXE

APPARTEMENTEN

centrum-city Kapoenstraat-Witmakersstraat

Riante, gestoffeerde 2-3-slpk. appartementen met terras.

- * luxe keukenuitvoering
- * ondergrondse parking
- * parkachtige tuin
- * lift
- * huurindicatie v.a. f 2216,- incl. faciliteiten (excl. energiekosten)
- * Direct te aanvaarden

Openingstijden:
ma. t/m vr. 9.00-17.00 uur
za. 10.00-13.00 uur

rent service og
Rechtstraat 93, 6221 EH Maastricht. Telefoon: 043-254771 - Fax: 043-254675

BANG VOOR HET RENTESPOOK?

Wie een huis gaat kopen, ziet soms spoken. Want alleen al het rondkrijgen van een goede hypotheek is een kwestie op zich. Wie is deskundig? Wie kun je vertrouwen? Wie is echt objectief en zoekt de aantrekkelijkste hypotheek met u uit?

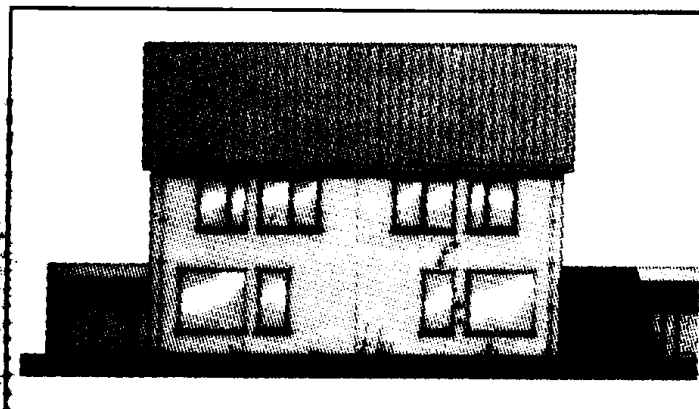
Het antwoord is simpel: De Hypotheker. Hij doet zaken met vrijwel alle banken en hypotheekinstellingen. Gratis rekent hij u voor welke hypotheek het beste bij u past en bij wie u het voordeligst uit bent. Vervolgens regelt hij kosteloos de hele zaak van A tot Z. Dat bespaart u dus een hoop tijd, zorgen en geld. En maakt bovendien weer eens duidelijk dat spoken écht niet bestaan.

VOOR EEN HYPOTHEEK GA
JE NAAR DE HYPOTHEKER. *De Hypotheker*

De Hypotheker Heerlen, Bongerd 22, M. Beijersbergen, 045 - 741544.
De Hypotheker Maastricht, Markt 28, H.G. van den Boorn, 043 - 255252.

ECHT HEERLIJK WONEN IN ECHT-NOORD

Huurprijzen vanaf f 875,- p.m.

ABC Vastgoedbeheer

Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen.
Tel. 045-71 20 40

Eind mei worden 25 comfortabele eengezinswoningen in het plan Varenbeuk te Echt opgeleverd. Vlakbij deze moderne nieuwe wijk ligt een uitgebreid recreatiegebied, met bossen, campings en watersportvoorzieningen.

Deze goed geïsoleerde woningen hebben een grote living, 3 slaapkamers en mogelijkheid voor een handige hobbykamer. De badkamer is geoutilleerd met een douche en ligbad. Bij elk pand hoort een garage en vaak een grote tuin.

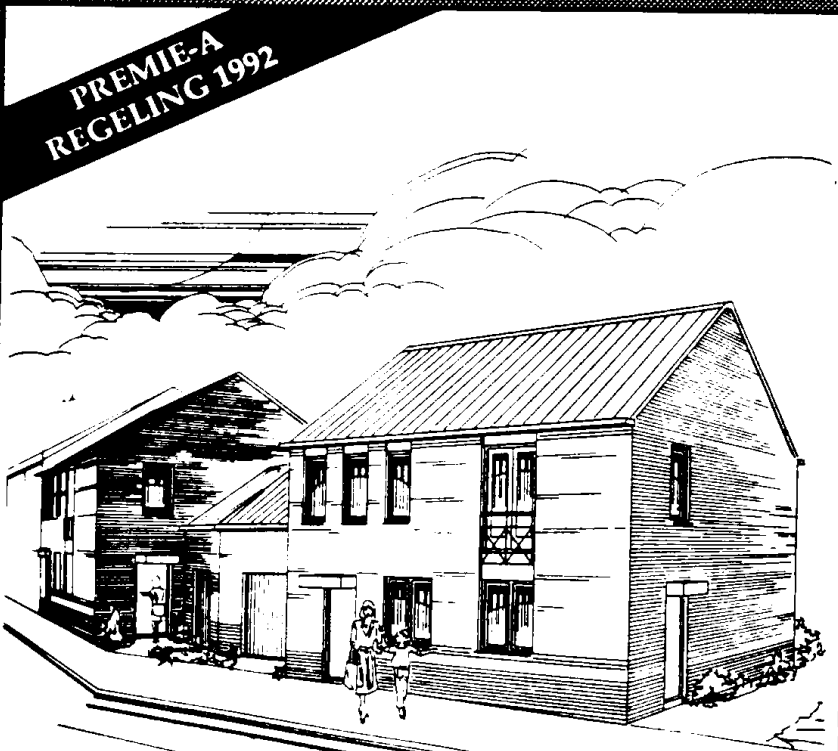
Stuur mij vrijblijvend uw documentatie over de huurwoningen in Echt-noord, plan Varenbeuk.

Naam: .....
Adres: .....
Postcode: ..... Plaats: .....
Telefoon: .....
Deze bon in een gefrankeerde envelop opsturen naar:
ABC Vastgoed, Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen.

Je huis in de krant brengt
mensen over de vloer.

VOOR DE EERSTE VIER BESLISSERS! FRAAIE HALFVRIJSTAANDE WONINGEN TE HEERLERHEIDE.

Aan de Gravenstraat te Heerlerheide gem. Heerlen kan binnenkort gestart worden met de bouw van een 4-tal premie-A woningen.

Deze woningen bieden meer als u wel denkt. Verder kunt u vele zaken wijzigen. Een vaste trap naar de zolder of een garage hoort tot de mogelijkheden.

Prijzen fl. 137.000,- V.O.N. (subsidie pr. A 1992)

OOK VOOR
TWEEVERDIENERS
ZEER INTERESSANT.

Bijzonder gunstige hypotheek aanbiedingen. 100% financiering zonder gem. garantie.

IMPRESSIE VAN DE PREMIE-A WONINGEN
AAN DE GRAVENSTRAAT TE HEERLERHEIDE.

BEMIDDELING IN
ONROEREND GOED
VERZEKERINGEN - HYPOTHEKEN

Kerkveldweg-West 29A
Postbus 76
6100 AB Echt
Tel.: 04754-85999
b.g.: 043-646313
Akerstraat 96A
6411 HD Heerlen
Tel.: 045-711088

BEL NU!!
VOOR MEER
INFORMATIE
OF DOCUMENTATIE
04754-85999

OOK 's ZATERDAGS VAN
10.00u - 13.00u
U KUNT OOK
DE BON INSTUREN

BON: stuur mij geheel vrijblijvend informatie over de woningen te Heerlerheide - Gravenstraat.

Naam: .....
Adres: .....
Plaats: .....
Postcode: .....
Tel.: .....
In een ongefrankeerde enveloppe zenden aan:
GGV bv., Antwoordnr. 2004, 6100 AA Echt.

Welkom in de

Deze vooraanstaande woonresidentie, uniek en prestigieus zowel qua interieur als exterieur, biedt veiligheid en comfort op een zeer hoog niveau. Het gebouw bestaat uit 23 luxe penthouses en een aantal uiterst ruime appartementen. Momenteel zijn nog een beperkt aantal appartementen te koop, welke nu voor bewoning gereed zijn.

Indeling:
Er is nog een keuze uit een 5-tal indelingen. De vloeroppervlaktes variëren van ca. 120 m² tot 145 m² met 2 slaapkamers, woonkamer tot ca. 58 m². Een appartement heeft zelfs een terras van ca. 50 m². Een luxe badkamer en een complete keuken behoren vanzelfsprekend tot het uitvoeringsniveau. Onder het gebouw bevinden zich afgesloten parkeerplaatsen en bergingen.

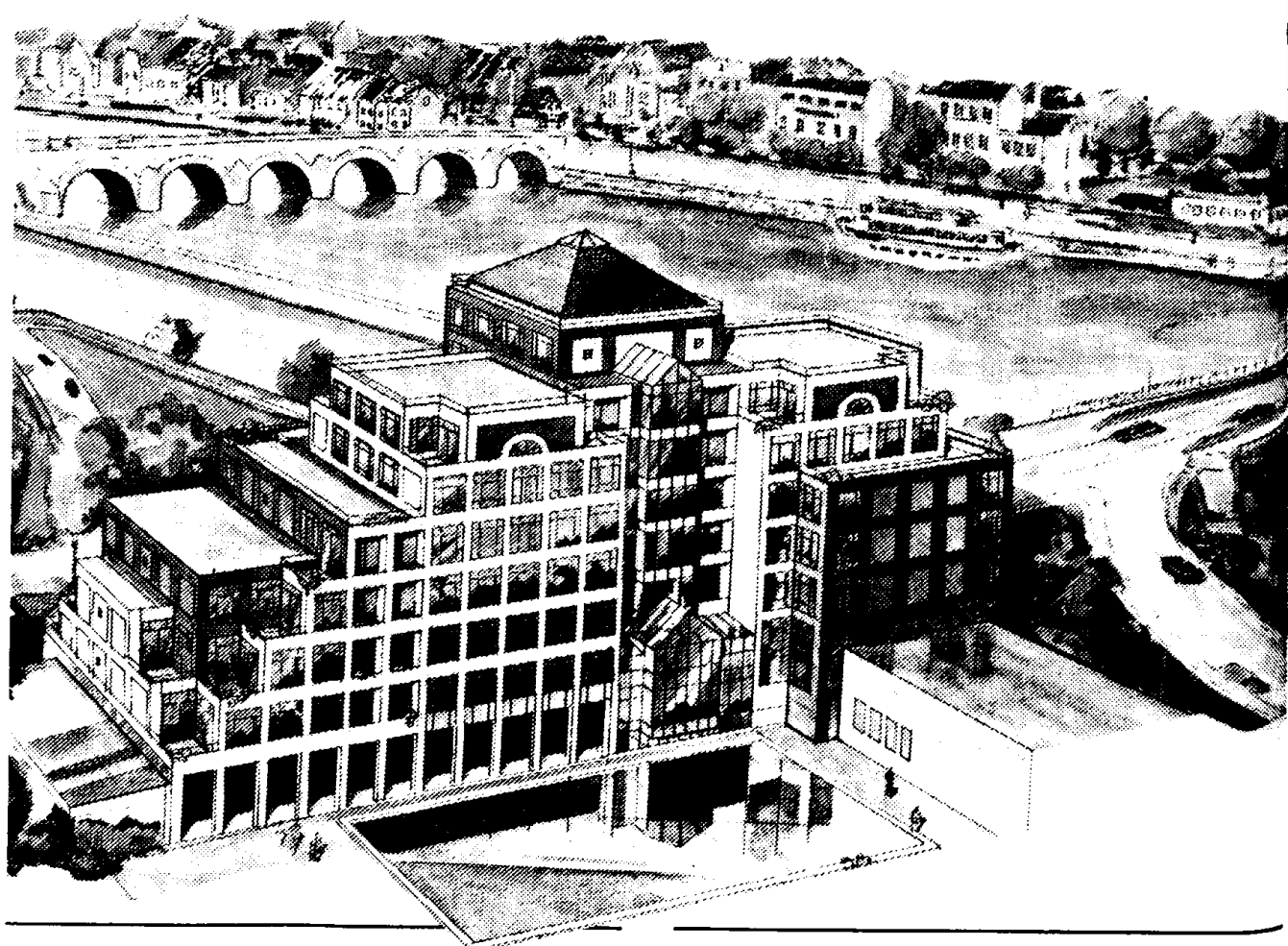
Prijzen vanaf f 297.200,- v.o.n. tot f 387.200,- v.o.n.

OPEN HUIS-DAGEN:
zaterdag 9 mei t/m zondag 17 mei van 14.00 tot 18.00 uur.

Adres:
Wilhelminasingel 1A in Maastricht. Voor documentatie kunt u ons bellen.

10089062

MAASRESIDENTIE

STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.

Wycker Brugstraat 50, 6221 ED Maastricht, tel.: 043-252933*
Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00-21.00 uur. Zaterdag van 9.00-18.00 uur.

Ook kantoren in Heerlen en Aken

EEN UP TO DATE PROGRAMMA: ROLLUIKEN ZONWERINGEN EN RAAMDEKORATIE

LEVERANCIER VAN
LUXAFLEXPRODUKTEN

- Raffinette 16 mm
- Jalousie 25mm
- Plisse 16/25mm
- Horizontale jalouzieën
- Rolgordijnen
- Duette Fashion Shade
- Horren
- Zonneschermen
- Zonnecover
- Buiten jalouzieën

LAMBERTS
ROLLUIKEN EN
ZONWERINGEN
LEVERT AL JAREN-
LANG ROLLUIKEN
EN ZON-
WERINGEN.
DAARNAAST
VOEREN WIJ
OOK NOG EEN
AANTAL
SPECIALITEITEN.

- Rolhekken
- Beveiligingshekken
- Harosol zonneschermen
- Welnor knikarmen, pergola's en markiezen
- Alulux rolluiken van wereldklasse

LAMBERTS ROLLUIKEN &
ZONWERINGEN B.V.

Kantoor: Kaarberg 95, Voerendaal, tel. 045 - 750598.
Fabriek en showroom: Lindelaufweg 21, Voerendaal, tel. 045-752416

makelaardij midden limburg

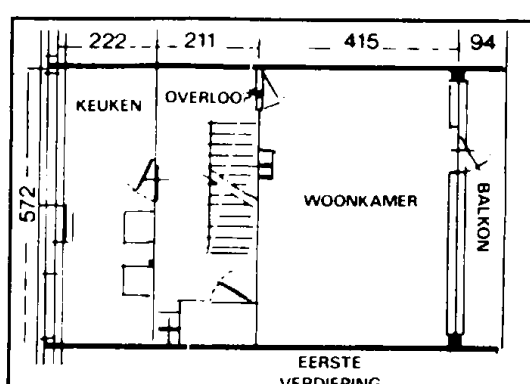
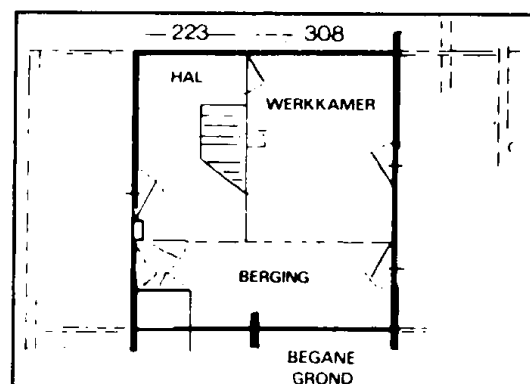
dorpstraat 16
heythuysen
04749-2600
rené vaassen
beëdigd taxateur/
makelaar

BEEGDEN DORPSPLEIN

Perfekt winkel/kantoorpand met royaal woonhuis, magazijn en tuin. Inhoud totaal ± 1500 m². Nabij watersportgebied. Pand is voorzien van aluminium ramen en deuren. Incl. isolatieglas en elektr. rolluiken en zonneschermen. C.v. gescheiden voor privé en bedrijf. Kelder en oprit achterom te bereiken via eigen inrit. Ind.: bedr. ged. winkel, 2 kantoren, toilet, magazijn (± 100 m²). Woning: sout.: hobbykelder, garage, kelder. B.g.: living (± 50 m²) met o.h., aanbouwkeuken met app. bijkeuken, 1e verd.: dakterras, 4 sl.kamers, riante badk. met ligb. douche, bidet, toilet, 2 v.w.
Prijs f 355.000,- k.k.

Als u ruim wilt wonen kom dan snel naar onze modelwoning kijken!

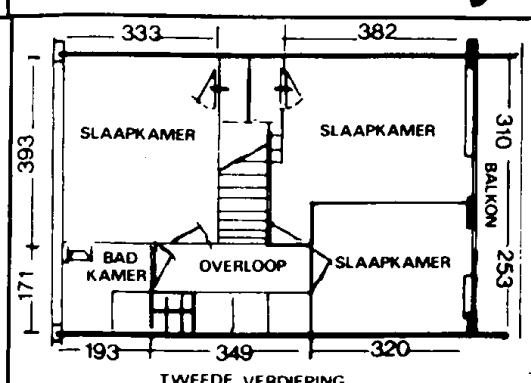

Deze woningen staan in de vriendelijke, mooie wijk Vrieheide-Stack, waar 't fijn wonen is! Vul de bon in voor nadere informatie. Of beter nog; belt u ons meteen voor het maken van een afspraak. Want deze compleet ingerichte modelwoning MOET u zeker zien!

BC

U zult laaiend enthousiast zijn, als u deze modelwoning ziet! Verdeeld over 3 verdiepingen vindt u hier een hal, werkkamer, grote berging, flinke keuken, mooie woonkamer, 3 slaapkamers, badkamer, balcon en een behoorlijke tuin. Deze woningen zijn gedeeltelijk geïsoleerd en o.a. voorzien van dubbele beglazing.

**DE HUURPRIJS? SLECHTS
f 730,59
p. maand**
(excl. servicekosten)

Graag ontvang ik vrijblijvend informatie over deze woningen in Vrieheide.
Naam: .....
Adres: .....
Postcode: .....
Plaats: .....
Telefoon: .....
Stuur deze bon naar ABC Vastgoed, Akerstraat 23, 6411GW Heerlen.

BC Vastgoedbeheer
Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen.

VAKANTIE & RECREATIE

Advertentiecombinatie van 49 Nederlandse Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar. Tel.: 072-196314/206/292 fax: 072-113295

De fijnste vakantie-trips

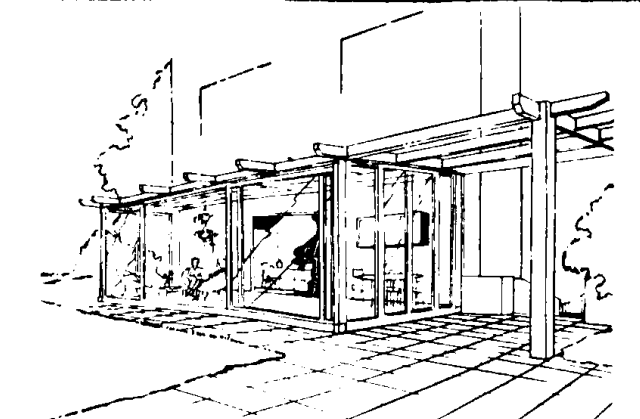
Frankrijk	vanaf
1, 2, 3, 4 dg Euro-Disneyland Parijs	f 155
2, 3, 4 dg Parijs met rondritten	f 179
5 dg Bourgogne Beaune	f 639
4 dg Elzas Colmar	f 493
4 dg Champagne Reims	f 493
8 dg Provence Arles Les Baux	f 899
10 dg Nice Monaco Côte D'Azur	f 1199
7 dg Lourdes Pyreneeën	f 799
5 dg Normandie Loire kastelen	f 569
Italië	
10 dg Klassiek Rome Florence	f 1195
8 dg Toscane Siena Volterra	f 989
12 dg Rondreis Ravenna Pompei	f 1595
8 dg Dolomieten Merano	f 999
10 dg Bloemenriviera San Remo	f 1099
Zwitserland	
5, 10 dg Viervoudstedenmeer Brunnen	f 598
7 dg Lugano Meer van Lugano	f 889
Oostenrijk	
8 dg Salzburgerland Zell am See	f 989
8 dg Salzburgerland Saalbach	f 869
7 dg Wenen Salzburg rondritten	f 799
Duitsland	
5 dg Sauerland Arnsberg	f 559
5 dg Harz Goslar	f 559
3, 4 dg Berlijn met rondritten	f 379
Engeland	
4 dg Londen met rondritten	f 549
Denemarken	
4 dg Kopenhagen met rondritten	f 499
Tsjechoslowakije	
5 dg Praag	f 595

Het Zuiden
Touringcars

Her Zuiden Touringcars
Pienkerstraat 44, Valkenburg (achterzijde casino)
Dagelijks geopend van 9-19 uur. Zondags van 14-17 uur
(eigen parking)
Onze folder is ook bij elk reisbureau verkrijgbaar.

Vraag folder, bel 04406-15252

VAKANTIE IN EIGEN TUIN

VERANDA'S - PERGOLA'S

Leef buiten met het comfort van binnen.
- Geprofileerde oversteken
- Mogelijkheid tot volledig wegwerken elektrische bedrading voor verlichting
- Diverse houtsoorten
- Zware en degelijk afgewerkte constructie
- Kwaliteit
- Diverse modellen in uw omgeving te bezichtigen
- 10 jaar garantie

Fisoma

BON opsturen naar FISOMA, Weertersteenweg 141, 3680 Maaseik-B., tel. fabriek: 09-3211-568864, na 18 uur 09-3211-563404. Fax 09-3211-563856.

Antwoordcoupon

Ja, ik wens vrijblijvend geïnformeerd te worden.

Naam + voornaam: .....

Adres + postcode: .....

Telefoonnummer: .....

SONNENBÜHL

Comforthotel, gebouwd in 1991, met hart voor langslapers! A.u.b. brochure aanvragen. Zum Brandbühl 19, D-7770 Überlingen. Tel. 09 49 7551/2008. Fax: 09 49 7551/2009.

Voor snelle beslissers

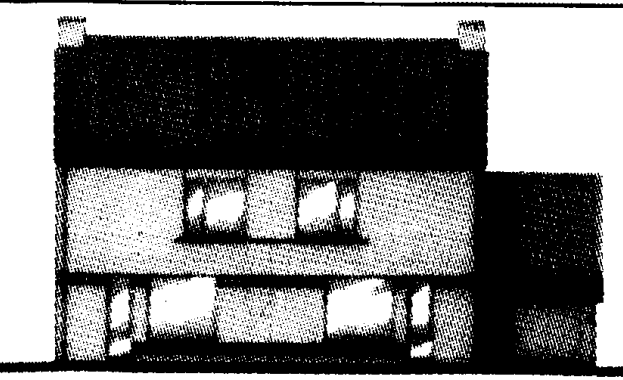
Luftkurort Höhn (500m)
i.h. Westwald, ideale mogelijkheid om te wandelen, rustiek gastenhuis, zeer comfortabel, rustige ligging. LO 30. DM. Tel.: 09 49 2601-40003 of 09 49 2601/2612

Landgasthof Alt Aue
Bad Berleburg Aue, kmrs m. do/wc, binnenbad in huis, sauna, solarium, fitnessruimte, kegelbaan. Aanbieding: 1 week HP 239,- DM Hauptstr. 8, D-5920 Bad Berleburg Aue, tel.: 09-49-2759/345.

EURODISNEY

In combinatie met Parijs
2 daagse reis f 219,-
incl. entree Euro Disney, rondrit door verlicht Parijs, hotelovernachting en ontbijt.
DUMA CARAVANING Maastricht ☎ 043-253010

UW EIGEN PARK BEGINT BIJ DE VOORDEUR

De 25 eengezinswoningen die ABC Vastgoed in Haagsittard Park verhuurt, grenzen aan een prachtig wijkpark. Maar behalve veel groen, heeft Sittard nog heel wat meer te bieden. Voor mensen die willen uitgaan, sporten, van cultuur genieten of verder leren.

In juli 1992 worden deze woningen in Haagsittard Park opgeleverd. Alle met een ruim opgezette woonkamer, 3 slaapkamers en een extra vierde (hobby)-kamer. Compleet met douche en ligbad, garage en een tuin.

Deze uitstekend geïsoleerde huurhuizen zijn er vanaf f 995,- p.m.

ABC Vastgoedbeheer

Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen.
Tel. 045-71 20 40

Stuur mij vrijblijvend uw documentatie over de huurwoningen in Sittard, Haagsittard Park.

Naam: .....

Adres: .....

Postcode: ..... Plaats: .....

Telefoon: .....

Deze bon in een gefrankeerde envelop opsturen naar:

ABC Vastgoed, Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen.

'De makelaar in tevredenheid'

NEDU MAKELAARDIJ

beheer/verhuur o.g. • makelaardij • taxaties • hypotheek • assurantiën

VALKENBURG: 'Ruim vooroorlogs herenhuis met tuinhuis!'
Ind. 2 kelders, hal, woonk.-ensuite, woon-eetkeuken, 4 slaapk., badk. m. ligb. en v.w., zolder bereikb. via vaste trap m. mogelijkh. voor slaapk./hobby-kamer. Aanv. in overleg. Vraagprijs f 159.000,- k.k.

LANDGRAAF: 'Gezellige vooroorlogse woning met behoorlijke tuin!'
Ind. kelder, L-vormige woonk., keuken m. eetkamer en mod. inr. tuinberging, 3 slaapk. badk. viering. Aanv. okt. '92.

Vraagprijs f 87.500,- k.k.

U WILT UW HUIS VERKOPEN MAAR ZIET OP TEGEN ALLE ROMPSLOMP DAARVAN? LAAT UW HUIS ONZE ZORG ZIJN. ONZE DESKUNDIGHEID EN INZET STAAN BORG VOOR EEN PROBLEEMLOZE TRANSAKTIE!

HOENSBROEK: 'Uitstekend gelegen, nagenoeg vrijstaand herenhuis met inpandige garage!'
Ind. hal, woonk., grote eetk., bijkeuken, 3 slaapk., badk. Geïsoleerd en dubb. begl. zonnige achtertuin m. optimale privacy. Aanv. in overleg. Vraagprijs f 169.000,- k.k.

HEERLEN: 'Mooie halfvrijstaande woning met garage!'
Ind. hal, ruime woonk. dichte keuken, 3 slaapk. badk., zolder. Bwjr. 1983. Geïsoleerd, ged. dubb. begl. en voorz. v. roll. Aanv. direkt.

Vraagprijs f 127.500,- k.k.

Kantoor op zaterdag geopend van 9.00-13.00 uur.
Emmaplein 12, 6411 JR Heerlen.
Telefoonnummer 045-711500.
Maandag t/m vrijdag van 9.00-17.30 uur.

VACCINATIES ... OOK VOOR TURKIJE, TUNESIË EN MAROKKO!

Voor informatie over vaccinaties BEL DE GGD. Geleen 046-787212, Heerlen 045-712611

Astma Fonds

LAAT CARAPATIËNTEN NIET STIKKEN

Giro 55055
bank 70.70.70.120

In SMEERMAAS-LANAKEN, Schippersstraat, op 5 min. van Maas-tricht

APPARTEMENTEN TE KOOP

8 app. in aanbouw. Rustige centrale ligging aan de Zuidwillemsvaart. Woonkamer, ingerichte keuken en badkamer, 1 of 2 slaapkamer(s), berging en balkon, kelderberging en garage. Woonklaar in mei '92. Nog 3 appartementen te koop. Nu reeds te bezichtigen!

Inlichtingen: Bouwbedrijf ALBOPLAN

Vrijheidslaan 1A, 3960 BREE, tel.: 0932/11465882
15-Augustusstr. 60, 3690 ZUTENDAAL, tel.: 0932/11611622 na 18.30 uur en weekends

WAT VERANDERT ER TOCH MAAR WEINIG IN DE LOOP VAN DE JAREN...

Al zijn hun wapenfeiten nog zo verschillend, in doeltreffendheid doen ze niet voor elkaar onder, vader en zoon.

Ook in financiële zaken hebben ze dezelfde karaktertrekken. Neem nu hun hypotheek. Die hebben ze allebei van het Bouwfonds, de hypotheekinstelling waar, al twee generaties, de meeste Limburgers voor kiezen. Want de hypotheek van het Bouwfonds zijn met hun tijd meegegroeid zonder hun unieke voordelen te verliezen.

Betrouwbaarheid, zekerheid en financieel maatwerk zijn waarden die niet veranderen.

Wat wel veranderd is, dat is de keuze aan Bouwfondshypotheek. Omdat ieder z'n eigen leven leidt, biedt het Bouwfonds moderne hypotheekvormen die daarop aansluiten.

De bekende Annuïteiten Hypotheek, de Rente Rust Hypotheek, de SpaarVast Hypotheek en de Aflossingsvrije Hypotheek. Kortom: voor iedere levenswijze, elk inkomen en elk type woning levert het Bouwfonds financieel vakwerk uit eigen regio.

Wat dat betekent, merkt u aan de menselijke benadering, de manier waarop er met uw wensen rekening wordt gehouden. Bij het Bouwfonds is de klant nog steeds een persoonlijke relatie en geen nummer.

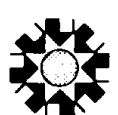
Bovendien blijken de hypotheek van het Bouwfonds ook in de rentevergelijkingen een schot in de roos.

Praat er eens over met uw makelaar of assurantieadviseur.

Voor meer informatie kunt u ook even bellen met het Bouwfonds of de coupon insturen.

EEN BOUWFONDSDHYPOTHEEK BLIJFT DE BESTE KEUS.

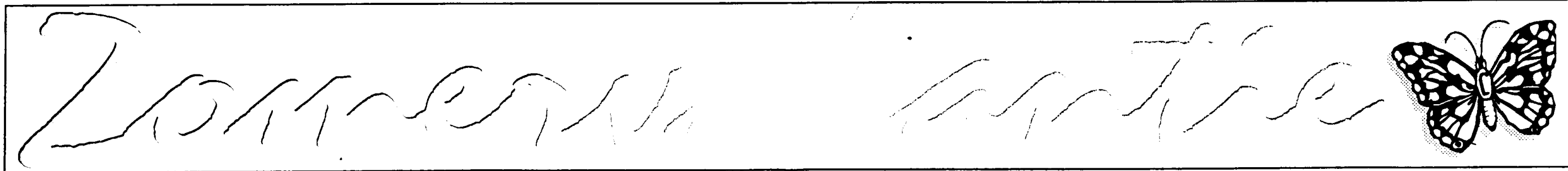

Bouwfonds Limburgse Gemeenten

Geleen, Jos Klijnenlaan 288, Tel. 046 - 788588
Roermond, St. Christoffelstraat 10, Tel. 04750 - 16555

COUPON

Advertentiecombinatie van 46 Nederlandse Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196314/206/292 fax: 072-113295

TEXEL

TEXEL, OOK IN HET VOORJAAR!
Plak deze advertentie op een briefkaart en doe 'm op de bus. Wij sturen u de Vakantiereisgids Texel dan gratis toe!

STICHTING VVV TEXEL PROMOTIE
POSTBUS 3, 1790 AA DEN BURG. TEL. 02220 14741

Leuker wagen eigen land. Ook by ons!

TERSCHELLING t.h. div. stacaravans, 2 slpkms., d/wc, verw., r/kvt, tuinstel; vrij voor 10/7 en na 21/8; Hemelw. en Pinkst. v.a. f 330,- p.w. Tel. 05620-2562.

HOTEL OP DIEK
Texel, 5- en 8-daagse arrangementen incl.: diner, fiets en solarium v.a. f 230,-. Tel. 02220-19262.

TERSCHELLING/AMELAND T.H. gr. luxe sta-caravans, 2 en 3 slpkms., w. water, kl. tv, radio, vrij voor 4-7 en na 22-8. Tel. 05180-1581, b.g.g. 05620-2582.

TEXEL, BELEEF 'T NU
Een heerlijke vakantie op een weekendertussenuit op een schitterend eiland. Met introductiekorting: GLOEDNIEUWE COMPLEET LUXE APPARTEMENTEN. Residentie Californië: info 02220-1662.

'n vakantieadres met veel recreatieve mogelijkheden op een schitterend eiland

RESORT d'AMELANDER KAAP
luxe appartementen en hotelkamers
congres & partyzalen
Bel voor info: 05191 - 4646

TERSCHELLING
f 141,-

Voorjaarsarrangementen in hotels en pensions 4 dagen / 3 nachten vanaf f 141,- per persoon

inclusief boottoer, taxi-voer naar hotel of pension en uitgebreid informatiepakket. De arrangementen gelden van 3 april tot 10 juli 1992. Vraag naar gratis kleurenfolder. Voor informatie en boekingen belt u de vvv terschelling 05620-3000

NATIONAAL LANDSCHAP TERSCHELLING

TERSCHELLING
f 141,-

Voorjaarsarrangementen in hotels en pensions 4 dagen / 3 nachten vanaf f 141,- per persoon

inclusief boottoer, taxi-voer naar hotel of pension en uitgebreid informatiepakket. De arrangementen gelden van 3 april tot 10 juli 1992. Vraag naar gratis kleurenfolder. Voor informatie en boekingen belt u de vvv terschelling 05620-3000

NATIONAAL LANDSCHAP TERSCHELLING

In het merengebied, hart van Friesland, ligt Grouw.

rekreatieoord yn'e lijtje

is gelegen aan het Pikmeer.

Schitterende 4 t/m 6 persoons bungalows te huur, evt. met * (zeil)boot*. Kleurenfolder kunt u aanvragen bij 'Yn'e Lijte' te Grouw, tel. 05662-1487.

Camping het GOUDMEER. Uniek gel. rondom een meer. Ruime plaatsen. Gratis vervoer stacaravan, 3 wk camp. = 10% korting. Oosterwolde 05160-88281.

Gaastmeer: te huur NIEUWE STENEN BUNGALOWS, 8-pers., vrijstaand met privé aanlegplaats. Rustig gelegen, direct aan open water in uniek merengebied. Ook verhuur platbodemschepen. Inl. (05154) 3366.

CAMPING DE ZEEHOEVE, aan de Waddenzee, seizoenp. en jaarpl., verhuur van stacar., voor 3/7 en na 28/8 en trekkershutten. Inl.: Harlingen 05178-13465.

Hotel-café-restaurant Kuik
Brink 15
7963 AA Ruinen (Dr)
Telefoon 05221-1237

Bij ons kunt u nog ongestoord wandelen en fietsen.

T.h. sfeervolle 4-pers. ** **PLAGGENHUTTEN** ** en mini-camping, eigen veldje (150 m²). Nw. sanitair, volop privacy, gel. aan rand Nat. Park Ruinen, 05221-1691. ZIE FOTO OP DEZE PAGINA !!!!!!!

Unieke plaggenhutten in Drenthe.

KNIP UIT ! ! !

Ruinen: t.h. royale 6 persoons vrijstaande stenen bungalow met C.V. t.m.v. natuur. Tel. 080-785466.

Bij bungalowpark DEN EN DUIN, in NORG zijn met PINKSTEREN nog enkele bungalows vrij. (Hemelvaart is vol). TIP v.a. 9 juni * 3 wkn huren 2 wkn betalen. Inl. en/of folder 05928-13164.

BUNGALOWPARK NUIELVELD-PESSE, ANWB-erk., bung. s. Geh. gr. luxe bung. s.t.h. Inl. en kl. folder: Heemradschapslin. 85, Amstelveen, 020-6459541/6413940.

HOBBE & WOBBE nodigen u uit voor een fantastische vakantie in Drenthe!

Wij zijn de dwergen van Hunzebergen en Westerbergen, de leukste recreatieparken voor het hele gezin. Volop rust en ruimte voor iedereen en... leuk voor de kinderen! Want er is van alles te doen: zwemmen, sporten, spelletjes doen... Komt u ook? Meer weten? Bel voor de GRATIS Hobbe-en-Wobbe-krant.

HUNZEBERGEN
Exoo, tel.: 05919-49116

WESTERBERGEN
Echten, tel.: 05288-1224

Kamperen hoogseizoen
f 31,50 p.n. all in

Bungalowaanbieding
van 5 t/m 10 juli, 6-pers. bungalow v.a. f 847,- p.w.

GEEN PRETPARK luxe 5* bung' s met grote tuin, aan bos. Ideaal wandel-fietsgebied voor rustzoekers. Ook Pinkst. week en hoogseizoen nog enkele vrij. Tel: 05280-65803.

Unieke 'JEUGDRUITERSPORTVAKANTIE'. Gratis folder. (05927) 13104.

"HET DROUWENERZAND" bij Borger. ANWB erkend, Recron lid. BUNGALOWPARK: privacy, rust, groen en veel voorzieningen! CAMPING: elke plaats heeft toilet, douche, wastafel. 05999-64201.

GROEPSACCOMMODATIE, te huur à f 5,- p.p.p. nacht in prachtig Drenthe. Alle voorz. 4**** ANWB. Volgeb. v. 12 juli tot 29 aug. "De zorg vliedt", Wateren, gem. Diever. Inl. 05612-1368.

T.h. op mooie camping in DRENTHÉ een voll. inger. 4 pers. stacar. Nog enkele weken vrij! Info. 05919-49278.

DWINGELOO groot appartement in woonboerderij rustig gelegen in het Nationaal Park. Inl. 05219-6347.

NATIONAAL PARK, DRENTS-FRIESE WOOD, pension Jachtlust, camping Vakantievreugd. Ook app. t.h., event. plaats v. paardenstalling. 05212-7282.

PENSION DE LINDEHOEVE, Van Osstraat 2, 7981 CA, Diever. Een gezellig rustig familiepension, gelegen in een bosrijke omgeving. Tel.: 05219-1537.

Aan de rand van het Nationaal Park Dwingelerveld 5 en 4* bung.-en camp.terrein in bosrijke omg. veel fiets- en wandelpaden. Hele jaar open 55+ korting in voor- en naseizoen (alleen bung.). Vakantiepark de Wiltzangh, Witteveen 2, 7963 RB Ruinen. Voor info kunt u bellen: 05221-1227. Boek nu voor mei dan krijgt u 30% korting.

Hotel Pension „Villa-Nova“
gel. in bosrijke omg. prima uitgangspunt voor wandelaars en fietsers. Goede keuken, grote tuin, terras, ruime parkeergr.heid. Kamers met en zonder douche/toilet, lift aanwezig. Voorzien in eet- en recreatiezaal. Voll. verzorgd vanaf f 47,- p.p.p.d. Vraag vrijbl. inlichtingen: Fam. Krans, Dorpsstraat 38, 8437 PB Zorgvlied. Tel. 05212-7212.

Hotel-Restaurant „t WAPEN VAN OOTMARSUM“
Een persoonlijke ervaring in huiselijke sfeer. Tel.: 05419-91500. Spec. arr. De folder ligt voor u klaar.

Vakantie verblijf "DE TWIN", nog enkele vak. huisjes te huur. Scheerwolde bij Giethoorn. Tel. 05217-1566.

TWENTE, SFEERVOL FAM. HOTEL ***
Met uitstekende keuken, kamers met alle comfort. Ook gelijkvl. met terras/balkon, tennisbanen. Folder: Hotel Jachtlust, Borne/Hertme. Tel. 074-661665.

T.H. comf. BOERENWONING 7 pers., huishier welkom, mooi landelijk gelegen, Daarle Tel: 05497-97580.

HOLTEN T.h. in de bossen van 'mooi Holten' rustig en vrij gelegen, comf. bungalows 4-6-8 pers., veel fiets en wandelmogelijkheden, 16-5 tot 18-7. Tel. 05483-63592.

"NIEUW" LUXE APPARTEMENTEN (ook w'kend/midwk) op de Veluwe. 'De Bosrand' Vaassen. Stacar. Kamp. pl. Overd. verw. Zwemb. tennisb., recr. progr. 05788-1343.

HET MOOISTE DEEL VAN DE NOORDZEEKUST

nergens in Nederland zijn de duinen hoger en breder, is het strand zo wit en schoon.

proef 't voorjaar aan de kust!

nergens vinden duinen, bossen, dijken en polders elkaar in zo'n wijde panorama.

VVV BERGEN 02208 - 12124 - 13100
VVV BERGEN AAN ZEE 02208 - 12400 - 13173
VVV SCHOORL 02209 - 1504
VVV GROET-CAMPERDUIN 02209 - 1423
VVV EGMOND AAN ZEE 02206 - 1362

35 KM BOVEN AMSTERDAM

Kamperen aan zee

Vraag onze kleurenbrochure van eerste-klas familiecamping op slechts 600 meter van het Goereese strand. Vele faciliteiten aanwezig.

De Klepperstee
Vrijheidsweg 1, 3253 LS Ouddorp tel. 01878-1511

Noordwijk a/zee **HOTEL DE GOLF**** gezellig fam. hotel, 1 min. lopen v.h. strand, 1 wk. geheel verzorgd v.a. f 360,- p.p.p.w. Kam. fam. v. Beelen, tel.: 01719-12535.

NOORDWIJK AAN ZEE: HOTEL DE INSTUIP Speciaal weekarrangement voor uw gezinsvakantie in juli/aug. v.a. f 285,- p.p. volp. Zeer geschikt voor kinderen. Eigen parkeerplaats, tennisbaan. Vraag folder: 01719-15462.

DE MOLENHOEK
Kampeer- en recreatiecentrum in Kamperland Landelijke rust vlakbij de Oosterschelde Werken en Het Veerse Meer. Ruime plaatsen. In het hoogseizoen recreatieteam aanwezig. Inlichtingen en/of folder: Molenweg 69a, 4493 NC Kamperland, telefoon 01107-1202

Op RECR. CENTR. SOMEREN tussen Venlo en Eindhoven: 6-pers. bung. en stacar. + pl. voor eigen car. Zwemb. + manege + stalling en lessen. (04926) 1216.

U zoekt een kleine, knusse en comfortabele camping??

De Brugse Heide
Valkenswaard, richting Achel. Gewoon even bellen! 04902 - 18304.

MOTORBOOT
MAANDBLAD VOOR DE KLEINE MOTORVAART

HET NIEUWE NUMMER NU OVERAL IN DE TIJDSCHRIFTEN-WINKEL Een abonnement? Bel gratis: 06-022 42 22

MOTORBOOT
HET VANBLAD VOOR DE KLEINE MOTORVAART

T.h. 6 pers. recreatie bungalow. Inl. 05281-1644.

Volledig ingerichte caravans te huur in privétuin. Info: 05912-1668.

DRENTHE AKTIEF
Arr. voor wandelaars en/of fietsers - 3, 5 of 7 dg. Info VVV Vak. centrale, Pb. 10012, 9400 CA Assen. Tel. 05920-54888.

KAMPEREN A/H LEUKSTE STRAND VAN BRABANT
BEEKSEBERGEN/HILVARENBEEK 013-360032.

Gulpen V.V.V. Wijlre
voor een fijne vak. in 't Zuid-Limb. heuvelland, pr. gel. in Geul- en Gulpdal. Ook welkom in de krokus. Vraag de gids. Pb. 27, 6270 AA Gulpen. (04450) 1444.

VALKENBURG, Gezell. Fam. Pension 'LOUSBERG', 10 min. van centr. Prijs v.a. f 32,50. Tel. 04406-12624.

HET NEDERLANDS CENTRUM VOOR REKREATIEWERK
zoek voor de maanden juni, juli en augustus

recreatieleiders

TAAK: coördineren en organiseren van recreatiewerk-activiteiten op bungalowparken en campings in Nederland.

VRAAG: min. leeftijd 20 jaar.; ervaring met recreatiewerk of relevante opleiding; ervaring in leidinggeven; min. 4 weken beschikbaar.

AANBOD: leuk werk in de zomermaanden; huisvesting op het bedrijf; reiskostenvergoeding; wettelijk minimumloon.

Een instructieweekend zal onderdeel v.d. selectie zijn. Kandidaten kunnen een sollicitatieformulier aanvragen voor 16 mei a.s. Telef. 033-63.37.75.

Wildwaterkayakken, ATB, klimmen, voettochten en adventure in de Ardennen en Alpen. Info FRANS BUITENSPORT, tel. 020-6921450 (13.00-17.00 uur).

KINDER "DOEKAMP" DRENTHÉ
ca. 6-10 j.: 11-14 j.: 14-16 j.: actieve jeugdvak. natuur en spel program., huifkartocht, eigen zwembad, prima leiding. 4**** ANWB al 22 jr. Weekperiodes v. 12 juli tot 29 aug. f 220,- p.w. voll. verz. Voor info/boekje. Tel. 05612-1368. "De zorg vliedt" jeugdvak., Wateren, gem. Diever.

Waterplezier in de rivier de Ourthe (Belgische Ardennen).

APARTEMENTEN & HUISJES AAN ZEE
in Normandië, Bretagne, Vendée, en de Middellandse Zee. Topic Travel Autovak.-gids: 070-35.033.09 (lid SGR).

GRATIS NOVOTEL-overnachting van 25% KORTING bij verblijf in één van onze nieuwe luxe sta-caravans of luxe ingerichte bungalowtent. BUDGETCAMP 05756-4966.

DE AANHANGER KAN THUISBLIJVEN!
Luxueus inger. bung. tenten op één van de mooiste campings in de zonnigste streek van de Franse westkust. Direct aan zee. Palmarrés Tentvakanties tel. 05753-1048.

Div. JONGERENREIZEN busr. + tent, direct a. strand. Gr. fold. BREAK AWAY. 033-618600 of 06528-76471.

FIETS-HOTELTOCHTEN in Dordogne en Béarn. Een onbezorgde akt. vakantie KETA-TOURS 020-6235821.

BUNGALOW-TENTEN. Compleet ingericht + fiets op mooie campings in Z.Fr. KETA-TOURS 020-6235821.

NATURISTEN-KAMPEERTENTEN
Verhuur van luxe bungalowtenten op naturistencampings in Frankr. Broch.: Bon'Nature camp. 05756-4804.

ROAN COMFORT CAMP
(voor het echt luxe kamperen.)
Onze nieuwe bungalowtenten en nieuwe sta-caravans staan verspreid op 20 bestemmingen in FRANKRIJK. Onze prijzen zijn laag. Bovendien GRATIS KINDERCROSSFIETSJES. Gratis brochure: 05756-4153. VOOR HET ECHTE LUXE KAMPEREN HEEFT U SLECHTS 1 KEUS: ROAN COMFORT CAMP.

TENTSETTERS
De compleet inger. bungalowtent op unieke campings in Frankrijk! Zeer aant. voorseiz. prijzen. Folder: 071-146431.

RENT A TENT. Voll. inger. bung. tenten op campings in Belg., Lux., Did., Nrd., Frankr. 05765-1071, Pb 19, 7370 AA Loenen.

Boerderijtjes en landhuizen in de mooiste streken. FRANCE INDIVIDUELLE 02244-1656 lid SGR.

BRETAGNE/NORMANDIE (U bent er zo!) Nog mog. in hoogseiz. Goed verz. won. Gratis broch. INTERZON-Vakanties. Tel. 080-241064.

NIEDERSFELD
Comfortabele hotels, pensions, campings, vele appartementen. Hillebachse, boottochten, zwemmen, surfen, hengel, tennis, paardrijden, voet- en fiets-tochten in het Sauerland.

Prospectus: Verkeers-varianten 0-5786 Wittenberg-Niedersfeld telefoon 0540-2985550

Natur erleben Emsland

Freizeit und Urlaub: Das Emsland hat viel zu bieten. Und dennoch ist es geblieben, was es schon immer war. Eine stille Landschaft ohne touristischen Rummel. Mit Waldern, Heide und Moor, mit Seen und Flüssen. Mit allerhand Kunst und Kultur in reizvollen Dörfern und Städtchen.

Emsland - Liebe auf den zweiten Blick

VOORDELIGE VAKANTIEWONINGEN
Een enorm aanbod van voordelige vakantiewoningen, pensions en hotels in de bosrijke gebieden van Duitsland voor liefhebbers van natuur, cultuur en sportieve ontspanning. Vanaf f 230,- voor 2 pers./week tot f 750,- voor 7 pers./week. Gratis gids: ADE, ad. R, Postbus 400, 6710 BK EDE, tel. 08380-19563.

Div. JONGERENREIZEN busr. + tent, direct a. strand. Gr. fold. BREAK AWAY. 033-618600 of 06528-76471.

BRITAIN SPECIALIST ALBION heeft meer dan 1000 cottages in Engeland, Schotland en Wales. Maar ook Bed-and-Breakfast, hotels, jeugherbergen en groene campings. Van week-endje Londen tot zomervakantie in de Countryside: het infopakket van Albion is de beste start van uw reis naar Groot-Brittannië. Vraag hem aan! Albion, Postbus 1000, 4560 BZ Hulst (01140) 16188.

Ruime keus vakantie bungalows aan water en bos. Ook Praag. Al v.a. f 11,- p.p.p.d. Juba Reizen 015-618313.

Voor wie eens wat anders wil .....
TSJECHOSLOWAKIJE
gastvrij, grenzeloos mooi en... dichtbij!
Vraag ons gratis autoreizen magazine met pag. verbluffend voordeel in bungalows, hotels, appartementen en op campings. 05700-35188 EURO DYNAMIC (lid SGR).

Naturistische zomervakanties
Internatuur, 085-617134.

DE GOEDKOOPSTE TICKETS NAAR AZIE
Bangkok v.a. f 1185,-; Jakarta f 1650,-; Manila f 1899,-; Rondreizen Thailand/Filipijnen/Indonesië incl. hotels. Speciale gratis informatie-avond 5 juni in Arnhem. RAINBOW TOURS 085-454918.

Kampeersafari, ervaren Ned. reisleiding, vele landen 2 tot 18 weken. Speciale reis: Trans Afrika, start 1 nov. 1992. Into Africa: 02154-16650.

EGYPTE budget + luxe rondr. v.a. f 999,-. Ook goedk. tickets. Gr. broch. 036-533 2300 TARA TOURS Lid SGR.

Nog plaatsen beschikbaar hoogseizoen FLORIDA, met of zonder hotel. Voor inlichtingen: EXOTIC TOP TRAVEL tel. 020-6246340.

EEN AMERIKA DROOM, 14 DAGEN GRATIS MOTORHOME van de West-kust naar de Oost-kust in de USA, in het najaar, van Californië naar Florida. Cadusa Reizen, Vinkeveen 02949-1635/3544.

TURKS VOORDEEL
ALANYA f 595,- p/week
2e wk. f 100,-. Leuk/goed hotel Helicopter V.o. Bij zee.
MARMARIS f 595,- p/week
2e week f 80,-. Prima hotel Pelit V.o. Zwembad, tuin, bar.
KUSADASI f 595,- p/week
HELE SEIZOEN 2e week f 100,-. Hotel AVCI V.o. bij zee.
CAMP. VLUCHT f 399,-
Elke vrij. Antalya/Dalaman v.v. Profiteer! Hotels: TV-EK-voetbal. Tot 20x p.w.k. n. Turkije. SGR/ANVR. SUPER 040-43 66 00

De specialist voor Scandinavië
(incl. IJsland, Groenland en Noord-Rusland)
- vakantiehuisjes aan de Zweedse en Finse meren, Noorse fjorden of Deense dijen
- rondreizen per auto Hurtigrute of Götakanal
- alle boot- en vliegverbindingen
- avontuurlijke, cultuur- en familievakanties
Vraag voor deze zaken (en meer) naar zomerfolders van:

INFO SKANDIC
Pottebakkersrij 14, 9718 AG Groningen, 050-143200.

AURINKO REIZEN
Avontuurlijke kampeer- rondreis Scandinavië met o.a. bezoek Noordkaap 4 wkn. all in f 3625,-. Vertrek 20-6 en 25-7. BEL NU: 05941-1445.

14-daagse bungalow-vakantie in Zweden of Noorwegen.

vanaf f 465,-

Alles over de unieke stuga- en hytte-vakanties in Zweden en Noorwegen vindt u in de kleurrijke zomerbrochure van Scandinavian Seaways, samengesteld door de beste Scandinavië-experts.

Vertrek vanaf Amsterdam iedere woensdag en zaterdag. Arrangementen van 7 tot 18 dagen.

Uw auto vaart gratis mee!

SCANDINAVIAN SEAWAYS
A BETTER WAY OF TRAVELLING

In niet minder dan 20 plaatsen selecteerden zij fraaie en comfortabele vakantiehuizen. Vele bestemmingen kunnen worden gecombineerd. Eerst vaart u naar Göteborg met zo'n schitterende cruise-ferrie met dansings, casino, sauna's, bioscopen, tax-free shops, enz.

EEN BRIJSJE OM DE OREN. EEN BELEVENIS VOOR DE BOEG.

DENEMARKEN

* Het enige complete reisprogramma voor Denemarken
* Scandinaviëspecialist Info Skandic (ANVR/SGR)
* Catalogi voor vakantiewoningen van gerenommeerde organisaties als Dansommer en Novasol.

INFO SKANDIC
Pottebakkersrij 14, 9718 AG Groningen. Tel. 050-143200.

Fragen Sie uns - wir informieren Sie gern.

Werbegemeinschaft Emsland, Kreis 4470 Meppen, Telefon (05931) 44 420

Bitte schicken Sie mir ausführliches Prospekt- und Veranstaltungsmaterial

Name: _____
Straße: _____
PLZ/Ort: _____

ACA TRAVEL Latijns Amerika Specialist lid SGR
Bijv. Chili, Argentinië v.a. f 1875,- Ecuador v.a. f 1899,-
9 Dgn Jamaica v.a. f 1299,-. Bel: 020-6633379.

EXCLUSIEF • ZORGELOOS • ACTIEF

VAN ALLE GEMAKKEN VOORZIEN: DE EUROSITES GEZINSVAKANTIE

Exclusief: Op de mooiste campings van Frankrijk, Spanje, Italië, Oostenrijk, België en Luxemburg staan onze luxe 6-persoons bungalowtenten en gloednieuwe stacaravans voor u klaar. U hoeft er dus alleen maar met veel voorpret naar toe te rijden. Voor de kinderen worden door onze coureurs leuke spelletjes georganiseerd; terwijl u lekker baantjes trekt of in het zonnetje ligt.

Zorgeloos: Een gedoe met kampeerspullen, de bungalowtent of stacaravan is volledig ingericht van eierdop tot koelkast en u slaapt ook nog op echte bedden. Om het zorgeloze gevoel compleet te maken, kunt u nu ook onderweg in onze bungalowtenten overnachten.

Actief: Al onze campings zijn ingesteld op gezinnen met actieve kinderen. Natuur, cultuur, sport en spel liggen allemaal binnen handbereik voor een betaalbare prijs. Vraag even onze brochure aan: **073 - 43 00 00**

EuroSites
AUTOVAKANTIES

JA, STUUR MIJ DE GRATIS BROCHURE

Naam Mw./Dhr. _____
Adres: _____
PC/Plaats: _____
In gestelde enveloppe onder postzegel sturen aan: EuroSites, Antwoordnummer 10714, 5200 WJ Dordrecht

ATTENTIE EILANDFREAKS!
Heeft u het eiland van uw keuze al gevonden? Vliegvakanties naar 23 Europese eilanden met hotel, appartement of gewoon de vlucht. Haal de uitgebreide gids bij uw reisbureau of bel:

ISLAND WORLD
(ANVR/SGR) tel. 079-416031/421691
Vliegweizen naar: Corsica, Sardinië, Balearen, Canarische Eilanden, Madeira, Azoren, Cyprus, Malta, Rhodos, Corfu en de Saronische Eilanden.

ASHRAF

organiseert meer dan 40 verschillende aantrekkelijke, avontuurlijke reizen naar verre bestemmingen van 2 tot 35 weken van f 1550 tot f 6900, gezellige kleine groepen van 12 tot 17 personen. Bel voor de nieuwe folder 020-6232450

AZIE
AFRIKA
ZUID-AMERIKA
CHINA
lid VAR/SGR

De andere manier van reizen

Egypte	22 dagen fl 1695,-
Turkije	22 dagen fl 1695,-
Marokko	22 dagen fl 1795,-
Mexico/Guatemala	31 dagen fl 3695,-
Indonesië	22 dagen fl 2995,-
India/Nepal	27 dagen fl 2995,-
Thailand	25 dagen fl 2895,-

Bel voor de folder: 071-126400

DJOSER
LIEBES

IJSLAND IS FASCINEREND
IJsland Tours biedt u alle reis-variaties. Uitvoerige informatie over verzorgde hotelreizen, hutten- en kampeertochten in groepverband en alle individuele reizen, bel voor de brochure

IJsland Tours
telefoon: 020 - 6616179

U vliegt per Icelandair lijndienst

LAST MINUTE
043-640440.

PANNONIA TRAVEL: inger. tenten-car.-campings, vak.won.-app. in Hongarije en Tsjechosl. 08347-83988.

AKTIEVE RONDREIZEN
Kleine groep met ruimte voor eigen initiatief. Ierland/Wales/Schotland/Schotse Hooglanden/Noorwegen/Thailand/Indonesië/Egypte/Brazilië/Alaska.
TRAVELLERS Lochern tel. 20.00 u.: 05730 - 56607.

BOZ JA
ik wil meer weten. Stuur mij de brochure 'Vakantie in Scandinavië'

Hr/Mw: _____
Adres: _____
Postcode: _____
Plaats: _____

Deze boni zenden aan: Scandinavian Seaways (Holland) BV Postbus 1418, 1000 BK Amsterdam Telefoon 020 - 6.11.66.15